Foto Voorl. Ned. Steenk.mijnen

Dr. H. A. POELS

In piam et gratam memoriam.

Wanneer dit herdenkingsartikel de lezer onder de ogen komt, is het alweer bijna een jaar geleden, dat hij, wien deze herdenking gewijd is, op Imstenrade overleed. Hoezeer Poels' opvatting, dat na Gods oordeel over zijn leven de mensen maar zwijgen moeten, juist is, er zijn ook respectabele redenen van verstand en hart, die het veroorloven bij de afsluiting van een mensenleven als het zijne, bij een afsluiting ook van een stuk geschiedenis, die in en mede door zijn leven en werk gemaakt werd, een herdenking te schrijven. Daar zijn de redenen, die de historie-schrijver heeft, om ter lering van een snel levend en snel vergetend nageslacht vast te leggen, hoe de tijd, waarin het zelf leeft, met zijn religieuze, culturele, staatkundige, sociale en economische aspecten is geworden en hoe mensen van groot postuur met de kracht van hun geest, hart en daad vormend hebben ingegrepen in de opvattingen en de omstandigheden. Voor de nieuwe generatie is wat de voorgaande bouwde een uitgangspunt, een waarschuwing misschien, maar ook een fundament, een draagvlak, waarop de toekomst steunen zal. Want bij alle revolutie en ogenschijnlijk onverwachte vernieuwingen, die de menselijke geschiedenis kent, voor wie de ogen open heeft is de geleidelijkheid, de traditie, de voortbouw op het verleden toch een onmiskenbare trek van de ontwikkeling. Het leven van een groot man staat in de niet meer weg te denken feitelijkheid van de historie van de stroom van gedachten en verwerkelijkingen en kan niet aan de vergetelheid worden prijsgegeven. Daar zijn verder nog de redenen van het hart, die op sommige momenten tot spreken dringen, vooral wanneer het een persoon betreft, die tot de harten van zo talloos velen heeft gesproken op een zo eigen en zo diep ingrijpende wijze.

En, bovenal, verstand en hart werken hier samen tot de overtuiging, dat, wat ook aan Poels in de loop der tijden zal vergaan, de geest, waaruit hij leefde, de geest, waaruit hij schiep, de geest, waarin hij zovelen van zijn tijdgenoten vormde en die ook hen weer inspireerde in hun werk en op hun plaats, moet gekend en bewaard blijven en tot blijvende vruchtbaarheid gewekt.

Voor God zijn alle mensen instrumenten voor Zijn plannen. En van tijd tot tijd verenigt God in een mens uitzonderlijke natuurlijke gaven, plaatst hem in bijzondere omstandigheden met grote mogelijkheden in een belangrijk tijdsgewricht, schenkt hem een rijkdom van bovennatuurlijke genaden, legt op hem 'n verantwoordelijkheid, te groot voor mensen van de gewone maat. En wanneer deze mens er in slaagt aan Gods plannen met hem te beantwoorden, dan gaat de eer, hem gegeven, boven het persoonlijke uit en wordt een eer en dank aan God gegeven, Die zich van een schepsel bediende, om aan een groter of kleiner deel der mensheid voor langer of korter tijd stuur en richting te geven.

Het schrijven van de geschiedenis van het leven ener grote persoonlijkheid vereist een afstand, die het juiste gezicht geeft op zijn kracht en zijn zwakheid, op zijn succes en zijn mislukkingen, op het blijvende en het vergankelijke van zijn invloed en zijn werk. Het is mij niet mogelijk die noodzakelijke afstand te nemen; ik beschik niet over de bronnen noch ook over de kennis en de ervaring, de visie en het psychologische indringingsvermogen van de geschiedschrijver, om mij te wagen aan, ook maar, een historische schets van Poels' persoonlijkheid en leven. Een bescheiden pogen, om een beeld te geven van hoe ik hem zag en zie, meer heb ik niet te bieden.

Met Poels is de laatste heengegaan van de drie priesters, die in ruim een halve eeuw als pioniers van de eerste rang aan het maatschappelijke leven der Nederlandse katholieken vorm en inhoud gaven: Schaepman, Ariëns, Poels. Terwijl het terrein van Ariëns' veelzijdige, door een rusteloze liefde gedreven

activiteit nauwelijks af te bakenen is, zijn de gebieden, waarop de activiteit der beide anderen zich ontplooit, duidelijker te zien: bij Schaepman het staatkundige, bij Poels het sociale.

Doch met een opsomming van Poels' werkzaamheid op het sociaal terrein is zijn verschijning, noch ook zijn activiteit voldoende getekend. Want Poels' inspiratie-bronnen zijn ouder en dieper dan het sociaal terrein en de daar heersende noden. En alvorens hij op sociaal gebied zijn ideeën kon gaan verwerkelijken, moest een gedachtenstrijd de baan vrij maken. Poels had de helft van zijn lange leven al achter de rug, toen hij het terrein ging bewerken, dat zo bij uitstek met zijn naam zou verbonden worden.

De geschiedenis van de eerste helft van Poels' machtige leven is niet alleen nog niet geschreven, maar is zelfs, ook aan ingewijden, nog slechts bij stukken en brokken bekend. Met een zeer grote zelfbeheersing heeft Poels, die anders toch waarlijk niet verlegen was om in forse woorden en onbewimpeld zijn mening te zeggen en allerminst bang was, om, zo nodig alleen, midden in de strijd te gaan, in het openbaar gezwegen over de miskenning en de zo onwaardige behandeling hem aangedaan in de laatste jaren van de vorige en de eerste jaren van deze eeuw. Op een zeer sobere, zeer beheerste, waardige en fiere wijze heeft hij eenmaal in „De Tijd" van 1 Februari 1929 een stukje van de „misère et grandeur" dezer historie openbaar gemaakt. Aan enkelen, die hij dan het zwijgen oplegde voor zolang hij leefde, heeft hij binnenskamers wel eens meer verteld. Zo heb ik zelf ook — het was in 1923 — samen met een collega-leraar op Rolduc in grote spanning een paar uren geluisterd naar Poels' levensgeschiedenis — een stukje kerkgeschiedenis tevens — vanaf zijn grootse promotie tot doctor theologiae in Leuven in 1897 tot zijn komst als rector in Welten in 1910. De feiten niet verhullend en dramatisch in de schildering sprak Poels vol rust en zonder enige bitterheid, onze jonge verontwaardiging afleidend en omvormend tot begrip. Een les in levenswijsheid van een, die veel ervaren had en ondanks alles zijn vertrouwen in de mens niet had verloren.

Bij die gelegenheid heeft hij ons ook gezegd, dat wat hij ons vertelde en nog veel meer details, die hij toen niet kon of wilde mededelen, op schrift gesteld door hem veilig waren opgeborgen voor de toekomstige historie-schrijvers. Ik weet niet, of deze geschriften bij de opruiming in het door hem verlaten huis in de Mei-dagen van 1940 zijn gevonden en bewaard gebleven, noch ook, of deze historische gegevens te vinden zijn in de grote en uitvoerige correspondentie tussen Poels en Muckermann in de jaren van hun verblijf in Zwitserland tijdens de jongste wereldoorlog. Maar als ze er zijn, dan zou ik wensen, dat een deskundig en wijs man, die deze tijd van worsteling tussen moderne wetenschap en geloof kent, dit stuk van Poels' leven reconstrueerde tegen de achtergrond van menselijk worstelen en falen en de leiding van de Voorzienigheid. Meer dan enig theoretisch en abstract tractaat zou de levensgeschiedenis van een man, die zo dicht bij ons staat, het inzicht in het menselijke en het goddelijke in de Kerk en de liefde tot de Kerk bij voldoend rijpe lezers of toehoorders doen groeien. Wie beminde de Moederkerk bewuster en dieper dan Poels, die er niet alleen over spreken kon met de tranen, dik opparelend in de trouwe ogen, maar die er tevens zijn diepe bezorgdheid voor de mensen en de wereld, zijn ideeën en zijn activiteit uit putte.

Poels' optreden naar buiten met zijn Leuvense dissertatie: Examen critique de l'histoire du Sanctuaire de l'Arche (1897), zijn beroemde artikelen in De Katholiek (1898) en zijn brochure over Critiek en Traditie (1899) viel in een tijd, dat in Nederland de wetenschappelijke bijbelstudie of bijbelcritiek overwegend in handen was van de vrijzinnige en ongelovige Leidse School. Temidden van de schrik, de ontsteltenis en de verontwaardiging, die in de gelovige Nederlandse kringen werden teweeg gebracht door de wijze, waarop de vrijzinnigheid de bijbelcritiek hanteerde, en die veroorzaakten, dat men in die kringen bevreesd werd ook voor rechtmatig wetenschappelijk onderzoek der bijbelboeken en, in die vrees, zoals Poels het eens uitdrukte, een vesting nog poogde te verdedigen, die buiten de linie lag, stond ineens Poels, door van Hoonacker in Leuven

gevormd, sterk in zijn geloof, vol vertrouwen in de onbevangen beoefening der wetenschap, met een durf, die in de toenmalige situatie verbazingwekkend mag heten. In de diepe overtuiging, dat het geloof niets te vrezen heeft van de wetenschap en bewust van de kracht van zijn verstand, hanteerde Poels het wapen, dat de tegenstander voerde, met zoveel onbevangenheid en deskundigheid, dat de Leidse geweldenaar, die Bolland was, in een felle polemiek met Schaepman en de katholieke scripturisten van die dagen gewikkeld, niet kon nalaten „over de klove heen, die ons scheidt, een groet vol achting aan Dr. H. Poels" toe te wuiven. Om het verband, waarin deze woorden werden geschreven, zal Poels wel niet erg blij geweest zijn met dit compliment. De uiting is desniettemin vermeldenswaard om de uitzonderlijkheid en de eenzaamheid van Poels' positie met een flits te belichten. Uitzonderlijkheid en eenzaamheid, het lot van de pionier Poels, dat zich zal herhalen aan het begin van het tweede stuk van zijn leven.

Het ergste wat een zo diep gelovig en aan de Kerk met elke vezel van zijn wezen gehechte priester, als Poels was, kan overkomen, geschiedde. Poels werd verdacht van niet rechtzinnig te zijn in de katholieke leer! Er ging een officiële aanklacht naar Rome; de voor Poels bestemde leerstoelen in de Schriftuur werden hem onthouden; de verwerping van de aanklacht door de Romeinse Congregatie van het H. Officie werd in Nederland niet bekend gemaakt. Poels, inmiddels benoemd tot jongste kapelaan in Venlo, leed onder die behandeling zeer, in het bijzonder ook omdat, zoals hij het zelf eens zei, „mijn moeder gestorven is met de angst in haar hart over de rechtzinnigheid van haar priester-zoon". Ten einde raad trok hij zelf op informatie naar Rome, waar hem direct de reeds lang naar Nederland gezonden gunstige beslissing kon worden getoond. Het was een prachtige episode in Poels' relaas, toen hij op die avond aan het tweetal jonge Rolducse leraren de ontmoeting beschreef met de vice-voorzitter der voornaamste Congregatie, waarvan de Paus zelf voorzitter was, kardinaal Parocchi; de jonge, sterke, vol spanning geladen Poels en de oude, levenswijze kardinaal. Deze ontmoeting, dramatisch van inzet, leidde door de mededeling van de beslissing tot een ontroerende ontspanning en een vriendschap voor het leven. Bij een der ontmoetingen, die Poels tijdens zijn verblijf in Rome met de kardinaal had, uitte hij zijn bezorgdheid, dat, indien het antwoord der Congregatie niet werd gepubliceerd, zijn eer niet hersteld was en zijn scripturistische werkzaamheid ook voor de toekomst beladen zou blijven met de druk der verdenking. De kardinaal zeide hem, dat op andere wijze gezorgd was voor dit eerherstel. Hij liet Poels echter in de spanning over het hoe, door de mededeling, dat bij terugkeer in het vaderland deze een document zou vinden, dat hem voor de gehele wereld zou rehabiliteren op een onbetwistbare wijze. Het document, dat in Venlo op de terugkeer van Poels wachtte, was diens benoeming tot Consultor der pauselijke Bijbelcommissie, die toen door paus Leo XIII werd ingesteld. Spoedig daarop ging Poels zich in Venray, zijn geboorteplaats, voorbereiden op het hem aangeboden professoraat in de Schriftuur aan de katholieke Universiteit te Washington. Hij doceerde daar zes jaren. Ook in Amerika kreeg hij weer moeilijkheden en ondervond hij tegenwerking in zijn opvattingen over bijbelstudie en bijbelinterpretatie. Ik heb de indruk, dat Poels in die jaren progressiever was, dan sommige Amerikaanse bisschoppen en ook dan het Opperbestuur der Kerk op dat moment toelaatbaar achtten. Onder het pontificaat van Pius X, toen een gevaarlijk complex dwalingen, die te zamen met de benaming modernisme werden bestempeld, bij de gelovigen de leer en de opvattingen van de Kerk dreigden te ondermijnen, was de Curie uiterst terughoudend en wantrouwend tegenover „nieuwigheden". Hoe 't verloop precies is geweest en wat de concrete oorzaak was, is mij niet bekend. De slotsom was echter, dat Poels, na ook aan de Paus zijn bezwaren te hebben kenbaar gemaakt, zijn professoraat neerlegde. In de Nederlandse integralisten-pers heeft 'n paar jaren later dit heengaan nog een klein naspel gehad. Toen namelijk in de genoemde pers werd gesuggereerd, dat Poels in zijn onderwijs de rechtzinnigheid zou hebben geschonden, zijn een paar zijner Amerikaanse

oud-leerlingen voor de eer van de oud-leermeester in de Nederlandse bladen opgekomen.

Onder de Limburgse clerus circuleerde vele jaren geleden een rijmpje, gemaakt op de terugkeer van drie Limburgse priesters uit Leuven, waar ze hadden gestudeerd. De een keerde terug zonder hand (bij een ongeluk verloren), een tweede zonder verstand (overspannen), een derde — Poels — zonder land. Na de Amerikaanse periode stond Poels weer zonder land. Want toen hij op twee en veertigjarige leeftijd in Limburg terugkeerde, wist hij niet, welk werk hij zou aanvatten of de Bisschop hem zou toewijzen. De dood van de oude rector in het kleine plaatsje Welten bij Heerlen bracht hem op het idee om aan de Bisschop deze plaats te vragen.

En daarmee begint het tweede stuk van Poels' leven. Het is herhaaldelijk gezegd, maar het is dan ook zeer opvallend, dat God langs wel zeer wonderlijke wegen Poels geleid heeft naar het arbeidsveld, dat voor immer met zijn naam verbonden zal blijven.

Ook dit tweede hoofdstuk van Poels' grote leven brengt hem weer — ik zeide het reeds — in de strijd der ideeën. Voordat hij in de Nederlandse mijnstreek de pionier van grote daden worden zou moest hij pionier van grote gedachten zijn. Ook in deze strijd staat Poels vrijwel eenzaam. Ongetwijfeld had hij naast felle tegenstanders vele vrienden en sympathisanten. Maar de strijd, die Poels te voeren had, was van zo'n groot formaat en stond op zo hoog plan, dat het maar aan weinigen gegeven kon zijn in de werkelijke zin mede-strijders te zijn. Het ging in wezen om niets minder dan de plaats en de taak te bepalen van de Kerk en dus van de leden der Kerk, priester en leek, in de moderne wereld. Hoe Poels daarover dacht, had hij uiteengezet op de 5e Limburgse Katholiekendag te Weert gehouden in 1903. „Tijdig" droeg deze zo bekend geworden rede als titel. Hij schetst de tijd als een keerpunt der historie en roept met woorden als bazuinen alle standen, een voor een, en in het bijzonder de arbeiders, op de Kerk, de Bruid van den Christus, weer op de troon te plaatsen, waarvan de groten dezer aarde haar hadden afgestoten. Hij verzet zich tegen elke afzijdige houding en roept uit: Wij vrezen de snelheid niet, waarmee uit de aard der dingen zelf, het huidige mensdom langs de nieuwe banen voorwaarts schrijdt. De katholieken moeten zich meester maken van de moderne middelen, van de vondsten der moderne wetenschap, van de moderne ontwikkeling, van de moderne verhoudingen en daarin en met behulp van deze het Godsrijk in een nieuwe historische gestalte vorm geven. Dat zal strijd kosten. Want door de achterstand van de katholieken zijn de moderne verworvenheden ontkerstend en verheidenst. De moderne maatschappij kan niet worden teruggezet; we moeten ze aanvaarden en in de nieuwe vorm herkerstenen. En daarvoor, roept Poels weer uit, *willen* we de strijd. En die strijd moet onverwijld gevoerd worden aan de hand van de Kerk, de heilige en gezegende Rooms-Katholieke Kerk en onder leiding van de Paus en de Bisschoppen. En dan spreekt Poels een woord, dat gezien in het licht van de boven geschetste omstandigheden van een waarlijk grootse allure is: „Wie aan zijn Bisschop niet gehoorzaam is en geen gezag erkent, heeft daardoor alleen *per se* reeds ongelijk". Een woord, dat hij als jonge kerel, toen hij die zware levensknauw te verduren kreeg, reeds had waar gemaakt en waaraan hij zijn hele leven tot zijn hoge ouderdom met de grootste edelmoedigheid is trouw gebleven. Onder de mensen van Poels' intellectueel formaat, die ik voldoende van nabij heb gekend om erover te kunnen getuigen, is er maar een enkele, die zó groot was in onderdanigheid aan elk kerkelijk gezag: die andere was Beysens.

Toen Poels na zijn komst in de mijnstreek zijn gedachten over de organisatie der standen, welke hij zag als het noodzakelijke middel om de moderne maatschappij te kerstenen, begon uiteen te zetten, was het z.g.n. integralisme op zijn hoogtepunt. Tegen die richting onder zijn eigen geloofsgenoten, welke de moderne ontwikkeling integraal afwees en in een onzalig uur Poels en velen met hem van modernisme betichtte, ging de ideeënstrijd de eerste jaren. In Kerkrade stichtte Poels een eigen blad — de latere Zuid-Limburger — om zijn strijd te kunnen voeren. In het begin van de eerste wereldoorlog kwam aan deze ideeënstrijd, die in de gehele katholieke wereld werd gevoerd,

een einde. Ook nu was Poels' rechtzinnigheid weer ongeschonden uit de strijd gekomen. Hij kon nu beginnen om zijn gedachten langzamerhand tot gemeengoed te maken. Omzetting van gedachten en omzetting van organisatievormen gaan echter langzaam. Ook al heeft de erkenning van de standsorganisaties in de encycliek „Quadragesimo Anno" de gedachten van Poels een grote steun gegeven, en al heeft het Nederlandse katholieke organisatie-leven de standsorganisatie naast de vakorganisatie een plaats gegeven, de wezenlijke betekenis, die Poels aan de standsorganisatie toekende, is nog niet genoeg in de geesten doorgedrongen.

De erfenis, die Poels ons heeft nagelaten, is een grote en een kostbare. Een katholiek gebleven mijnstreek, grote en belangrijke stichtingen, de Rolducse Sociale Studieweken, woningbouw- en bouwgrondmaatschappijen en zoveel meer. Maar de idee en de verwerkelijking van de standsorganisaties is het erfstuk, dat hemzelf, naar zijn groots getuigenis bij zijn ere-promotie aan de Tilburgse Hogeschool, het liefst was.

Bij de lengte, die dit artikel reeds heeft aangenomen, lijkt het mij niet nodig, om het sociale werk, door Poels in de mijnstreek verricht, uitvoerig te schetsen. In verschillende geschriften bij Poels' leven en na zijn dood is dit beschreven. Daarenboven gaat het mij in dit artikel meer om de persoon en zijn gedachten dan om de resultaten van het werk. En deze schets zou ik nog even willen voortzetten.

In 1930 komt een zeer zware tijd in Poels' leven. Poels, die vele internationale relaties had en vooral een zeer nauw contact met Duitse sociale en politieke voormannen had onderhouden, wist wat er gaande was in de wereld. In het nationaal-socialisme, dat in Duitsland zo snel tot grote macht kwam en dat ook in ons land poogde in de geesten te dringen, had Poels direct de grote vijand van Christendom en Kerk herkend. Hij stond als een machtige waker aan de grens. Wat hij echter niet kon voorkomen, was, dat de Duitse katholieken het gevaar minder scherp zagen, of, althans in hun taktiek van afweer, niet voldoende pal stonden en in hun poging, om zoveel mogelijk te redden door onderhandeling met de machthebbers, steeds meer terrein verloren. Lang vóór talloze anderen heeft Poels de groeiende macht van dit modern heidendom en de steeds dreigender komst van de oorlog gekend. De zorg hierover heeft hem in die jaren zwaar benauwd en in een spanning gehouden, die hem steeds ernstiger maakte en de spontane lach ontroofde.

Daarbij kwam nog de zo zware en langdurige crisis, die ook in de mijnstreek een grote en niet wijkende werkloosheid bracht. Om dat leed van de evenmensen werd zijn hart gebroken. Ik kan niet meer slapen van die zorg, zei hij meermalen in die tijd.

De onderwerpen van de Rolducse Sociale Studieweken en de redevoeringen, die Poels zelf tijdens die dagen hield, waren door deze grote noden geïnspireerd.

Door al deze zorgen werd Poels' sterke gestel ondermijnd. Hij moest zijn werk neerleggen, enkele maanden vóór de inval der Duitsers in Nederland en België. Gelukkig was hij toen buiten de greep van de vijand, die de eerste dagen en maanden na de inval opgewonden naar hem en Muckermann zocht.

De jaren der ballingschap bracht Poels vooral in Zwitserland door. Zijn gezondheid werd daar weer beter. Vol belangstelling, maar wel verouderd keerde Poels na de bevrijding in het vaderland terug.

In zijn door de oorlog zo zwaar getroffen geboorteplaats wilde Poels zijn verdere levensjaren slijten. In die moeilijke overgangsjaren na de bevrijding was ook in de mijnstreek niet weinig veranderd. Poels kon veel van dat alles niet begrijpen, noch ook billijken. Des te meer verdient het bewondering, dat hij zich wist terug te houden. En wanneer hij van tijd tot tijd weken achtereen in de mijnstreek vertoefde, werd hij opnieuw een centrum, waarheen de oude en nieuwe vrienden, als de gezondheidstoestand het toeliet, gaarne pelgrimeerden, om de kracht van zijn ongebroken geest en de liefde van zijn grote hart als een weldaad te ervaren. Bereid om te luisteren en om zijn adviezen te geven, hield hij zich met eerbiedwekkende zelfbeheersing buiten de leiding en de oplossing van de actuele vragen en moeilijkheden.

Het was in één van die perioden van zijn verblijf te Imstenrade in de zomer van 1947, dat hij de Tilburgse Rector Magnificus en

SOCIALE STUDIEWEEK 1947 *Cliché Limb. Dagblad*

een der hoogleraren ontving, die hem kwamen in kennis stellen van het besluit van de Senaat der Katholieke Economische Hogeschool, om hem bij gelegenheid van het vierde lustrum der hogeschool het eerste en het enige eredoctoraat in de economische wetenschappen aan te bieden. In de Senaat was dit plan reeds enkele jaren eerder geopperd. Had Poels' gouden priesterfeest, dat in de oorlogsjaren viel, gevierd kunnen worden, vermoedelijk zou hem bij die gelegenheid het eredoctoraat zijn verleend.

Groot is de dankbaarheid van de Tilburgse Senaat, dat hij de gelegenheid heeft mogen hebben, om met de hoogste wetenschappelijke eer in een onvergetelijk luisterrijke zitting Poels de dank te hebben kunnen brengen van het gehele katholieke volk van Nederland. 22 November 1947 was de glorievolle afsluiting van Poels' openbare leven. De Nederlandse Regering, die evenals de Kerk, Poels reeds twee malen had onderscheiden, schonk hem op zijn 80e verjaardag, toen hij ziek lag in Venray, op 14 Februari 1948, de hoogste koninklijke onderscheiding.

Poels genas weer zo ver, dat hij naar Im-

stenrade kon gaan. Daar, midden in het Zuid-Limburgse land, heeft hij vele maanden met grote moed en prachtige overgave geleden, tot op 7 September 1948 het einde kwam van een groot aards leven. Een grote moderne apostel ging aan zijn Schepper de rekenschap afleggen, waarop maandenlang, zoals hij in Tilburg getuigde, zijn gedachten waren gericht geweest.

Zijn lichaam werd in een koninklijke tocht van Heerlen naar Venray gebracht langs eindeloze rijen van biddende mensen. Het rust tot de dag van de glorierijke opstanding in de schaduw van de kerk, die gedeeltelijk was herbouwd.

Bijna dertig jaren had deze grote en edele mens in de Limburgse mijnstreek gestaan als een monument van mannelijke kracht, groot in intellectueel vermogen, rijk aan constructieve verbeeldingskracht, wijd en breed in de ontferming van zijn hart, groot in zijn eenvoud, levend in en uit zijn geloof, een levende, bezielende synthese van wetenschap, geloof en practische daad, een waarlijk apostolisch priester. Zijn nagedachtenis blijve onverzwakt, zijn voorbeeld onvergetelijk, zijn erfenis heilig.

Vivat in Deo!

Tilburg M.J. H. COBBENHAGEN.

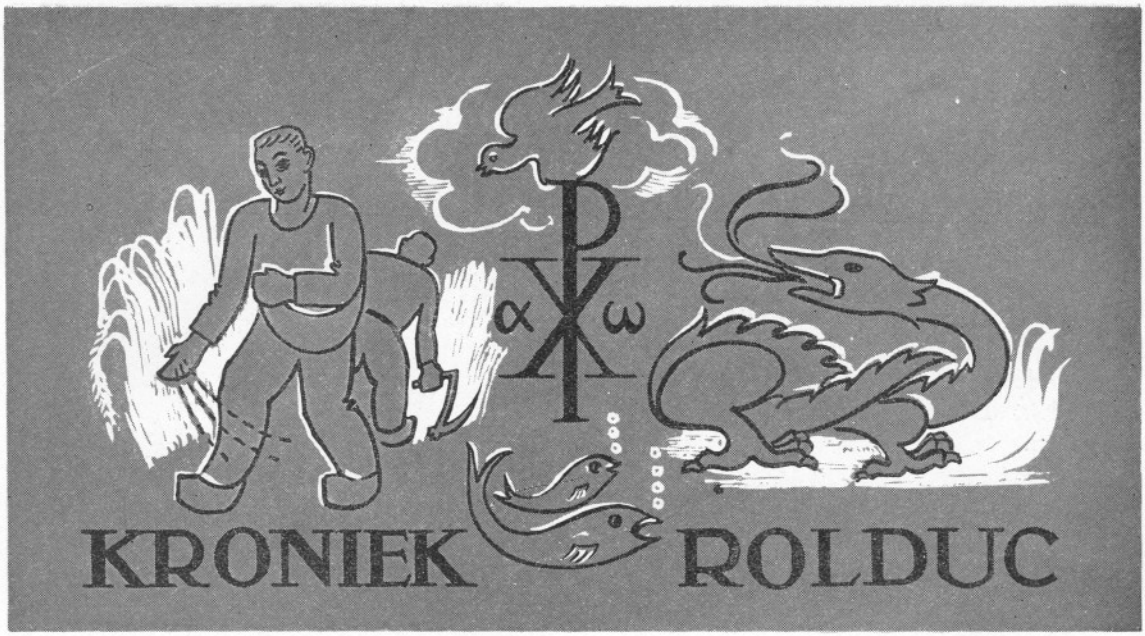

1948-1949

19 Juli. Onze zusters gaan enige dagen in retraite, onder leiding van een pater Redemptorist.

21 Juli. Te Kerkrade heeft de installatie plaats van de nieuwe burgervader Mr. A. P. J. M. Lempers. Rolduc is bij deze plechtige inhuldiging vertegenwoordigd.

31 Juli. Te Dongen overleed de Heer W. P. A. Brokx in de ouderdom van 52 jaar. De overledene was leerling van onze school van 1911—1916. Hij ruste in vrede.

1 Augustus. Opening van de 17de Sociale Studieweek onder enorme belangstelling. 450 deelnemers toeven binnen de Rolducse muren en zullen zich enige dagen verdiepen in het probleem: De Kerk in de wereld. Veel hoge gasten zijn wederom bij deze opening aanwezig. 't Is interessant te zien, hoe tijdens deze dagen het onderscheid tussen hoog en laag is opgeheven en allen in democratische gelijkheid met elkander omgaan. Deze eerste dag merken we op: Mgr. Hanssen, coadjutor van onze bisschop, Minister-President Dr. Beel, Minister Gielen, Minister Van den Brink, de Commissaris

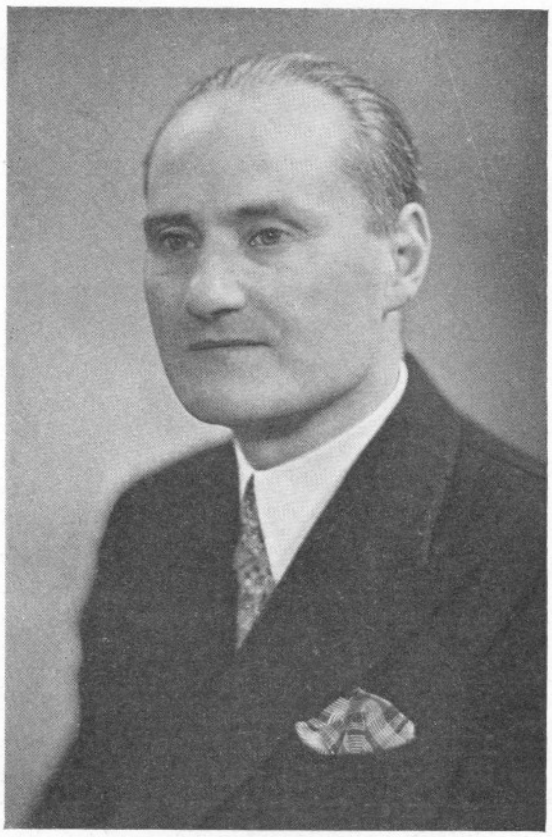

BURGEMEESTER LEMPERS

van H.M. de Koningin in de provincie Limburg en verder veel vooraanstaande figuren uit het Nederlandse Katholieke leven. Deze zeventiende Sociale Week is de eerste waarop de stichter Mgr. Dr. H. Poels, niet aanwezig is, maar zijn geest is er wel en de deelnemers zenden een telegram aan de Doctor, met beloften van trouw en wensen voor beterschap.

2 Augustus. 't Jaarlijks feest van de H. Alphonsus te Wittem. De betrekkingen tussen Rolduc en Wittem waren altijd allerhartelijkst. De Provisor is namens Rolduc aanwezig.

3 Augustus. De Sociale Week behoort wederom tot het verleden en werd een groot succes. De geest was uitstekend en de belangstelling voor de moeilijke problemen zeer levendig. Hoogtepunten waren zoals ieder jaar de praatavonden in de speelzaal. De organisatoren van deze bijeenkomsten kunnen tevreden zijn over hun werk.

4 Augustus. Voor de tweede maal komen ruim honderd hoogstudenten uit Limburg naar Rolduc en bestuderen het probleem van de opgang en ondergang der Christelijke Cultuur. Professor Dr. J. Peeters C.s.s.R. uit Nijmegen heeft de wetenschappelijke leiding van de verschillende vergaderingen. Meerdere Universiteits-professoren van Limburgse origine wonen deze studiedagen bij. De jongelui geven in ieder geval blijk van een bewonderenswaardige werklust en belangstelling. De Commissaris van de Koningin is bij de opening aanwezig.

6 Augustus. Het nieuwe Ministerie is er. Twee maal werd Dr. Beel als kabinetsformateur aangezocht, hij slaagde niet. Mr. van Schaik, Voorzitter van de Tweede Kamer, werd daarna belast met de kabinetsformatie. Hij is geslaagd in de vorming van een extraparlementair kabinet, waarin o.a. ook zitting heeft Mr. Th. R. J. Wijers als Minister van Justitie. Mr. Wijers was leerling van Rolduc van 1902 tot 1909. In 1908 slaagde hij reeds op 17-jarige leeftijd voor het eindexamen Gymnasium en volgde daarna nog een jaar de studie in de philosophie als voorbereiding op zijn juridische studie aan de Universiteit

Exc. Mr. TH. R. J. WIJERS *Foto Kops*

te Leiden. In 1939 werd hij benoemd tot raadsheer, naderhand tot Vice-president van het gerechtshof te 's-Hertogenbosch. In 1938 was mr. Wijers op Rolduc als door de minister van Onderwijs aangewezen deskundige bij het mondeling eind-examen van H.B.S. A.

7 Augustus. Tevreden over de sfeer en de resultaten der studiedagen houden de studenten hun laatste bijeenkomst, waar Mgr. Hanssen het woord voert.

12 Augustus. De Katholieke Limburgse Jeugdstudentenbond houdt vandaag te Kerkrade zijn vijf en twintigste Bondsfeest. De Afdeling Kerkrade, belast met de organisatie hiervan, heeft aan deze jaarbijeenkomst een bijzonder feestelijk karakter gegeven. De dag wordt ingezet met een pontificale Hoogmis, opgedragen door Mgr. Lemmens in de kerk van Holz-Kerkrade. Verdere feestelijkheden hebben voornamelijk te Rolduc plaats: voetbalmatch, feestvergadering met vaandelwijding en toespraak van Dr. J. Gilissen, burgemeester van Gennep. Tot besluit van

de dag wordt voor de senioren in onze aula Mariken van Nimwegen opgevoerd door het Zuid-Nederlands Toneel.

Reeds enige maanden wachtte een kolossale stoom- en verwarmingsketel zijn plaatsing af in het ketelhuis beneden 't knechtenkwartier. Nu Rolduc bevrijd is van leerlingen en bezoekers, is het mogelijk geworden met de plaatsing ervan te beginnen. Er wordt druk gewerkt op de basse-cour en langzaamaan verdwijnt het gevaarte in de kelders.

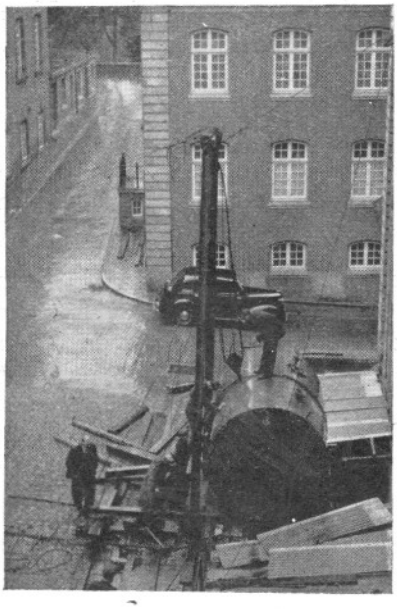

13 Augustus. De Rhetorica van de Missieschool Sparrendaal bezoekt Rolduc en bezichtigt de gebouwen.

In verband met het openluchtspel Walram worden platen gemaakt van orgelspel en volksrumoer.

22 Augustus. De Kern-club van de K.A.B. houdt een verdiepingsdag, Mgr. Hanssen draagt voor de deelnemers de H. Mis op.

26 Augustus. Voor de Kerk is een drieluik-achtig decor gebouwd, ontwerp van Mhr. J. Stassen, leraar te Rolduc. Voor dit decor speelt de toneelgroep „Limburg" de avant-première van Genaderijke Walram, geschreven door Jef Heydendael. Aanwezig zijn vertegenwoordigers van de Pers, enige genodigden en verder hebben ook onze Zusters het voorrecht deze voorstelling bij te wonen. Op het gazon, tussen Kerk en aula minor, werden tribunes gebouwd. We hadden nooit gedacht, dat het voorplein zich zo schitterend zou lenen voor een openluchtspel. Het eenvoudige, smaakvolle toneel, met als achtergrond de statige toren, doet het buitengewoon. De uitvoering zelf, waaraan zeker nog enige feilen kleefden van een jong, niet ingespeeld gezelschap, had een overtuigende bekoring. Wij zijn er zeker van, dat de echte Premiére, die a.s. Zaterdag gaat, niemand zal teleurstellen.

28 Augustus. Voor de hoogste autoriteiten van Bisdom en Provincie, Mgr. Hanssen, Mgr. Lebouille, Mr. Dr. F. Houben, Commissaris der Koningin in Limburg, voor een talrijk publiek, presenteert het Limburgs Beroepstoneel het spel Genaderijke Walram. Mhr. Sprokel, voorzitter van het Oranje-Comité te Kerkrade, heet allen welkom. Deze uitvoering is namelijk de inzet van de feestelijkheden, die deze week zullen plaats hebben ter gelegenheid van het Gouden Regeringsjubileum van H.M. de Koningin. We mogen wel zeggen, dat het een waardige inzet was. De schrijver Jef Heydendael, die met zijn echtgenote het spel bijwoonde, werd gehuldigd met bloemen. Vlak vóór het begin van de uitvoering deed zich een klein incident voor; een gedeelte van de tribune zakte in. De uitvoering werd er echter niet noemenswaard door vertraagd. De bezoekers, die op dit gedeelte zaten, kwamen met de schrik vrij en kregen onmiddellijk andere plaatsen.

29 Augustus. In alle kerken wordt een schrijven voorgelezen van het Nederlands Episcopaat in verband met het heengaan van H.M. Koningin Wilhelmina en de inhuldiging van H.K.H. Prinses Juliana. 31 Augustus en 6 September zullen plechtige H.H. Missen worden opgedragen om God te danken voor de rijke zegen, die het vijftigjarige koningschap van onze Vorstin bracht voor Nederland en om Gods zegen af te smeken voor de nieuwe Koningin.

Vanavond tweede opvoering van Walram. Wederom zijn de tribunes behoorlijk bezet. Het spel is uitstekend. Hulde aan degenen, die deze uitvoeringen mogelijk maakten, in

het bijzonder aan Dr. Beckers, aan het Oranje-Comité van Kerkrade en last but not least aan de Prefect van Rolduc, Mhr. Houben, die wel het grootste aandeel gehad heeft aan het tot stand komen van dit stuk. Dient nog vermeld, dat Genaderijke Walram in druk verschenen is onder auspiciën van Rolduc's Jaarboek.

30 Augustus. Ongeveer alle daken van 't huis hadden in de afgelopen oorlog te lijden van granaatinslagen. De verschillende openingen werden voorlopig dichtgemaakt met een laag asfalt. Langzaamaan wordt het nodig, deze provisorische bedekking door een leiendek te vervangen. Thans is men begonnen met de restauratie van het dak op dortoir IV aan de basse-cour-zijde. Tevens worden de goten in deze buurt vernieuwd.

31 Augustus. Geheel Nederland viert feest bij gelegenheid van het Regeringsjubileum van H.M. Koningin Wilhelmina. Ook Rolduc sluit zich op bescheiden wijze hierbij aan, God dankend voor de grote zegen, die haar regering bracht voor ons land, in zo'n uitzonderlijke lange tijd. Rolduc voelde zich steeds sterk verknocht aan het Oranje-Huis en gaf daarvan ook blijk, als de gelegenheid zich voordeed. Wij herinneren slechts aan de grootse hulde, gebracht aan de Kroon-Prinses bij haar bezoek in de loop van dit jaar. Uiterlijke feestviering is thans onmogelijk, daar de jeugd nog steeds geniet van de vacantie. De aanwezigen uiten hun dankbaarheid aan God in een plechtige Hoogmis, gevolgd door Te Deum.

1 September. De leerlingen, die met een herexamen de vacantie ingingen, krijgen vandaag de gelegenheid te laten zien of ze gewerkt hebben in de afgelopen weken.

De vacantie van de leraren is voorbij. Zij gaan vanavond in retraite onder leiding van de Z.E. Pater Malta O.P.

2 September. Het Jaarboek 1948 is er, en dit jaar behoorlijk op tijd. Voor het eerst na de oorlog werd dit boek wederom gedrukt door de Firma H. van der Marck en Zonen te Roermond. Een waardige aanvulling van de lange rij Jaarboeken, die zij sedert 1921 verzorgde.

6 September. Inhuldiging van Prinses Juliana als Koningin. Per radio volgen we deze indrukwekkende gebeurtenis. De Gemeenteraad van Kerkrade houdt een openbare feestzitting met receptie, waar ook Rolduc vertegenwoordigd is. Mhr. Bessems recipiëert namens het huis.

Aan Hare Majesteit werd het volgende telegram gezonden:

> Majesteit,
>
> Bij Uw troonsbestijging biedt geheel Rolduc eerbiedigst zijn heilwensen aan. In de oude Kerk, waar tal van Uwe voorvaderen rusten, hebben wij heden Gods rijkste zegen afgesmeekt voor Uw persoon, Uw regering en geheel het Koninklijk Huis. Moge die zegen blijven in lengte van jaren.
>
> President, Leraren en Leerlingen van Rolduc.

7 September. Ook aan de grote vacantie komt een einde. De Augustusmaand was mooi en we hopen, dat de jongelui de nodige kracht opgedaan hebben om het nieuwe schooljaar aan te kunnen. Het aantal leerlingen, waarmede we beginnen is zo groot, dat een gedeelte der Infirmerie voorlopig als slaapzaal zal dienen. Er zijn in totaal 458 leerlingen.

Om negen uur hedenavond overleed in het huis van de Medische Missie-Zusters te Imstenrade een groot vriend van Rolduc, Dr. Poels. Mgr. Poels is gestorven zoals hij geleefd heeft, groot en geweldig, met een uiterste deemoed en overgave aan Gods H. Wil. In een speciaal artikel hopen wij de grote, beslissende betekenis te belichten van deze priester, voor het behoud van het Christendom in de Mijnstreek. Iedereen weet, welke plaats Rolduc in het hart van de Doctor innam. Hij maakte hier zijn gymnasiale en philosophische studie van 1880—1888. In die tijd groeide er een genegenheid, die hem telkens weer deed terugkeren naar Rolduc. De verschillende Directeuren, die er, tijdens zijn lange loopbaan in de Mijnstreek, de scepter voerden, waren allen zijn vrienden. Er ging wel geen Directeursfeest voorbij of de Doctor was aanwezig en oud-leerlingen zullen zich zeker zijn sonore stem herinneren en zijn ernstige woorden, die hij richtte tot de jon-

gens, hen wijzend op de grote verantwoordelijkheid, die het voorrecht van een opleiding in een huis als Rolduc meebracht. Als het idee van een Sociale Week bij hem opkomt, denkt hij het eerst aan Rolduc. Van 1925 tot '39, was hij de ziel van deze bijeenkomsten. Nog één keer was hij er na de bevrijding. 't Jaar, dat hij voor 't eerst niet aanwezig kon zijn, is hij van ons heengegaan. God moge hem belonen voor het gigantische werk, dat door hem verzet werd.

8 September. Moeder Casimira, vroeger overste te Rolduc, viert te Echt haar Gouden Kloosterjubileum, dat we niet vergeten.

In de morgenuren geven de hoofdleraren hun eerste les, die voornamelijk gevuld wordt met het dicteren van een lesrooster. Om zes uur wordt de retraite geopend. Vijf Paters Redemptoristen (Pater Vijgen, Smithuis, Coppens, Kluiskens en de Graaf) zullen deze geestelijke kuur leiden. Op voorbeeldige wijze worden meditaties en conferenties gevolgd.

12 September. Een plechtige Hoogmis met laatste toespraak en Te Deum besluiten de retraite der leerlingen. Met de beste voornemens gaan we het nieuwe schooljaar in.

C. A. J. DE GROOT 1930—1948

J. J. JONGEN 1945—1948

Na de Hoogmis gaan we naar de aula, waar de film van de Kroningsplechtigheden draait.

13 September. Er zijn enkele dagen nodig, alvorens de leerlingen de nodige boeken in hun bezit hebben. Mhr. Bessems houdt constant zitting om de menigte van strijdmateriaal te voorzien. Doch langzaamaan komen we wederom in het gareel der wetenschap. Ook de nieuwe leerlingen hebben spoedig de weg naar klas en studiezaal gevonden.

Het Lerarencorps onderging ook dit jaar een kleine wijziging. Twee leken-leraren hebben ons verlaten, Mhr. de Groot en Mhr. Jongen.

Mhr. de Groot was leraar te Rolduc vanaf 1929 en doceerde aardrijkskunde; Mhr. Jongen was geschiedenisleraar vanaf 1945. Rolduc is hen dankbaar voor de grote toewijding,

waarmede zij steeds hun lessen gaven. Een sympathieke groet en beste wensen vergezellen hen.

Een tweede verandering had plaats in de muzikale branche. Sedert 1946 was Kapelaan Voncken uit Meerssen belast met de meerstemmige zang. Wekelijks kwam hij tweemaal naar Rolduc en leidde de repetities van het Koor, dat onder zijn kunstzinnige directie zeer mooie uitvoeringen gebracht heeft. Wij danken Kapelaan Voncken voor zijn bijdrage aan de muzikale en culturele vorming van onze jeugd. Voortaan zal Mhr. Schrijen de meerstemmige zang verzorgen en Mhr. van Hees het Gregoriaans en de Volkszang.

14 September. Alle leerlingen hebben zich bij het begin van het schooljaar aan een röntgenonderzoek te onderwerpen. Hiermede wordt vandaag begonnen. Daar Dr. H. Bak verhinderd is naar Rolduc te komen, heeft dit onderzoek in Kerkrade plaats. Het zal wel enige dagen duren, alvorens alle leerlingen hun beurt hebben gehad.

17 September. De laatste groep leerlingen passeert vanavond de medische revue. Ook dit jaar is de uitslag bijzonder gunstig. Slechts een jongen zal enige rust moeten nemen.

19 September. Broeder Cesarius, van 1848-1899 knecht en portier te Rolduc, viert zijn gouden feest als doofstommen-onderwijzer. In Jaargang 1942 wijdden wij een lang artikel aan het verdienstelijke werk van deze religieus ter gelegenheid van zijn gouden professiefeest. Wij ontlenen de volgende regels aan een artikel in het Weekblad De Vriend der Doofstommen: „Br. Cesarius vierde op 19 September zijn gouden feest als doofstommenonderwijzer. Dat iemand 50 jaar lang onafgebroken les geeft is zeker een grote zeldzaamheid; want op 65-jarige leeftijd krijgt men doorgaans pensioen en treedt een tijdperk van rust in. Zo gaat het gewoonlijk, maar bij Br. Cesarius gaat alles anders dan gewoon. Op de eerste plaats begint hij zijn onderwijzersloopbaan op een leeftijd, dat anderen al lang in de klas hebben gestaan, vervolgens heeft hij ongeveer 32 jaren les gegeven. Immer stond hij in de 4e klas. Aanvankelijk gaf hij les in de gebarentaal, maar toen de gebarenmethode werd omgezet in de spreekmethode, was Br. Cesarius een der steunpilaren, waarop deze nieuwe methode was gegrondvest.

Na zijn pensioen op 68-jarige leeftijd ging hij door met les geven. Thans is hij 80 jaar oud, maar zijn werk gaat door met een ijver, energie en deskundigheid, die hem jongeren niet zullen verbeteren. Moge God hem nog lang sparen voor het mooie werk, dat hij zo lange jaren met zoveel toewijding verricht heeft."

De verschillende afdelingen van de Maria-Congregatie houden vanmorgen hun eerste bijeenkomsten.

Alvorens de voetbal-competitie begint, verkennen de clubs terrein. Minor slaat Pantarei in een vriendschappelijke wedstrijd met 3—2.

26 September. Zelfs de vijvers hebben van tijd tot tijd een restauratie nodig. Meer dan tien jaren geleden werden de keukenvijver en eilandenvijver waterdicht gemaakt door het aanbrengen van een asfalt-bodem. De randen hebben intussen zoveel geleden, dat een vernieuwing van deze laag nodig werd. Tevens wordt er een nieuwe sluis gebouwd tussen deze twee vijvers.

3 October. Bezoekdag voor de Noord-Limburgers. Het middagmaal is vervroegd. Een aanzienlijk gedeelte van de bezoekers wonen het Lof bij en gaan mede in de maandelijkse processie door de gangen.

5 October. Dit jaar is Rolduc aangesloten bij de stichting: Een uur muziek. Doel van deze stichting is het geven van opvoedende concerten voor de Middelbare Scholen. De cyclus wordt op waardige wijze ingezet met een viool-concert van Thomas Magyar, begeleid door Wolfgang Wijdeveld, die de verschillende nummers op bevattelijke, interessante wijze inleidt. De Middelbare Scholen van Kerkrade waren goed vertegenwoordigd.

7 October. Vandaag hebben de Zuid-Limburgers hun bezoekdag, die enkele uren van grote bedrijvigheid veroorzaakt in ons huis.

Een groep oud-gevangenen van Buchenwalde brengen een kort bezoek aan Rolduc. Tijdens het goûter verschijnen zij in de eetzaal, waar de jeugd hen ontvangt met een daverend Wilhelmus.

9 October. In de kruisgangen wordt een tentoonstelling opgebouwd in verband met de Dr. Poels-herdenking van morgen. Een serie borden met foto's, doorsneetekeningen en statistieken geven een aanschouwelijk beeld van het Limburgse Mijnwezen. Enkele stands met voorwerpen, vervaardigd door mijnwerkers, een collectie mijnlampen, rijk fotomateriaal en literatuur over Dr. Poels vervolledigen dit beeld op interessante wijze. De V.R.E.E. verschijnt met een extra-editie, gewijd aan de nagedachtenis van Dr. Poels.

10 October. Rolduc herdenkt doctor Poels, die acht jaar leerling was van onze school en hier de grondslag legde voor het grote werk, dat later zou worden verwezenlijkt. Weinigen zullen er nog in leven zijn, die Poels gekend hebben als Rolducien. Misschien is de grijze Dr. Verhagen, die vanzelfsprekend deze herdenking medemaakt, de enige, die zich de doctor nog kan voorstellen als commandant van de toenmalige schutterij. Zeker is echter, dat Rolduc deze leerling uit de jaren 1880—1888 nooit zal vergeten.

Aan de spreekbeurt van Pater Colsen, grote bewonderaar en trouwe medewerker van Poels, gaat de ontvangst vooraf van de nieuwe burgemeester van Kerkrade, Mr. Lempers, die zijn eerste officiële bezoek brengt aan ons huis. Na een défilé langs het bordes, vormt de jeugd een carré rond de vlaggenmast. Burgemeester Lempers hijst de standaard van Rolduc in top, spreekt de jeugd toe en belooft hun een vrije dag. Daarna gaan we naar de aula, waar Pater Colsen een treffende schets geeft van Dr. Poels, doordrongen van een grote verering voor deze sociale voorman. In de middaguren geeft de heer van Aerensbergen een lezing met lichtbeelden over de Limburgse Steenkolenmijnen. De heer Frans Dohmen, voorzitter van de Katholieke Mijnwerkersbond, spreekt tenslotte nog over de mijnwerker. Een prachtig concert van de Bergkapelle der Domaniale Mijn besluit deze zeer mooie dag. Mhr. Meys en zijn medewerkers, die het initiatief namen tot deze herdenking, hebben eer van hun werk.

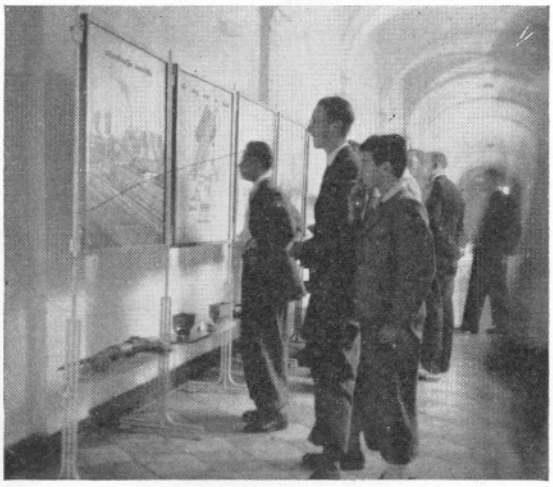

Foto Hegtermans

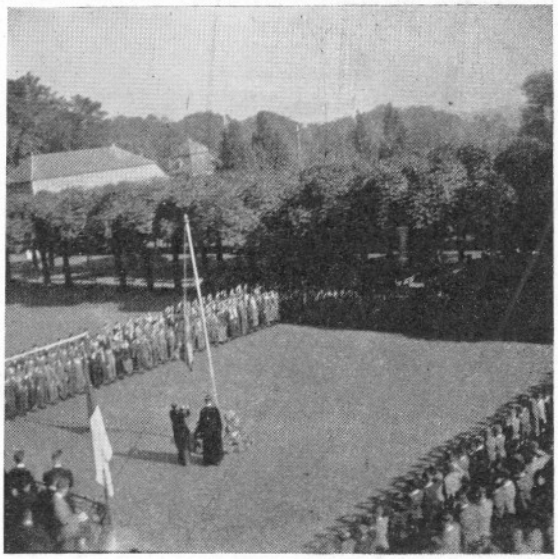

Foto Beers

11 October. In het Sanatorium te Heerlen overleed heden de Hoogeerwaarde Heer Mgr. Cloots. Als Provisor van het Groot Seminarie was Mgr. Cloots jarenlang lid van het bestuur van ons huis. Deze stoere werker, die de gebouwen van het Groot Seminarie grotendeels vernieuwde, wordt wel het best getekend door de woorden, die we lezen op zijn bidprentje: „Er lag een rechte, ener-

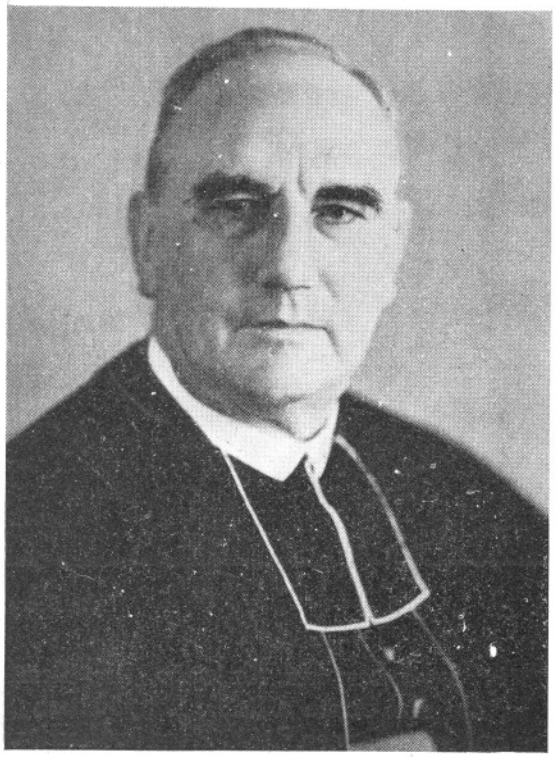

Mgr. W. C. CLOOTS †

gieke lijn in dit gave priesterleven. Een scherp verstand en een ijzeren wil huisden in de stoere gestalte. De genade Gods, welke hem rijkelijk werd geschonken, maakte hem tot een echt priester, tot een opvoeder van vele andere priesters en tot een voorbeeld. De geslachten, die hij onderwees, zullen hem gedenken als een edel mens, een voorbeeldig priester Gods." Hij ruste in vrede.

Vanmiddag congé ter ere van het bezoek van Burgemeester Lempers. Wij maken een flinke wandeling.

13 October. Te Arnhem overleed een oud-leerling van onze school C. F. A. Witte. Hij maakte zijn studies te Rolduc van 1896—1901, R.I.P.

14 October. Te Venray viert een oud-leerling, Dr. Janssen, zijn gouden doktersjubileum. Dr. Janssen was lange jaren Directeur van het Sint-Servatius-gesticht aldaar. Wij bieden hem onze hartelijke gelukwensen aan.

Tijdens de middagwandeling worden we verrast door een stevige regenbui, zodat het merendeel der leerlingen doornat thuiskomt.

16 October. De President deelt aan tafel mede, dat het „half-trimester" zal beginnen op 30 October en zal duren tot 3 November.

17 October. Het hoofdbestuur van de Katholieke Onderwijzersbond vergadert te Rolduc in verband met een te houden contact-dag voor de hoofden der scholen.

Na het middagmaal voetbal-match Pantarei—Sparta. De wijsgeren delven het onderspit.

23 October. Het feest van de H. Daphne wordt gevierd met een plechtige Hoogmis na het morgengebed. De reliekschrijn staat op de gebruikelijke plaats bij de ingang van de crypte, omgeven door bloemen.

24 October. Missie-Zondag. Boven het bordes wappert de pauselijke vlag. Geheel deze dag staat in het teken van bezinning op de Missieplicht. Zijn Hoogwaardige Excellentie Mgr. Lebouille luistert deze dag op met zijn aanwezigheid. Pater Roozen, jarenlang missionaris in China, vertelt ons over het communisme in dit land. Deze nogal ernstige causerie wordt met veel belangstelling gevolgd. In de middaguren bestaat er nog eens gelegenheid Pater Roozen te beluisteren, nu echter in een zeer humoristische spreekbeurt. De missionaris, als Chinees verkleed, demonstreert hoe de Chinezen eten, bezoek ontvangen enz. Als slot draait voor het avondeten de film: Pater Damiaan.

In de St. Ursula-kliniek te Wassenaar overleed onze oud-leerling Willy Körver (1912—1914). De heer Körver was commies-chef op het kantoor van de gemeente-ontvanger te Kerkrade en bekleedde een vooraanstaande plaats in het verenigingsleven van Kerkrade. Hij ruste in vrede.

27 October. De November-rapporten van de leerlingen worden door de leraren besproken en zullen in de komende week worden voorgelezen.

Twee jongelui worden opgenomen in het Ziekenhuis van Kerkrade met roodvonk.

30 October. Na het diner begint het half-trimester, 'n onderbreking van het lange trimester, die zeer welkom is. De reis naar huis wordt niet per trein, maar per auto-car gemaakt. Zes grote bussen verschijnen tegen

twee uur op het voorplein en brengen de leerlingen naar hun diverse woonplaatsen. Ook de terugreis a.s. Dinsdag zal op de zelfde wijze geschieden.

Wederom ontvangen we het overlijdensbericht van een toegewijde oud-Rolducien A. J. van Loon, apotheker te Oosterhout (1887—1894). Apotheker van Loon was een stille figuur in het Oosterhoutse openbare leven. Toch werd hij door allen, die hem kenden, hooggeacht. Zijn belangstelling ging vooral uit naar de geschiedenis van Oosterhout. R.I.P.

1 en 2 November. In de rustige sfeer van een verlaten huis vieren de weinige aanwezigen het feest van Allerheiligen en Allerzielen. Wij bidden voor de overledenen, vooral voor de overleden leraren en leerlingen van onze school.

3 November. Tegen zeven uur rijden de eerste bussen voor, die de jongelui terugbrengen naar Rolduc. Allen zijn tevreden over deze manier van reizen. Het is in ieder geval een vooruitgang de omslachtige tram- en treinreis te kunnen vermijden. Vol nieuwe studielust gaan we na dit intermezzo wederom aan de slag.

7 November. Ruim 250 hoofden van Limburgse scholen vergaderen vandaag te Rolduc. Doel van dit bezoek is contact te leggen tussen onderwijzers en Klein-Seminarie. De onderwijzer is in zeer veel gevallen de persoon, die richting geeft aan de studiekeuze van de jongen en die dus in zekere mate zorgt voor de bevolking van het Klein Seminarie. Veel meer dan dit in het verleden het geval was, zal in de komende jaren een bijzondere aandacht moeten worden geschonken aan de recrutering van de toekomstige priesters. In verband hiermede wijst de President in een toespraak, gehouden in de rookzaal, op de grote evolutie, die Limburg zal doormaken binnen 25 jaar. De industrialisatie zal een bevolkingstoename medebrengen van 250.000 inwoners. Van kerkelijke zijde wordt natuurlijk de meeste aandacht geschonken aan de toekomstige zielzorg daarvan. Niet alleen moet de achterstand van het aantal priesterroepingen ingehaald worden, maar men zal het aantal moeten opvoeren om een goed georganiseerde zielzorg te kunnen uitoefenen. Daarna behandelde de President de subjectieve en objectieve kentekenen van een priesterroeping, waarbij, naast de ouders en de priesters, de hoofden van scholen een heel speciale taak te vervullen hebben.

Om twee uur wordt in de eetzaal van Groot Rolduc een koffietafel aangeboden, waarna nog een gedachtenwisseling volgt over financiële aangelegenheden en de toelatingsexamens.

De prefect heeft een verrassing op deze regenachtige Zondag, namelijk een mooie film. Door een defect aan het toestel moet de voorstelling gestaakt worden. We gaan onmiddellijk naar de studiezaal en na deze vervroegde avondstudie keren we terug naar de aula. Het projectie-toestel is intussen in orde gebracht en we genieten van de mooie Italiaanse film Vivere in pace.

14 November. Het najaarsweer is bizonder gunstig. De sportlui hebben dan ook constant gelegenheid hun sportenthousiasme uit te leven. Meerdere elftallen uit de lagere klassen bekampen elkaar vanmiddag onder algemene belangstelling.

De wijsgeren breken met een zeer romantische traditie hun toneelstuk van Sint Cathrien verborgen te houden tot op de dag van de opvoering. Tijdens het diner deelt de President mede gemachtigd te zijn dit grote geheim te openbaren, maar toch slechts exceptioneel voor dit jaar. Voor het goede begrip van dit stuk, L'Aiglon van Edmond Rostand, is het wenselijk, dat het besproken wordt in de klassen.

16 November. Tweede jeugd-concert van dit trimester. Een propvolle aula luistert anderhalf uur naar de fluit-virtuoos H. Barwahser, begeleid aan de piano door Wolfgang Wijdeveld. Wij wisten niet, dat de fluit zulk een wonderlijk instrument was. Een zeer mooie avond.

19 November. Reeds enkele dagen hangt er een congé in de lucht ter ere van Prefect en surveillanten. Vanmiddag maakt de President een einde aan dit ongeduldig wachten, ofschoon het weer minder geschikt is voor een wandeling. Toch gaan we uit, maken een flinke tocht en komen zonder regen thuis.

21 November. Het kerkelijk jaar wordt besloten met een processie door de Kerk, gevolgd door Te Deum.

De wedstrijd Nederland—België wordt met veel animo gevolgd. Voor de rust bestaat de gelegenheid hiertoe in de aula minor, na halftime op de cour.

Het feest van de H. Caecilia wordt ingeleid met een meerstemmig Lof. Na het souper komen de zangers tezamen in de aula minor voor een feestvergadering, waar, naar men zegt, 't heel gezellig toeging.

22 November. De Gregoriaanse afdeling van het zangkoor eert haar beschermheilige met een speciaal, goed verzorgd programma tijdens het Lof.

24 November. De philosophen komen reeds in feeststemming. Na het middagmaal gaat de generale repetitie van Het Adelaarsjong. Wij hebben goede verwachtingen.

25 November. De wijsgeren staan vandaag in het middelpunt van de belangstelling. Het gewone programma van deze feestdag wordt op perfecte wijze afgehandeld. Mhr. Huysmans, geassisteerd door de professoren van de philosophie, draagt een plechtige Hoogmis op, welke door de philosophen wordt gezongen en gediend. In besloten kring worden daarna de feestelijkheden voortgezet op het casino, een mysterieus gebied, dat voor het profanum vulgus verboden terrein is. Zoals altijd gaat de grootste belangstelling uit naar de toneeluitvoering. Ook dit jaar werd wederom hoog gemikt en we mogen wel zeggen zij hebben niet teleurgesteld. Het werd een succes. Het unieke van deze gebeurtenis is wel, dat beide bisschoppen, Mgr. Lemmens en Mgr. Hanssen, vergezeld van hun secretarissen, deze uitvoering bijwonen. Ook de burgemeester en Deken van Kerkrade zijn aanwezig. Aan het slot van deze prachtige avond spreekt Mgr. nog enkele woorden tot de jeugd. Aan zulk een buitengewoon bezoek zit natuurlijk iets aparts vast. We zullen een dag langer vacantie krijgen.

26 November. De uitvoering van gisteren heeft nogal veel geëist van de spelers en misschien ook van het publiek. Daarom staan we iets later op en na het diner roken we een sigaar op het succes.

28 November. Wel nog vroeg, maar toch al vorst. Een lichte laag ijs bedekt de vijvers. Overigens prachtig, zonnig weer. Op het sportveld enige spannende matchen in de lagere klassen.

30 November. De Heemkunde-club maakt een excursie naar Oud-Ehrenstein en bezichtigt onder deskundige leiding dit merkwaardige streekmuseum. In de komende weken zullen ook niet-leden de gelegenheid krijgen dit uitstapje te maken.

3 December. Op de Bibliotheek groeit het aantal Sinterklaas-pakketten zienderogen. Vanavond brengt de goede Sint een bezoek aan de leerlingen van Klein Rolduc en deelt surprises, maar ook vermaningen uit. Het meest welkome van zulk een bezoek is wel de vrije avond, die er op volgt. Ook de hogere klassen krijgen in deze dagen pontificaal bezoek, in besloten kring.

5 December. Er is nogal veel bezoek. Sint Nicolaas heeft zeker niet geweten dat dit niet helemaal volgens de regels is, anders zou hij niet zo gul geweest zijn met zijn verrassingen.

Dr. Vincent Nolet kreeg 50 jaar geleden op deze dag een chambrette met raam. Dit voorrecht heeft hij zozeer blijven waarderen, dat hij vandaag Rolduc bezoekt en de tegenwoordige bewoner verrast met een zeer sympathiek geschenk.

6 December. De morgenlessen willen maar niet eindigen. De gedachten zijn, vermoeden we, meer bij de pakjes dan bij de lessen. Na het diner wordt deze spanning gebroken en kunnen de leerlingen hun pakjes inspecteren op de slaapzalen. De armen van Kerkrade worden natuurlijk niet vergeten.

Vanmiddag geen les. Na een korte studie is er aula. De hogere klassen genieten van Das Apostelspiel van Max Mell, opgevoerd door een groep studenten uit Wenen. De laatste weken werd dit stuk gelezen in de klassen en we menen, dat er genoten is van dit diepzinnige spel. Het is niet de eerste keer, dat dit stuk te Rolduc gespeeld wordt. Twee maal gaf Pierre Balledux 'n uitvoering in 't Nederlands.

De lagere klassen zien intussen een spannende film in de aula minor.

Z.E. Pater L. Paulussen S.J., oud-leerling, opent het jaarlijkse triduum als voorbereiding op het feest van 8 December.

7 December. De heer J. H. Hamers, oud-leerling, directeur van 't gemeentelijk slachthuis te Kerkrade, is benoemd tot inspecteur van de Volksgezondheid en de Veeartsenijkundige Dienst in Limburg. Onze hartelijke gelukwensen.

8 December. Onder leiding van Mhr. Schrijen zingt het Zangkoor de Missa in honorem Sancti Joseph van Flor Peeters. In het Lof houdt Pater Paulussen de slotpredicatie. In naam van geheel Rolduc hernieuwt de President de toewijding aan Maria.

De voetbalcompetitie is ten einde. In een zeer zwakke match weet Minor 't kampioenschap te bemachtigen voor dit jaar.

Na het souper wordt een gedeelte der jongelui, en niet alleen de jongste, verrast met een poppenkast-voorstelling in de aula minor.

12 December. Er staat een felle wind op het sportveld. Klein Rolduc bekommert er zich niet om en speelt een match met een belangstelling, die kan concurreren met een eerste klas-wedstrijd in Kerkrade. Uitslag voorlopig 2—2, want er viel nog een derde goal, welke de scheidsrechter niet opmerkte!

13 December. In de afgelopen weken deden zich enige gevallen van roodvonk voor. Tot nog toe bleven de Heren gespaard, doch vandaag wordt Mhr. Deumens het slachtoffer van deze ziekte. In de middaguren verlaat hij Rolduc en wordt opgenomen in het Ziekenhuis van Kerkrade voor een kuur van zes weken. Wij wensen hem sterkte toe in zijn isolement.

De hogere klassen bezoeken in Kerkrade een tentoonstelling, gewijd aan het werk van de Limburgse schrijfster Marie Koenen, ter gelegenheid van haar zeventigste verjaardag.

17 December. Aan tafel deelt de President mede, dat we vanmiddag een „extrafijne sigaar" mogen roken. Waarom? Er wordt gegist, doch de eigenlijke rede blijft verborgen voor de jeugd.

Begin van de composities. Gelaten treedt de jeugd in het strijdperk. Het vooruitzicht van een mooie Kerstvacantie verlicht deze beproeving.

19 December. Onze organist Nico Zeyen Jr. geeft het gebruikelijke Kerstconcert, dat door ongeveer alle leerlingen met grote aandacht beluisterd wordt.

22 December. De koffers staan reeds gepakt en met ongeduld zien de jongelui uit naar de bevrijding. Na het souper brengt een mooie, stemmige Kerstavond geheel Rolduc tezamen in de speelzaal. Muziek, zang en voordrachten brengen ons volledig in kerststemming.

23 December. De laatste compositie duurt voor iedereen te lang. Nauwelijks heeft de laatste bel geklonken, of de menigte stormt naar de slaapzalen en vandaar naar het voorplein. De bussen echter, die de jongens naar huis moeten brengen, zijn te laat. Gelukkig duurt dit oponthoud niet al te lang. Als ze er zijn, is het voorplein in een oogwenk leeg en ook Rolduc. Aan allen een Zalig Kerstfeest, een Zalig Nieuwjaar en een prettige vacantie, die zal duren tot 12 Januari.

25 December. Bij de ingang van de crypte staat een mooie kerstkribbe. De nog aanwezige bewoners vieren het heerlijke Kerstfeest met nachtmis om twaalf uur.

3 Januari. Te Nijmegen overleed de Z.E. Pater Dr. L. Peeters S.J., leerling te Rolduc van 1893—1894. Hij ruste in vrede.

4 Januari. De kruisgangen, die een degelijke beurt nodig hadden, worden onder handen genomen door de schilders, een werk, dat een groot gedeelte van de vacantie in beslag neemt.

7 Januari. De tentamens voor de eindexaminandi hebben dit jaar plaats vóór de terugkeer der leerlingen. Groepsgewijze komen ze terug en hebben zich aan deze minder aangename ceremonie te onderwerpen.

10 Januari. Mgr. van Gils viert zijn tachtigste verjaardag. De liefde van de nog steeds vitale doctor voor Rolduc en voor de geschiedenis ervan is alom bekend. Meerde-

De lagere klassen zien intussen een spannende film in de aula minor.

Z.E. Pater L. Paulussen S.J., oud-leerling, opent het jaarlijkse triduum als voorbereiding op het feest van 8 December.

7 December. De heer J. H. Hamers, oud-leerling, directeur van 't gemeentelijk slachthuis te Kerkrade, is benoemd tot inspecteur van de Volksgezondheid en de Veeartsenijkundige Dienst in Limburg. Onze hartelijke gelukwensen.

8 December. Onder leiding van Mhr. Schrijen zingt het Zangkoor de Missa in honorem Sancti Joseph van Flor Peeters. In het Lof houdt Pater Paulussen de slotpredicatie. In naam van geheel Rolduc hernieuwt de President de toewijding aan Maria.

De voetbalcompetitie is ten einde. In een zeer zwakke match weet Minor 't kampioenschap te bemachtigen voor dit jaar.

Na het souper wordt een gedeelte der jongelui, en niet alleen de jongste, verrast met een poppenkast-voorstelling in de aula minor.

12 December. Er staat een felle wind op het sportveld. Klein Rolduc bekommert er zich niet om en speelt een match met een belangstelling, die kan concurreren met een eerste klas-wedstrijd in Kerkrade. Uitslag voorlopig 2—2, want er viel nog een derde goal, welke de scheidsrechter niet opmerkte!

13 December. In de afgelopen weken deden zich enige gevallen van roodvonk voor. Tot nog toe bleven de Heren gespaard, doch vandaag wordt Mhr. Deumens het slachtoffer van deze ziekte. In de middaguren verlaat hij Rolduc en wordt opgenomen in het Ziekenhuis van Kerkrade voor een kuur van zes weken. Wij wensen hem sterkte toe in zijn isolement.

De hogere klassen bezoeken in Kerkrade een tentoonstelling, gewijd aan het werk van de Limburgse schrijfster Marie Koenen, ter gelegenheid van haar zeventigste verjaardag.

17 December. Aan tafel deelt de President mede, dat we vanmiddag een „extrafijne sigaar" mogen roken. Waarom? Er wordt gegist, doch de eigenlijke rede blijft verborgen voor de jeugd.

Begin van de composities. Gelaten treedt de jeugd in het strijdperk. Het vooruitzicht van een mooie Kerstvacantie verlicht deze beproeving.

19 December. Onze organist Nico Zeyen Jr. geeft het gebruikelijke Kerstconcert, dat door ongeveer alle leerlingen met grote aandacht beluisterd wordt.

22 December. De koffers staan reeds gepakt en met ongeduld zien de jongelui uit naar de bevrijding. Na het souper brengt een mooie, stemmige Kerstavond geheel Rolduc tezamen in de speelzaal. Muziek, zang en voordrachten brengen ons volledig in kerststemming.

23 December. De laatste compositie duurt voor iedereen te lang. Nauwelijks heeft de laatste bel geklonken, of de menigte stormt naar de slaapzalen en vandaar naar het voorplein. De bussen echter, die de jongens naar huis moeten brengen, zijn te laat. Gelukkig duurt dit oponthoud niet al te lang. Als ze er zijn, is het voorplein in een oogwenk leeg en ook Rolduc. Aan allen een Zalig Kerstfeest, een Zalig Nieuwjaar en een prettige vacantie, die zal duren tot 12 Januari.

25 December. Bij de ingang van de crypte staat een mooie kerstkribbe. De nog aanwezige bewoners vieren het heerlijke Kerstfeest met nachtmis om twaalf uur.

3 Januari. Te Nijmegen overleed de Z.E. Pater Dr. L. Peeters S.J., leerling te Rolduc van 1893—1894. Hij ruste in vrede.

4 Januari. De kruisgangen, die een degelijke beurt nodig hadden, worden onder handen genomen door de schilders, een werk, dat een groot gedeelte van de vacantie in beslag neemt.

7 Januari. De tentamens voor de eindexaminandi hebben dit jaar plaats vóór de terugkeer der leerlingen. Groepsgewijze komen ze terug en hebben zich aan deze minder aangename ceremonie te onderwerpen.

10 Januari. Mgr. van Gils viert zijn tachtigste verjaardag. De liefde van de nog steeds vitale doctor voor Rolduc en voor de geschiedenis ervan is alom bekend. Meerde-

re kranten-artikelen leggen bij deze gelegenheid nog eens de nadruk op de wetenschappelijke betekenis van deze stoere werker. Wij sluiten ons aan bij deze hulde. Moge God hem nog vele jaren schenken van goede gezondheid.

12 Januari. Zo is dan ook aan de lange Kerstvacantie een einde gekomen. Het trimester, dat voor ons ligt, is lang. We gaan weer vol moed aan de slag, want er is nog veel te doen.

In de buitenwereld heerst momenteel een ruim verspreide griep-epidemie. Enkele leerlingen werden daarvan het slachtoffer en keerden voorlopig niet terug. Zeven leerlingen hebben voor goed Rolduc verlaten.

13 Januari. Een oud-leerling Mr. E. Delhougne, president van de arrondissementsrechtbank te Roermond werd benoemd tot Ridder in de orde van de H. Gregorius de Grote, ter gelegenheid van zijn 25-jarig lidmaatschap van de Roermondse St. Vincentius-vereniging. Proficiat!

16 Januari. De eerste Zondag van het trimester is nogal somber. Tegen de middag enige uren zonder regen, waarvan de sportlui profiteren om uit te maken, wie de laatste plaats zal innemen in de competitie.

17 Januari. Te Baarlo overleed de Z.E. Heer J. J. Goldschmiz, waar hij sinds 1935 pastoor was. Hij was leerling van Rolduc van 1904—1906. Hij ruste in vrede.

19 Januari. Met een plechtig Lof vieren we het feest van de H. Gerlachus. In vroeger dagen was Sint Gerlachus de beschermheilige van het Kruis-verbond. De vlag van deze vereniging prijkt ieder jaar trouw op het priesterkoor.

De griep-epidemie dringt ook Rolduc binnen. De infirmerie wordt te klein. Over het algemeen zijn het onschuldige gevallen. Vanaf morgen staan we een half uur later op.

20 Januari. Voor de Kerstvacantie schreef de Redactie van Rolduc's Jaarboek een prijsvraag uit, waarbij gevraagd werd een opstel te schrijven naar aanleiding van de Dr. Poelsdag op 10 October gehouden. Tot vandaag konden de deelnemers hun producten inzenden. De deelname is echter enigszins teleurstellend. In totaal werden twee artikelen ingezonden. Het zal dus niet al te moeilijk zijn voor de jury een oordeel te vellen.

21 Januari. Professor Dr. F. L. R. Sassen, Hoogleraar te Leiden, werd door de Franse regering begiftigd met het Officierskruis van het Légion d'Honneur. Onze hartelijke gelukwensen.

Gisteren overleed te Meerssen Ir. Jos. Th. J. Cuypers, leerling te Rolduc van 1872—1879. Ir. Cuypers was een goede vriend van Rolduc. Bij de verschillende restauraties had hij de leiding. Hij ontwierp en bouwde aula maior en minor. Het is onmogelijk hier de grote verdiensten te beschrijven van deze bouwmeester en kunstenaar bij gratie Gods. Wij verwijzen naar een speciaal artikel, dat hierover zal spreken. Hij ruste in vrede.

23 Januari. Koude en vorst zijn ons tot nog toe bespaard gebleven. Er schijnt echter een verandering op til te zijn. Vannacht heeft het licht gevroren. Misschien zal deze temperatuur de grieppatiënten ten goede komen.

De gezonde jongelui gaan vanmiddag naar Kerkrade en zien de wedstrijd Kerkrade—Bleyerheide.

24 Januari. Na een verblijf van ruim zes weken in het Ziekenhuis, keert Mhr. Deumens te Rolduc terug. Over enige dagen hoopt hij zijn werk wederom te hervatten.

25 Januari. Onder zeer grote belangstelling heeft te Meerssen de begrafenis plaats van Ir. J. Cuypers. Mhr. de President en Mhr. Everts zijn daarbij aanwezig.

26 Januari. 'n Paar leerlingen vinden deze dag te mooi om deze in de donkere klaslokalen door te brengen. Zij maken een uitstapje naar Noord-Limburg, doch zijn tegen de avond weer te Rolduc.

29 Januari. Het roodvonk blijft rondwaren in ons huis. Twee slachtoffers verlaten vandaag weerom Rolduc.

30 Januari. De Rolducse Sint Vincentiusvereniging viert feest. Tien jaar geleden werd het initiatief genomen tot oprichting van de Jeugd-Conferentie Don Bosco, die

vele jongelui inleidde in het mooie werk van de christelijke caritas. Deze herdenking brengt natuurlijk de nodige vergaderingen en toespraken mede. Gisteren sprak de heer Morshuis, President van de Hoofd-raad te Den Haag, reeds voor hen, die meer direct bij dit werk betrokken zijn. Na een Hoogmis van dankzegging, opgedragen door de geestelijke adviseur Mhr. Thijssen, spreekt wederom Mhr. Morshuis voor belangstellende leerlingen. Hierbij zijn aanwezig onze oudleraar Mhr. Burgers, die mede een aandeel had in de oprichting en verder vertegenwoordigers van Zuster-Conferenties uit de buurtparochies.

Een groot gedeelte der leerlingen kan blijkbaar niet volstaan met de hersengymnastiek, waartoe gelegenheid gegeven wordt in de klas en studiezaal. Twee klassen dagen vanmorgen elkaar uit in een séance, welke gehouden wordt in de rookzaal.

Ons ping-pong-team heeft leerlingen van Sittard op bezoek. Ondanks mooie prestaties aan onze zijde moeten we verliezen.

In de aardrijkskunde-klas houden leden van de Heemkunde-club een lezing over Weert, welke uitstekend slaagde.

2 Februari. Lichtmis en dus geen les. In de morgen de gebruikelijke plechtigheden van deze dag: kaarsenwijding en processie door de Kerk.

Rolduc's elftal speelt tegen de H.B.S. van Heerlen. Ons sportveld is echter onbespeelbaar. Kerkrade was wederom zo bereidwillig ons hun veld voor deze ontmoeting af te staan. Uitslag 5—3 voor Heerlen.

Vanavond de film: Gullivers Reizen.

De krant meldt de benoeming tot Huisprelaat van Z.H. de Paus van Mgr. Lerschen, pastoor van St. Joseph-parochie in Rayne bij Lafayette (Louisiana). Mgr. Lerschen is geboren te Simpelveld en studeerde te Rolduc (1917—1919). Onze gelukwensen.

3 Februari. Rolduc zal deelnemen aan een grote internationale gebedsactie tot intentie van Z.H. de Paus, ter gelegenheid van diens Gouden Priesterfeest. Deze actie gaat uit van de Maria-congregatie.

In betrekkelijk korte tijd is onze harmonie erin geslaagd enkele nummers in te studeren. Vanmiddag vertoont zij zich voor het eerst buiten de muzikale onderwereld, en inderdaad, het klinkt al tamelijk echt.

4 Februari. „Een uur muziek" met de wereldberoemde saxophonist Sigurd Rascher. Een prachtig concert, dat iedereen wel overtuigd zal hebben van de voortreffelijkheid van dit instrument, mits het in goede handen is. Mhr. Castermans bedankte in vlot Engels.

6 Februari. De vijvers liggen eindelijk dicht. Ofschoon zich enkele durvers reeds op het ijs begeven, is dit toch nog te zwak om de gehele gemeente te dragen.

Klein Rolduc krijgt vanavond bezoek van de „wijsgerige" poppenkast.

7 Februari. Eindelijk is het ijs goed. Na het middagmaal gaan schaats-liefhebbers naar de vijvers.

8 Februari. De ijspret is van korte duur. Vanmorgen treedt de dooi in.

11 Februari. Drie en zestig leerlingen van II Gymnasium worden tijdens het Lof opgenomen in de Maria-garde. Deze plechtigheid heeft meestal plaats op 2 Februari, doch werd uitgesteld in verband met de ziekte van van Mhr. Deumens.

13 Februari. Geheel de beschaafde wereld is diep verontwaardigd over de kerkvervolgingen in Oost-Europa, waarvan Kardinaal Mindzenty het slachtoffer werd. In alle kerken wordt vanmorgen een schrijven voorgelezen van het Nederlands Episcopaat, waarin de gelovigen worden aangespoord te bidden voor de vervolgde broeders.

15 Februari. De harmonie maakt een muzikale wandeling. Bij de inrijpoort wordt de wandeling afgehaald en begeleid tot op de cour.

19 Februari. Na het middagmaal begint het half-trimester en duurt tot aanstaande Maandag. De L.T.M. heeft gezorgd voor bussen, zodat we aan huis worden afgehaald.

Uit Groningen ontvangen we het prettige bericht, dat Mhr. Meertens geslaagd is voor het candidaats-examen Engels. Proficiat!

21 Februari. Einde half-trimester. Alle leerlingen zijn op tijd op Rolduc, zodat het gewone leven wederom kan beginnen.

22 Februari. Mgr. Schneiders, Missie-Bisschop van de Congregatie van Scheut is te Rolduc. In de middaguren spreekt Mgr. over zijn missie op Celebes, en zal morgenvroeg de communauteitsmis opdragen voor de leerlingen.

24 Februari. Wederom episcopaal bezoek. Mgr. Lemmens zal vandaag en morgen in ons midden zijn. Ofschoon Mgr. speciaal gekomen is voor de philosophen, brengt hij toch een kort bezoek aan het gehele convent tijdens het diner en stelt een vrije middag in het vooruitzicht.

26 Februari. In de komende dagen zullen we kunnen genieten van een mooie tentoonstelling, gewijd aan Renaissance- en Barok-kunst. Het Huis van Oude Kunst in Valkenburg was zo bereidwillig een prachtige collectie schilderwerken af te staan, die in de kruisgangen te bewonderen zijn. Enkele werken zijn eigendom van Rolduc. Deze collectie wordt aangevuld met een rijke keur van zeer goede reproducties. Na het souper houdt Mhr. Stassen een lezing met lichtbeelden voor de wijsgeren.

27 Februari. Zondag Quinquagesima. Vandaag en de twee volgende dagen wordt het jaarlijkse Veertigurengebed gehouden. Bloemen en wimpels geven een feestelijk uiterlijk aan de kerk, waar geheel de dag door een va-et-vient van biddende jongelui is. In de Hoogmis zingt Mhr. Schrijen met zijn Schola de Missa in Honorem Sancti Joseph van Flor Peeters.

De schilderijen-tentoonstelling staat in het middelpunt der belangstelling. Een gedetailleerde catalogus maakt het mogelijk de verschillende werken met vrucht te bestuderen. De lagere klassen maken de ronde onder deskundige leiding van Mhr. Stassen. Na de avondstudie is er nog een lezing met lichtbeelden voor de hogere klassen.

De Heemkunde-club stelt ons in de gelegenheid onze streekkennis te vermeerderen met een causerie over Stein.

28 Februari. Na in twee lessen de wetenschap haar deel gegeven te hebben, hebben we wederom vrij. Vanavond de mooie film: Notre dame de la Mouise.

1 Maart. Er stond vannacht en in de morgen een hevige stormwind, waartegen meerdere bomen in bosquet en elders niet bestand bleken te zijn.

Ook vandaag is er een meerstemmige Hoogmis en wel de mooie, goed gezongen Missa Quarti Toni van Da Vittoria.

Een goed geregisseerde Bonte avond brengt ons enkele uren in 'n vlotte Carnaval-stemming. Twee musici uit de buitenwereld verlenen hieraan hun medewerking.

2 Maart. As-Woensdag met de gebruikelijke plechtigheden. We halen een askruisje en gaan met veel devotie en goede voornemens de Vastentijd in.

3 Maart. In de cyclus „Een uur muziek" beluisteren wij de bekende pianist Cor de Groot. Zijn artistieke prestaties waren buitengewoon, zijn wijze van explicatie uitdagend, wat de jeugd dan ook niet nam.

6 Maart. Na de Hoogmis trekken we in processie door de gangen en zingen een Te Deum ter gelegenheid van de Paus-kroning.

De lagere klassen zetten hun competitie voort. Het sportveld, dat op het eerste oog bespeelbaar leek, is na enkele minuten nog slechts een modderpoel. Toch houdt men vol tot het bittere einde.

8 Maart. Mr. F. J. Bolsius, oud-president van de Roermondse rechtbank viert zijn tachtigste verjaardag. Mr. Bolsius is een der vele Limburgers, oud-leerling van Rolduc (1889—1890), die hun gewest op zo uitstekende wijze hebben gediend. Met Mgr. Nolens was hij lange tijd lid van de Tweede Kamer, werd in 1913 benoemd tot president van de Rechtbank. Deze functie nam hij waar tot 1939, toen hij werd opgevolgd door een ander oud-leerling, Mr. E. Delhougne. Wij bieden Mr. Bolsius onze hartelijke gelukwensen aan.

10 Maart. Vanmiddag bestaat er gelegenheid voor de leerlingen der hogere klassen een causerie te beluisteren over de officiers-opleiding in het Nederlandse leger.

12 Maart. Geheel onverwachts komt er vanmiddag een congé uit de lucht vallen. De verrassing is daarom des te groter. We maken een flinke wandeling.

Sedert enige weken wordt er gewerkt aan de tuinmuur langs de neutrale weg, die in de bevrijdingsdagen door een granaat verbrijzeld werd. Vandaag wordt deze restauratie voltooid.

13 Maart. De internationale Nederland —België brengt 'n kleine afwisseling op deze stille Zondag. Luidsprekers zijn aangebracht op cour en in speelzaal, zodat de jeugd deze gewichtige gebeurtenis kan volgen.

14 Maart. Te Hoensbroek overlijdt oud-pastoor Röselaers, leerling van Rolduc van 1872—1880. De overledene, die de opkomst van de mijnindustrie heeft meegemaakt, heeft door zijn vooruitziend werk een grote rol gespeeld in de mijnstreek. Hij stichtte de nodige scholen voor het katholieke onderwijs en als Pastoor der mijnwerkers ging zijn grote zorg uit naar de sociale behoeften van de arbeiders, voor wier huisvesting hij veel deed. Hij ruste in vrede.

De kranten brengen ons vandaag 't overlijdensbericht van een oud-leerling, met name van de oud-hoofd-inspecteur van het lager onderwijs, J. J. Verbeeten. De heer Verbeeten werd geboren te Arcen en studeerde te Rolduc aan de Normaalschool van 1888—1892.

Na leraar en directeur te zijn geweest aan de meisjes-kweekschool te Echt, werd hij schoolopziener en later hoofd-inspecteur van het L.O. in Limburg, Noord-Brabant en Gelderland. Hij ruste in vrede.

17 Maart. Belangstellende kunnen vanmiddag een demonstratie met snelblusapparaten bijwonen in de buurt van de vijvers. De apparaten, op verschillende plaatsen in huis aangebracht, zijn opnieuw gevuld.

18 Maart. Vier oud-leraren vieren vandaag hun gouden priesterfeest. Reeds lang geleden verlieten zij Rolduc, maar de herinnering aan hen is gebleven en van hun kant bleven de jubilarissen steeds een grote belanstelling tonen voor de gang van zaken in ons huis. Wij vergeten hen vandaag dan ook niet en bieden hun onze hartelijke gelukwensen aan. De Z.E. Heer J. Cremers verliet onze school in 1909 en verwierf zich grote verdiensten op natuur-historisch gebied. Thans verblijft hij op huize „Niethuysen" te Wijnandsrade. De Z.E. Heer F. Lemmens was leraar tot 1926. Hij vestigde zich te Sittard, waar hij tot 1935 les bleef geven aan het Bisschoppelijk College. De derde Jubilaris, de Z.E. Heer G. van Poppel bleef te Rolduc tot 1910 en was sindsdien rector aan een Carmelitessenklooster te Birkenwerder (Berlijn). De laatste Jubilaris is de Z.E. H. Wismans, die in 1926 Pastoor werd en in de zielzorg bleef tot 1935. Aan al deze feestelingen: Ad multos annos!

Op 80-jarige leeftijd en in het 56e van zijn priesterschap overleed te Sittard oud-pastoor W. H. A. Duijsens, leerling van Rolduc van 1887—1889. R.I.P.

Dr. P. J. H. Koomen, leerling van Rolduc (1927—1930), werd benoemd tot directeur van het openbaar slachthuis te Kerkrade. Onze hartelijke gelukwensen.

19 Maart. Feest van de H. Joseph, patroon van ons grote gezin en heel speciaal van het lerarencorps. Deze dag is natuurlijk geen les.

De Missie-vereniging maakt van deze vrije dag gebruik om haar zesde lustrum te vieren, dat eigenlijk 'n paar dagen later valt.

Voor de hogere klassen is er na de Hoogmis een feestelijke bijeenkomst. We horen er verschillende verslagen over de werkzaamheden dezer vereniging in de afgelopen dertig jaar. Het lag in de bedoeling, dat Mgr. Feron op deze vergadering het woord zou voeren. Wegens ziekte was hij echter verhinderd. In de avonduren draait de film: Charles de Foucauld.

25 Maart. Dr. H. Niemer, gouvernementsarts op Flores, vertelt na de Hoogmis over het medisch missiewerk op Flores. Met grote belangstelling werd deze causerie gevolgd door de hogere klassen.

De leerlingen van III Gymnasium, die een aparte afdeling vormen van de Maria-congregatie, doen vandaag hun opdracht.

Het Rolduc's Elftal toont vanmiddag, dat het toch wel in staat is een wedstrijd te winnen. Leerlingen van de H.B.S. uit Hoensbroek verliezen met 3—0.

27 Maart. Halfvasten. Wederom dagen we een buitenelftal uit, een groep internen uit het college van Sittard. De uitslag is ech-

Vier oud-leraren van Rolduc vierden hun Gouden Priesterjubileum

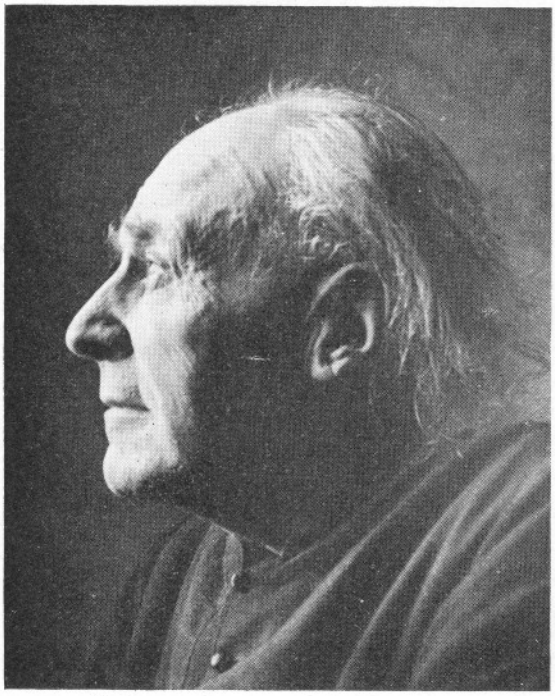

JOSEPH P. CREMERS 1899—1909 *Foto Leufkens*

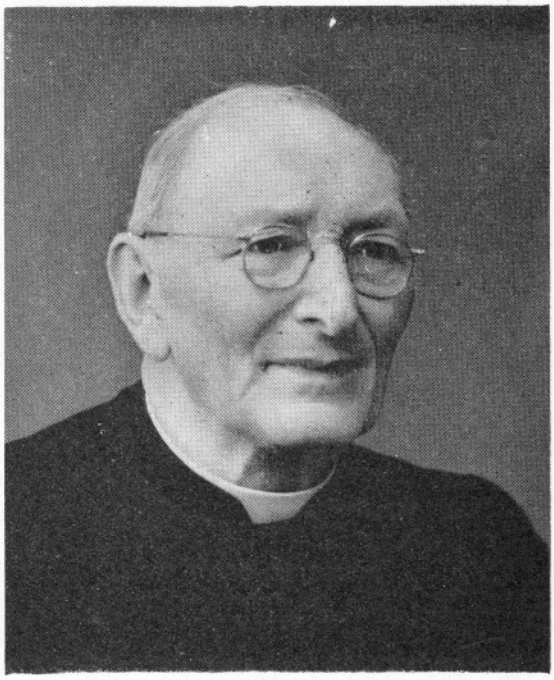

J. H. FELIX LEMMENS 1899—1926

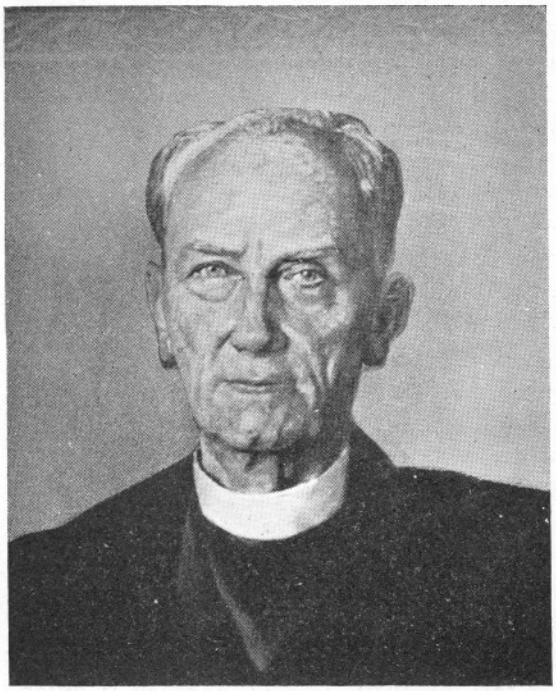

J. H. GEORGE VAN POPPEL 1902—1911

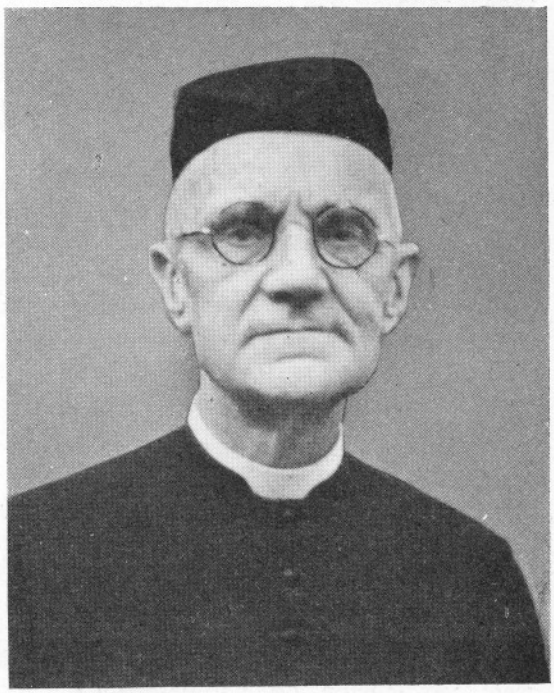

HENRI WISMANS 1900—1923

ter minder gunstig. We verliezen met 5—3.

Aan het middagmaal ontvangen we een oproep als jury-lid te willen fungeren bij de behandeling van Het Proces Douglas. Met grote belangstelling wordt deze zaak gevolgd, van begin tot einde. Regisseurs en spelers leverden uitstekend werk. Wij verwijzen naar de Toneelrubriek.

1 April. 'n Dag, waarop iedereen op zijn hoede dient te zijn. Toch blijven de Aprilgrappen nogal van onschuldige aard. Op de ijzeren weg gaat het verkeer in de tegenovergestelde richting.

In verband met de verschillende roodvonkgevallen, die zich de afgelopen maanden voordeden, hebben we vandaag bezoek van de Inspecteur voor Volksgezondheid in Limburg, Dr. H. Stapert en van Dr. G. D. Hemmes, Geneeskundig Inspecteur van de Volksgezondheid te Utrecht. Het resultaat van deze besprekingen is, dat er in ieder geval geen vervroegde vacantie zal komen.

2 April. In grote dankbaarheid herdenken we het Gouden Priesterfeest van Z.H. de Paus. Uiterlijke feestviering zal er op wens van Z.H. niet plaats hebben. De leerlingen van Rolduc gaven reeds treffend blijk, hoezeer zij aan deze oproep hebben willen medewerken. De Maria-Congregaties hebben een gebeds-actie georganiseerd en enige dagen geleden ontvingen we eenzelfde verzoek van de Congregatie der Seminaries. Ook hieraan zal Rolduc vanzelfsprekend meedoen. Moge God wijsheid en kracht schenken aan Zijne Heiligheid, die de Kerk te besturen kreeg in een der moeilijkste momenten van de wereldgeschiedenis.

Een tweede grote gebeurtenis waarnaar geheel Rolduc in gebed en offer heeft uitgezien, is de Priesterwijding van 22 oudleerlingen in het Groot Seminarie van Roermond. Meer dan ooit leven wij mede met hen, die deze grote uitverkiezing te beurt viel.

Te Nuth overleed op ruim 81-jarige leeftijd Mr. G. A. H Baron Michiels van Kessenich, oud-lid der Eerste Kamer. Baron Michiels van Kessenich werd op 10 Augustus 1867 te Roermond geboren. Van 1882—1883 studeerde hij te Rolduc en behaalde zijn diploma H.B.S. op 15-jarige leeftijd. Tot 1937 was hij rijks-advocaat te Roermond. Verscheidene jaren was hij lid van de Provinciale Staten en later van de Eerste Kamer. Deze functie heeft hij vervuld tot aan de bezetting. Hij ruste in vrede.

3 April. Een oud-leerling H. Houben, die gisteren de H. Wijding ontving, draagt te Rolduc zijn eerste H. Mis op, geassisteerd door Mhr. de President.

Alle priesters hebben vandaag het voorrecht twee H.H. Missen op te dragen. Als tweede H. Mis werd door Z.H. de Paus aangewezen de Missa pro remissione peccatorum in verband met de kerkvervolgingen in Oost-Europa.

A.s. Dinsdag zullen we het Zilveren Priesterfeest herdenken van Mhr. Boosten en Mhr. Turlings. Mhr. Boosten draagt vandaag reeds een plechtige H. Mis van dankzegging op, geassisteerd door Mhr. Castermans en Mhr. Vogels. De Schola Cantorum zingt een meerstemmige Mis onder leiding van Mhr. Schrijen. Verdere feestelijkheden zullen Dinsdag plaats hebben.

Na de maandelijkse processie door de gangen, zingen we een plechtig Te Deum ter gelegenheid van het gouden Priesterfeest van Z.H. de Paus.

4 April. Onze harmonie heeft het intussen zover gebracht een behoorlijk concert te kunnen geven in het openbaar. Na de laatste avondstudie brengt zij een serenade aan de twee feestelingen, die op het balcon verschijnen van het voorhuis. De voorzitter biedt gelukwensen aan. Mhr. Boosten dankt de Kapelmeester Mhr. Noé en zijn muzikanten voor deze mooie attentie. Daarna gaan we naar de cour, waar luidsprekers zorgen voor verdere muzikale opluistering.

5 April. Twee Priester-leraren vieren hun zilveren Priesterfeest, Mhr. Boosten en Mhr. Turlings. Er zijn zeker weinig feestdagen in onze gemeenschap, die zulk een diepen indruk maken op allen als deze. De brede luister der kerkelijke plechtigheden, de feestelijke receptie in de aula, het feestmaal en de avondvoorstelling, in de aula, alles tezamen schept een feeststemming, die zowel jubilarissen als leerlingen nooit zullen vergeten. Wij beginnen deze dag met God

te danken, tezamen met de jubilarissen, voor de rijke gaven hen geschonken in de afgelopen vijf en twintig jaar. Vandaag draagt Mhr. Turlings de plechtige Hoogmis van dankzegging op, geassisteerd door Mhr. Pop en Mhr. Bohnen. Wederom zingt het Koor een meerstemmige Mis en na de Hoogmis het prachtig uitgevoerde Te Deum van Willem Andriessen. Tijdens de receptie wordt rijkelijk uiting gegeven, in speech en vers, aan de grote dankbaarheid, die iedereen bezielt op een dag als deze. Zangkoor en orkest zorgen voor een muzikaal lijstje. Het Limburgs Beroepstoneel geeft als waardig sluitstuk van deze uitzonderlijk mooie dag het spel: Walram van Limburg.

6 April. We bijten ons wederom vast in de studie, want Pasen is niet zo ver meer en daarmede onvermijdelijk verbonden de composities.

7 April. Leraren en leerlingen ontvangen 'n tiental tabletten, die prophylactisch werken tegen keelontsteking en tevens tegen roodvonk.

9 April. April is onberekenbaar. Terwijl magnolia en perzikbomen in volle bloei staan, worden we vannacht verrast door een sneeuwbui en lichte nachtvorst.

10 April. Palm-Zondag. De palmwijding heeft plaats, niet in de Kerk, maar op het bordes. De palmprocessie trekt door het carré naar het voorplein, waar de plechtigheden bij de ingang van de Kerk verricht worden. Het zangkoor zingt de Matheus-Passie van Pothast.

Het Rolduc's Elftal wordt steeds driester en speelt tegen het reserve-elftal Iste klas van Bleyerheide. Resultaat 7-1 voor de gasten.

13 April. Er is zeker geen jaarboek, waarin niet de naam van Dr. Verhagen voorkomt. Wel een bewijs, hoe goed de relaties tussen de oude doctor en Rolduc zijn. Vandaag vermelden we met een bijzondere vreugde het feit van zijn tachtigste verjaardag. Hoe groot de verdiensten zijn van deze merkwaardige man, Groninger, die volkomen Limburger werd, hebben verschillende krantenartikelen nog eens naar voren gebracht in de loop van deze week. Wij bieden de jubilaris onze hartelijke gelukwensen aan en wensen hem nog vaak op Rolduc te zien.

De mooie plechtigheden van de Goede week worden vanavond ingezet met het zingen van de donkere Metten. Professor Sassen brengt zijn traditioneel bezoek aan Rolduc ter medeviering van het Triduum sacrum.

14 April. Witte Donderdag. In de morgenuren de zinrijke plechtigheden van deze dag. Het Allerheiligste blijft geheel de dag ter aanbidding uitgesteld in de crypte. Er is één compositie.

15 April. Na de diensten nog een compositie. Vanmiddag pakken we onze koffers voor de exodus van morgen. De leraren bespreken de Paasrapporten.

16 April. Paas-Zaterdag. De plechtigheden, die meestal voor dag en dauw plaats vinden, zijn iets later. De schitterende lentezon, de Paasjubel en het vooruitzicht van een mooie vacantie doen ons spoedig de inspanningen van het lange trimester vergeten. Bussen van de L.T.M. zorgen, dat de jongelui thuis komen. De leraren gaan verder met de behandeling van de rapporten, doch ook zij houden het niet lang uit in een leeg Rolduc. De vacantie zal eindigen op 6 Mei.

23 April. In de vroege morgen heeft de reeds lang aangekondigde grenscorrectie plaats in de buurt van Rolduc. Volgens de krantenberichten zou alleen de zgn. neutrale weg Nederlands gebied zijn geworden. Toch zijn de voorlopige grenspalen iets verder teruggeplaatst, zodat het Duits bosquet of het bosquet des professeurs, de bergweide en het bosquet van de kerk van Herzogenrath Nederlands gebied zijn geworden. Jammer genoeg valt de fruitweide, grenzend aan het goed van de dames Deutz, buiten de correctie.

De theologanten van Wittem komen een dag doorbrengen op Rolduc.

Te Parijs overleed de Hoogeerwaarde Heer H. Meuffels C.M. Ofschoon hij geen leerling was van onze school, droeg hij Rolduc een grote liefde toe. Meerdere malen

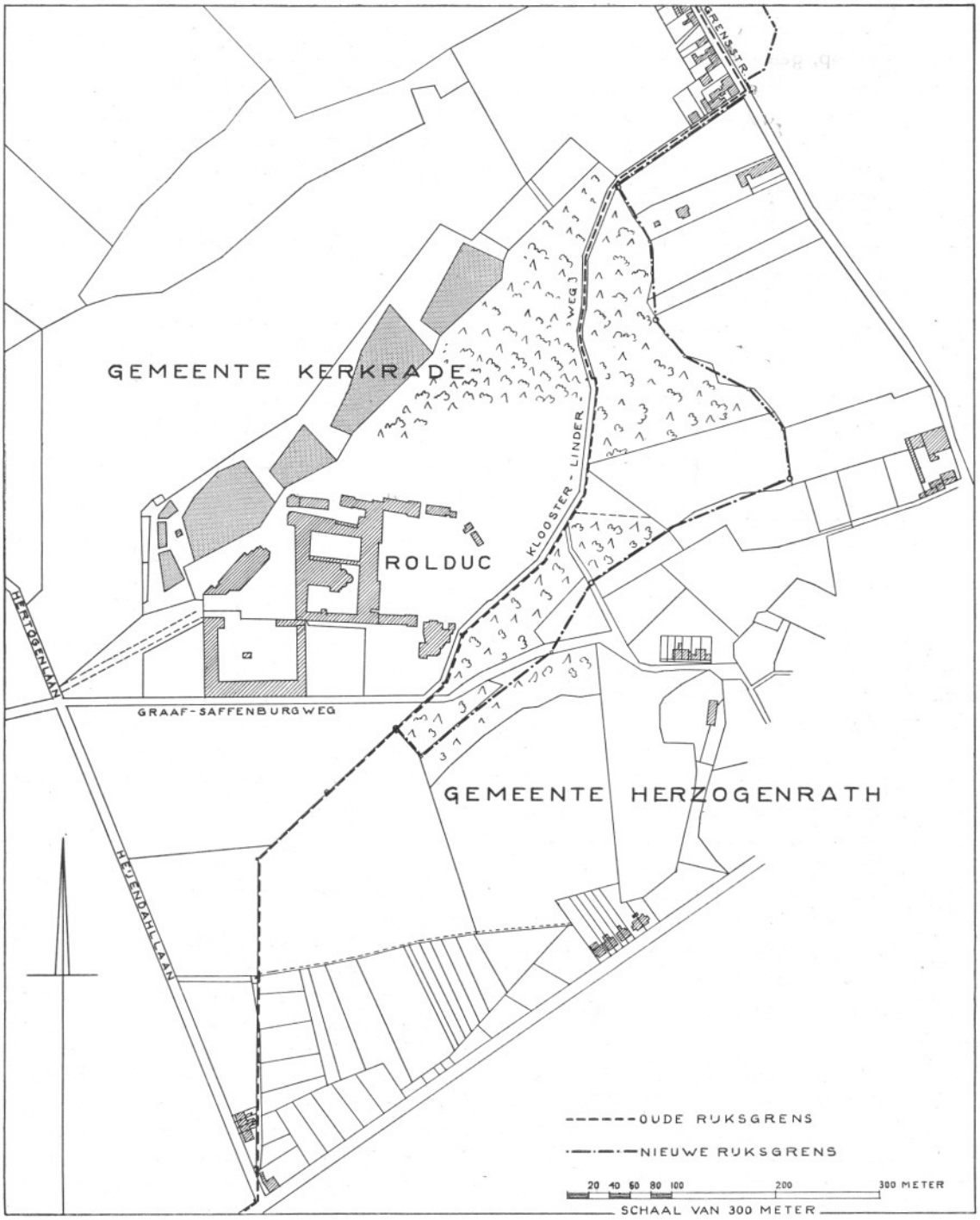

GRENSCORRECTIE BIJ ROLDUC 1949

Techn. Dienst Gem. Kerkrade

voerde hij er het woord voor de leerlingen. Wij bidden voor zijn zielerust.

1 Mei. De Zusters openen de Meimaand met een plechtig Lof.

De K.V.P. zal gedurende de grote vacantie Kaderdagen houden te Rolduc met als onderwerp: Eigendom. Dr. Alberichs is vandaag te Rolduc ter regeling van deze bijeenkomsten, die op 22, 23 en 24 Juli a.s. zullen plaats hebben.

De eerste spreekkamer in het voorhuis en de portiersloge worden opgeknapt. Tevens ondergaat de kleine Treize eenzelfde beurt.

Verschillende schilderijen, die onopvallend verspreid hingen in ons huis, zijn gerestaureerd en krijgen een meer opvallende plaats.

6 Mei. We kunnen tevreden zijn over de Paasvacantie, die vandaag eindigt. Zij was lang en zonnig en dank zij de zachte temperatuur staat de natuur wel iets vroeger dan gewoonlijk in groen en bloei. Rolduc is nu wel op z'n mooist. De leerlingen keren wederom terug per bus. We vermoeden, dat zij wel enige dagen nodig zullen hebben om de schoonheid van de omgeving te kunnen waarderen. Enkele zieken kwamen niet terug. We hopen hen spoedig weer te zien.

In de afgelopen week is er hard gewerkt aan de restauratie van de gebouwen. Het dak van Dortoir IV, carré-zijde, is geheel hersteld en opnieuw met leien bedekt. De studiezaal van Klein Rolduc en de gang bij het oratorium kregen een prachtige nieuwe vloer, welke de firma Bruynzeel wel in een record-tijd gelegd heeft.

Mhr. Timmermans zal in verband met een kleine operatie eerst over een week naar Rolduc terugkeren.

7 Mei. De lessen beginnen onmiddellijk, nog wel zonder vuur, doch dat zal spoedig wel komen, want het trimester is uiterst kort en de examens zullen er zijn voor we het merken.

8 Mei. Onderwijzers uit de Mijnstreek houden te Rolduc een Priesterdag. Tegen twee uur arriveren zij en bezichtigen Kerk, Crypte en verdere bezienswaardigheden. Na een koffietafel, spreekt de President over recrutering van priestercandidaten in verband met de komende industrialisatie.

Rolduc's Elftal voetbalt tegen Schaesberg en verliest met 5—2 in een match, die aan beide zijden zonder enthousiasme gespeeld wordt.

Vanavond eerste wandeling naar het veldkapelletje, waar we Maria eren met een kort gebed en een lied.

10 Mei. Onder grote belangstelling viert te Valkenburg de nestor der Limburgse journalisten Mr. L. H. J. Smits zijn 75ste verjaardag. Mr. Smits is oud-leerling van onze school. Wij feliciteren hem.

11 Mei. De geëlectrificeerde spoorlijn in Limburg wordt officiëel „ingereden". Tevens heeft de opening plaats van het z.g. Millioenenlijntje. De gemeente Kerkrade ziet echter de toekomst van de nieuwe verbinding met gemengde gevoelens tegemoet. Zoals uit de spoorgids blijkt is de naam Rolduc verdwenen. Kerkrade-Rolduc is vervangen door Haanrade.

12 Mei. Zoals vanmiddag wordt medegedeeld, gaan we morgen naar Schaesberg. Het weer was uitstekend tot nog toe, voor morgen vragen we een mooie dag: Donne nous un beau jour.

13 Mei. In de frisse, vroege morgen gaan we op pelgrimstocht naar het kapelletje van Schaesberg. Het weer is prachtig en alles verloopt naar wens. In mars-tempo komen we terug.

De harmonie geeft na aankomst van de leerlingen op Rolduc een kort concert, dat als inleiding dient op een collecte voor een vlag, ontworpen door mhr. Stassen.

Ondanks de vermoeiende tocht, wordt er gevoetbald.

15 Mei. Voor de tweede maal spelen onze jongens Het Proces Douglas, nu ten bate van de Rolducse Sint Vincentius-vereniging. De zaal was ongeveer uitverkocht en het spel was uitstekend.

Het Rolduc's Elftal heeft wederom een nederlaag te incasseren, in een wedstrijd tegen de Kajotters van Maastricht (4—2).

17 Mei. Leerlingen, die tijdens de vacantie werkzaam zijn in onze Limburgse studentenclubs, houden een contact-bijeenkomst ter uitwisseling van bevindingen.

Foto Prevoo

18 Mei. De pas aangebrachte grenscorrecties worden gecontroleerd door de Demarcatie-commissie, waartoe de Engelse Brigadier-generaal Whitemore, de Franse luitenant-kolonel Morel Deville en de Nederlandse Hoofdingenieur van de Rijkswaterstaat Ir. C. In 't Veld behoren. Verder zijn bij dit gezelschap aanwezig o.a. Mr. A. P. J. M. Lempers, Burgemeester van Kerkrade, de directeur van de invoerrechten en accijnzen te Maastricht, J. C. P. Huyzer, de inspecteur van dit dienstvak te Kerkrade, Mr. J. Pluymaekers en Captain Stewart, namens de Duitse douanedienst.

Mhr. Timmermans keert vanavond terug te Rolduc.

Een Nederlands militair vliegtuig, op weg van Djocja naar Batavia, is Zaterdag nabij Kroja (Midden-Java) neergestort. Onder de inzittenden, die omkwamen bij deze ramp was onze oud-leerling A. F. M. J. Smeets, geboortig uit Maastricht. Hij studeerde te Rolduc van 1927—1930. R.I.P.

19 Mei. Wederom ontvangen we het overlijdensbericht van een oud-leerling, die het slachtoffer werd van een auto-ongeluk, de Heer B. Ruemkens. Hij studeerde te Rolduc van 1912—1919. R.I.P.

21 Mei. Morgen zullen we de eer hebben de Limburgse Bissch. Colleges te ontvangen voor de Inter-Collegiale. Reeds een week lang trokken affiches onze aandacht op deze grote sportgebeurtenis en trachtten een zeker enthousiasme te kweken bij spelers en leerlingen. De laatste voorbereidingen zijn getroffen. Het voetbalveld is in orde gebracht, vlaggen wapperen reeds op de hoeken en we komen langzaamaan in feeststemming. Na de avondstudie volgen we een radio-uitzending. Op de hoek van de tennisbaan is een luidspreker aangebracht. Spelers en verdere autoriteiten zeggen ons hun mening over de verwachtingen van morgen.

22 Mei. De Hoogmis is na het morgengebed. Daarna is nog een stille H. Mis, die ad libitum is.

Tegen tien uur komen de eerste deelnemers aan, de leerlingen van het Bissch. College van Sittard. Zij hebben gezorgd voor supporters, want behalve de spelers is het gehele internaat meegekomen. De oud-leerlingen onder hen zijn Rolduc nog niet vergeten en zingen bij aankomst het Lève Rolduc. De Rolducse harmonie staat klaar en brengt de bezoekers onder muziek naar de cour. Kwart voor elf zal de eerste wedstrijd beginnen: Rolduc—Sittard. Als de spelers zich omgekleed hebben, worden zij, begeleid door harmonie en junioren-elftal, naar het slagveld gebracht. Intussen is Weert gearriveerd met twee bussen volks en kan nog juist getuige zijn van deze glorieuze intocht. De President doet de aftrap en dan ontwikkelt zich een spannende match, waarin spelers op prachtige wijze gesteund worden door het juichende, zingende en schreeuwende publiek. Tegen half twaalf verschijnt ook Roermond. De eerste wedstrijd eindigt ongunstig voor ons team, dat echter goed werkte en een pluimpje verdient. De tweede wedstrijd gaat tussen Weert en Roermond.

Foto Hegtermans

Weert wint, zodat na het middagmaal, dat de spelers gebruiken in de eetzaal van Klein Rolduc, ons elftal zijn krachten kan meten met de Roermondenaren. Rolduc wint op het kantje af en komt dus dit jaar niet op de laatste plaats. Na deze wedstrijd kunnen allen een verfrissing gebruiken in de speelzaal en dan komt de big match, de finale Weert—Sittard, waarin Sittard weet te winnen en dus voor het komende jaar de wisselplakette mag bewaren. Een der spelers komt bij een val ongelukkig terecht en kan niet met de andere spelers naar Weert terugkeren. Een mooie dag, die vlot verliep en waarover de organisatoren tevreden kunnen zijn.

23 Mei. Hoe moeilijk het ook is, we beginnen aan de studie. Vooral de leerlingen van VI Gymnasium ondervinden het onverbiddelijke van de wetenschap; zij beginnen vandaag hun schriftelijk eindexamen.

Na de communauteitsmis trekt de Kruisprocessie uit. Morgen en overmorgen zal eenzelfde bedetocht plaats hebben telkens langs een andere route.

24 Mei. Jac Coppen, die Zondag geblesseerd werd bij een voetbalwedstrijd, kan vandaag Rolduc verlaten.

26 Mei. Hemelvaartsdag. Onder de leiding van Mhr. Meys is vandaag een Pausdag georganiseerd, een treffende, spontane hulde aan de H. Vader. De President wijst tijdens een bijeenkomst in de aula op de betekenis van deze dag. Daarna geeft Mhr. Hommes ons in een meesterlijke rede een prachtig beeld van Z.H. Het zangkoor zingt voor en na. De avondstudie valt uit en we zien de voor deze dag bijzonder geschikte film: Pastor Angelicus. Na 't souper wederom aula; in een hoorspel laten de wijsgeren de geschiedenis van het Pausschap in de loop der eeuwen aan ons voorbijtrekken. De kleedkamers fungeren als studio, van waaruit langs de grote luidspreker van het filmtoestel een klankbeeld de zaal ingezonden wordt, dat origineel was en zeer voldeed. In de gangen zijn schilderijen, platen en beelden bijeengebracht die ons een goed beeld geven van Rome en de laatste Pausen. Een buitengewoon geslaagde dag.

29 Mei. Een zeer regenachtige Zondag, die zich alleen leent voor ontspanning binnenshuis. De Ping-pong-club heeft dan ook gezorgd voor enige afwisseling. Onze leerlingen spelen tegen ping-pongers van de Franciscanen van Heerlen. Wij winnen.

De Heemkunde-club blijft actief. Vanmiddag een lezing over de St. Martinus-Kerk van Venlo.

31 Mei. Het M.S.O. speelt voor de Rolducse en Kerkraadse jeugd. Wij beluisteren een licht programma, dat, naar het oordeel van deskundigen hier en daar wel iets beter afgewerkt had kunnen zijn.

Wij sluiten de Meimaand met een plechtig Lof.

2 Juni. Het doel van de handboogschutterij, dat reeds 'n paar jaar op ingebruikname wachtte, is vanmiddag geopend op zeer bescheiden wijze. Het materiaal, waarover we beschikken, is nog zeer gering, doch er is wel voldoende om met enkele groepen te beginnen.

4 Juni. Na de laatste avondstudie geeft de heer Schreinemacher, directeur van de R.K. H.B.S. in Hoensbroek een korte toelichting bij de film van morgen: Farrébique.

5 Juni. Hoogfeest van Pinksteren. De Hoogmis wordt opgedragen door een oudleraar Mhr. van Poppel, die onlangs zijn gouden Priesterfeest vierde. Mhr. van Poppel is woonachtig in Berlijn en nog wel in de Russische zône. Hij beschikt nog over een goede gezondheid en zoals we konden beluisteren over een forse stem. Mhr. Schrijen zingt de Missa Quarti Toni van Da Vitoria.

Sparta en Pantarei maken vanmiddag uit, wie van hen de beker mag bewaren. De wijsgeren worden geslagen of liever slaan zichzelf, want alle doelpunten werden door Pantarei gemaakt (2—1).

Wij zien als slot van deze dag een mooie film over het boerenleven in Zuid-Frankrijk: Farrébique.

12 Juni. Drievuldigheids-Zondag, een feestdag, die zeker te Rolduc met een bijzondere devotie dient gevierd te worden.

Leerlingen van het R.K. Gymnasium en H.B.S. te Maastricht spelen met twee elftallen tegen Rolduc. Wij winnen over de gehele lijn.

16 Juni. Sacramentsdag en dus wederom vrij. Na het middagmaal enige voetbalmatchen. De recreaties na het souper zijn in het zomertrimester een weinig langer. Dit komt de beoefening van courspelen zeer ten goede. Vooral korfbal en berglopen hebben nogal aftrek.

17 Juni. Zoals de kranten berichten is binnenkort de benoeming te verwachten van Mr. J. M. L. Th. Cals tot voorzitter van de Mijnindustrie-raad. Mr. Cals is oud-leerling van Rolduc (1933—1935). Proficiat.

Te Heerlen viert Dr. J. van Leent zijn gouden artsjubileum. Jarenlang heeft Dr. van Leent als oog-, oor-, neus- en keelarts talloze diensten bewezen aan de Rolducse jeugd, zodat een hartelijke gelukwens hier zeker op zijn plaats is.

Plotseling komen de gemoederen in beroering door bekendmaking, dat enige examens reeds de volgende week zullen gegeven worden. De bedoeling hiervan is de jeugd een goede bezigheid te geven tijdens de mondelinge eindexamens van VI Gymn. Daarenboven zal het een verlichting zijn van het officiële examenrooster aan het einde van het trimester.

19 Juni. De grote Sacramentsprocessie, die verleden jaar moest uitvallen vanwege de regen, heeft vandaag dan eindelijk weer eens prachtig weer. Tegen negen uur arriveert de stoet op het voorplein, waar een stille H. Mis wordt opgedragen. Daarna trekken we biddend en zingend naar Kerkrade.

Een wedstrijd V—III Gymn. trekt na het souper een buitengewone belangstelling. De eindstand 0—0 bewijst, dat beide partijen zich uitermate goed geweerd hebben.

21 Juni. Morgen vieren we het feest van de President. Vandaag maakt zich al een feeststemming van ons meester. Na het souper oefenen we het défilé van morgen.

22 Juni. Presidentsfeest, 't grote familiefeest van ons huis. Er hangt op zulk een dag een echte sfeer van vreugde, van blijdschap in gangen, op cour, in eetzaal en zelfs in de Kerk. Een plechtige Hoogmis is het grote

moment van deze dag. Het zangkoor zingt een mooie meerstemmige Mis. Acoliethen trekken op in volledige bezetting en zorgen voor de uiterlijke luister, die we op Rolduc op zulke dagen gewend zijn. Het défilé brengt dit jaar iets nieuws. Vooreerst is er de harmonie, die reeds bij meerdere gebeurtenissen haar bestaansrecht bewezen heeft. Zij trekt op aan de kop van een lange stoet, die zich rond het bordes schaart. De muziek, die we te horen krijgen wordt steeds beter en

Foto Prevoo

de muzikanten dragen zelfs uniformpetten, nog wel een weinig primitief maar die toch cachet geven aan het geval. Nadat we de prestaties van een groep gymnasten hebben bewonderd, zegent Mhr. de President het nieuwe vaandel in van de harmonie. In de eetzaal worden we ontvangen met muziek. Het orkest heeft zijn gewone plaats ingenomen en het zorgt ervoor, dat het feestmaal in zeer feestelijke stemming verwerkt wordt. De provisor heeft alle sluizen van de keuken opengezet. Tijdens deze maaltijd krijgen natuurlijk verschillende sprekers de kans hun gedachten te laten gaan over dit huiselijk feest en zij doen dat allen op voortreffelijke wijze. Een mooie, sympathieke verrassing is het bezoek van Mgr. Lemmens, die tegen zes uur op het bordes verschijnt en spoedig de gehele jeugd om zich verzameld heeft. In de avonduren geeft de Harmonie St. Pancratius van Nulland een mooi concert, dat opgenomen wordt op platen en dat we morgenavond nog eens kunnen beluisteren per radio. Mr. Lempers, Burgemeester van Kerkrade woont deze uitvoering bij. Het was een mooie dag, die ons een ogenblik de zorgen voor de examens deed vergeten, die morgen aanvangen.

23 Juni. VI gymnasium gaat examen doen. Twee candidaten trokken zich terug na het schriftelijk examen, zodat nog 15 alpha's overblijven. Als gecommitteerden fungeren: Dr. J. H. Waszink, Hoogleraar aan de Universiteit van Leiden; Dr. L. E. J. Brouwer, Hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam; Dr. J. H. Terlingen te Nijmegen. De leerlingen van VI Gymn. Afd. S., in totaal 19 candidaten gaan vandaag eveneens onder het mondelinge mes. Zoals we reeds vermeldden krijgen ook de overige jongelui met uitzondering van Philosophie en V.K. enige proefwerken vooraf. Wij wensen allen sterkte en succes.

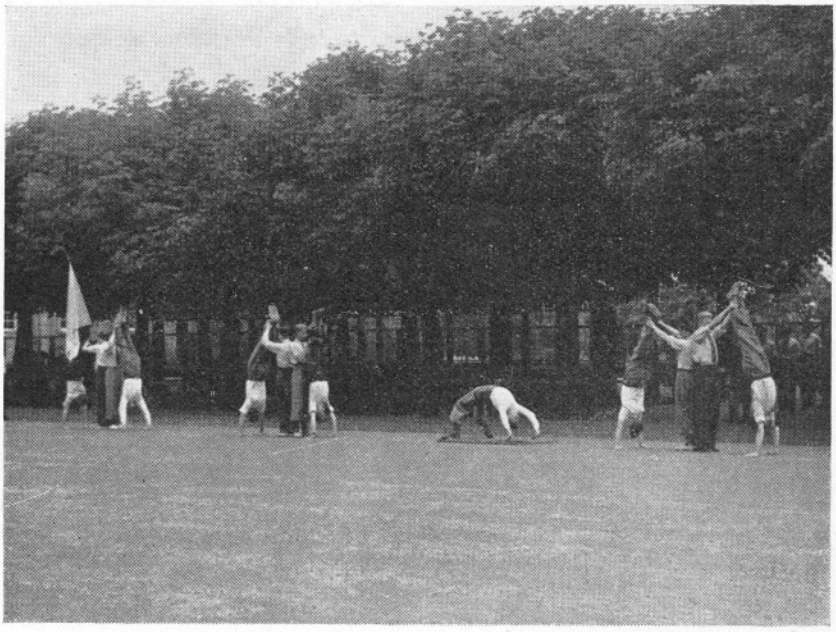

Foto Prevoo

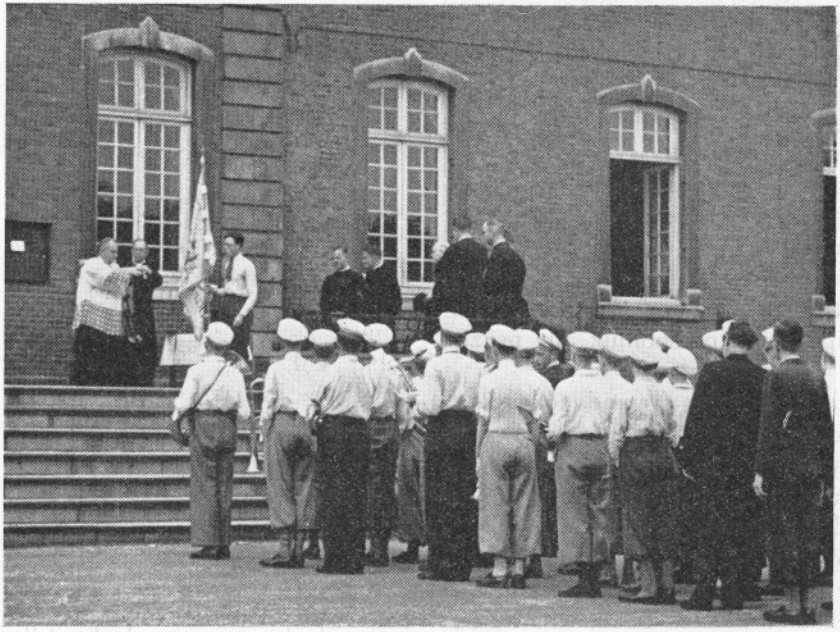

Foto Prevoo

24 Juni. Feest van het H. Hart. Om 10 uur wordt een plechtige Hoogmis opgedragen. Er is vanmiddag een compositie.

26 Juni. Het jeugd-elftal van Bleyerheide speelt tegen Rolduc's Elftal. Wij winnen met 8—1.

Na het Lof heeft de gebruikelijke plechtigheid plaats bij het H. Hartbeeld, waar we in processie naar toe trekken. De President hernieuwt de opdracht in naam van geheel Rolduc.

Een oud-leerling Fr. Arkenbosch (1919—1929), die op vacantie-trip was in Engeland wordt te Londen het slachtoffer van een motor-ongeluk. R.I.P.

28 Juni. Vandaag heeft te Hulsberg de begrafenis plaats van Jef Schillings, de bekende leider van het Zuid-Limburgs Toneel. Jef Schillings was jarenlang de grote promotor van het volkstoneel in Limburg. Menigmaal mocht ook Rolduc genieten van zijn hoogstaand spel en tevens van zijn rijke ervaring op toneelgebied. Wij denken hier vooral aan de opvoering van L'Aiglon, waarvan hij meerdere repetities leidde. Spelers en zij, die nauwer met hem in contact kwamen zullen vol piëteit deze goede, joviale pionier van het goede toneel gedenken. Hij ruste in vrede.

De jour des jeux, verbonden aan het Presidentsfeest, is naar vandaag verplaatst. Op sportveld, cour en voor het huis heerst een bewonderenswaardige sportactiviteit, die voor- en namiddag vult. Het slot hiervan is de prijsuitdeling, welke dit jaar een speciaal cachet krijgt door het bezoek van Burgemeester Lempers, die persoonlijk alle prijzen uitreikt.

De eindexamens eindigen vandaag. De uitslag is bevredigend. Van de 17 alpha's namen twee candidaten niet deel aan de mondelinge examens. De overige vijftien candidaten slaagden allen, waarvan een met herexamen. Alle leerlingen, Afd. A. en Afd. S, zullen op het einde van deze week nog een godsdienst-examen moeten doen, waarna beslist zal worden over hun toelating tot de philosophie.

29 Juni. De Noord-Limburgers hebben vandaag bezoek van hun ouders. Een gedeelte van de middag is gereserveerd voor bezoek aan de jongelui. Na een kort concert, gegeven door onze harmonie en na een Lof, spreekt de President de ouders toe in de aula.

3 Juli. Oudersdag voor Zuid-Limburg. Ook vandaag zijn de ouders van de leerlingen in zeer grote getale naar Rolduc gekomen, waar hetzelfde programma wordt afgewerkt van verleden Woensdag.

4 Juli. De eerste les valt uit. Er wordt een Requiemdienst opgedragen voor overleden Directeuren en Leraren.

Vanavond vergaderen de Leraren van VI Gymn. over de praestaties van hun leerlingen. Drie en dertig candidaten slaagden in het toelatingsexamen tot de studie in de philosophie, terwijl nog Frans Leijgraaf, woonachtig in Oosterhout, na de vacantie zijn studie zal voortzetten op het Seminarie in het Bisdom Breda.

8 Juli. De tweede ronde van de examens beginnen, doch nog niet voor alle klassen. De officiële compositie-rooster zal a.s. Maandag ingaan.

10 Juli. Ook de lagere klassen beginnen vanmiddag met hun laatste examens. Achteraf blijkt de nieuwe methode van spreiding toch nog mee te vallen.

13 Juli. Deze voormiddag nog twee examens en dan is de strijd gestreden. Vanavond en morgen zullen de vergaderingen gehouden worden, die de prestaties der jeugd onder de loupe nemen. Voor de jongelui duurt het wachten wel lang, want de uitslag zal eerst morgenavond medegedeeld worden. Intussen brengen zij hun tijd zoek met het pakken der koffers, voetbalmatchen en last but not least met een goed geslaagd kampvuur.

14 Juli. 'n Vrije dag, die moeilijk gevuld wordt met sport en een goede film. Na het souper gaan de leerlingen met een bang hart naar de kamers van de hoofdleraren om het resultaat van hun studie te vernemen. Voor het merendeel brengt dit moment een grote opluchting, maar voor sommigen ook een teleurstelling.

15 Juli. Plechtige Hoogmis tot dankzegging voor de rijke gaven, die we het afgelopen jaar mochten ontvangen van de goede God.

Tegen half twaalf heeft een kleine, maar treffende huldiging plaats van drie oude getrouwen van ons dienstpersoneel. Twee hunner hebben Rolduc reeds verlaten en genieten een verdiende rust. In tegenwoordigheid van Mgr. Lemmens, President, leraren en leerlingen reikt Burgemeester Lempers de gouden medaille, verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau, uit aan Joseph Bischoff, die 64 jaar te Rolduc werkzaam was. Joseph Herberichs, oud-meesterknecht, die na 'n 55-jarige diensttijd in 1945 Rolduc verliet en Paul Schnitzler, hoofd van de slagerij, die in 1947 zijn veertig-jarig jubileum vierde, ontvangen dezelfde onderscheiding in zilver. De treffende toespraak van de Burgemeester, het hartelijk woord van dank en gelukwens door onze President, de handdrukken van de velen die getuigen zijn van deze huldiging, het handgeklap en de muziek van Rolduc's harmonie zijn alle uitingen van oprechte waardering voor het goede dat in zoveel jaren voor Rolduc's bewoners werd verricht.

Dan gaan we naar de aula, waar de prijsuitdeling plaats heeft. Het zangkoor zingt zeer verdienstelijk het Alleluia van Händel met vioolbegeleiding en de harmonie zorgt voor verdere muzikale opluistering van deze plechtigheid, waarbij veel pastoors aanwezig zijn.

Om twee uur vertrekt de jeugd voor een lange zomervacantie, die we haar van harte gunnen.

16 Juli. Toelatingsexamen voor V. K. en 1ste klas. Er zijn ongeveer honderd candidaten. De drang naar het Klein Seminarie blijkt wel zeer sterk, want om zes uur in de morgen staat de eerste candidaat reeds voor onze poort.

Foto Prevoo

JAARVERSLAGEN

De Maria-Congregaties

1e AFDELING

Directeur : R. D. H. v. d. Mühlen, Pres.
Prefect : H. Peters.
Assistenten : M. Spiertz en Th. Rietjens.
Bibliothecaris : A. Crousen.

In zijn conferenties behandelde de Hoogeerw. Heer President, Directeur van onze afdeling, ook dit jaar de volmaakte godsvrucht tot de Allerheiligste Maagd aan de hand van het uitnemende werkje van de stichter der Marianisten: „Mon Idéal: Jésus, Fils de Marie".

De tijdens de vergaderingen gehouden collecten werden bestemd tot het laten lezen van H. Missen voor onze jongens in Indonesië en voor de vervolgde christenen in Oost-Europa.

Met grote dankbaarheid voor alle zegeningen dit schooljaar door onze goede Moeder bij haar Zoon voor ons verkregen, eindigen wij dit korte verslag met de bede: Nos cum Prole pia, benedicat Virgo Maria.

2de AFDELING.
(IVde en Vde klas)

Directeur : R. D. W. Meys.
Prefect : J. Brunenberg.
Secretaris : P. Linssen.
Penningmeester : G. Moonen.
Assistenten : W. Engelen, H. Notermans, J. Driessen, J. Hendrix en J. Offermans.

Het vorig jaar hebben we vooral onze aandacht besteed aan de problemen „buiten de muren". Dit jaar was de hoofdgedachte: „Onze houding in deze tijd". Ons uitgangspunt was een beschouwing over „de moderne mens", die voor zich zelf een vraagteken geworden is, die „zijn adres kwijt is", die geen idealen meer heeft, die pessimistisch is en geen oplossing ziet voor de problemen van onze tijd. „Ellendig noodlot, waarmee deed gij mij geboren worden?"

De moderne mens kan niet meer „halt" en „neen" zeggen en leeft maar raak. Ons ideaal is de koninklijke mens, die een persoonlijkheid is, die zich weet los te maken van de massa door zijn zelfbeheersing en versterving en zich verantwoordelijk weet tegenover de wereld van onze tijd, die moedig in gelovig vertrouwen de strijd aandurft voor Christus en de Kerk. Wij zijn ons offensief begonnen, nadat we in onze schilden gegrift hadden „Doe mij geloven in de oogst" en „Ik ben jong, dus optimistisch".

Als voorbeeld van ideale strijders in de felle strijd tussen Christendom en materialisme bewonderden we Kardinaal Mindszenty en Paus Pius XII. Samen met onze Paus zagen we Maria, onze Moeder, Koningin en Beschermster als „het reddend teken voor onze tijd". Geen angst maar moed en vertrouwen, want Maria laat ook de wereld van onze dagen niet in de steek. Zoals reeds zo dikwijls in de geschiedenis der Kerk, zo zal Maria opnieuw blijken „de Overwinnares in alle veldslagen Gods". Er waait 'n storm van godloosheid en nieuw heidendom over de wereld, maar zo besloten we dit jaar „storm maakt grote vuren groter en dooft kleine lichten uit".

Training en oefening om te kunnen beantwoorden aan de eisen, die onze tijd ons

stelt, vonden we in ons reglement en ons leven van iedere dag op Rolduc.

Op alle bijeenkomsten van onze congregatie hebben we speciaal gebeden voor onze jongens in Indonesië en we lieten H. Missen opdragen om Gods zegen en bescherming af te smeken over hen en ons vaderland.

Bijzondere vermelding verdient de organisatie van de eerste Sociale Zondag op Rolduc, gewijd aan Dr. Poels en de Mijnwerker. Onze kennis van het leven en werken van Dr. Poels en de mijnwerker werd verrijkt, onze bewondering en waardering versterkt. De Sociale Zondag biedt ons een prachtige gelegenheid tot contact met ons Limburgse volk, zijn leven en problemen. Wij hebben daarom besloten om ieder jaar zo'n dag te organiseren.

De actie van de feestgave aan de H. Vader slaagde uitstekend. De „anti-lawaaicampagne" mislukte.

Met vreugde en dankbaarheid kunnen we terugzien op een succesvol jaar, want de goede geest, een echte strijdersgeest zal zonder twijfel in onze afdeling versterkt en gegroeid zijn.

3de AFDELING
(IIIe klas)

Directeur : R. D. Th. Thijssen.
Prefect : H. Smeets.
Assistenten : A. Widdershoven, L. Hausmans en J. Aerts.

We begonnen het jaar met een zestigtal leden, die goed met elkaar hebben samengewerkt, zodat ook onze Maria-congregatie er zijn mocht.

Op een van de eerste bijeenkomsten werd een rondvraag gedaan, wie er iets voor voelde om de congregatie ook dit jaar weer te houden in de vorm van groepen: aula-groep en kapel-groep. Door de veranderde dagorde was het echter niet mogelijk om beide groepen afzonderlijk te laten vergaderen en daarom werd besloten om gezamenlijk te vergaderen in de aula minor 's Zondags na de hoogmis. Door omstandigheden zijn vele vergaderingen echter uitgevallen. Wat aan kwantiteit te weinig was werd echter ruimschoots aangevuld door kwaliteit.

Het Feest van Maria Boodschap was het hoogtepunt van het jaar. Veertig leden deden hun opdracht en wijdden zich toe aan Maria, hun Moeder.

Op de verdere bijeenkomsten, die in de vorm van vraag en antwoord werden gehouden, werden allerlei jongensproblemen besproken en opgelost. Hierdoor waren de vergaderingen vaak zeer interessant en de onderlinge samenwerking werd er door verhoogd. Het jaar werd afgesloten met de vergadering op 12 Juni; het was een welbesteed jaar.

Maria-Garde

Ook dit jaar werd de toetreding tot de Maria-garde vrij gelaten voor ieder leerling van de tweede klas. De Directeur riep allen op 19 September in de aula minor bijeen om doel, werkwijze en voordelen van de Maria-Garde uiteen te zetten.

Het schooljaar begon met 84 leden. De bestuursverkiezing had tot resultaat:

Frans Kessels, prefect.
Emile van der Hart, vice-prefect.
Wim Martens, secretaris.
Wim Dirks, penningmeester.
Chris Scheenen, bibliothecaris.

Directeur was R. D. A. Deumens, die in de bijeenkomsten sprak over de H. Theresia van Lisieux, de H. Grignion de Montfort, de H. Catharina Labouré en de H. Bernadette. Verder behandelde hij speciale actiepunten van dit jaar.

Wegens ziekte van de Directeur kon de opdracht van 63 leden eerst plaats hebben onder het plechtig lof op 11 Februari, feest van de verschijning der Onbevlekte Maagd Maria. Naar aanleiding van hetgeen O.L. Vrouw daarbij aan Bernadette heeft gezegd, ontwikkelde de Hoogeerwaarde Heer President de betekenis van de dienst der Mariagardisten, hen aansporend 't gegeven woord om te zetten in de daad.

Het Garde-koor en de Doe-club werkten

dit jaar weer ijverig mee aan de opluistering van onze vergaderingen; het eerste stond onder de goede leiding van R. D. H. Schrijen, de tweede onder die van R. D. J. Vogels, bijgestaan door Frans Kessels als een actief ploegbaas.

De zorg voor de bibliotheek droeg de Directeur over aan R. D. G. Hommes. Ofschoon in het korte zomertrimester wegens reorganisatie geen boeken konden worden uitgeleend, nam het aantal daarvan toe van 400 tot 455, terwijl er 32 boeken werden bijgekocht. De bibliothecaris Chris Scheenen heeft zich samen met de congreganisten Nico Bischoff en Jacques Heijmans zeer verdienstelijk van zijn taak gekweten.

Wij hielden 15 bijeenkomsten, enkele in de kerk, de meesten in de aula minor, bovendien 8 bestuursvergaderingen.

Moge dit rustige verenigingsjaar, waarin alle congreganisten en Maria-gardisten het voorrecht hadden in het triduum voor 8 December te genieten van het bezielend woord van de oud-Rolducien Pater Paulussen S.J., algemeen secretaris van de Mariacongregaties in Nederland, vele goede vruchten voortbrengen voor alle leden door de bijstand van onze Moeder Maria.

Missievereniging „Rolduc"

Opgericht 23 Maart 1919

Bestuur :

H. SCHILLINGS,	Voorzitter.
T. WIERMANS,	Vice-voorzitter.
L. STIJNEN,	Secretaris.
M. SPIERTZ,	Penningmeester.
G. BRUNENBERG,	Bestuurslid.
H. NOTERMANS,	Bestuurslid.
J. SIMONS,	Bestuurslid.
R. D. J. JANSSEN,	Moderator.

Onze vereniging moest het jaar beginnen met een geheel nieuw bestuur, daar de bestuursleden, die reeds aan het einde van het vorige verslagjaar gekozen waren, zich om redenen van studie of andere opgedragen functies in ons huis, genoodzaakt zagen bij het begin van het nieuwe schooljaar te bedanken voor hun mandaat. We zijn er deze oude bestuursleden zeer erkentelijk voor, dat zij het nieuwe bestuur gedurende de eerste drukke weken met veel raad en met nog meer daad hebben bijgestaan.

Het nieuwe verenigingsjaar werd eerst voor goed ingezet met de Missie-Zondag in October. Tevoren waren wel reeds bestuursvergaderingen gehouden, en ook vergaderden reeds enkele van de verschillende secties; maar tijdens de hoogmis en in de algemene vergadering op die Zondag werd door de moderator en de voorzitter een aansporing tot de leden gericht, en werd bij wijze van voorstel een program ontvouwd, waarmee de verschillende secties zich in de loop van het begonnen jaar, speciaal in de vergaderingen, zouden kunnen bezig houden. Tevens zou dat de hoofdintentie kunnen zijn voor ons gebed voor de missie. Met name werd gewezen op het steeds groter wordende gevaar van het Communisme, dat de missie bedreigt, vooral in de grote missielanden van Z.O.-Azië. Met het oog daarop hadden we ook aan de spreker op Missie-Zondag, de Z.E. Heer Roozen C.M. oud-missionaris van Yung-ping-fu, verzocht een spreekbeurt te houden over het Communisme in China. Hierover straks iets meer.

Als het doel van Missie-Zondag is door Rome aangegeven de belangrijkheid van de missie en al haar problemen echt te doen kennen door de Katholieken; en de missieijver van de geestelijken en gelovigen te bevorderen. Het is ook de bedoeling, dat door de Kerk vooral op die dag met alle vurigheid gebeden wordt tot het Goddelijk Hart, opdat Zijn Koningschap over heel de wereld wordt erkend; en dat in de huidige wereld met betrekking tot de feitelijke erkenning van dat Koningschap, steeds meer concreetheid gegeven wordt aan ons gebed en offer voor Zijn Rijk. We meenden daarom dit jaar speciaal de aandacht te moeten vestigen op dé vijand van de wereldheerschappij van het H. Hart, het Communisme en zijn activiteiten en successen in de missielanden.

Het Communisme betekent niet enkel een toenemend gevaar voor onze eigen Christelijke landen, maar 't dreigt thans ook in vele missielanden het reeds bereikte te vernietigen; en het heeft dit ten dele al gedaan. Het penetreert allerwege, het wroet ondergronds of levert openlijk strijd, en waar het overwint, is het meedogenloos in zijn optreden. Denken we maar eens aan de volgende landen: China, Korea, Achter-Indië, Siam, Malakka, Birma, Voor-Indië, Indonesië, het Midden-Oosten, Congo, de Goudkust en Z. Afrika. In al deze gebieden heeft de missie nog een geweldige taak te vervullen, maar op het moment wordt er de missionering lam gelegd door de communistische agitatie, of althans zeer bemoeilijkt. De missionarissen worden verjaagd, zelfs gemarteld en vermoord; ofwel zij zien zich buitengesloten om zogenaamde nationalistische motieven. Het is geenszins de bedoeling dit alles hier nader te beschouwen; immers dit gebeurde in het afgelopen jaar in vele lezingen. Ook vermelden we dit niet om ons pessimistisch te maken, hoe beklemmend de toestand ook vaak is. Ons geloof leert ons, dat de machten der hel de Kerk nooit zullen overmeesteren, ook niet in de missie. Maar er zal in de toekomst een geweldige werkzaamheid van de missionarissen gevergd worden, van hun inlandse medewerkers, maar ook van ons, die het thuisfront van de missie vormen.

Er is in de tweede helft van het afgelopen jaar nog een ander onderwerp enkele keren ter sprake gekomen, dat een van de grootste missie-problemen is, zo niet het allergrootste. We bedoelen de aanpassing of accommodatie. Dit is de aanpassing aan, respectievelijk de assimilatie of overname van het eigene, dat de missievolken aan cultuur in haar ruimste betekenis bezitten. Merkwaardig, maar van de andere kant ook weer begrijpelijk is het, dat wij ons bij dit probleem gemakkelijk laten verleiden om al dadelijk de verschillende terreinen van de concrete toepassingen van de accommodatie te gaan betreden, vaak nog voordat het vraagstuk van zijn principiële theoretische kant goed begrepen wordt. Bovendien speelt ons „Europeanisme" ons parten, meer dan we zelf kunnen inzien. Wij zijn Europeaan, Westers-Katholiek, en het zal heel moeilijk zijn ons daarvan los te maken in onze voorstellingen en beoordelingen. Dit bleek ook telkens bij de lezingen over dit onderwerp en de discussies daarna. Dat mag ons mild stemmen tegenover de missionarissen, die naar we vaker vernamen, zich niet volledig wisten aan te passen. In principiep hoeft en mag zelfs geen Westers-georienteerd Christendom naar de missies gebracht worden. Natuurlijk niet, zal iedereen zeggen, die zich op dit vraagstuk nader bezon. En de aanpassing mag ook niet als een handig middel gehanteerd worden om het Christendom aan vreemde volken te brengen. Voordat we verder studeren en debatteren over de accommodatie, resp. assimilatie, dienen we ons goed bewust te maken, dat aanpassing van de missionaris en het Christendom altijd plaats moet hebben. Natuurlijk moeten we allereerst onze aandacht vestigen op het principiep van de accommodatie, en dan pas aan de concrete problemen van het „hoe?" Wat het eerste betreft, heeft de moderator bij de lustrumviering van dit jaar — omdat de uitgenodigde feestredenaar wegens ziekte verstek moest laten gaan — de gelegenheid gehad daarover een uiteenzetting te geven, waarop hij in volgende bijeenkomsten nog vaker terugkwam. Onze moderator had zich tot doel gesteld onze aandacht te vestigen op dit allesbeheersende probleem bij de missionering. Dit heeft, blijkens inleidingen die in de verschillende afdelingen werden gehouden over ditzelfde onderwerp, zeker succes gehad. Maar het beste resultaat zal bereikt zijn, als we onze missionarissen anders gaan zien dan tot nu toe het geval is; we moeten in iedere missionaris iemand gaan zien, die bij zijn missievolk op de meest radicale wijze alles voor allen wordt. Dat moet zijn: Chinees met de Chinezen, Javaan met de Javanen. De missionaris moet worden: alles voor allen. Hij moet de exponent worden van het volk, waarbij hij werkt. En dit is juist zo ontzettend moeilijk; en daarom verdient hij alleszins ons meeleven, onze belangstelling, ons gebed en ons offer. Aan deze algemene problemen is in de vergaderingen in de afdelingen meer dan eens de volle aandacht geschonken, zoals zal blijken uit het gedeelte van ons verslag, dat volgt op het overzicht van de algemene vergaderingen.

Eerst dan de algemene vergaderingen van dit jaar.

Bij gelegenheid van Missie-Zondag (24 October) hadden we als gasten in ons midden Z.H. Exc. Mgr. Lebouille en de Z.E. Heer Roozen, beide Lazaristen. 's Morgens droeg Monseigneur de communauteitsmis op, terwijl de moderator in zijn preek tijdens de hoogmis op het doel wees, dat de Kerk met de instelling van Missie-Zondag beoogt. Ook gaf de predikant een schildering van de toestand der Kerk in de missielanden, en met nadruk wees hij op de dreigende macht van het Communisme. De algemene vergadering werd door de voorzitter geopend met welkomstwoorden tot de gasten. Ook herinnerde hij de leden aan hun plichten in zijn goed verzorgde openingsrede. Dan hield de Z.E. Heer Roozen een causerie over „het Communisme in China". Hij stelde allereerst de vraag, hoe het Communisme in China mogelijk was geworden. Hij gaf als hoofdoorzaak aan de materialistische gezindheid van de Chinees, die echter nauw verband houdt met de diepe armoede van de boerenbevolking (85 %). De voornaamste oorzaak hiervan is het inhuwen van de kinderen, die dan allen samen moeten leven van de opbrengst van hetzelfde land als waarvan hun ouders leefden. Als tweede oorzaak wees de spreker de grote hartstocht voor het dobbelspel aan, en hun verslaafdheid aan verdovende middelen (opium en cocaïne). 's Middags hield de Z.E. Heer Roozen nog een spreekbeurt over „Chinese folklore". Zelf in Chinese dracht gestoken, vertelde hij bijzonderheden over de taal, de volksgeneeskunde, Chinese zeden en gewoonten. De dag werd besloten met een filmvoorstelling. Vertoond werd 't heldhaftige leven van de held van Molokai: Pater Damiaan.

Op 22 Februari was onze gast Z.H. Exc. Mgr. Schneiders (Scheutist), Apostolisch Vicaris van Makassar. Door omstandigheden kon er slechts een korte algemene vergadering belegd worden. Na een kort welkomstwoord van de voorzitter, sprak Monseigneur over zijn Vicariaat, dat thans 7000 katholieken telt. Monseigneur, die zelf tal van jaren zijn krachten aan het onderwijs heeft gegeven, sprak ons voornamelijk over de positie van het katholieke onderwijs op Z.-Celebes. Ook gaf hij ons een overzicht van de toestand der Kerk in zijn gebied. De toekomst houdt rijke beloften in. Toen Monseigneur gelegenheid gaf tot het stellen van vragen, werd hiervan veelvuldig gebruik gemaak.

25 Maart hadden we de gelegenheid nader kennis te maken met een aangelegenheid, die de laatste jaren meer en meer op de voorgrond treedt: „De leek en de Missie". De lekenmissionaris Dr. Niemer, gouvernementsarts op Flores, schetste ons de zeer belangrijke rol, die de leek in de missie kan vervullen. In het bijzonder liet hij zien, hoe vruchtbaar een goede verstandhouding en samenwerking is tussen priester- en lekenmissionaris. Het werk in de missie vraagt van een leek evenals van een priestermissionaris zware offers; vooral in de aanpassing aan het volk, waarbij hij zijn West-Europese intellectuele mentaliteit moet afleggen. Hij moet er toe kunnen komen nederig zijn volk te dienen. Als de lekenmissionaris gehuwd is, komen er nog moeilijkheden bij, o.m. wat de opvoeding van zijn kinderen betreft. Toen Dr. Niemer ons gelegenheid gaf vragen te stellen, kwamen deze van alle kanten los. Het applaus na deze lezing was hartelijk.

Er zijn maar drie algemene vergaderingen geweest. Onze finantiële positie liet niet toe nog andere sprekers uit te nodigen, hetgeen jammer is, omdat het levendig contact met de strijders aan het missiefront de beste stimulans is tot een universeel gebed en offer voor de Kerk en het Godsrijk.

Nu zullen we het werk in de afdelingen en secties nagaan, zij het ook in het kort.

De eerste afdeling (Philosophie).

Het is erg moeilijk een algemeen oordeel te geven over het werk van deze afdeling en de geest, die er heerste. Toch menen wij dit te moeten zeggen, dat er iets passiefs in zat, iets van „laat-maar-komen". Toch was de aandacht bij de lezingen, als die gehouden werden, goed. Ook het werk zelf dat voorgedragen werd, was goed. Sommige lezingen kwamen boven de middelmaat uit. Zo bijv. „De Hereniging" en „Missie en accommodatie". De eerste toelichting op de maandintenties was ook zeer goed, gloedvol. Daar-

na werd dit deel van de agenda steeds iets minder. Andere lezingen waren nog: „Missie en intellectuelen", „De huidige toestand in Indonesië", „Voor-Indië", „Causerie over China" (zeer boeiend en vlot), „Communisme in O.-Europa", „Viet-nam".

De tweede afdeling (Gymnasium).

We beginnen met het meest opvallende en beste, dat er door deze afdeling, met name door 5 Gymn. A is gepresteerd. Deze sectie heeft een mooi initiatief van haar moderator uitgewerkt. Er werd n.l. een zeer goed bruikbare kaart van de missiegebieden van Indonesië vervaardigd. De sectie mag er trots op zijn; het is een prachtig stuk werk. We kunnen er hier niet over uitweiden. Maar wel nog dit: de kaart zelf is slechts een onderdeel van het genoemde initiatief. Zij is slechts middel tot een doel. Deze sectie zou zich namelijk specialiseren in de missiekennis van Indonesië. En daarom eerst een goede kaart. Zij heeft zichzelf de naam gegeven van: „Indonesische missie-sectie". Met de Indische Missieweek was de kaart zover in de verf, dat ze kon worden opgehangen in de kruisgang, ook al zaten er nog enkele fouten in. Zo was ze voor allen een herinneringsteken aan de millioenen, die wachten op Christus, en wachten op ons gebed. Ook heeft deze sectie een soort gebedskring gevormd. Zeer zeker is ze haar moderator veel dank verschuldigd, evenals Mhr. Stassen, die hielp bij het tekenen van de kaart. De lezingen op deze sectie kwamen niet boven het gemiddelde uit, hoewel ze soms zeer leerzaam waren.

De sectie van 5 B richtte haar aandacht bijzonder op China. Daarnaast waren lezingen over enkele andere onderwerpen. Het debat was het sterkste punt op deze sectie.

Ook de belangstelling van 3 B richtte zich vooral naar Indonesië. Zeer zeker komt dit grote interesse voor deze missies hiervandaan, dat er daar grote dingen gebeuren, maar er ook voor de Kerk grote belangen op het spel staan. De lezingen van de laagste secties van onze M.V., 3 A en 3 B, waren nog onzeker van lijn en rijk aan getallen, maar de leden zijn dan ook pas in hun eerste jaar.

Op de sectie 4 A waren er twee zeer goede lezingen: „Kerk en arbeiders" en „Japan". Er was twee keer een zeer geslaagd, bijna heftig debat.

Op 4 B was alles gewoon dit jaar. Er was echter zo goed als geen debat. Dit was wel het zwaktste punt op deze klas.

De sectie 6 Gymn. had dit jaar een goed debat; en de altaarwacht werd ook weer gehouden. Dit laatste is van veel betekenis voor de missie.

Thans nog enkele andere zaken, die vermelding verdienen. De boeken van onze bibliotheek werden door de lagere klassen, en uit deze dan nog door een bepaalde groep, goed gelezen. Door de rest werd weinig gebruik gemaakt van de bibliotheek, ofschoon er weer mooie boeken bijkwamen.

Het abonnement op „Missionswissenschaft und Religionswissenschaft" werd vernieuwd terwille van de missiekennis. Dit tijdschrift is ook voor later van grote waarde, met name voor het maken van lezingen. Daarom wordt het ook ingebonden. Er werd ook een nieuw tijdschrift besteld: „Het Christelijk Oosten en Hereniging". Dit bevelen wij de leden van de eerste afdeling bijzonder aan, omdat zeker op een seminarie de belangstelling voor deze problemen, die de laatste Pausen bijzonder bezighielden, moet leven en groeien. Men zal er de nood der „Verscheurde Christenheid" beter door begrijpen; en Christus' gebed, dat allen één mogen zijn, vuriger bidden.

Tenslotte nog iets zeer verblijdends: Wij weten weer, wie onze S.P.L.-beschermeling is. Voor wie misschien niet meer weten, wat zo'n beschermeling is, zij gezegd, dat het een priesterstudent is, die op kosten van onze M.V. zijn studies maakt. Onze beschermeling nu studeert te Hangkou (China), en heet Joannes Bapt. Wang Yung Ch'in. Hij studeert eerste jaar philosophie.

Onze financiën :

De collecte op Missie-Zondag gehouden, voor het Genootschap tot Voortplanting des Geloofs, bracht *f* 130,— op. Deze collecte werd direct toegezonden aan de diocesane penningmeester van het genootschap. De collecte, in de Indische Missieweek gehouden, bracht op *f* 45,30, welke som onmiddel-

lijk werd overgemaakt aan de Stichting van de Indische Missieweek, Den Haag.

De gelden, door de vereniging dit jaar geïnd, werden als volgt besteed:

Vaste bijdragen :

Genootschap tot Voortplanting des Geloofs	f 660,—
St. Petrus-Liefdewerk . . .	„ 250,—
Genootsch. v. d. H. Kindsheid	„ 50,—
Indische Missievereniging . .	„ 50,—
M.I.V.A.	„ 10,—
Totaal . . .	f 1020,—

Giften :

Z.H. Exc. Mgr. E. Lebouille C.M.	f 50,—
Z.H. Heer N. Roozen C.M.	„ 50,—
Z.H. Exc. Mgr. N. Schneiders C.I.C.M. (Makassar) . .	f 100,—
Procuur van de Sociëteit der Afr. Missiën (Bemelen) .	„ 25,—
Procuur van de Witte Paters (Boxtel)	„ 150,—
Totaal . . .	f 375,—

Andere uitgaven :

Apostolaat des Gebeds . .	f 133,24
Bibliotheek	„ 53,03
Missietijdschriften . . .	„ 233,50
Div. onkosten (o.a. drukkosten)	„ 25.20
Totaal . . .	f 444,97
Totaal generaal	f 1839.97

HET BESTUUR.

ZESDE LUSTRUM VAN DE MISSIEVERENIGING „ROLDUC".

De dertigste verjaardag van onze Missievereniging was 23 Maart. Om opeenhoping van feestdagen te voorkomen werd het zesde lustrumfeest vervroegd en op 19 Maart gevierd.

Een prachtig, gekleurd affiche deed de Rolducse gemeenschap kond van de naderende feestdag. Dit affiche was verzorgd door Mhr. Stassen, aan wie we ook nog een pentekening danken voor een nieuw verenigingsprentje, dat bij gelegenheid van ons lustrum werd gedrukt en onder de leden verspreid.

De dag zelf begon met H. Mis en H. Communie voor de Missie. De plechtige Hoogmis werd door de Z.E. Heer Moderator opgedragen tot dank aan God voor het vele goede, dat door onze Missievereniging sinds haar stichting is tot stand gekomen; we smeekten nieuwe zegen af voor de toekomst en natuurlijk werden ook de vele oud-bestuursleden en oud-leden niet vergeten. De bloei van onze vereniging tot heden is immers mede aan hun werk te danken.

Het was jammer, dat voor de feestvergadering na de Hoogmis geen feestredenaar beschikbaar was; Mgr. Feron, die hiertoe was uitgenodigd, lag ernstig ziek. De voorzitter sprak een goed verzorgde, vlotte openingsrede. Hij drukte de leden nog eens op het hart hun lidmaatschap ernstig op te vatten, niet alleen door hun geregelde gebedsverplichtingen goed na te komen, maar daarnaast ook hun missiekennis te vergroten in de vergaderingen en door de ter beschikking gestelde lectuur. Ook sprak hij een hartelijk dankwoord tot de Moderator.

De secretaris gaf hierna een overzicht van de jaren 1919 tot 1949, waarbij hij een belangrijk punt heeft vergeten dat zeker vermelding verdient, vooral als stimulans voor de toekomst: er zijn n.l. twee jaar geleden door een der Z.E. Heren moderatoren van de afdelingen lessen gegeven over missieproblemen, met name over de Hereniging van de Oosterse Kerken.

Daarna behandelde de moderator een zeer voornaam onderwerp van missionaire aard, het vraagstuk n.l. van de aanpassing of accommodatie. Hij beoogde daarmee niet alleen ons inzicht in de aard van het missiewerk te verdiepen, maar tegelijk aldus onze ijver tot meeleven en meewerken met de missionering te verhogen. De accommodatie is een probleem waaraan wij nooit genoeg aandacht kunnen geven. Spreker ging uit van de vraag: Wat is het specifieke doel van de missionering? En aan de hand van Rerum Ecclesiae werd als zodanig aangegeven het vestigen van de zichtbare Kerk van Christus. Het compleet doel van missiewerkzaamheid werd

aangegeven ter onderscheiding van het heilswerk der Kerk in onze christelijke landen. Voor een nieuwe inheemse kerk in haar zichtbare, voltooide bouw en gestalte — zodat ze even „self-supporting" is als de Kerk in normaal christelijke landen — is nodig, dat ze bestaat uit het inheemse volk en de geestelijkheid van het land zelf, dat ze dus inheems is in leiding en in volk, maar ook inheems in haar uiterlijke verschijningsvormen, daarin aangepast aan de locale omstandigheden van land en volk. Zó gezien, is het doel van de missie niet enkel de territoriale vestiging van de Kerk in heidense landen, maar van een Kerk met een inheemse verschijningsvorm, inheems in de zin van cultuurhistorisch, „nationaal"; waarbij het hele volksleven, de volksziel, het hele complex van inheems en eigengeaard cultuurleven verchristelijkt is. In verband hiermee werd gewezen op het dynamisch karakter van onze Kerk en op haar universaliteit, die niet enkel opgevat moet worden in kwantitatieve, maar ook in kwalitatieve zin. Ook hier werd verwezen naar een encycliek, n.l. Summi Pontificatus van Pius XII.

Missie is derhalve geen uitbreiding van het Europees of Westers gekarakteriseerd Christendom. Hoe eenvoudig het ook is dit alles af te leiden uit het specifieke missiedoel, in de practijk van de missionering vormt het aanpassingsvraagstuk een waar probleem, dat opgelost dient te zijn, wil er van het bereiken van het missiedoel gesproken kunnen worden. Het practisch verwezenlijken van deze noodzakelijke aanpassing is zeer en zeer moeilijk.

De acommodatie bestaat enerzijds in het aanpassen van de te verkondigen christelijke leer aan de aard en het bevattingsvermogen van de volken die onderwezen worden, anderzijds in het zoveel en zover mogelijk over-

nemen of assimileren van het eigen beschavingsbezit van de missievolken door de Kerk. Dan pas zien we het vraagstuk in zijn wezenlijke en algemene vorm.

Gaan we op dit probleem wat nader in zoals het zich voordoet op de afzonderlijke cultuur- en levensgebieden, — beschouwd zowel van de kant van de missionarissen als van een heidens volk met zijn primitieve of hogere cultuur — dan blijkt werkelijk geen ander missievraagstuk te bestaan, dat moeilijker tot oplossing te brengen is dan dit.

De hierbedoelde aanpassing, resp. assimilatie, eist van onze Westerse missionaris een diepgaande bestudering van het volledige cultuurcomplex van het missievolk waaronder hij werkt, ook bij de natuurvolken die hun cultuurbezit evenzeer als de hogere beschaafde volken, — zij het minder bewust — als een achtenswaardig bezit beschouwen, en die er evenveel recht op hebben in het bezit daarvan gelaten te worden bij de missionering. Die diepgaande kennis heeft de missionaris nodig om de juiste vorm te vinden waarin hij de evangelische boodschap zal voordragen. Ook om zich op de juiste methode te kunnen beraden volgens welke een levenskrachtige inheemse Kerk gesticht en een duurzaam Christendom onder zijn volk kan gevestigd worden.

De missionarissen hebben dus meer te doen dan te bidden, zich te wijden aan werken van de Christelijke charitas en op een of ander willekeurige(!) wijze het Evangelie te prediken. Zij moeten zich bij dit alles — en hoe moeilijk is dit voor een geboren Westerling? — geheel en al inleven in de inheemse beschaving: de leefwijze, gebruiken, wereldbeschouwing en mentaliteit van hun volk. Is de missionaris hiermee klaar gekomen, dan pas kan en moet hij het Christendom, dat hij moet brengen, inschakelen in de aanwezige cultuur, zodat deze van binnenuit, doordesemd met katholieke levenskracht, gaat uitbloeien in een inheems gekarakteriseerd Christelijk leven, organisch met het volkseigene en de volksaard verbonden.

Deze visie op het missiewerk treedt tegenwoordig meer en meer op de voorgrond. In het verleden heeft het wel eens ontbroken aan inzicht in deze eis van het missioneren. Het is duidelijk, dat de missionaris zijn Westerse beleving van het Christendom moet prijsgeven. En dan nog moet hij beseffen, dat zijn werk slechts is het leggen van de kiem van een volledige kerstening. De voltooiïng van het christianiseringsproces moet komen van de inheemse priesters, religieuzen en leken. Maar reeds om de richtlijnen voor dit proces aan te geven, moet de Europese geloofsbode zich volledig vertrouwd maken met de aard en de cultuur van zijn missievolk.

Zo gaf de moderator ons dit probleem in grote lijnen aan. Zijn bedoeling was, dat wij het altijd duidelijker zouden zien. Wij moeten ons het missiewerk niet langer blijven denken als een verspreiding van ons Christendom in zijn Westers kleed; ook niet de aanpassing beschouwen als een geschikt propagandamiddel. De missionering, goed begrepen, is ontzaggelijk moeilijk en gecompliceerd.

Een andere gevolgtrekking uit dit betoog is, dat wij niet te veel waarde moeten hechten aan getallen bij de bekering. De gang van het aanpassingsproces kan niet in getallen worden uitgedrukt.

Van onze missionarissen vergt hun taak veel geduld, zelfverloochening en wijsheid, want het verchristelijken van een beschaving is moeilijk en eist diep inzicht en tact, maar het blijft noodzakelijk voor het bereiken van het eigenlijke doel van de missie. Daarom moeten wij voor onze missionarissen veel bidden, opdat zij een helder inzicht hebben in hun taak en er steeds naar handelen, en terwille van ons meeleven en ons meewerken met hen, doen wij het best, als wij zelf het missiewerk nauwkeuriger gaan kennen in het licht van het hier uiteengezette, allesbeheersende vraagstuk.

In de namiddag van de lustrumdag werd nog een feestelijke bijeenkomst gehouden voor onze zelateurs. De moderator dankte hen voor hun werk, dat zij voor onze missievereniging hebben verricht en met name in dienst van het Apostolaat des Gebeds. Voor de tractatie die hun daarna geboden werd, zeggen wij Mhr. de Provisor hartelijk dank.

's Avonds brachten twee Witte Paters, Pater Verstegen en Pater Daniëls, ons als hoofdfilm „De Maraboet van Hoggar", Charles de Foucauld. De beoordelingen over deze film liepen nog al uiteen. Filmisch was

ze niet zo goed, maar er waren veel prachtige opnamen in. We zagen Foucauld niet als held en de drang naar de eenzaamheid, die spreekt uit het boek van Ernest van der Halle, zullen velen zeker gemist hebben. In de voorfilm kregen we enkele Afrikaanse gebruiken te zien, in de nafilm, in technicolore, een gedeelte van de bloeiende jonge Kerk in Oeganda.

Op de lustrumdag ontvingen we verschillende waarderende gelukwensen van oudbestuursleden en van de missievereniging van het Groot Seminarie. Er waren puzzlewedstrijden uitgeschreven voor Groot en Klein Rolduc; voor Klein Rolduc bovendien nog een tekenwedstrijd. De wedstrijden zijn uitstekend geslaagd, het getal deelnemers was groot en velen wonnen een prijs.

Jeugdconferentie „H. Joannes Bosco"

van de Vereniging van de H. Vincentius

1 Januari—31 December 1948

Fr. Schols, President.

H. Willems, Vice-President.

G. Vijgen, Penningmeester.

F. Leijgraaf, Secretaris.

Th. Thijssen, Geestelijk Adviseur.

Met vreugde mogen we terugzien op het afgelopen jaar en — want we gaan spoedig ons tweede lustrum herdenken — op de eerste tien-jarige periode van het bestaan van onze Jeugdconferentie.

Ook het afgelopen jaar hebben leraren en leerlingen het werk van de conferentie op elke mogelijke wijze gesteund. Menigmaal werd een beroep op hen gedaan, telkens hebben zij meegeofferd meer dan we mochten verwachten.

Het jaar werd geopend met de vergadering op 18 Januari, waarop de president ons aanspoorde ons werk meer vruchtbaar te maken door vooral het huisbezoek goed te verzorgen en daardoor de geestelijke nood, die dikwijls groter is dan de materiële, te lenigen.

Het hele jaar door werden zeven gezinnen door ons bezocht; twee hiervan, waarin de man bedlegerig was, bezochten we twee maal per week.

Eind Januari hervatte Mhr. Siepers geheel bereidwillig de cursus in sociale wetgeving; zijn adviezen zijn voor ons van groot nut geweest.

Op 1 Februari werd de jaarvergadering gehouden, die ook werd bijgewoond door de Hoogeerw. Heer President, verschillende heren van Rolduc en leden van de Zusterconferenties van Kerkrade. In de inleiding gaf de president het programma aan voor het komende jaar n.l. de versterking van de band tussen de gezinnen en de Vincentianen. Daarop verleende hij het woord aan de Zeereerw. Heer Colsen, die in zijn causerie ons voorhield dat de christenmens de arme niet mag versmaden, dat hij hem in al zijn daden moet leren begrijpen, omdat hij dan alleen pas de armen zal gaan liefkrijgen als ledematen van Christus.

De vergadering werd gesloten na een dankwoord van de president en het voorlezen van het jaarverslag.

Op 9 Februari werden P. Goris en P. Pierik als nieuwe leden in de conferentie opgenomen. In zijn welkomstwoord gaf de president aan, dat het motief van elk mensenleven moet zijn de liefde tot God, waaraan ook het doel van de Vincentiusvereniging beantwoordt n.l. de zelfheiliging van de leden door armenbezoek.

In Juni werd door de conferentie een actie op touw gezet om de bibliotheek aan te vullen. Onze mensen lezen graag en niet altijd waren we in staat hun nieuwe boeken te bezorgen; bovendien waren verschillende boeken wel iets verouderd, zodat ze niet meer in de smaak vielen. Vóór half-trimester lichtten we de leerlingen in over het nut en de noodzakelijkheid van onze actie. Het succes was enorm: honderden boeken kwamen bij ons binnen. Het ordenen en uitzoeken nam nog enige tijd in beslag; daarna konden onze

gezinnen weer rustig genieten van hetgeen de Rolducse jeugd hun geboden had.

Op de vergadering van 4 Juli was ons lid H. Willems na een ziekte van enkele maanden weer aanwezig. De president heette hem hartelijk welkom en feliciteerde de leden die in het eindexamen geslaagd waren. Vervolgens nam hij afscheid van P. Pierik die na de vacantie de studie op het Seminarie van zijn eigen diocees zou voortzetten.

Het gehele jaar door hebben we de steun mogen ondervinden van de kaartclub van enige Heren, die bij hun spel het nuttige met het aangename wisten te verenigen en de winst ten goede lieten komen aan onze kas. Onze dank aan deze Heren en aan onze adviseur voor dit navolgenswaardig initiatief.

Onder de grote vacantie werd de zorg voor onze gezinnen overgenomen door de conferenties van Kerkrade en Chèvremont.

Op 19 September werd de Voorzitter van de Bijzondere Raad van Kerkrade, Dr. Limpens, hartelijk welkom geheten; hij was gekomen om onze conferentie een nieuwe vicepresident te geven in de persoon van H. Willems. De president dankte J. Billekens, die wegens overgrote drukte zijn functie had moeten neerleggen, heette zijn opvolger welkom en installeerde daarna M. Kuppens en L. Brands, die de plaatsen zouden innemen van P. Pierik en F. van Deursen. Onze geestelijke adviseur sprak een woord van gelukwens, waarbij hij tevens zijn blijdschap uitte, omdat Rolduc meewerkte aan de opruiming van de verkeerde sociale toestanden in de wereld. Met een kort woord ter nagedachtenis aan Mgr. Poels, de grote sociale voorman, sloot de president deze vergadering. In de plaats van F. van Deursen werd P. Goris benoemd tot magazijnmeester.

Eind October sprak de president weer in de studiezalen om de leerlingen op te wekken ook dit jaar textiel en speelgoed te willen afstaan om de gezinnen een mooi Sint Nicolaasfeest te kunnen bezorgen. Overvloedig hebben de leerlingen gegeven; we zijn overtuigd dat ze met hart en ziel achter onze conferentie staan,dat ze zich bewust zijn, dat onze gezinnen ook hun gezinnen zijn.

Sint Nicolaas bezocht op 7 December 9 gezinnen: overal werd hij met vreugde begroet, de pakken waren goed verzorgd, zodat deze tocht voor de gezinnen en voor de bezoekers weer het hoogtepunt van het jaar werd.

Op 28 November werd P. Linsen in de conferentie opgenomen. Het jaar werd gesloten met de vergadering op 19 December, waarop wij ook Dr. Limpens weer in ons midden mochten zien. Na ons een „Zalig Kerstfeest" te hebben toegewenst, wees de president er ons op dat de Kerstgedachte geheel past in ons werk, omdat wij door ons werk dichter tot God trachten te naderen en God in de Kerstnacht bij ons wil komen. Omdat apostolaat genadewerk is moeten wij genade vragen en tot Jezus gaan in eenvoud en aanhankelijkheid.

Om onze bekende en onbekende weldoeners op de hoogte te stellen van inkomsten en uitgaven, moge hier een kort financieel verslag volgen.

Inkomsten :

Collecten wekelijkse vergadering	f	182.19
Jaarlijkse collecte	„	140.26
Collecte jaarvergadering . .	„	45.45
Giften van weldoeners . . .	„	557.80
Diverse ontvangsten . . .	„	167.52
Ontvangen van bijzondere raad	„	400.00
In kas op 1 Januari 1948 . .	f	101.50
Totaal	f	1594.72

Uitgaven :

H. Mis	f	3.00
Ondersteuning in geld . . .	„	1409.00
Diverse uitgaven	„	123.32
Totaal	f	1535.32
In kas op 1 Januari 1949 . .	f	59.40

Magazijn :

Ontv. in natura ter waarde van	f	1508.35
Voorraad op 1 Jan. 1948 . .	„	296.00
	f	1804.35
Uitg in natura ter waarde van .	„	1727.20
Voorraad 1 Januari 1949 . .	f	77.15

Tien jaar lang heeft onze jeugdconferentie mogen werken onder de armen van Kerkrade, we hebben haar ontwikkeling van nabij kunnen gadeslaan; we danken God voor de weldaad van een conferentie op Rolduc, voor de wasdom, de vruchtbaarheid waarmede Hij haar gezegend heeft; we danken ook heel hartelijk al onze weldoeners voor hun gebed, voor hun steun. Moge God hun edelmoedigheid rijkelijk vergelden, moge Hij ook ons werk blijven zegenen.

HET BESTUUR

Academie „St. Augustinus"

Voorzitter: Leo Wieërs.
Vice-voorzitter: Han Veraart.
Secretaris: Hub van den Boorn.
Moderator: Dr. R. Huysmans.

Academie, hoe hebt ge gevaren gedurende het afgelopen jaar?

Het beste antwoord is wel: het was een geslaagd jaar. In de openingsspeech sprak de voorzitter de hoop uit, dat dit in het jaarverslag zou kunnen geschreven worden; het staat er in, en terecht. We mogen dus tevreden zijn. Als het vorig jaarverslag besloot met de wens dat in onze handen de fakkel van de academie hoog zou oplaaien, dan mogen wij vaststellen, dat zij, zoal niet hoger, toch minstens evenhoog is opgelaaid.

Het aantal vergaderingen van dit academie-jaar was niet bijzonder groot. Lang niet ieder philosoof is in staat geweest zijn talenten te ontplooien in het samenstellen van een lezing.

Voor causerieën bleek geen belangstelling; er is geen enkele causerie gehouden. Degenen echter die een lezing hielden, hebben dit graag en met grote bereidwilligheid gedaan. De voordracht van de lezingen had vaak beter kunnen zijn. Soms ontbrak de bezieling, maar als zij er was, werd vaak te gejaagd gelezen, zodat een goed behandeld onderwerp wat stuntelig naar voren werd gebracht. Een nauwgezette voorbereiding van een lezing is niet genoeg, ook de voordracht dient met de nodige zorg te geschieden. Hierdoor wordt ook wellicht verklaard, dat de aandacht van het auditorium wel eens dreigde te verslappen. Toch toonde men zeer veel interesse voor de behandelde onderwerpen.

In de openingsvergadering omschreef de voorzitter het doel van de academie: naast de studie van de philosophie er toe bijdragen om ons klaar te maken voor onze toekomstige taak. In deze vergadering werden „Jeugdwerk-problemen" besproken.

In verband met de recente Jubileumfeesten van Koningin Wilhelmina en de beëdiging van Koningin Juliana werd de volgende vergadering gewijd aan het Oranjehuis. In de voortreffelijke lezing „De Opstand tegen Spanje en de Vader des Vaderlands" werd ons Willem van Oranje geschilderd als mens, met zijn goede en slechte eigenschappen. Het philosophen-koor zorgde voor toepasselijke liederen, tot slot werd op aangrijpende wijze het Wilhelmus gedeclameerd.

Reeds in het begin van het cursusjaar waagde een der leden zich aan de phychologie in de leerzame lezing „De Ziel van de Jonge Mens". Na een interessante lezing over de grote bekeerling en kardinaal Newman, werd wederom het jeugdwerk-probleem behandeld, thans meer speciaal de K.A.J.

De drie daaropvolgende vergaderingen wijzen op een grote belangstelling bij de leden voor het Humanisme, meer speciaal het Christelijk-humanisme. De eerste spreker trachtte aan te tonen, dat het historisch humanisme in principe fout is, zonder echter het goede te miskennen dat de klassieke cultuur bevat. De tweede gaf een lezing met lichtbeelden, die ons nader bracht tot de priester-humanist John Fisher en een van de vertegenwoordigers van de Renaissance in Engeland, Thomas More. „Het Humanisme" was de titel van de derde lezing, die onderscheid maakte tussen historisch humanisme en humanisme van onze tijd en daarna het historisch humanisme onder de loupe nam. Hierna volgde een levendig debat tussen de eerste en de laatste inleider, waarbij de Mode-

rator nog al eens moest ingrijpen. De inleiders hadden de stof goed bestudeerd. Al was zij wel wat té zwaar, de durf valt toch te prijzen.

Het was goed dat ook een vergadering gewijd werd aan de muziekkunst, waarin de muziek van Barok, de Klassieke periode en de overgangstijd daartussen besproken werd. Beethoven, Haydn en Mozart, de grote vertegenwoordigers der klassieke periode, werden afzonderlijk behandeld. Het geheel werd door inleider op de piano geïllustreerd met enige werken of fragmenten van meesters uit de verschillende perioden.

In „Beschouwingen over Kunst" werden na de Paasvacantie verschillende problemen rond de kunst aangesneden. Voor de spreker was deze breed opgezette lezing zonder twijfel zeer vruchtbaar, maar aan het auditorium werd te veel in te korte tijd geboden, dat bovendien niet zo gemakkelijk te vatten was.

Ook de film kreeg een beurt. Dat film kunst kan zijn werd ons hierin aangetoond en dit was wel het voornaamste deel van deze lezing.

De lezingen werden besloten met „Mens en Techniek". Belangrijke kwesties als de taak van de christen in het technisch tijdperk en de morele verantwoordelijkheid van de ingenieur vormden hier een onderdeel van.

De deelname aan het debat in de loop van het jaar mag zeer bevredigend genoemd worden.

Wij danken onze Moderator zeer hartelijk voor zijn grote belangstelling en de fijne wijze waarop hij ons telkens uit voor ons onoplosbare moeilijkheden geholpen heeft.

Tot slot: Leden van de toekomst, neemt het goede van ons over, verbetert wat fout was! Dat werd ook ons toegeroepen. Wij roepen het U toe, en wensen U veel succes.

DE SECRETARIS.

Academie „Alberdingk Thijm"

J. Notermans, Voorzitter.
R. de Sévaux, Vice-Voorzitter.
Fr. Heggen, Secretaris.
Dr. J. Boosten, Moderator.

„Lucide et Ardenter". Deze oude spreuk van Rolduc, die de moderator ons op een van de laatste vergaderingen meegaf, heeft de academie het gehele jaar voor ogen gestaan in haar doel de algemene ontwikkeling van haar leden te vergroten. In het afgelopen jaar is een goede bijdrage hiertoe geleverd. Over het algemeen stonden de vergaderingen op een zeer behoorlijk peil en zij hadden, dank zij de goede leiding van de voorzitter, een prettig verloop.

Wat de lezingen betreft: ook dit jaar behandelden de meesten een litterair gegeven. De kwaliteit van de hoofdopstellen was meestal zeer goed. Er werden zelfs twee éclatante prestaties geleverd, die met een Thijm-penning beloond werden. De muziek was hierbij vertegenwoordigd door de lezing „De Ontwikkeling van de Meerstemmige Muziek" en de improvisatie over „De Moderne Muziek". De tweede éclatante prestatie was de lezing „De Film en Haar Rol in de Hedendaagse Maatschappij". Een speciale vermelding van de lezingen die op de letterkunde betrekking hadden, verdient die over Chesterton. Dit hoofdopstel getuigde niet alleen van een goed inzicht in de behandelde figuur, maar behoorde door stijl en opbouw tot de besten.

Zeer leerzaam waren ook de spreekbeurten over de grote emancipatoren van de Katholieken in Nederland, als „Alberdingk Thijm", „Schaepman" en „Ariens".

De improvisaties waren dit jaar soms iets minder, wat vooral te wijten was aan de te lange duur en haar te grote omvang. Het karakteristieke van de improvisatie ging daardoor soms verloren.

De voordrachten waren goed verzorgd, maar soms iets te conventioneel. Meestal werden ze gevormd door gedichten van Gezelle of Gossaert en slechts een enkele maal waagde de declamator zich aan een gedicht in een vreemde taal of een proza-stuk.

Over het geheel genomen mogen wij over het afgelopen jaar tevreden zijn. De bedieningen waren steeds uitstekend verzorgd en de sprekers beheersten hun onderwerp meestal zeer goed. Hierdoor won het debat aan levendigheid en uitgebreidheid. Een duidelijk bewijs hiervoor vormt wel het feit, dat de tweede voordracht wegens tijdgebrek zeer dikwijls kwam te vervallen.

Verheugend was ook het groot aantal leden der academie. Daardoor was zij beter in staat aan haar doel te beantwoorden.

Tenslotte nog een woord van dank aan de Z. E. H. Moderator, wiens Zilveren Priesterfeest wij dit jaar ook in de academie mochten herdenken. Zonder hem zouden veel vragen onbeantwoord zijn gebleven en een groot deel van de debatten op het dode punt zijn blijven steken.

„Lucide et Ardenter". Lichtend van geest, vurig van hart. Wij hebben dit jaar getracht deze spreuk te verwezenlijken en wij geven haar blij en vol verwachting door aan onze navolgers.

DE SECRETARIS.

JEUGD-CONCERTEN
1948—1949

De jeugdconcerten bleken dit jaar geheel anders van opzet te zijn, dan in het voorgaande jaren. Toen concerteerde het volledige orkest van Maastricht in onze aula. Nu mochten we, dank zij de steeds actieve organisator, een serie solisten zien optreden, zodat we, na de samenklank van de verschillende instrumenten in het orkest gehoord te hebben, thans de betekenis, de mogelijkheden en de waarde van de afzonderlijke instrumenten beter leerden begrijpen. Bovendien kunnen we gerust erkennen, dat we juist de beste solisten uit het land konden beluisteren, en dat de toelichtingen meestal eenvoudig en duidelijk gegeven werden door de kunstenaars zelf.

1e jeugdconcert: Dinsdag 5 October.

Zo konden we deze middag genieten van 'n concert, gegeven door de eerste violist van het Concertgebouworkest Thomas Magyar en de Hoofdleraar Piano van het Utrechts Conservatorium Wolfgang Wijdeveld. Deze laatste gaf ook op zeer heldere wijze de toelichtingen bij de muziek. Het concert was vooral bedoeld om ons de vele mogelijkheden van een viool, de verschillende wijze van bespelen en de taak van de violist in al de onderdelen duidelijk te maken. En ik geloof, dat deze opzet volkomen geslaagd is.

Nadat Mhr. Castermans de beide kunstenaars welkom had geheten, vestigde hij de aandacht van het jeugdige publiek, vooral bij dit eerste concert in nieuwe stijl, op het allerbelangrijkste van dit soort uitvoeringen: het contact tussen de kunstenaars en de zaal, het publiek. Dit is niet alleen nodig om zelf zoveel mogelijk nut uit het gebodene te trekken, maar ook voor de solisten, opdat deze zich beter en vollediger aan hun taak kunnen geven.

In een zeer eenvoudig onderhoud tussen de heer Wijdeveld en de zaal maakte de pianist met ons een reisje langs de muzikale volkeren van Europa. In de loop van deze middag zou de karakteristieke muziek van de verschillende landen, het muziek-eigene naar voren worden gebracht. Zo begon deze reis in Italië, de bakermat van de Europese muziek. Dit zangerige volk, met zijn zingende taal heeft vooral betekenis voor de strijkinstrumenten, omdat die de menselijke stem het meest nabij komen. Pianisten heeft Italië weinig gekend, maar voor de viool en de bouw daarvan heeft het vooral in de 18e eeuw heel wat betekend. Wijdeveld wees daarbij terloops op de grootste vioolbouwers, Stradivarius. Misschien was de muziek van het eerste nummer, de duivelssonate van Tartini voor de meeste luisteraars te absoluut: het volgende nummer, ook van Tartini (variaties over een thema van zijn leermees-

ter Corelli) viel beter in de smaak. Het was een speels, begrijpelijk, leuk en vlot stukje heerlijke muziek, die zonder tot de „programma-muziek" te vervallen, en ondanks de moeilijke en zeer ingewikkelde variaties met de ontelbare kleine voortoontjes, tot een lust voor het gehoor werd.

Na Italië kwam Frankrijk aan de beurt. Deze muziek is veel minder gezond, minder krachtig dan de Italiaanse. Bijna alles is geschreven in dansvorm, speels, zwierig, elegant. Zij hangt meer in de lucht, spreekt sterker tot ons gevoel. Als voorbeeld hoorden we een dans in 6/8 maat, verbonden met een uiterst snelle rhythmische dans van Fr. Francoeur. Onze bewondering werd opgewekt voor de accuratesse waarmee de violist ook die allerkortste toontjes helder ten gehore wist te brengen.

Nog meer dan de Franse is vooral de Spaanse muziek verbonden met de dans. Muziek en dans zijn hier volkomen één geworden. Eén van de uitingen van de intense muziekbeoefening in dit land mochten we beluisteren in een laarzendans van P. de Sarasate. Deze componist, meer dan een eeuw later dan Paganini, stelt nog veel meer eisen aan de vaardigheid van de violist. Dit blijkt o.a. uit het veel voorkomen van een van de moeilijkste viooleffecten, de z.g.n. flageolet.

Een zeer muzikaal volk is ook het Russische, het volk dat een Tschaikowski, Moussorgski en vele anderen onder zijn leden telt. Rusland is een uitgestrekt, onmetelijk land. Iets daarvan vinden we terug in de fantastische cadans van N. Tscherepnine. De vele herhalingen, nu eens een toon hoger, dan weer lager, de lange fantasieën op twee of drie tonen, die het stuk langdurig, mijmerend, ja suffend maken, doen ons die eenzaamheid en droefgeestigheid van het land voor de geest komen.

Een dans van Dinicu brengt ons naar Roemenië, al meer in de Aziatische, en voor ons volkomen vreemde richting. We hoorden een volksdans, die ons „volks"-begrip grotendeels te boven ging, maar toch zeer leerzaam was, om althans iets door te dringen in het land-eigene van deze muziek.

Een schitterend voorbeeld van het oeroude karakter, dat we alleen kenden van de missionarissen uit China, n.l. de vijftonige ladder, kregen we te horen in de landelijke muziek van Hongarije. Door de verbinding van een vlotte stampdans met een stukje specifieke zigeunermuziek en een zeer korte maar geestige dans, hadden we direct een duidelijk inzicht in de veelvoudige muziek van dat land.

Vóór dit laatste nummer gaf de heer Magyar nog een vioolsolo van Kreisler, uiterst geschikt om de ontzaggelijke virtuositeit van deze kunstenaar te doen blijken.

Dank, musici, voor de moeite die U zich gegeven hebt; dank voor Uw spontane aanpassing aan het jeugdig milieu; wij hebben genoten, tot weerziens!

2e jeugdconcert: Dinsdag 16 November.

Kon men na het vorige jeugdconcert nog menen, dat deze concerten misschien te veel erop gericht waren de virtuositeit van de kunstenaars ten toon te stellen, zonder al te veel te letten op het eigenlijk noodzakelijke voor een onervaren jeugdig publiek, na dit concert was iedereen bekeerd. Trouwens, de nog grotere opkomst dan de vorige keer, bewees dat de nieuwe jeugdconcerten minstens even goed in de smaak vielen als de oude.

Vandaag traden voor ons op: de Solofluitist van het Concertgebouw-orkest, Hubert Barwahser, aan de piano begeleid door de ons reeds bekende Wolfgang Wijdeveld. De heer Barwahser verzorgde zelf de toelichtingen, waarbij hij uitging van de bouw van de fluit, en in het kort het ontstaan en de ontwikkeling van het instrument aangaf. Op elk soort fluit gaf hij een kleine demonstratie, te beginnen bij de eenvoudigste vorm: de blokfluit. Aan de hand van enkele voorbeelden toonde hij de vele mogelijkheden van de fluit, om van daaruit over te gaan tot het eigenlijke programma: muziek uit het tijdperk van de „Rococo". Ook dit begrip werd door de heldere uiteenzetting, en door vergelijkingen met de andere soorten van kunst, voor ons duidelijk gemaakt. Als illustratie speelde de pianist het „Wilhelmus" in „Rococo-stijl".

Vlot werkten beide kunstenaars hun programma thans af, een programma vol afwisseling en uitstekend aangepast aan het jonge gehoor: een vrolijke serenade van J. Haydn,

een vlotte bekende Menuette van L. Boccherini, een nog meer bekend menuet van W. A. Mozart, een zachte en gedragen melodie van een Andante van Mozart, en een technisch zeer zwaar virtuoos gespeeld vuurwerk in een Russische fantasie van C. Ciardi. Aan het einde gaf de heer Barwahser nog een demonstratie van het kleinste instrument: de piccolo. Hij speelde een speciaal voor piccolo geschreven Scherzo van W. Wijdeveld.

Alles bij elkaar een schitterend geslaagde middag, waar geen van de zeer talrijke bezoekers onvoldaan werd gelaten.

3e jeugdconcert: Vrijdag 4 Februari.

Zeer belangstellend zagen we uit naar het derde jeugdconcert, gewijd aan een van de jongste, maar tegelijk meest misbruikte instrumenten van het orkest: de saxophoon. 's Werelds grootste saxophonist, Sigurd Rascher, heeft deze les op meesterlijke wijze gegeven. Het concert was voor ons allen een openbaring. Kent iedereen niet de saxophoon als het instrument van de jazz-bands? „Zou het mogelijk zijn met dit instrument, dat meestal niet anders dan gillerige hots-klots-geluiden ten gehore geeft, ook serieuze muziek te maken? Dat kan, betoogde Rascher, want een saxophoon bezit zeer veel mogelijkheden, negatieve en positieve. Hots-klots-muziek op een saxophoon bewijst niets nadeligs omtrent het instrument, maar wel omtrent de speler. De saxophoon is de cameleon onder de instrumenten, men kan er van alles mee doen." Rascher speelde drieërlei soort werken: Klassieke, romantische en moderne. Die klassieke muziek betrof natuurlijk allemaal werken, die niet speciaal voor saxophoon, die eerst in 1841 werd uitgevonden, zijn geschreven. Het wonderlijke is echter dat ze, ook op deze wijze vertolkt, geheel natuurlijk klinken. Dit hangt wel samen met de vele karakters die de kunstenaar in zijn toon weet te leggen. Soms meent men een fluit, dan weer het zachte van een viool te horen, waarbij dan weer het voordeel komt van de saxophoon, dat zij ook in de lage registers een krachtig en zangrijk geluid weet te brengen. Een en ander werd schitterend geïllustreerd door een sonate van G. F. Händel, een gebed van J. S. Bach en een dubbele dans van Le Clair, welke laatste oorspronkelijk zeker voor viool geschreven is.

SIGURD RASCHER

Van de romantiek hoorden we o.a. het gonzende, zoemende stukje: de Bij van Schubert, Après une rève van Gabr. Fauré en Romance Provinçale van Fr. Casadesus. In dit laatste bleek, hoe ook zeer hoge tonen nog goed speelbaar zijn op de saxophoon.

De moderne muziek bleek toch het allerbeste te voldoen op de saxophoon. Rascher speelde de grimmige sabeldans van de Rus Aram Khatchaturian, een Spaanse serenade van A. Glazunov en natuurlijk enkele werken van zijn landgenoten: een mooie prelude van Gershwin en enkele werkjes, speciaal voor Rascher gemaakt, van Clair Leonard.

De pianist Piet Pijnenburg verzorgde de begeleiding en de toelichtingen, terwijl ook Rascher zelf onze Engelse lessen hier en daar even in herinnering bracht.

Op het gebied van de muziek heeft Amerika ons weinig cultuur gebracht. Des te meer verheugde het ons een Amerikaan als zuiverings-apostel te kunnen begroeten.

4e Jeugdconcert: Donderdag 3 Maart.

De Nederlandse pianist Cor de Groot gaf een schitterend concert op de vleugel. De piano, het meest bekende instrument met zijn ontelbare mogelijkheden, was het onderwerp van deze middag.

Na een korte uitleg over de bouw van de piano, verdiepte de heer de Groot, zich voornamelijk in het werk van Fr. Chopin. Voor velen is de muziek van Chopin wat ziekelijk, wat vervelend, wat zoetsappig. Men meent dit te moeten wijten aan de zeer zwakke gezondheid van de componist. De Groot toonde ons door zijn meesterlijk spel, dat deze opvatting onjuist is, en leerde ons in de mooiste stukjes van deze „meester der kleine vorm", dat zelfs in de weinige minuten, die elk stukje duurt, de gedachten muzikaal heerlijk uit te drukken zijn. Uit het aan het fabelachtige grenzende werk van deze componist gaf hij een rijk gevarieerd programma: een wals, enkele mazurka's, enkele études en een ballade.

Na de pauze konden we nog enkele voordrachten van Nederlands grootste pianist horen: een dans van Beethoven, een veel modernere en humoristische dans van Debussy en tot slot drie virtuoos gespeelde, opzwepende Spaanse dansen.

Bij deze brillante uitvoering was het meer dan jammer, dat de Groot in zijn toelichting volkomen faalde. „Wel toonde hij de jeugd dat men op de voortreffelijkste wijze grove onbeleefdheden kan debuteren vanaf een plaats waar het publiek niet van repliek kan dienen. Dit was wel het minst te waarderen in Nederlands beste pianist, die gevraagd was om jonge mensen de schoonheid van de muziek bij te brengen." Als concert was deze uitvoering brillant, als jeugd-concert is ze helaas mislukt.

R. S.

☆

SINTE CATHARINA

25 November

L'AIGLON

Dramatis Personae : arendsjong

Metternich, kanselier v. Oostenrijk Harry Schillings
Van Gentz, marionet v. Metternich H. Notermans
De Aartshertog ..... W. Heuvelmans
Obenaus, geschiedenisleraar ..... Hub v. d. Boorn
Dietrichstein, onderwijzer ..... Leo Wieërs
Frans, de hertog van Reichstadt ... Justin Offermans
Flambeau, grenadier van de garde Frans David
De Keizer van Oostenrijk ..... W. Heuvelmans
Marmont, maarschalk van Frankrijk Koen Geurts
Prokesch, vriend van v. Gentz ... Frans Schols
Sedlinsky, chef van politie ..... Frans Meddens
De Franse Attaché ..... Koen Geurts
Montesqiou, vriend van Frans, aanvoerder der samenzweerders ..... Laurens Stijnen

Kleermaker, Garde, Lakeien, Deurwachter, Samenzweerders, Boer, Smekelingen, Agenten

De eerste drie bedrijven en het vijfde bedrijf spelen in het paleis te Schönbrunn, het vierde bedrijf op de vlakte van Wagram.

1830—1832.

Orkest o.l.v. J. Noé

Een wel zeer goede keuze deden de philosophen dit jaar voor hun traditionele toneelavond op 25 November met het toneelspel „L'AIGLON" van de Franse dichter en dramaturg Edmond Rostand, in de vertaling en bewerking van Jan Burger.

De ijzerharde politiek van het conserva-

Foto Hegtermans

tieve Oostenrijkse regiem, de bonte, jeugdige machtsdromen van een diep-ongelukkig koningskind, en de tragiek van zijn fatale onvermogen, kortom de bloeiende felle jeugd van de practisch gevangen zoon van Napoleon maken dit drama aangrijpend als spel, als tijdbeeld en als milieuschildering, tegen een achtergrond van starre politiek enerzijds, en dromerig-grootse verlangens naar oude glorie anderzijds. Van tijd tot tijd stijgt de dramatische kracht der voorstelling tot grote en soms obsederende hoogte, al blijft het stuk niet helemaal vrij van pathetiek, waartoe Rostand zich verleiden laat, omdat hij zo duidelijk partij kiest voor zijn hoofdfiguur, die door zijn zwakte en moedeloosheid tot een tragische figuur wordt, maar die steeds sympathiek blijft en medelijden opwekt, nooit echter verachting.

Het stuk is dan ook de moeite waard. Niet dat het schittert van optimisme en de toeschouwers in een opgewekte stemming na afloop de zaal verlaten, doch de erkenning van dat beetje levensvreugde, dat enkele van Rostands helden ten deel valt, naast de trieste ondergang van enkele hoofdfiguren, wordt door zoveel sympathie begeleidt, dat men gedwongen is zich te bezinnen op de betrekkelijkheid van alle leed en geluk.

Daar staan dan tegenover elkaar Frans, de Hertog van Reichstadt, Flambeau en andere getrouwen en Metternich met zijn politieke handlangers. Daartussen staat de keizer als goedwillend, maar besluiteloos man. Frans, het Adelaarsjong, wiens tragiek zijn afkomst is, de vermenging van het edele, vurige bloed van de geniale Corsicaan met dat van de afgematte en uitgeleefde familie der Habsburgers, waartoe zijn moeder, Marie Louise, behoorde, zo werd hij ons zeer typerend in het programma voorgesteld.

Daardoor wordt hij heen en weer geslingerd tussen genialiteitsvlagen en zwakheid bij de doorvoering van zijn plannen, tussen fel, natuurlijk leven en ziekelijk, gedwee lijden. Zijn onverzettelijke tegenstander is Metternich, de kanselier van Oostenrijk en feitelijk heerser over Europa, die om redenen van zijn politiek-conservatieve overtuiging, het Adelaarsjong geïsoleerd heeft op Schönbrunn. Gedreven door deze motieven beheerst hij volkomen de oude, krachteloze keizer Franz, die soms in een opwelling van vertedering zijn kleinzoon naar Frankrijk wil laten teruggaan, maar door zijn machteloosheid ten opzichte van Metternich moet de stem van het hart zwijgen.

Als tegenspeler van dit regime treedt op Flambeau, een van Napoleons getrouwen, die nog gelooft in de verwezenlijking van de

Foto Hegtermans

roem en glorie van de grote keizer door diens zoon. Hij dient, met het onbehouwen idealisme van een vurig patriot, de in feite toch zwakke Hertog, maar op zo'n sympathieke en hartenveroverende manier, dat hij deze meesleept in zijn romantisch-onbezonnen streven naar de verwerkelijking van zijn grootheidsidee van Frankrijks toekomst.

De vertolking van dit drama is er een geworden vol overgave en élan. De afwezigheid van techniek, die routine heten moet, legde een bijzondere nadruk op de ernst, waarmee de studenten streefden naar een zo nauwkeurig mogelijke en overtuigende interpretatie.

De machtige en moeilijke hoofdrol werd met groot begrip en fijne genuanceerdheid gespeeld. Reeds vanaf het begin wist de vertolker het trieste onvermogen te typeren, dat preludieert op het droevig uiteinde. Zijn vertolking was goed doordacht en zijn opvatting van de rol realiseerde hij met vrij beheerste expressie. In sommige details ervoer men, dat zijn woorden niet geheel door werkelijk gevoel gedragen werden; maar dat gevoel in deze figuur is wel afhankelijk van een ingrijpender levenservaring, dan men bij zo'n jonge speler kan verwachten, zodat de bewondering voor zijn creatie er niet minder om wordt. De verscheurende onmacht, die soms uitmondde in wanhoop, kwam technisch gaaf tot haar recht, maar niet tot de schrikwekkende diepte, die de uiterlijke middelen suggereerden.

De tegenover hem staande Metternich werd krachtig uitgebeeld als de onverbiddelijke resolute tegenstander, een verschijning waaraan goed en kwaad toch een zeer menselijk karakter gaven. De marmeren onbewogenheid in de eerste scènes en de nauwelijks bedwongen sympathie voor het Adelaarsjong in het laatste bedrijf kregen in geringe, terughoudende, maar toch soepele mimiek hun zuivere vorm. Aan zijn onverzettelijkheid beantwoorde niet steeds de vereiste resoluutheid van handelen en spreken.

Metternich vond op zijn beurt een zeer verdienstelijk tegenspeler in de vertolker van Flambeau, een prachtfiguur in de sympathieke rol van grenadier, een onbehouwen idealist door zijn irreëel streven, alhoewel zijn pertinente beheersing in mimiek soms niet zuiver afgestemd was op de overijlde en spontane „vieux grognard de la grande armée", de gemoedsrijke dweper. Door gaaf op de gevoelens afgestemde gebaren en dictie gaf hij aan de argeloze eerlijkheid van zijn streven de overtuigingskracht, waardoor hij Flambeau maakte tot een zeer te waarderen figuur.

In de dubbelrol van Aartshertog en later van Keizer Frans werden ons gedegen toneelkwaliteiten getoond met een vaardige mimiek. De matheid van het spel, die hierbij in het begin enkele momenten aan onvermogen grensden, werd vrij gauw overwonnen en naderhand zagen wij een zeer juiste en markante weergave van de hartelijke, maar onzelfstandige keizer.

Opmerkelijk goed spel kregen we nog te zien in de rol van Van Gentz, een marionet van Metternich, door een hoog te waarderen uitbeelding van deze vrouwelijk gesoigneerde salon-jonker.

Dat men tijdens het kijken en luisteren tot deze opmerkingen komt, is een bewijs, dat dit toneel op behoorlijk peil stond; slechts een enkele maal ondervond men hinder door gebrek aan tekstvastheid.

De regisseur, die zich voor de *finishing touch* van de rijke ervaring van de heer Schillings verzekerd had, was verantwoordelijk voor het aantrekkelijke, en in al zijn harmonie, stijlvolle totaalbeeld, dat men van deze avond meenam.

Het décor was sober en reëel en, ook als functionele factor, geslaagd; de belichting was suggestief en vol sfeer.

Het geheel vormde een toneelavond van hoge kwaliteiten en een succes in het Rolducse toneelleven, hetgeen mede tot uitdrukking werd gebracht door het gul applaus van het dankbare publiek.

J. HEIJMANS, Phil. Inf.

☆

SINTERKLAAS 6 DECEMBER

Filmvoorstelling

DE SPOORZOEKERS

voor de leerl. v. V.K. t.m. IIe klas.

☆

Voor de overige leerlingen Toneelvoorstelling

DAS APOSTELSPIEL

één-acter in versvorm van Max Mell

opgevoerd door Weense Studenten.

Personen :

Grootvader ..... Franz Messner
Magdalena, zijn Kleindochter ..... Ebba Richter
Johannes, ... Wolfgang Weiser
Petrus, ... Fritz Kerszt
Regisseur, ... Kurt Julius Schwarz

Bij de vier spelers, die dit stuk vraagt, — schrijft De Tijd — kreeg de overtuiging, waarmee zij hun figuren beleefden, de steun van een goede technische vaardigheid. Zo'n meisje, waarin het samengaan van tere schroomvalligheid en kinderlijke vrijmoedigheid de meeslepende sterkte van haar geloof moet waar maken, kreeg bij Ebba Richler een mooi reliëf door een soepele mimiek en een genuanceerd geluid, die nauwlettend aan de innerlijke stemming beantwoordden. Bij Wolfgang Weiser kon men trouwens in woord en gebaar uitstekend de ontwikkeling volgen, die Johannes' onstuimig gevoel doormaakt. Fritz Kerszt gaf met een abrupt spel de Petrus, wiens dynamiek innerlijk leeft en plotseling kan losbarsten. Voor de grootvader was Franz Messner kennelijk te jong, maar hij hield het type toch wel op de been. Onder regie van Kurt Schwarz bereikten zij met sobere uit het innerlijk gegroeide middelen de naïeve dichterlijke sfeer, die het verhaal vraagt.

Voor de inhoud van dit modern Mysteriespel, dat vroeger reeds twee maal op Rolduc in het Nederlands werd opgevoerd door het gezelschap van Pierre Balledux, verwijzen we naar Rolduc's Jaarboek 1939.

☆

MARIA LICHTMIS 2 FEBRUARI

Filmvoorstelling

GULLIVER'S REIZEN

VASTENAVOND-MAANDAG

28 FEBRUARI

Filmvoorstelling

NOTRE DAME
DE LA MOUISE

☆

VASTENAVOND-DINSDAG 1 MAART

BONTE AVOND

aangeboden door de leerlingen met medewerking van Gebrs. Stalmeyer, Hoensbroek en „De Ark van Noach".

Programma :

1. Dit is vijf uur heit de Klok, ... Gr. v. Rold. Koor
2. Twee Hansworsten, Hans Smeets en Hans van ..... Wersch
3. Behang (voordracht) ..... W. Heuvelmans
4. Levend Portret, zang door W. Rongen en E. Honée
5. Circus-scène — Mopsie
6. Saxaphoon met pianobegeleiding Gebr. Stalmeyer
7. De Zon gaat weer schijnen. Groep v. Rold. Koor
   Refrein (Community singing)

PAUZE

8. Neapolitanisches Ständchen ..... Orkest
9. Politiebureau
10. Saxaphoon met pianobegeleiding Gebr. Stalmeyer
11. Sneeuwwitje en de Kabouters
12. De zon gaat weer schijnen. Groep v. Rold. Koor
    Refrein (Community singing)
    Conferencier ..... W. Heuvelmans

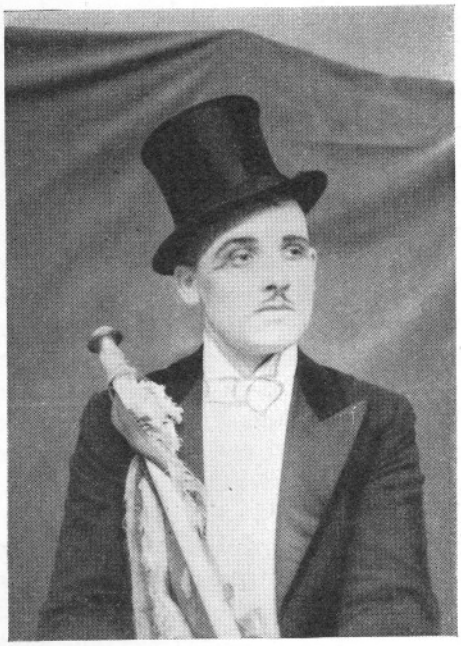

DE CONFERENCIER *Foto Hegtermans*

ZONDAG „LAETARE" 27 MAART

HET HOGER GERECHTSHOF
VAN DE STAAT NEW-YORK
13 Park Lane
Afdeling Griffie

New-York, Maart 1949.

*

Mededeling en Oproep

Het Hoger Gerechtshof van de Staat New-York, bestaande uit :
Mr. TANNER, President, Mr. Elias, Griffier, Mr. GOLDWIN, Substituut-Griffier, doet u hierbij mededeling, dat het zijn eerstvolgende zitting zal houden in Nederland en wel op ZONDAG 27 MAART 1949, in denamiddag om vijf uur, in de aula van het

Seminarie Rolduc

te Kerkrade

Het Hof roept u op, als JURY-LID te willen fungeren bij de behandeling van

HET PROCES DOUGLAS

In dit proces zullen optreden :
als Officier van Justitie : Mr. BLAYTON
als Verdediger : Mr. KING
als Deurwaarder : Mr. CASSELL

Wordt gedagvaard als beklaagde:
PAUL DOUGLAS, leider van de muziekband „The Hawaiian Boys".

Worden gedagvaard als getuigen:

Dr. J. Woodcock,	Gerechtelijk lijkschouwer.
G. Pearson,	Liftboy in een flat in Park Gardens.
Dick Patterson,	Inspecteur van Politie.
K. Turner,	Commissaris van Politie.
Paddy O'Carr,	Medewerkers van „The Hawaiian Boys".
Harry Flinn,	Medewerkers van „The Hawaiian Boys".
Jimmy Mac Deal,	Medewerkers van „The Hawaiian Boys".
Tom Anderson,	Directeur van de Nationale Verzekerings-Maatschappij.
François Lanotte,	Kok.
Vic. Randell,	Particulier Detective.
R. Newbody,	Kleermaker.

Instructie voor de Jury :

De Heer Paul Douglas wordt er van beschuldigd, dat hij op de avond van 19 April 1948 Mr. WINFRIED ANDERSON naar zijn flatwoning in Park Gardens heeft gelokt en hem daar van het leven heeft beroofd.
Mr. Winfried Anderson was de stiefvader van beklaagde ; hij was Directeur van de Nationale Verzekerings-Maatschappij.
(De bij de getuigen genoemde Mr. Tom Anderson is zijn zoon en opvolger).

Namens het Hoger Gerechtshof,
w.g. Mr. ELIAS, Griffier.

Plechtig hingen de vlaggen van Nederland en van de Verenigde Staten boven de ingangen van de Rolducse aula, toen leraren en leerlingen van het Klein Seminarie het gebouw binnenschreden als leden van de jury, die, naar Amerikaans gebruik, over enige uren zou moeten beslissen over het al of niet schuldig van Paul Douglas. Allen hadden een dagvaarding in hun zak, die hun in de loop van de dag was bezorgd namens het Hoger Gerechtshof van de Staat New-York, en in een gewichtig opgestelde toelichting van Nederlandse zijde konden de nog onwennige Europese juristen in spe alvast kennis maken met de Amerikaanse methodes op rechtspraakgebied en werd hun in onomwonden bewoordingen de verantwoordelijke taak toegelicht die ze gingen vervullen.

Het experiment lukte volkomen, dank zij het Hof, dat de juryleden onmiddellijk in de sfeer van gerechtelijke voornaamheid bracht; dank zij de officier van justitie en de verdediger, die door hun spitsvondige ondervragingen het uiterste vergden van het concentratievermogen van de aanwezigen; dank zij ook de actieve agenten, die door hun kordaat optreden het proces van het begin tot het eind ordelijk hebben doen verlopen.

Toen even na vijf uur het Hof binnentrad, rezen alle aanwezigen, daartoe aangespoord door de potige deurwaarder, als één man van hun zetels. Daarna begonnen onmiddellijk de getuigenverhoren, beurtelings door de officier van justitie en de verdediger. De ondervraging had een rustig verloop, de onderling sterk variërende typen die achtereenvolgens het getuigenbankje beklommen,

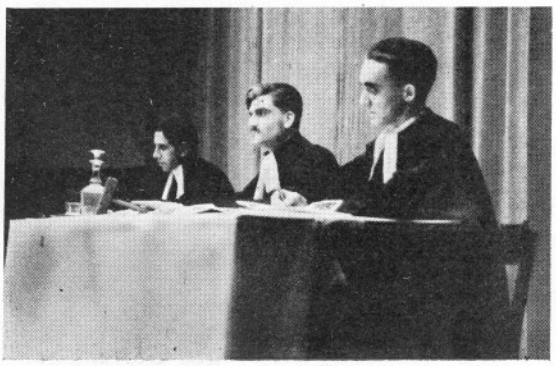

Foto Hegtermans

DE OFFICIER v. JUSTITIE *Foto Hegtermans*

vormden wel het humoristisch element van dit proces, hetgeen door de jury als een aangename verpozing-tussendoor bij alle inspanning zeer geappreciëerd werd. Enige deining ontstaat er als tijdens het verhoor van de getuigen de broer van beklaagde binnenstormt, en deze, na 'n heftige woordenwisseling van Mr. King, de verdediger, enerzijds en het Hof anderzijds, zelf de verdediging overneemt. Als Mr. Tom Anderson, zoon van de vermoorde en — naar later blijkt — medeplichtige aan de moord, plotseling „ziek" wordt, wordt de zitting verdaagd tot de volgende dag.

Om practische redenen begint die „volgende dag" reeds na een kwartier adempauze. In deze zitting wordt de verdachte Paul Douglas, eerst door zijn advocaat, vervolgens door de officier van justitie ondervraagd. Veel klaarheid brengen deze kruisverhoren niet, daar verdachte zich juist de beslissende dingen die zich rond de lugubere gebeurtenis hebben afgespeeld, niet weet te herinneren. Het schokkende bericht dat daarna het gerecht bereikt, dat n.l. Tom Anderson bezig is zich in te schepen voor Europa, doet het Hof besluiten een uur te pauseren, totdat Tom Anderson aanwezig kan zijn, nadat hij is opgespoord. De jury is er thans wel van overtuigd, dat de zoon de moordenaar is.

Als na een „uur" het Hof weer heeft plaatsgenomen, worden eerst nog enige on-

dertussen opgeroepen getuigen gehoord. Bij hen bevinden zich de kleermaker van de vermoorde en de arts die de lijkschouwing heeft verricht. Op vernuftige wijze weet de verdediger en broer van de verdachte onomstotelijk te bewijzen, aan de hand van een kleermakersbuste, dat de wonde met de linkerhand moet zijn toegebracht. Ondertussen is Tom Anderson weer verschenen, maar ondanks nog een heftige woordenwisseling tussen hem en verdediger, is hij niet meer van zo groot belang. Immers, de scherpzinnige verdediger heeft zijn voorganger, Mr. King, laten arresteren en door een verbluffend snel trucje toont hij aan, dat Mr. King links is en zo weet hij, op sensationele wijze, klaarheid in de kwestie te brengen en de ware schuldige aan te wijzen. Toen de President van het Hof zich tot de jury wendde om haar beslissende uitspraak te vernemen aangaande verdachte, klonk er een daverend éénstemmig „Onschuldig!" uit 450 kelen. Hiermee had de jury haar verantwoordelijke taak volbracht.

Het was een novum, dit toneelstuk op Zondag Laetare 1949. De regisseurs moeten een grote dosis moed gehad hebben, om met de beperkte mogelijkheden die het toneel op een internaat nu eenmaal heeft, dit moeilijk stuk aan hun spelers, van wie de meesten geen of bijna geen toneelervaring hebben, toe te vertrouwen. Dit in aanmerking genomen, is de uitvoering volkomen geslaagd, en het publiek, alias de jury, is enthousiast uit de zaal gekomen, ondanks de bedenkelijke gezichten die er gezet waren, toen men vóór de opvoering onderwerp en inhoud vernam. Dat de souffleur dikwijls merkbaar moest bijspringen, bleek af en toe enigszins hinderlijk, maar het gebrek aan repeteertijd en de ingewikkeldheid van de rollen doen ons dit met graagte over het hoofd zien. De hoofdrollen werden zonder uitzondering uitnemend gespeeld; in de bijrollen hadden we liever hier en daar iets minder dilettantisme gezien. Het décor was voortreffelijk en stemmig, het geheel een geslaagde en vruchtbare opvoering.

W. ENGELEN, V Gymn.

☆

DINSDAG 5 APRIL

Zilveren Priesterfeest van de Z.E. Heren J. Boosten en H. Turlings

WALRAM III

Hertog van Limburg

Spel in drie bedrijven van Jef Heydendael

door de

SPEELGROEP LIMBURG

Directie: Gabriel Beckers. Artistieke leiding: Lode Plaum

ROLVERDELING:

Walram III, hertog van Limburg	Lode Plaum
Engelbrecht, aartsbisschop van Keulen . . .	Michel Odekerken
Frederik van Altena, schoonzoon van Walram, achterneef van Engelbrecht . . .	Gabriel Beckers
Hendrik, zoon van Walram	Fons v. d. Linden
Irmgard van Berg, verloofde van Hendrik, nicht van Engelbrecht	Mia Goossen
Margaretha, dochter van Walram, vrouw van Frederik	Lies Bours
Kapelaan	Wim Palmen
Nar	Jan van Heteren
Overste van de abdij te Essen	Thea Eijssen
Tuinierster der abdij . .	Margriet Eder
Herman van Elsloo . .	Sjèf Nysten
Alexander van Wylre .	Henry Caubo
1e burger van Keulen .	No Bours
2e burger van Keulen .	Antoon van Aernsbergen
Dirk van Cleef . . .	No Bours (d.)
Graaf van Arnsberg . .	Ant. v. Aersbergen (d.)

Nonnen, lansknechten, trompetters, Keulse vazallen. Koorknapen uit de Leener Choralen o.l.v. Pater Ogg.

Regie: Gabriel Beckers

Walram III werd geschreven door Jef Heydendael in opdracht van Rolduc bij gelegenheid van het 50-jarig regeringsjubileum van H.M. Koningin Wilhelmina. Wat precies de opdracht van de schrijver geweest is, weet ik niet. Zeker is echter, dat het resultaat, het toneelspel, dat ons gegeven werd veel meer werd dan een gelegenheidsstuk. Dat bewijst alleen al het feit, dat het een half jaar na het regeringsjubileum nog uitstekend voldoet. Daarbij komt nog, dat het stuk zoveel gegevens biedt, die men op onze tijd, op Rolduc en zelfs op dit feest kan toepassen.

Of Walram een blijvende waarde zal hebben, staat te bezien. De naaste toekomst zal dat leren, maar ik geloof, dat er ernstige redenen zijn om dat te betwijfelen.

Heydendael heeft hier een gedeeltelijk nieuwe vorm gekozen. Het spel wordt op de meest beslissende momenten onderbroken door de monologen van Frederik van Altena. Het nieuwe is gelegen in het standpunt, dat de monoloog inneemt tegenover het gebeurlogen wel zeer ruw verstoord wordt, zo ze niet totaal verdreven wordt. Wie zich inleeft in het spel wordt hier welbewust uit zijn dromen geholpen en hoe groot de psychologische voordelen hiervan ook mogen zijn, niet iedereen schat deze voordelen groter dan het nadeel van een uiteengerafeld en van elke geschapen sfeer ontdane toneel. Temeer geldt dit van het Rolducse publiek, waar vooral het jongere gedeelte zich sterk

de in de voorafgaande scènes. We kunnen die alleenspraken misschien het best zien als een psychologische ontleding vanuit modern, zuiver rationalistisch standpunt van de Middeleeuwse geest. Een modern mens becritiseert hier de Middeleeuwse mensen, die zich in hun handelen alleen laten leiden door het geloof. Verrassend en interessant zijn de monologen zeer zeker. De toeschouwer ziet er zijn onbewuste gedachten, gevoelens en reacties in samengevat, al mogen we hopen, dat de meeste toeschouwers nog niet zover zijn, dat ze in deze koude rationaliteit zich zelf terugvinden.

Het grote nadeel is, dat de sfeer, waarin de gewone mens graag gebracht wordt door het toneel — en hier is dit een Middeleeuwse sfeer en dus een christelijke en een min of meer bovennatuurlijke — door de mono- inleeft in het spel. De monologen brengen hen wel uit de sfeer, maar zij zijn, vanzelfsprekend, niet aangepast aan het bevattingsvermogen van de jongeren.

In hoeverre een volwassen en degelijk ontwikkeld publiek de voordelen zwaarder zal laten wegen dan de nadelen, is niet gemakkelijk te zeggen. Zeker is, dat de vorm, waarin Heydendael zijn idee heeft gegoten, grote nadelen meebrengt.

Een korte beschouwing van de bedrijven en van enkele personen zal de gelegenheid geven over deze uitvoering iets meer te zeggen.

Het eerste bedrijf (in het tekstboekje: de eerste helft van het eerste bedrijf), verraste ons, Rolducse toeschouwers, aanstonds door goed spel, maar dat het geheel voldeed, kunnen we niet zeggen. Er is in dit bedrijf te

weinig echt spel, te weinig actie en wat juist de kern van het bedrijf vormt, het conflict tussen Walram en Engelbrecht over de verloving van Hendrik met Irmgard, wordt op een onovertuigende wijze opgelost. Immers, we zijn nog niet modern genoeg om ons geheel in Frederiks monologen-mentaliteit te kunnen inleven, maar toch al tè modern en tè gecompliceerd om bevredigd te worden met dit plotseling ingrijpen van de bovennatuur. Frederiks alleenspraak voldoet hier goed, vooral door het verrassingselement. Hij overrompelt de argeloze toeschouwer die, al voelt hij misschien waarlijk verzet, toch niet zo gauw van repliek kan dienen.

Wat het eerste bedrijf te weinig heeft aan spel, vult het tweede ruim aan. Zonder meer kunnen we dit verreweg het best noemen en als een scène hier vermeld moet worden, dan is het wel de korte maar meeslepende tweestrijd van Walram, die uitgebeeld wordt. Hier zien we in uitstekend spel een zeer suggestieve uitbeelding van een wilde gedachtenstroom, die de mens bijna willoos in de richting van het kwaad stuwt. Van een heel ander genre, maar eveneens overtuigend goed geschreven en gespeeld, zijn de scènes tussen de nar en de nonnen en tussen Engelbrecht en Frederik.

De hoogte van het tweede bedrijf bereikt het derde niet meer. Een uitstekende scène is die, waarin Frederik, als in een visioen, voor zijn geest ziet voorbijtrekken wat de genade Gods hem deed zien en ondervinden op zijn boetetocht naar Rome. Hier spreekt een heel ander mens, gelouterd door de genade, die niet meer met zijn wereldse ogen ziet, maar met de ogen der genade. In schrille tegenstelling hiermede staat Frederiks' laatste monoloog, die hier welbewust heel de in de voorafgaande scène geschapen sfeer wil wegnemen. Zoals reeds gezegd kunnen we dit element niet bijzonder waarderen als aanwinst voor het nieuwe toneel en bovendien is hier het verrassingselement dat de eerste monoloog biedt niet meer aanwezig. Tevens zij opgemerkt, dat in deze laatste regels Frederik van critisch toeschouwer (hij becritiseert ook zijn eigen berouw) plotseling weer speler wordt, want we kunnen niet aannemen, dat deze keiharde moderne mens zich plotseling verzoent met de hem onverklaarbare werking van de genade.

De fijne geestigheid van de volgende scène, het verzoek om uitlevering door de burgers van Keulen, kwam uitstekend tot haar recht. Het einde van het stuk echter is m.i. niet gelukkig en misschien min of meer gezocht. De verandering, na de première aangebracht, (brandstapel, joelende menigte,

orgelspel etc. werden weggelaten), heeft wel het overbodige lawaai achter de coulissen doen verdwijnen, maar geen bevredigende oplossing gebracht, temeer niet daar het weglaten van de verschijning van Engelbrecht aan Walram eerder verlies dan winst is.

Deze en andere nadelen verhinderden niet, volop van het gebodene te genieten, van het stuk zelf, dat veel mooie scènes en voldoende dramatische ontwikkeling biedt, naast de betekenis die het heeft door de nieuwe elementen die Heydendael er in verwerkt heeft, m.n. de monologen van Frederik, de verbinding met het Evangelie, hier en daar iets gezocht, de rijke afwisseling in scènes, die soms aan Shakespeare denken doet en vooral in het tweede bedrijf goed voldoet.

Genoten hebben allen ook van het spel, dat op een veel hoger peil stond dan de Rolducse spelers wel ooit zullen bereiken.

Als hier één speler vermeld dient te worden, dan is het zeker Walram zelf. Deze hoofdrolspeler beheerste ongetwijfeld, als eens de echte Walram, heel het spel. Hier zagen we de echte Middeleeuwse ridder, burchtheer, regeerder over vele landouwen, krijgsman en bovenal Christen. Voor het krachtige spel van deze ijzeren hertog met zijn fors getekend karakter onze oprechte waardering.

Met de scherpte van geest hem eigen was dr. Beckers als Frederik de verpersoonlijking van al degenen wie het eerlijke, ongecompliceerde en bovenal Christelijke leven van deze Middeleeuwers een doorn in het al te nuchter en werelds ziende oog was. Dat ondanks de uitstekende rolvertolking (de overgang van spel tot monoloog was zeer goed, als van iemand die uit een diepe droom ontwaakt en het gedroomde aan realiteitsnormen gaat toetsen) deze figuur ons niet geheel voldeed, ligt dan ook aan de aard van de rol die de schrijver hier geschapen heeft.

Minder krachtig was de figuur van Engelbrecht, te zoetelijk voor een ridder en te roofzuchtig voor een bisschop. Zeker vóór zijn bekering hadden we Engelbrecht, ook om historische redenen, liever gezien als de Middeleeuwse ridder die er als inkomstenbron 'n bisdom op na houdt. Nu kregen we, mede door toedoen van de tekst, een figuur te zien die in tekst, spel en kleding nóch bisschop, nóch ridder was. Zo was Engelbrecht, ondanks veel goede kwaliteiten, geen krachtige tegenspeler van Walram.

De rol van Margaretha werd zeker goed vertolkt. Het typisch vrouwelijke vooral kwam goed naar voren in de mooie scène waarin Margaretha met vrouwelijke vasthoudendheid en tact en met een beroep op alles wat in Walram zwakke plekken kan raken, komt pleiten voor Frederiks en haar recht. Niet zo goed getroffen was de rol van Margaretha als voorspreekster van Frederik bij zijn terugkomst uit Rome. Dit berouw is iets té gecompliceerd en té berekend om echt te kunnen schijnen. De vrouw die hier aan het woord is zou beter passen in de Renaissance dan in de 13e eeuw.

Was de figuur van Hendrik iets onhandig, des te beter was het spel van de nar in zijn puntige en fijn-geestige scherts, die hier en daar aan Shakespeare doet denken.

Vermeld zij nog het stijlvolle en practische décor, dat zijn dienende rol niet te buiten ging.

Zoals reeds gezegd voldeed het geheel zeer goed. „Walram" bewees een goed speelbaar stuk te zijn en tevens was deze uitvoering voor ons allen een waardig besluit van een echt mooie Rolducse feestdag.

DENIS KALLEN, Phil. Sup.

☆

's HEREN HEMELVAART 26 Mei

PAUSDAG

Filmvoorstelling

PASTOR ANGELICUS

☆

PINKSTERZONDAG 5 JUNI

Filmvoorstelling

FARRÉBIQUE

☆

WOENSDAG 22 JUNI

FEEST VAN DE PRESIDENT

Defilé

Gymnastiekoefeningen, Vaandelwijding
opgeluisterd door de Harmonie van Rolduc
o.l.v. J. Noé

Sans Souci ..... G. Renand
Retour au Village ..... G. Bertrand
Vaandelgroet ..... J. Noé
Holland Jubelt ..... arr. A. Maas
Lang zal Hij leven ..... A. Werkman

Concert door Harmonie S. Pancratius,
Nulland o.l.v. L. Biesen

Marche Hongroise ..... H. Berlioz
Ouvert. „Peter Schmoll" arr. v. Wettge, K. v. Weber
Suite : Casse Noisette ..... P. Tschaikowsky
a) Ouverture Miniature
b) Marche
c) Danse de la Fée Dragée
d) Danse Russe : Trepak
e) Danse Arabe
f) Danse Chinoise
g) Danse des Mirlitons
h) Valse des Fleurs
Hongaarse Rhapsodie No. 6 ..... F. Liszt
Feestmars

ZONDAG 12 SEPTEMBER

Filmvoorstelling

DE KRONINGSPLECHTIGHEDEN

☆

ZONDAG 10 OCTOBER

Filmvoorstelling

DELVERS VAN HET ZWARTE GOUD

☆

MISSIEZONDAG 24 OCTOBER

Filmvoorstelling

PATER DAMIAAN
de Held van Molokaï

☆

ZONDAG 7 NOVEMBER

Filmvoorstelling

VIVERE IN PACE

Voetbal

Hoewel de voetbalsport het grootste deel van de ontspanning op Rolduc voor zich opeist, scheen het enthousiasme hiervoor niet bijzonder groot in het afgelopen jaar. Verweg de meeste wedstrijden waren een slappe vertoning, misschien nog wel het meest die van de eerste klas.

Minor, de kampioen van verleden jaar, telde weinig of geen uitblinkers, maar daar stond tegenover dat er ook geen uitgesproken zwakke plekken waren. Hierdoor was zij instaat het kampioenschap een jaar te prolongeren.

Bij Pantarei was het anders; er waren enkele goede spelers, maar daarnaast een stel die onder de maat bleven. Dit maakte Pantarei reeds van het begin af bijna kansloos.

Sparta beschikte practisch over de hele voorhoede van het Rolduc's elftal. In de halflinie en de achterhoede miste het voldoende spelers met behoorlijke capaciteiten om een goed geheel te kunnen vormen, maar het bleek toch sterk genoeg om dit jaar beslag te leggen op de beker.

De training van de diverse elftallen liet veel te wensen over. Van de hogere klassen zag men na het middageten bijna nooit iemand op het veld verschijnen. Zelfs bezaten sommige spelers van de lagere elftallen, die na tafel toch niet naar de rookzaal „moeten"!, niet zoveel sportieve geest, dat men de training ook maar enigszins serieus kon noemen, waarbij enkele compagnieën echter een loffelijke uitzondering vormden.

Het bestuur van de verschillende clubs gaat hierbij niet geheel vrij uit. De belangstelling, vooral voor de lagere elftallen, was niet voldoende. Speciaal kwam dit tot uiting bij het samenstellen van de elftallen. Dikwijls werden oudere spelers met geringe capaciteiten gehandhaafd ten koste van jongere meer belovende spelers. Wel moet hierbij worden vermeld, dat het bestuur niet altijd die medewerking van de leden had, die noodzakelijk is voor het bereiken van goede resultaten. Ook had men terecht mogen verwachten, dat de besturen hun spelers met geestdrift zouden weten te bezielen. Een wedstrijd waar-

bij de supporters ook een belangrijke rol speelden, zag men bijna nooit. Zelfs de opwekkende tekeningen op de zwarte plank hebben we dit jaar maar zeer zelden gezien. Alleen in de dagen die voorafgingen aan de intercollegiale werd bij spelers en supporters een enthousiastme gewekt zoals Rolduc maar zelden gekend heeft.

Toch is dit jaar geen slecht voetbaljaar geweest. Er is veel gevoetbald. De zachte winter maakte practisch het hele jaar voetballen mogelijk. Maar wat vooral tot optimisme stemt is dat er op de lagere klassen zeer vele goede spelers zitten. Daar zit toekomst in. Denk maar aan de derde klas! Zij heeft het zelfs aangedurfd de mannen van de vijfde uit te dagen. Hebben we toen niet van een pracht wedstrijd kunnen genieten die eindigde in een gelijk spel? Ook Klein Rolduc telt vele goede spelers, die heel wat beloven. Het kwam met een goed samenspelend elftal voor de dag, dat ons wedstrijden te zien gaf waar velen van genoten hebben.

De eindstand van de competitie was:

1e klas

Minor	3	3	0	0	6
Sparta	4	2	0	2	4
Pantarei	3	0	0	3	0

2e klas

Olympia	6	5	0	1	10
Avanti	6	3	1	2	7
Limburgia	6	3	1	2	7
Wilhelmina	6	0	0	6	0

3e klas

Klein Rolduc	8	6	2	0	14
Avanti II	8	5	2	1	12
Limburgia II	8	3	2	3	8
Wilhelmina II	8	2	1	5	5
Olympia II	8	0	1	7	1

MINOR *Foto Prevoo*

Zoals in het overzicht reeds gezegd is, wist Sparta beslag te leggen op de beker in de 1e klas. De bekerwedstrijden in de 2e klas werden gespeeld op het 1e klas-veld. Hierdoor kon het spel zich beter ontwikkelen. De kortere duur der wedstrijden — zij duurden twee maal een half uur — stelde de spelers in staat zich geheel te blijven geven tot het einde. Er werd dan ook met meer enthousiasme gespeeld waardoor het spelpeil heel wat hoger lag dan bij de 2e klas-competitie. In enkele wedstrijden werd zelfs zo'n fraai spel vertoond als we in de 1e klas nauwelijks gezien hebben.

☆

De eindstand in de beker-competitie was:

1e klas					
Sparta	2	2	0	0	4
Pantarei	2	0	1	1	1
Minor	2	0	1	1	1
2e klas					
Olympia	3	3	0	0	6
Avanti	3	2	0	1	4
Wilhelmina	3	1	0	2	2
Limburgia	3	0	0	3	0

misten in het ongelijk gesteld; op de intercollegiale speelde het Rolduc's elftal zoals we de laatste jaren niet gezien hebben.

In het tweede trimester werd met 4—3 verloren van de R.K. H.B.S. te Heerlen, die revanche kwam nemen voor de dubbele nederlaag van verleden jaar. Op 25 Maart namen we met 3—0 revanche op de R.K. H.B.S. te Hoensbroek, die ons verleden jaar een geduchte nederlaag deed slikken. In Bleijerheide II hadden we vóór Pasen een zeer sterke reserve 1e klasser K.N.V.B. te

OLYMPIA *Foto Prevoo*

ROLDUC'S ELFTAL

Dit jaar zou de intercollegiale op Rolduc gespeeld worden. Het Rolduc's elftal wilde, kost wat kost, een behoorlijk figuur slaan. Van het begin van het schooljaar af begonnen de veertiendaagse en later zelfs wekelijkse oefenwedstrijden. Ook de wedstrijden tegen de buitenclubs werden hoofdzakelijk als zodanig gezien. Vandaar dat we verschillende clubs op bezoek kregen waartegen Rolduc helemaal niet opgewassen was. Naast een goede training brachten deze wedstrijden nog een tweede voordeel: ons elftal leerde enthousiast strijden en volhouden ook tegen een sterkere partij. De stemming op de cour werd door de nederlagen wel wat pessimistisch, maar het resultaat heeft deze pessigast, waartegen Rolduc helemaal niet was opgewassen. Rolduc vocht moedig tegen deze reuzen. De uitslag 7—1 voor Bleijerheide toont duidelijk de ongelijke sterkte der beide elftallen.

Op Zondag 8 Mei hadden we in de R.K. O.N.S. II weer een zeer sterke reserve 1e klasser op bezoek. Al was de uitslag 5—2 voor de R.K. O.N.S. niet geheel bevredigend voor ons, toch werkte deze wedstrijd bemoedigend op de onzen, omdat zij in het veld niet de minderen waren; maar onze gasten wisten geboden kansen handiger te benutten dan onze mannen. Ook tegen het elftal van de K.A.J. te Maastricht op Zondag 15 Mei moesten we verliezen met 4—2.

Deze wedstrijden deden de zwakke plekken beter uitkomen, waarmee de elftal-com-

missie haar voordeel kon doen bij de samenstelling van het team dat op 22 Mei de strijd zou aanbinden tegen de college-elftallen, die dan op Rolduc de intercollegiale zouden spelen. Hierover elders meer in een uitvoerig verslag.

Op 12 Juni wist Rolduc nog met 5—1 te winnen tegen het elftal van R.K. Gymn. en H.B.S. te Maastricht. Deze wedstrijd werd voorafgegaan door een match van de juniores waarin onze jongeren met 2—1 verdiend wisten te winnen.

En tot slot de wedstrijd Bleijerheide comb. —Rolduc. Bleijerheide gaf ons gelegenheid revanche te nemen tegen een minder sterk elftal. Onze wedstrijd werd door de onzen gewonnen met 8—1 en vormde een waardig besluit van het voetbaljaar.

BEKERWEDSTRIJDEN KLEIN ROLDUC.

Uit de talrijke oefenwedstrijden was duidelijk gebleken, dat Concordia een sterker elftal in het veld kon brengen dan Unitas, maar na Pasen nam Unitas haar elftal nog eens goed onder handen en zo betraden 22 enthousiaste spelers vol geestdrift het veld.

Het werd een fraaie wedstrijd. Vlug en vurig werd er aan weerskanten gespeeld. Beide elftallen bleken wel aan elkaar gewaagd. Concordia vormde echter een beter geheel met als uitblinkers de keeper, de spil en een gevaarlijke, vliegensvlugge linkervleugel. Vóór rust wist Concordia vier maal te doelpunten, waarbij de Unitas-keeper niet geheel vrij uitging; Unitas kon slechts eenmaal een voltreffer plaatsen.

Na rust konden we opnieuw een over en weer gaand, vlug spel bewonderen. Onvermoeid en geenszins ontmoedigd streed Unitas verder. Gedurende bijna heel de tweede helft wist Unitas ook de stand ongewijzigd te handhaven, maar twee minuten vóór het einde trok Concordia nog eens ten aanval en gaf voor de vijfde maal de Unitas-doelman het nakijken. Zo won Concordia geflatteerd met 5—1 deze zeer goed gespeelde wedstrijd.

ROLDUC'S ELFTAL *Foto Prevoo*

De tweede wedstrijd was niet zo goed. Ook nu was Concordia sterker, maar de goede verdediging van de Unitas-keeper en het taai volhouden van haar achterhoede belette Concordia te doelpunten. Met blanke stand werd van doel gewisseld.

van de Concordia-spil, hij trok mee naar voren, en inderdaad, het lukte. Kort vóór het einde profiteerde hij van een weifelen van de Unitas-backs en onhoudbaar voor de Unitas-keeper deponeerde hij de bal in het net. Unitas was hierdoor ontmoedigd en vóór het

CONCORDIA *Foto Prevoo*

Ondanks het overwicht van Concordia zou Unitas toch nog succes hebben gehad, indien haar voorhoede beter op schot was geweest. Nu liep de wedstrijd zonder doelpunten naar het einde. Dat was niet naar de zin

eindsignaal klonk wist Concordia nog eens te doelpunten. 2—0. Met deze twee overwinningen kwam de beker voor de 17de maal in het bezit van Concordia. Proficiat!

Tennisclub R.T.C.

Voorzitter: Ruud de Sévaux.
Secr.-Penningm: Marcel van der Heyden.
Materiaal : Wim Jacobs.
Piet Janssen.
Moderator : P. Slangen.

Met een behoorlijk aantal leden zijn we dit tennisjaar begonnen. Voor de meeste jongens bleek verleden jaar de duurte van de rackets de grootste rem om te gaan tennissen. Door het aanschaffen van rackets door de club groeide toen in enkele weken de club uit van veertien tot vijftig leden.

Daarom is het ook niet te verwonderen, dat in het begin van dit jaar verschillende

leden bedankten. Immers de meeste nieuwelingen hadden nog nooit getennist en zo lag het spelpeil over het algemeen schrikbarend laag. Serieuze training werd niet gegeven en kon ook bezwaarlijk gegeven worden. Daarbij kwam nog, dat de leden maar weinig beurten kregen: te veel leden en slechts één baan.

Al met al, er werd van het begin af flink gespeeld. Jammer dat de vroegere tweedeklasse-baan nog steeds niet gerepareerd is. Ze is nu wel zo versleten, dat ze flink onderhanden genomen moet worden. Verschillende keren hebben we hoop gehad, maar er is tot nu toe door allerhande oorzaken nog

niets aan gedaan. Er wordt tegenwoordig hartstochtelijk op gevoetbald, omdat de cour te klein blijkt. Daardoor heeft ook het gaas zeer geleden.

De winter is erg zacht geweest en zo werd ook reeds veel in het tweede trimester gespeeld, al is tennis dan ook een speciale zomersport. Er hing een oud net op de baan dat met veel moeite en touwtjes bijeen kon worden gehouden.

Op initiatief van een van de leden werd op het einde van het tweede trimester met trainen begonnen. Vijf leden, die al langer en dus ook wat beter speelden dan de rest, stelden zich hiervoor beschikbaar. Tegelijkertijd passeerde een boekje met de spelregels, de techniek enz. van het tennisspel onder de leden. Van de training is, jammer genoeg, niet veel terecht gekomen; het tweede trimester was toen al te ver gevorderd.

Het derde trimester begonnen we terstond met een competitie, waarvan de winnaars zijn:

1e groep : Carl Brenninkmeijer en Jan Hendrix (kamp. van Rolduc).

2e groep: Nico Bischoff en Tonny Kasdorp.

3e groep: Jo Driessen en Eef van Beers.

Van een wedstrijd tegen een team van buiten is dit jaar niets gekomen, hoewel we pogingen daartoe hebben aangewend.

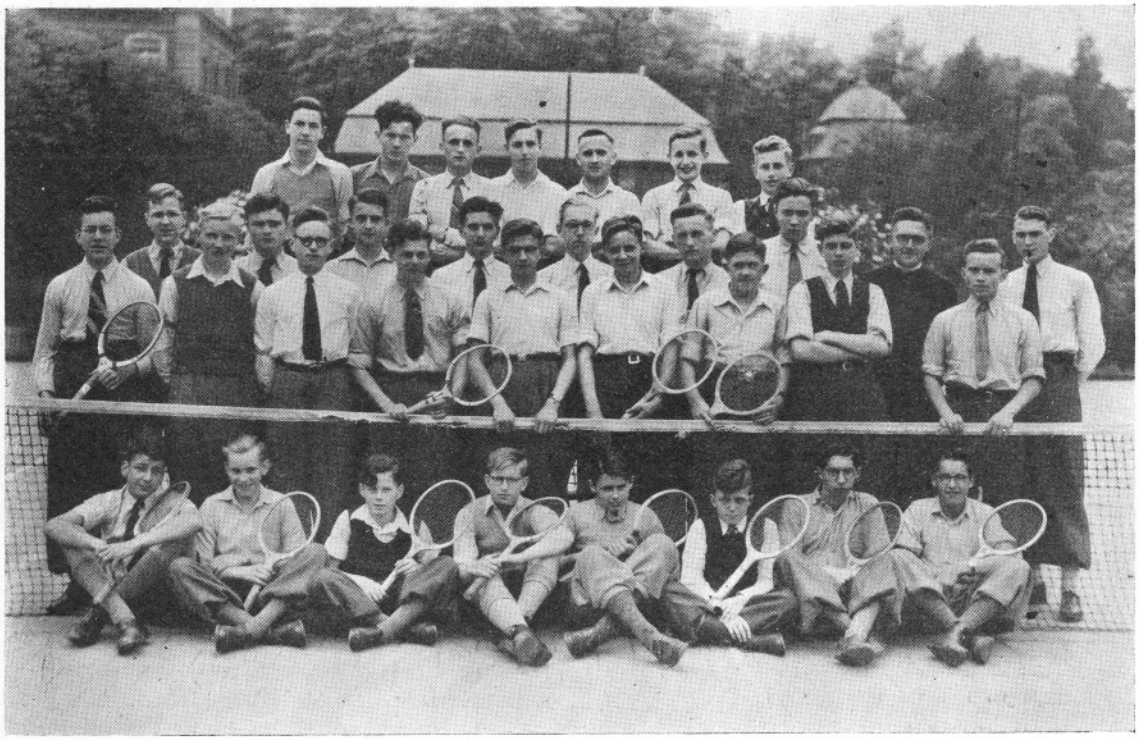

TENNISCLUB R.T.C. *Foto Prevoo*

Tenslotte willen we de materieels een pluim geven; zij moeten immers de rackets telkens uitdelen aan de jongens die deze gehuurd hebben, en bovendien nog toezien dat er niet te ruw mee omgegaan wordt. Dit laatste is inderdaad het geval, er wórdt te ruw mee omgegaan!

Alle leden kunnen tevreden zijn over het afgelopen jaar. Alleen moeten we nog proberen het spelpeil wat op te voeren. Als we ons best blijven doen, zoals dit jaar, zal dat zeker lukken.

SECRETARIS.

Handboogschutterij

De Handboogschutterij is er weer!

In het schooljaar 1943—1944 waren de vooruitzichten zeer gunstig; het aantal schutters bedroeg ongeveer twintig, aan het einde van het jaar werd zelfs weer om het koningschap geschoten.

In het jaar dat ons de bevrijding bracht werd de schietbaan door granaatinslag vernield, verschillende bogen werden door onze bevrijders onklaar gemaakt en toen in 1945 een regelmatig schooljaar begon, waren de „geoefende" schutters niet meer aanwezig. Het aanschaffen van nieuwe zij-planken, nieuwe bogen en pijlen was ook niet zo eenvoudig in de eerste na-oorlogse tijd.

De zij-planken staan er weer, enkele bogen zijn hersteld, een andere werd ons geschonken en in dank aanvaard. Een paar bogen meer en wat oefenpijlen zouden ons helpen nog beter op dreef te komen.

Maar schutters? In Mei leek er niet veel animo voor het schieten te bestaan, doch toen op 2 Juni de schietbaan voor het eerst werd ingeschoten, viel het mee.

We schieten nu nog op korte afstand om de pijlen te sparen; dat is voor nieuwelingen in het vak niet gemakkelijk. De eerste schoten zijn nu gelost, de schutterij is er weer en als in de grote vacantie thuis nog wat geoefend wordt, hopen we het volgend jaar met een heel stel jonge schutters op de lange baan te kunnen beginnen.

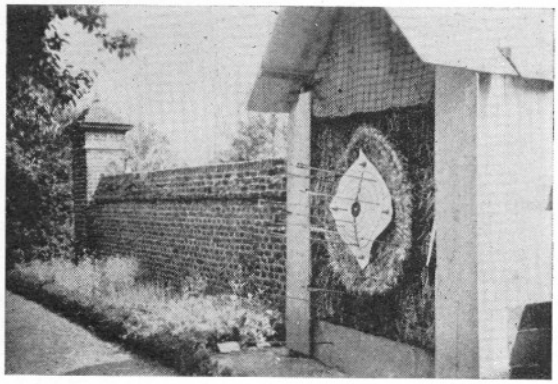

Pingpongclub

Bestuur: M. Robbertz.
H. Brentjens.
Fr. Kessels.
H. Jorissen.
Moderator : R. D. L. Wijnen.

Zonder bijzonder opmerkelijke gebeurtenissen is er in het afgelopen jaar intens gepingpongd. Ons eerste doel is niet geweest om de prestaties van een kleine groep besten op te voeren, maar om het grote aantal leden gedurende het hele jaar zoveel mogelijk een aangename ontspanning te bieden.

We zorgden eerst voor een flinke voorraad materiaal, waarbij we, in tegenstelling met voorafgaande jaren, geen moeilijkheden ondervonden, daar de balletjes weer overal verkrijgbaar waren. Ondanks de grote schulden die daarbij noodzakelijk werden gemaakt, hielden we de contributie laag.

We ontwierpen een drievoudig plan de campagne voor het vóór ons liggende jaar: Het eerste trimester worden de leden ingedeeld in groepen van vier, die elk een bepaalde recreatie als oefentijd krijgen aangewezen. Elke groep moet zelf voor balletjes zorgen. In dit trimester kunnen de leden trainen voor de competitie die in het tweede trimester zal worden gehouden. Er zullen dan drie klassen worden samengesteld elk van vijftien spelers. In het derde trimester zullen we weer terugkeren tot de indeling van het eerste trimester.

Het hele jaar door echter zal de hoofdklasse, die in het begin uit acht spelers bestaat, later uit twaalf, zoveel mogelijk trainen. De beste drie hiervan zullen dan van tijd tot tijd de eer van Rolduc moeten verdedigen tegen andere clubs.

Voor we beginnen verlaat Hub. Notermans het bestuur van de Pingpongclub. Wij danken hem hier hartelijk voor alles wat hij

voor onze club, vooral in het jaar van haar ontstaan, gedaan heeft.

Het bestuur had in het eerste trimester tot taak uit honderd vijftig leden de vijf en veertig besten uit te kiezen en in te delen in drie klassen naast de hoofdklasse.

Vol vuur werd de competitie begonnen. Groot was de belangstelling van het publiek; fel was de strijd om het kampioenschap uitgezonderd in de derde klas, waar de kampioen vrijwel zonder verliespunten uit de strijd te voorschijn kwam.

De kampioenen zijn:

Hoofdklas: M. van der Heijden.
1e klas : P. Tunissen.
2e klas : H. Titulaer.
3e klas : J. van Wersch.

In Maart heeft het samentreffen plaats met een rivaal van verleden jaar: het College van Sittard. Het blijkt dat, ondanks het verlies van onze beste spelers van verleden jaar, het spelpeil toch niet veel gezakt is, al moeten we het tegen het zeer versterkte Sittard afleggen. Deze nederlaag prikkelt ons tot grotere activiteit, er wordt harder en vuriger getraind dan ooit.

De volgende tegenstander, de R.K. H.B.S. van Heerlen, is zo zwak, dat wij onze krachten hieraan niet kunnen meten. We winnen met ruime cijfers. In het begin van het laatste trimester spelen we tegen het S. Bernardinuscollege van Heerlen. Beide ploegen zetten hun beste beentje voor en aanvankelijk is het zeer onzeker wie zal winnen. Op het einde wint Rolduc drie games achter elkaar en . . . Heerlen is verslagen. Het dubbelspel verliezen we; het blijkt dat we hierin veel te weinig geoefend hebben.

Het laatste trimester is niet de gunstigste tijd voor het tafeltennissen. De meeste leden laten hun beurten voorbij gaan en ook de hoofdklas speelt zeer ongeregeld. Het pingpongen heeft zich in dit jaar een belangrijke plaats weten te veroveren in de sport op Rolduc. Vooral in de herfst en winter, als de buitensport onmogelijk is, is het de meest geliefde ontspanning. Over het algemeen is het spelpeil gestegen. Bovendien staat een groep jongeren gereed om eerlang de ouderen te overvleugelen.

M. R.

Schaakclub

Je hoeft heus geen heel trimester op Rolduc te zijn om te zien, dat er heel wat gedaan wordt om de 450 jongens, die dit huis bewonen, een goede ontspanning te verschaffen. Niet alleen kunnen zij bij verschillende gelegenheden genieten van muziek, toneel, film enz. ook de z.g. gewone recreaties van elke dag bieden hun een gezonde afleiding na de studie. Naast voetbal, tennis, pingpong enz. wordt ook de schaaksport beoefend. De ruim dertig schaakliefhebbers zijn in drie groepen verdeeld: de philosophen, leerlingen van de 4de en 5de klas en leerlingen van de lagere klassen. De grote moeilijkheid is een behoorlijke tijd voor onze sport te vinden, dikwijls toch zijn onze mannen elders bezet. Enthousiasme, belangstelling is er genoeg.

Wedstrijden in groter verband of tegen buiten-clubs zijn er niet gehouden. Dit is ook onze bedoeling niet geweest; de oefen- en voorbereidingstijd was hiervoor trouwens te kort. We hebben enkel willen meewerken om de gelegenheid tot afleiding, vooral in de recreaties die binnenshuis moeten worden doorgebracht, te verruimen. Dat we hierin geslaagd zijn is voor ons een voldoening en geeft hoop op een verdere stap in het volgende jaar.

J. H.

LERARENCORPS

Schooljaar 1948-1949

I. Priesterleraren.

van der Mühlen Drs. H. J., President.
(benoemd 1913, Directeur 1940, President 1946)

Everts Dr. P. S. 1912.
Deumens Dr. A. L. I. 1913.
Sittarz Drs. W. F. J. 1914.
Reijnen Drs. H. M. H. 1915.
Stroux Drs. F. A. A. 1923.
Boosten Dr. J. P. 1924.
Turlings H. J. H. 1924.
Pop Dr. L. J. J. 1926.
Huysmans Dr. R. H. A. 1927.
Castermans Drs. P. G. F. 1928.
Bohnen J. H. J. 1930.
Janssen J. A. E. J. 1932.
Meisen P. J. W. 1934.
Vogels Drs. J. A. H. 1935.
Waterval M. J. J. 1935.
Senden Drs. J. F. J. E. 1936.
Thijssen Th. H. J. 1946.
Coenen H. C. 1937.
Houben P. J. 1937.
Schrijen J. H. 1938.
Beiten G. C. J. 1940.
Janssen Ch. A. I. 1942.
Meijs Drs. W. 1943.
Hermens Drs. V. J. H. 1940.
Bessems H. L. 1941.
Meertens A. H. Chr. 1941.
Wijnen L. W. 1946.
Lemmens H. H. 1942.
Timmermans A. B. J. 1942.
van Hees G. 1944.
Hommes G. P. 1944.
Berkels M. H. 1945.
Augustus F. L. 1946.
Penders F. J. 1946.
Rouwet J. P. H. M. 1946.
Slangen P. M. 1946.
Tagage Drs. J. M. B. 1946.
Salemans R. B. H. 1947.
Starmans M. E. J. 1947.
Stassen J. J. 1947.

II. Lekenleraren.

Eck P. J. A. 1910.
Léger G. J. M. 1935.
van Loo E. M. 1939.
Peters Drs. W. J. Th. 1948.

III. Onderwijzer voorb. school.

van der Heyden A. C. J. 1923 (Hoofd).

IV. Muziekleraren.

Zeyen P. 1901.
Noé J. H. 1937.

Philosophie Supérieure

Billekens Jan, Sevenum.
van den Boorn Hubert, Gronsveld.
David Frans, Maastricht.
Frantzen Réne, Holz (Kerkrade).
Hegtermans Jean, Maastricht.
In den Kleef Jan, Stramproy.
Kallen Denis, Noorbeek.
Krekelberg Theo, Maasbracht.
Offermans Justin, Kerkrade.
Pagen Felix, Schinveld.
Peters Hubert, Heerlerheide.
Rietjens Theo, Stramproy.
Scheepers Sjef, Nieuwenhagen.
Schillings Harry, Hulsberg.
Schleipen Sef, Pey (Echt).
Schleijpen Pierre, Wijlre.
Schols Frans, Nuth.
Spiertz Matthieu, Nieuwenhagen.
Vreuls Willy, Nieuwenhagen.
Vijgen Gerard, Ubach over Worms.
Wieërs Leo, Roermond.

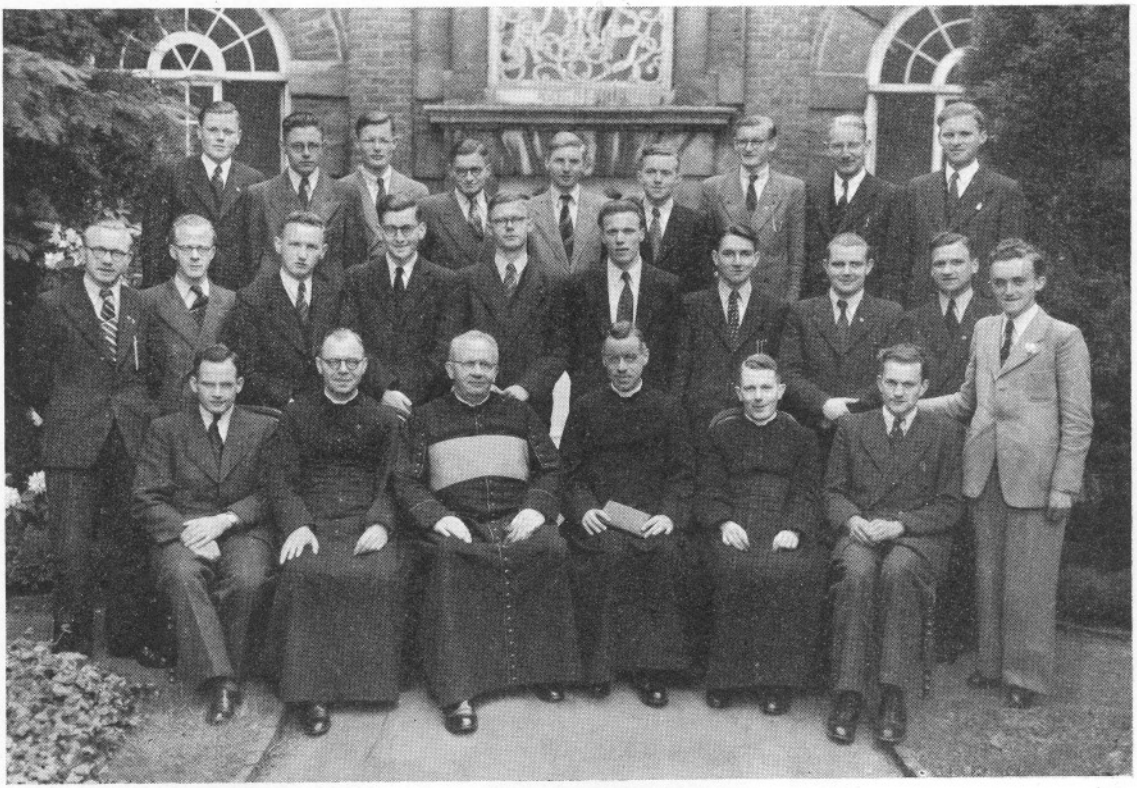

Foto Prevoo

Philosophie Inférieure

Adriaens René, Weert.
Albert Jan, Heerlerheide.
Crousen Toon, Nieuw-Einde (Heerlen).
Fraats Jan, Limmel.
Geurts Koen, Velden.
de Haan Jan, Eygelshoven.
Hermans Jo, Swalmen.
Heuvelmans Wim, Panningen.
Heijmans Jan. Weert.
Hilkens Frits, Limbricht.
Huids Eugène, Berg en Terblijt.
Kuijpers * Joseph, 's-Gravenhage.
Meddens * Frans, Buggenum.
Mekel Sjef, Hoensbroek.
Notermans Henri, Ulestraten.
Oyen Pierre, Horn.
Peters Jos., Geleen.
Ploemen Willy, Mechelen (Wittem).
Snijders Hubert, Ransdaal (Valkenburg L.).
Stijnen Laurens, Stein.
Veraart Han, Kerkrade.
Vliegen Hein, Holz (Kerkrade).
Willems Hein, Rumpen (Brunssum).
Zinken Jan, Overhoven.

Seminarie-Gymnasium

6de Klas, 1ste Afd. (Seminarie).

Benden Hubert, Schaesberg.
Boonen Jan. Stramproy.
Claessens Martin, Leunen (Venray).
Cremers Theo, Leenhof (Heerlen).
Daemen Theo, Nieuw-Einde (Heerlen).
Delnoij Hubert, Terwinselen.

* Nieuwe leerlingen van het schooljaar 1948—1949.

Foto Prevoo

Frantzen Joseph, Kerkrade.
Goossens Jean, Berg en Terblijt.
Hermans Sjef, Heerlen.
Houben Pierre, Holtum (Born).
Jansen Otto, Weert.
Janssen Willy, Vijlen (Vaals).
Kuppens Michel, Kelpen-Oler (Grathem).
Menge Joep, Venlo.
Schrouff Willy, Schaesberg.
Thomas Herman, Schaesberg.
Welters Karel, Echt.
de Wit Fons, Panningen.

6de Klas, 2de Afd. (Seminarie-Gymnasium).

Gerards Emile, Heerlen.
Goris Piet, Heerlerbaan.
Habets Matthieu, Guttecoven.
Heggen Frans, Hoensbroek.
Leygraaf Frans, Oosterhout.
Mars Piet, Sittard.
Meys Hubert, Munstergeleen.
Notermans Jos., Kerkrade.
Rutten Gerard, Echt.
Simons Frans, Maastricht.
Vandenbooren Gerard, Bunde.
Verheggen Jo, Grevenbicht.
Veugelers Piet, Roermond.
Vliexs Hubert, Simpelveld.
Waltmans Marinus, Brunssum.
Wiermans Toon, Roermond.
Zinken Jan, Overhoven (Sittard).

5de Klas, 1ste Afd.

Bex Joseph, Brunssum.
Brands Leo, Passart (Heerlen).
Brunenberg Gerard, Schaesberg.
Crousen Jo, Nieuw-Einde (Heerlen).
van Daal Bas, Steenbergen.
Derks Theo, Overasselt.
Dioncré Herman, Brunssum.
Douven Joseph, Mechelen (Wittem).
Engelen Wim, Belfeld.
Franken Frans, Gulpen.
Frissen Jo, Schimmert.
Klaassen Frans, Passart (Hoensbroek).
Kroonen Giel, Reijmerstok (Gulpen).
Langemeijer * Karel, Maastricht.
Maenen Jan, Heerlen.
Martens Leo, Meers (Stein).
Poulssen Guus, Lutterade.
de Sévaux Ruud, Arnhem.
Wagemans André, Buchten (Born).

5de Klas, 2de Afd.

Borgers Theo, Maastricht.
Claessen Ben, Lottum.
Henkens Jos., Hushoven (Weert).
Heijmans Jan, Stramproy.
Jötten Hans, Spaubeek.
Meertens Willy, Maastricht.
Moonen Guus, Voerendaal.
Notermans Hubert, Kerkrade.
Ottenheim Cor, Heijthuijsen.
Peters Jo, Heerlen.
Poulssen Willy, Lutterade.
Rademakers Jean, Maastricht.
Ramaekers Jan, Horst.
Robbertz Matthieu, Kerkrade.
Roggen Dré, Kessel.
Severeijns Jean, Heer.
Sieben Matthieu, Schimmert.
Simmelink Harry, Nunhem (Haelen).
Spiertz Jan, Nieuwenhagen.
Verdonschot Jos., Eind (Nederweert).
Vink Sjef, Sittard.
Vleeshouwers Jos., Hunsel.
Weerts Jean, Maastricht.

4de Klas, 1ste Afd.

van Aalst Henk, Schinveld.
Aerts Louis, Broekhuizen.
Alofs Piet, Puth (Schinnen).
Backus Gerard, Venlo.
Baur Arnaud, Nieuwenhagen.
Beeren Harry, Weert.

van den Berg Herman, Maastricht.
Bergmans Piet, Steyl.
Beumers Jo, Panningen.
Bischoff Nico, Kerkrade.
Brenninkmeijer Carl, Lichtenvoorde.
Crolla Aloys, Valkenburg (L.).
Diederen Cor, Doenrade.
Dohmen Lambert, Lutterade.
Driessen Jo, Tegelen.
van Elven Arie, Swalmen.
Fiddelaers Frans, Holtum (Born).
Fleuren Herman, Blerick.
Gielen Jan, Broekhuizen.
Goossens Piet, Ottersum.
Habets Harry, Heugem.
Hendrix Jan, Boxmeer.
Hermans Harry, Overhoven (Sittard).
Hoens Harry, Passart (Hoensbroek).
Hüskens Jo, Susteren.
Kasdorp Tonny, Limmel.
Steeghs Jacques, Maasniel.

4de Klas, 2de Afd.

Dekkers * Piet, Tegelen.
Gijsen Jo, Sittard.
van der Heyden Marcel, Oirschot.
Heijnen * Gerard, Maastricht.
Klerken Cor, Nunhem.
Laumen Hub, Kessel.
Lemmen Wim, Laar (Weert).
Levels Giel, Schandelen (Heerlen).
Linssen Piet, Maasbracht.
Moers Jo, Holz (Kerkrade).
Moonen Fons, Tungelroy.
Mooren Naud, Vlodrop.
Offermans Jos., Geleen.
Pagen Frans, Schinveld.
Quadvlieg Arnaud, Kerkrade.
Rongen Frans, Schinveld.
Schlijper Hein, Heerlerbaan.
Schoenmaeckers Tonny, Scharn (Maastr.).
Simons Jan, Roermond.
Steeghs Matthieu, Maasniel.
Timmermans Gerrit, Blerick.
Verkoijen Pierre, Venlo.
Verreck Albert, Rimburg.
Wingbermühle Chris, Venlo.

3de Klas, 1ste Afd.

Aendekerk Hub., Stramproy.
Aerts Jan, Grubbenvorst.
Bertholet Hein, Gracht (Kerkrade).
Brentjens Hub., Haelen.
Busch Tonny, Ophoven (Sittard).
Cloodt Simon, Heerlerbaan.
Crousen Toine, Heerlerheide.
Drenth Herman, Kerkrade.
van Dyck Willy, Weert.
van Els Leo, Wanssum.
Eussen Harry, Geleen.
Fleischeuer Matthieu, Ophoven (Sittard).
Geomini Sef, Blerick.
Grubben Harry, Maasbree.
Hausmans Leo, Pey (Echt).
Hecker Herman, Montfort.
Hennen Pierre, Munstergeleen.
Henssen Henk, Schaesberg.
Heijmans Jacques, Stramproy.
van der Horst Paul, Roermond.
Husmann Kurt, Vaals.
Jacobs Wim, Breda.
Jaeger Paul, Vaals.
Janssen Gee, Afferden.
Janssen Piet, Ubbergen.
Jongen Joseph, Simpelveld.
Kellenaers Leo, Tegelen.
Kiggen Giel, Tungelroy.
Korsten Hub., Grubbenvorst.
Magusin Piet, Stein.
Naus Ton, Nunhem.

3de Klas, 2de Afd.

Grubben Louis, Maasbree.
Janssen Willy, Panningen.
Merckx Jan, Amstelveen.
Meyers Hub., Rothem (Meerssen).
Neefs Theo, Roermond.
Nijskens Jan, Arcen.
Omloo Piet, Echt.
Oudenhoven Leo, Venray.

Peerlings Harry, Tungelroy.
Ploum Jo, Chèvremont.
van Riel Jan, Arcen.
Rieter Herman, Maashees.
Robbertz Wim, Kerkrade.
Rongen Wim, Heerlen.
Seerden Frans, Laar (Weert).
Senden Joseph, Gracht (Kerkrade).
Smeets Hans, Nederweert.
Smits Henri, Middelaar (Mook).
Steeghs Ton, Reuver.
van Stiphout Nico, Weert.
Tacken Jan, Horst.
Theuws Piet, Venray.
Titulaer Hub., Venlo.
Tijssen Fons, Roermond.
Valk Harry, Blerick.
Voncken Frans, Berg en Terblijt.
Vroemen Frans, Geleen.
van Wersch Hans, Molenberg (Heerlen).
Widdershoven André, Nieuwstadt.
Willems Harry, Maastricht.
Willems Jackie, Maastricht.

2de Klas, 1ste Afd.

Arets Hubert, Doenrade.
Backhuis Jos., Stein.
Baltus Piet, Stein.
van Beers Eef, Hoensbroek.
Bours Louis, Banholt (Mheer).
Bovens Lambert, Maastricht.
Claessens Martin, Hushoven (Weert).
Coumans * Giel, Munstergeleen.
Creyghton Patric, Terwinselen.
Crompvoets Jacques, Meyel.
Crutzen Karel, Eys.
Custers Nico, Graetheide (Sittard).
Dirks Wim, Eygelshoven.
Dols Hub., Munstergeleen.
van Eijs Niek, Heerlen.
Frijns Theo, Beek (L.).
Geomini Piet, Blerick.
Gerards Willy, Tegelen.
Geurts Bennie, Maastricht.
Gielen Martin, Broekhuizen.
Hanssen Willem, Terwinselen.
Honée Eugène, Meerssen.
van den Hoven Bert, Passart (Hoensbroek).
Janssen Theo, Baarlo.
Konings Ferdie, Baarlo.
Scheenen Chris, Heeze (N.-Br.).

2de Klas, 2de Afd.

Hacking Matthieu, Vaals.
Hamers Aloys, Rothem (Meerssen).
van der Hart Miel, Venlo.
Helmes Frans, Steyl.
Huysmans Rudy, 's-Gravenhage.
van der Hijden * Matthieu, Spekholzerheide.
Jans Joseph, Heerlerheide.
Janssen Toon, Eindhoven.
Jorissen Harry, Heel.
Kallen Hubert, Geleen.
Kessels Fons, Grathem.
Klinkers Matthieu, Heerlerbaan.
Kluts Léon, Maastricht.
Koelman Harry, Heerlen.
Kuppens Joseph, Kelpen-Oler.
van Laar Joseph, Voerendaal.
Leenen Jan, Roermond.
Lejeune Jan, Maastricht.
Lenssen Tonny, Stein.
Linke Jan, Voerendaal.
Martens Wim, Hoensbroek.
Meertens Henri, Nuth.
van Neerven Theo, Roermond.
Noij Piet, Gennep.
Plum Willy, Lauradorp (Ubach o. Worms).
Quaedvlieg Jan, Houthem St. Gerlach.
Tunissen Piet, Leveroy.

2de Klas, 3de Afd.

Kessels Frans, Leveroy.
Lamberigts René, Hunsel.
Perriëns Tonny, Roermond.
Philips Martin, Valkenburg (L.).
Pisters Paul, Voerendaal.
Recker Jo, Maastricht.
Rompen Jan, Vijlen (Vaals).
van Roij Theo, Schaesberg.

Schlijper Matthieu, Chèvremont.
Schreurs Jos., Nuth.
Smeets Pierre, Schaesberg.
Sprenger Eddy, Maastricht.
Stoks Frans, Posterholt.
Theunissen Harry, Horst.
Tielen Jan, Meterik (Horst).
Troisfontaine Joseph, Sibbe-IJzeren.
Turlings Jacques, Pey (Echt).
Vaes Jan, Roggel.
Vermeeren Sjef, Maastricht.
Vermin Louis, Maastricht.
Verstraeten Gerard, Pey (Echt).
Vullings Geert, Well (Bergen L.).
van Wersch Jan, Voerendaal.
Winkelmolen Piet, Grubbenvorst.
Wolters Wim, St. Odiliënberg.
Wijnen Wijnand, Hegelsom (Horst).
Zijlstra Wiro, Chèvremont.

1ste Klas, 1ste Afd.

Beurskens Harry, Swalmen.
Cartigny Bas, Roermond.
Daemen Joseph, Hoensbroek.
Dols * Jos., Oirsbeek.
Dupont Jean, Gronsveld.
van Els * Theo, Wanssum.
Ernst * Matthieu, Linne.
Eijssen Hubert, Schimmert.
Frissen Frans, Schimmert.
van Gaal * Jo, Rumpen (Brunssum).
Gommans * Joachim, Tegelen.
Görtzen * Willy, Simpelveld.
Haenen Guillaume, Breust (Eysden).
Hanssen Hans, Chèvremont.
Janssen Jan, Stein.
Meulenberg * Leo, Doenrade.
Reinartz * Jacques, Schaesberg.
Rousseau Pierre, Maastricht.
Schmets * Gerard, Vaals.
Schoeren * Matthieu, Tegelen.
Sevriens * Jan, Echt.
Snijders * Leo, Heerlen.
Veugelers * Willy, Obbicht.
Wismans * Jan, America (Horst).

1ste Klas, 2de Afd.

Adams Jan, Beegden.
Albers Alex, Gennep.
Bischoff Jan, Vaals.
Bollen Jan, Limmel.
Brekelmans Kees, Scharn (Heer).
Cleophas Jo, Steyl.
Cox Piet, Brunssum.
Crombag Jacques, Beek (L.).
Dings Hubert, Tegelen.
van Dijck Ben, Bergen (L.).
Geelen Piet, Beegden.
Heiligers Jo, Schimmert.
Hennus Willy, Ubach over Worms.
Holthuysen * Piet, Tegelen.
Houben Jan, Meterik (Horst).
Houtvast Jules, Schinnen.
Janssen Frans, Brunssum.
Joosten Paul, Wessem.
Körver Ferdie, Holz (Kerkrade).
Lem Henk, Mook.
Limpens Matthieu, Spaubeek.
Martens Alfons, Schimmert.
Menge Paul, Venlo.
Rademakers Nico, Stein.
Sieben Hein, Schimmert.
Sillekens Piet, Leveroy.
Steegh Frans, Leveroy.
Tacken Jan, Horst.
Voncken Jan, Vaesrade.
Willems Antoon, Chèvremont.

1ste Klas, 3de Afd.

van Aalst * Theo, Schinveld.
van der Beele * Rud, Horst.
Bergsteijn *Sjef, Houthem St. Gerlach.
Brentjens * Pierre, Haelen.
Brokmann * Willy, Tegelen.
Driessen Piet, Melderslo (Horst).
Duijsens * Hub., Roermond.
van Dijk * Antoon, Nederweert.
Goris * Giel, Heerlerbaan.
van den Heuvel * Jan, Gennep.
Janssen Hubert, Broekhem (Valkenburg L.).
Janssen * Paul, Reuver.

Klerken * Jan, Nunhem.
Kleijnen * Pierre, Noorbeek.
Meusen Jean, Heer.
Nass Naud, Reuver.
Notermans Leo, Schandelen (Heerlen).
van Ool Leo, Pey (Echt).
van Oosten * Werner, Gracht (Kerkrade).
Pelzer Hubert, Vaals.
Peters Felix, Geleen.
Probst Pierre, Tegelen.
Smits Harry, Venlo.
Snijders Wim, Stramproy.
Tacken Henri, Horst.
Verharen Jan, Heerlen.
Vliegen Eddy, Gulpen.
Vrolijk Sjef, Passart (Hoensbroek).
van Zandvoort Jo, Kerkrade.

Voorbereidende Klas, 1ste Afd.

van Bilzen * Harry, Neeritter.
Boosten * Jan, Welten (Heerlen).
Dobbelstein * Nico, Mheer (L.).
Driessen * Jan, Stein.
Duurvoort * Frits, Heerlen.
Embrechts * Wim, Rumpen (Brunssum).
Ewals * Piet, Tegelen.
Faessen * Jan, Venlo.
Frantzen * Jan, Kerkrade.
Geelen * Matthieu, Hunsel.
Geurts * Jan, Bingelrade.
van den Goor * Jan, Sevenum.
Groetelaers * Henk, Sevenum.
Hamers * Hubert, Ubachsberg.
Hoeymakers * Willy, Echt.
Homblen * Gerard, Mesch.
Huijdts * Jean, Berg en Terblijt.
Ickenroth * Piet, Linne.
Jakobs * Wim, Horst.
Kempen * Harry, Nieuwenhagen.
Kockelkorn * Jo, Schandelen (Heerlen).
Kruijsen * Jan, Venray.
Kuypers * Guus, Stein.
Lemmens * Harry, Elsloo.
Linders * Jan, Bergen (L.).
Loontjens * Louis, Heerlen.
Lucassen * Jan, Horst.
Maessen * Harry, Beek-Maasbracht.
Nijsen * Frans, Well (Bergen L.).
Paulssen * Sjef, Heerlen.

Voorbereidende Klas, 2de Afd.

Arets * Eduard, Doenrade.
Augustus * Frans, Beek (L.).
Beuming * Peter, Mook.
Bongers * Leo, Herkenbosch.
Crombach * Leo, Bleijerheide.
Dijk * Matthieu, St. Pieter (Maastricht).
Geelen * Nico, Obbicht.
Janss * Jan, St. Pieter (Maastricht).
Kellenaers * Victor, Tegelen.
Mullers * Léon, Maastricht.
Peeters * Frits, Maasbree.
Peters * Karel, Blerick.
Pinckaers * Sjef, Nuth.
Puts * Ed., Beek-Maasbracht.
Puijn * Martin, Wanssum.
Pijpers * Hubert, Elsloo.
Roelofs * Linus, Ophoven-Sittard.
Roggen * Harry, Steyl.
Rooden * Sjef, Houthem St. Gerlach.
Schreurs * Jozef, Horn.
Schroijen * Engelbert, Haler-Uffelse.
Straeten * Julien, Vaals.
Thewissen * André, Schimmert.
Thissen Henk, Holz (Kerkrade).
Thomassen * Wim, Venray.
Vaes * Harry, Breust (Eysden).
Versleijen * Arnold, Tienray.
Voeten * Frans, Meerssen.
van Wordragen * Jan, Lutterade.
Zusterzeel * Theo, Hushoven (Weert).

De *H. Priesterwijding* ontvingen :

Frits Adams.
Piet van den Baar.
Harry Coenen.
Hub Crasborn.
Leo Geelen.
Ben Gerardts.
Jacques Haenen.
Hub Hamers.
Piet Hendriks.
Chris Henkens.
Hubert Houben.
Ben Janssen.
Jan Lenders.
Martin Lücker.
Piet Meeuvis.
Joseph Moonen.
Joseph Quaedvlieg.
Jo Simons.
Leo Raemaekers.
Henri van Sloun.
Dolf Smeets.
Frits van Tuel.
van het Bisdom Roermond.
Hyacinthus (Harry) Salemans O.P.
van de Orde der Dominicanen.

Prijsuitdeling

Hebben met goed gevolg afgelegd:

I. Het toelatingsexamen tot de studie van de Philosophie:

Benden Hubert, van Schaesberg.
Boonen Jan, van Stramproy.
Claessens Martin, van Leunen.
Cremers Theo, van Leenhof.
Daemen Theo, van Nieuw-Einde.
Delnoij Hubert, van Terwinselen.
Frantzen Joseph, van Kerkrade.
Goossens Jean, van Berg en Terblijt.
Gerards Emile, van Heerlen.
Habets Matthieu, van Guttecoven.
Heggen Frans, van Hoensbroek-Station.
Hermans Sjef, van Heerlen.
Houben Pierre, van Holtum.
Jansen Otto, van Weert.
Janssen Willy, van Vijlen.
Kuppens Michel, van Kelpen.
Mars Piet, van Sittard.
Menge Joep, van Venlo.
Meijs Hubert, van Munstergeleen.
Notermans Jos., van Kerkrade.
Rutten Gerard, van Echt.
Schrouff Willy, van Schaesberg.
Simons Frans, van Maastricht.
Thomas Herman, van Schaesberg.
Vandenbooren Gerard, van Bunde.
Verheggen Jo, van Grevenbicht.
Veugelers Piet, van Roermond.
Vliexs Hubert, van Simpelveld.
Waltmans Marinus, van Brunssum.
Welters Karel, van Echt.
Wiermans Toon, van Roermond.
de Wit Fons, van Panningen.
Zinken Jan, van Overhoven.

II. Het eindexamen van het Gymnasium Afd. A.:

Gerards Emile, van Heerlen.
Habets Matthieu, van Guttecoven.
Heggen Frans, van Hoensbroek-Station.
Leygraaf Frans, van Oosterhout.
Mars Piet, van Sittard.
Meijs Hubert, van Munstergeleen.
Notermans Jos., van Kerkrade.
Rutten Gerard, van Echt.
Vandenbooren Gerard, van Bunde.
Verheggen Jo, van Grevenbicht.
Veugelers Piet, van Roermond.
Vliexs Hubert, van Simpelveld.
Waltmans Marinus, van Brunssum.
Wiermans Toon, van Roermond.
Zinken Jan, van Overhoven.

ALGEMENE PRIJZEN[1]

Seminarie.

TWEEDE JAAR.

Denis Kallen, van Noorbeek.

EERVOLLE VERMELDING.

Theo Krekelberg, van Maasbracht.

EERSTE JAAR.

Hein Willems, van Rumpen (Brunssum).

Seminarie-Gymnasium.

VIJFDE KLAS.

1ste Afd.

Gerard Brunenberg, van Schaesberg.

2de Afd.

Niet toegekend.

VIERDE KLAS.

1ste Afd.

Harry Hoens, van Passart (Hoensbroek).

2de Afd.

Wim Lemmen, van Laar (Weert).

DERDE KLAS.

1ste Afd.

Leo van Els, van Wanssum.

2de Afd.

Harry Smits, van Middelaar (Mook).

TWEEDE KLAS.

1ste Afd.

Giel Coumans, van Munstergeleen.

2de Afd.

Piet Tunissen, van Leveroy.

3de Afd.

René Lamberigts, van Hunsel.
Paul Pisters, van Voerendaal.

EERSTE KLAS.

1ste Afd.

Leo Snijders, van Heerlen.

2de Afd.

Frans Steegh, van Leveroy.

3de Afd.

Theo van Aalst, van Schinveld.

Voorbereidende Klas.

1ste Afd.

Jan Geurts, van Bingelrade.

2de Afd.

Martin Puijn, van Wanssum.

Seminarie.

TWEEDE JAAR.

Denis Kallen, van Noorbeek.

Alg. pr., 1e pr. psych., 1e pr. gew. wel., 2e pr. theod., 2e pr. econ., 2e pr. arch., 2e pr. gesch. wijsb., 3e pr. kerk. gesch.
1e verm. crit., 1e verm. eth.

Leo Wieërs, van Roermond.

1e pr. gesch. wijsb., 1e pr. econ., 1e pr. sociol., 1e pr. arch., 2e pr. gew. wel., 4e pr. bijb. gesch.
2e verm. psych., 3e verm. eth., 6e verm. theod.

Hubert van den Boorn, van Gronsveld.

1e pr. crit., 3e pr. bijb. gesch., 3e pr. theod., 3e pr. psych., 4e pr. arch.
1e verm. gesch. wijsb., 1e verm. gew. wel., 2e verm. econ.

Matthieu Spiertz, van Nieuwenhagen.

1e pr. bijb. gesch., 1e pr. theod., 2e pr. psych., 3e pr. arch.
4e verm. kerk. gesch., 5e verm. eth.

Frans Schols, van Nuth.

1e pr. eth., 3e pr. gesch. wijsb., 3e pr. gew. wel.
1e verm. psych., 1e verm. sociol., 3e verm. theod.

Hubert Peters, van Heerlerheide.

2e pr. crit., 2e pr. eth.
1e verm. sociol., 3e verm. gesch. wijsb., 5e verm. theod.

Pierre Schleijpen, van Wijlre.

3e pr. gew. wel.
1e verm. gesch. wijsb., 2e verm. econ., 4e verm. theod.

---

[1]) Deze prijzen zijn toegekend aan die leerlingen die in het overgangsexamen het hoogste aantal punten behaalden.

Justin Offermans, van Kerkrade.

3e pr. gew. wel.
5e verm. kerk. gesch., 7e verm. sociol.

Harry Schillings, van Hulsberg.

3e pr. gew. wel.
1e verm. theod.

Frans David, van Maastricht.

1e pr. sociol.

Jan Billekens, van Sevenum.

1e verm. econ., 2e verm. crit., 2e verm. eth.

Gerard Vijgen, van Ubach over Worms.

1e verm. sociol., 3e verm. psych., 4e verm. arch.

René Frantzen, van Holz (Kerkrade).

2e verm. econ., 5e verm. eth.

Sef Schleipen, van Pey (Echt).

2e verm. gew. wel.

Jean Hegtermans, van Maastricht.

2e verm. econ.

Sjef Scheepers, van Nieuwenhagen.

5e verm. gew. wel.

Willy Vreuls, van Nieuwenhagen.

5e verm. gew. wel.

EERSTE JAAR.

Hein Willems, van Rumpen (Brunssum).

Alg. pr., 1e pr. bijb. gesch., 2e pr. kerk. gesch., 2e pr. log., 3e pr. ont., pr. 6 verm.
1e verm. cosmol., 1e verm. gesch. wijsb., 1e verm. arch., 1e verm. biol., 2e verm. kerk. muz., 2e verm. econ.

Jan Fraats, van Limmel.

1e pr. log., 1e pr. cosmol., 1e pr. ont., 2e pr. biol., 2e pr. kerk. muz.
2e verm. econ., 2e verm. gesch. wijsb., 5e verm. arch.

Koen Geurts, van Velden.

1e pr. sociol., 1e pr. biol., 1e pr. kerk. muz., pr. 4 verm.
2e verm. econ., 4e verm. log., 5e verm. cosmol., 5e verm. gew. wel.

Laurens Stijnen, van Stein.

1e pr. kerk. gesch., 2e pr. ont., 2e pr. econ., pr. 4 verm.
2e verm. bijb. gesch., 3e verm. cosmol., 5e verm. sociol., 8e verm. arch.

Frits Hilkens, van Limbricht.

3e pr. log., 3e pr. ontol., 3e pr. kerk. gesch.
1e verm. kerk. muz., 3e verm. bijb. gesch., 7e verm. arch.

Henri Notermans, van Ulestraten.

2e pr. cosmol., pr. 7 verm.
verm. ontol., 2e verm. log., 4e verm. kerk. gesch., 5e verm. bijb. gesch., 6e verm. gesch. wijsb., 6e verm. arch., 7e verm. sociol.

Hubert Snijders, van Ransdaal (Valkenb. L.)

4e pr. econ., pr. 4 verm.
2e verm. kerk. gesch., 3e verm. log., 3e verm. cosmol., 5e verm. sociol.

Han Veraart, van Kerkrade.

3e pr. kerk. gesch.
1e verm. bijb. gesch., 3e verm. gesch. wijsb., 4e verm. biol.

Jos. Peters, van Geleen.

3e pr. gew. wel.
3e verm. kerk. gesch., 5e verm. gesch. wijsb.

Willy Ploemen, van Mechelen (Wittem).

3e pr. log.
2e verm. arch.

Toon Crousen, van Nieuw-Einde (Heerlen).

1e pr. sociol.

Jan Albert, van Heerlerheide.

3e pr. ont.

Jan Heijmans, van Weert.

pr. 4 verm.
1e verm. kerk. gesch., 2e verm. econ., 3e verm. arch., 3e verm. biol.

Jo Hermans, van Swalmen.

verm. ont., 2e verm. cosmol., 4e verm. log.

Sjef Mekel, van Hoensbroek.

3e verm. gesch. wijsb., 4e verm. sociol., 6e verm. cosmol.

Willy Heuvelmans, van Panningen.

2e verm. biol., 3e verm. gew. wel.

Eugène Huids, van Berg en Terblijt.

4e verm. log., 5e verm. kerk. gesch.

Oyen Pierre, van Horn.

3e verm. gew. wel.

Frans Meddens, van Buggenum.

4e verm. bijb. gesch.

Seminarie-Gymnasium.

VIJFDE KLAS.

1ste Afd.

Gerard Brunenberg, van Schaesberg.

Alg. pr., 1e pr. godsd., 1e pr. lat., 1e pr. ned., 1e pr. fr., 1e pr. eng., 1e pr. stereom.
1e verm. stelk., 1e verm. scheik.

Theo Derks, van Overasselt.

pr. aardk., pr. scheik., 2e pr. godsd., 3e pr. eng., pr. 4 verm.
1e verm. stereom., 2e verm. ned., 2e verm. fr., 2e verm. cult. gesch.

Jo Crousen, van Nieuw-Einde (Heerlen).

pr. gr., 1e pr. lat., pr. stelk., pr. 4 verm.
verm. godsd., 1e verm. eng., 1e verm. aardk., 2e verm. scheik.

Wim Engelen, van Belfeld.

pr. hoogd., pr. cult. gesch.
1e verm. fr., 2e verm. lat.

Joseph Bex, van Brunssum.

2e pr. eng.
1e verm. lat., 1e verm. hoogd.

Ruud de Sévaux, van Arnhem.

pr. 7 verm.
verm. godsd., 1e verm. ned., 1e verm. gesch., 1e verm. stelk., 2e verm. lat., 2e verm. eng., 2e verm. aardk.

Leo Martens, van Meers (Stein).

pr. 4 verm.
verm. godsd., 1e verm. cult. gesch., 2e verm. lat., 2e verm. gesch.

Joseph Douven, van Mechelen (Wittem).

verm. gr., 2e verm. stereom.

André Wagemans, van Buchten (Born).

verm. gr.

Leo Brands, van Passart (Heerlen).

4e verm. eng.

VIJFDE KLAS.

2de Afd.

Willy Poulssen, van Lutterade.

1e pr. gr., pr. eng., 1e pr. gesch.
verm. godsd., 2e verm. ned.

Hans Jötten, van Spaubeek.

2e pr. ned., 2e pr. gesch., 2e pr. cult. gesch.
verm. godsd., 1e verm. eng., 2e verm. aardk.

Jo Peters, van Heerlen.

1e pr. stelk., pr. stereom., 1e pr. aardk.
1e verm. scheik., 4e verm. gesch.

Jos. Henkens, van Hushoven (Weert).

1e pr. godsd., 1e pr. scheik., 1e pr. cult. gesch.
1e verm. aardk.

Hubert Notermans, van Kerkrade.

pr. hoogd., 2e pr. cult. gesch., pr. 5 verm.
1e verm. gr., verm. lat., 2e verm. fr., 4e verm. ned., 4e verm. scheik.

Matthieu Robbertz, van Kerkrade.

2e pr. godsd., 2e pr. fr.
1e verm. ned., 2e verm. hoogd., 3e verm. gesch.

Cor Ottenheim, van Heijthuijsen.

2e pr. gr., 2e pr. fr.
1e verm. eng., 1e verm. stelk., 1e verm. scheik.

Jean Weerts, van Maastricht.

1e pr. fr., pr. eng.

Jean Rademakers, van Maastricht.

2e pr. aardk.
3e verm. scheik.

Jan Heijmans, van Stramproy.

2e pr. scheik.
3e verm. gr.

Matthieu Sieben, van Schimmert.

pr. 4 verm.
1e verm. stereom., 2e verm. stelk., 2e verm. aardk., 4e verm. gr.

Jos. Vleeshouwers, van Hunsel.

verm. godsd., 1e verm. eng., verm. cult. gesch.

Jos. Verdonschot, van Eind (Nederweert).

2e verm. stereom., 3e verm. stelk., 4e verm. aardk.

Willy Meertens, van Maastricht.

verm. godsd.

Dré Roggen, van Kessel.

verm. cult. gesch.

Guus Moonen, van Voerendaal.

2e verm. gr.

Harry Simmelink, van Nunhem.

3e verm. ned.

Sjef Vink, van Sittard.

3e verm. ned.

VIERDE KLAS.

1ste Afd.

Harry Hoens, van Passart (Hoensbroek).

Alg. pr., 1e pr. godsd., pr. gr., 1e pr. fr., 1e pr. gesch., 2e pr. lat., 2e pr. stelk.
4e verm. meetk.

Piet Goossens, van Ottersum.

1e pr. lat., pr. hoogd., 2e pr. fr., pr. 4 verm.
verm. gr., 1e verm. ned., 3e verm. eng., 3e verm. handt.

Jo Beumers, van Panningen.

pr. gr., 1e pr. nat., 2e pr. lat., pr. 4 verm.
2e verm. hoogd., 3e verm. godsd., 3e verm. fr., 3e verm. meetk.

Harry Hermans, van Overhoven (Sittard).

1e pr. eng., 2e pr. ned., 2e pr. meetk.
1e verm. stelk.

Cor Diederen, van Doenrade.

2e pr. eng., 2e pr. nat., pr. 6 verm.
verm. gr., 1e verm. lat., 1e verm. fr., 1e verm. gesch., 2e verm. aardk,, 4e verm. stelk.

Jan Hendrix, van Boxmeer.

1e pr. stelk., 3e pr. godsd., pr. 4 verm.
1e verm. fr., 1e verm. meetk., 2e verm. gesch., 3e verm. nat.

Jac. Steeghs, van Maasniel.

1e pr. ned., 1e pr. aardk.
5e verm. godsd.

Jo Hüskens, van Susteren.

2e pr. gesch., pr. 5 verm.
2e verm. godsd., 2e verm. lat., 2e verm. eng., 2e verm. handt., 4e verm. fr.

Carl Brenninkmeijer, van Lichtenvoorde.

2e pr. aardk., pr. 4 verm.
2e verm. stelk., 2e verm. meetk., 2e verm. nat., 4e verm. lat.

Arie van Elven, van Swalmen.

2e pr. godsd.
3e verm. gesch., 4e verm. nat.

Harry Habets, van Heugem.

1e verm. ned., 2e verm. aardk., 3e verm. stelk.

Herman Fleuren, van Blerick.

verm. handt., 1e verm. meetk., 1e verm. nat.

Frans Fiddelaers, van Holtum (Born).

1e verm. hoogd., 1e verm. eng.

Jo Driessen, van Tegelen.

1e verm. handt., 1e verm. aardk.

Herman van den Berg, van Maastricht.

2e verm. gesch., 3e verm. lat.

Lambert Dohmen, van Lutterade.

3e verm. eng., 4e verm. aardk.

Nico Bischoff, van Kerkrade.

4e verm. ned., 4e verm. handt.

Piet Bergmans, van Steyl.

1e verm. godsd.

Piet Alofs, van Puth (Schinnen).

4e verm. godsd.

VIERDE KLAS.

2de Afd.

Wim Lemmen, van Laar (Weert).

Alg. pr., 1e pr. gr., 1e pr. lat., 1e pr. ned., 1e pr. fr., 1e pr. eng., 1e pr. stelk., 1e pr. meetk., 1e pr. nat.
2e verm. hoogd., 3e verm. godsd.

Jean Simons, van Roermond.

1e pr. godsd., 1e pr. gesch., 2e pr. fr., 2e pr. stelk., pr. 7 verm.
1e verm. gr., 1e verm. hoogd., 3e verm. ned., 3e verm. meetk., 3e verm. handt., 4e verm. aardk., 4e verm. nat.

Hein Schlijper, van Heerlerbaan.

1e pr. godsd., pr. hoogd., 2e pr. eng., 2e pr. aardk., pr. 7 verm.
1e verm. ned., 1e verm. stelk., 1e verm. nat., 2e verm. gesch., 2e verm. meetk., 3e verm. fr., 4e verm. gr.

Jo Moers, van Kerkrade.

1e pr. godsd., 2e pr. meetk., 2e pr. nat., pr. 4 verm.
2e verm. aardk., 3e verm. gesch., 3e verm. stelk., 4e verm. handt.

Marcel van der Heyden, van Oirschot.

2e pr. gr., 2e pr. lat., pr. 5 verm.
1e verm. godsd., 1e verm. eng., 1e verm. gesch., 2e verm. fr., 2e verm. handt.

Cor Klerken, van Nunhem.

1e pr. handt.
2e verm. gr., 2e verm. ned., 3e verm. nat.

Naud Mooren, van Vlodrop.

1e pr. aardk.
2e verm. godsd.

Jo Gijsen, van Sittard.

2e pr. gesch.

Tonny Schoenmaeckers, van Scharn.

1e verm. aardk., 4e verm. eng.

Piet Dekkers, van Tegelen.

2e verm. eng., 3e verm. gr.

Arnaud Quadvlieg, van Kerkrade.

2e verm. nat., 4e verm. gesch.

Piet Linssen, van Maasbracht.

2e verm. stelk., 4e verm. meetk.

Pierre Verkoijen, van Venlo.

1e verm. handt.

Matthieu Steeghs, van Maasniel.

3e verm. eng.

DERDE KLAS.

1ste Afd.

Leo van Els, van Wanssum.

Alg. pr., 1e pr. gr., 1e pr. lat., 1e pr. stelk., 1e pr. meetk., 2e pr. fr., 3e pr. ned., 3e pr. eng., pr. 6 verm.
1e verm. scheik., 2e verm. hoogd., 2e verm. aardk., 3e verm. godsd., 3e verm. alg. gesch., 4e verm. vad. gesch.

Harry Eussen, van Geleen.

2e pr. godsd., 2e pr. hoogd., 2e pr. eng., 2e pr. stelk., 2e pr. aardk., 3e pr. gr., 3e pr. fr., pr. 4 verm.
3e verm. kerk. gesch., 3e verm. lat., 5e verm. vad. gesch., 6e verm. alg. gesch.

Hub. Korsten, van Grubbenvorst.

1e pr. ned., 1e pr. vad. gesch., 1e pr. aardk., 2e pr. alg. gesch., pr. 4 verm.
1e verm. kerk. gesch., 1e verm. meetk., 5e verm. fr., 6e verm. godsd.

Wim Jacobs, van Breda.

1e pr. kerk. gesch., 1e pr. alg. gesch., 2e pr. ned., 2e pr. vad. gesch.
1e verm. godsd., 3e verm. aardk.

Tonny Busch, van Ophoven (Sittard).

3e pr. godsd., 3e pr. hoogd., 3e pr. alg. gesch., pr. 7 verm.
1e verm. fr., 1e verm. stelk., 2e verm. kerk. gesch., 4e verm. gr., 4e verm. lat., 4e verm. handt., 6e verm. vad. gesch.

Paul Jaeger, van Vaals.

1e pr. hoogd., 3e pr. meetk., 3e pr. scheik., pr. 4 verm.
2e verm. stelk., 3e verm. ned., 5e verm. eng., 5e verm. aardk.

Matthieu Fleischeuer, van Ophoven (Sitt.).

1e pr. fr., 2e pr. lat., 3e pr. hoogd.
1e verm. gr., 1e verm. eng., 4e verm. scheik.

Leo Hausmans, van Pey (Echt).

3e pr. vad. gesch., 3e pr. alg. gesch., 3e pr. aardk.
4e verm. kerk. gesch., 4e verm. scheik., 5e verm. hoogd.

Paul van der Horst, van Roermond.

1e pr. handt., 2e pr. meetk., 3e pr. stelk.
2e verm. ned.

Willy van Dyck, van Weert.

1e pr. scheik., 2e pr. gr., pr. 4 verm.
1e verm. lat., 2e verm. fr., 3e verm. hoogd., 3e verm. eng.

Piet Janssen, van Ubbergen.

2e pr. kerk. gesch., 3e pr. lat., pr. 4 verm.
2e verm. gr., 3e verm. aardk., 4e verm. fr., 6e verm. vad. gesch.

Harry Grubben, van Maasbree.

1e pr. godsd., 1e pr. eng.

Herman Hecker, van Montfort.

3e pr. kerk. gesch., pr. 5 verm.
1e verm. godsd., 1e verm. aardk., 3e verm. fr., 4e verm. lat., 4e verm, scheik.

Hub. Brentjens, van Haelen.

1e pr. scheik.
3e verm. vad. gesch.

Piet Magusin, van Stein.

pr. 6 verm.
1e verm. lat., 1e verm. scheik., 3e verm. handt. 4e verm. alg. gesch., 6e verm. fr., 6e verm. eng.

Crousen Toine, van Heerlerheide.

pr. 6 verm.
2e verm. eng., 2e verm. alg. gesch., 3e verm. gr. 4e verm. godsd., 4e verm. lat., 4e verm. hoogd.

Leo Kellenaers, van Tegelen.

1e verm. ned., 1e verm. handt., 5e verm. godsd., 5e verm. alg. gesch.

Hub. Aendekerk, van Stramproy.

4e verm. eng., 6e verm. hoogd.

Joseph Jongen, van Simpelveld.

1e verm. vad. gesch.

Gee Janssen, van Afferden.

1e verm. scheik.

Jacques Heijmans, van Stramproy.

6e verm. aardk.

DERDE KLAS.

2de Afd.

Henri Smits, van Middelaar (Mook).

Alg. pr., 1e pr. gr., 1e pr. lat., pr. ned., 1e pr. fr., 1e pr. hoogd., 1e pr. eng., 1e pr. stelk., 1e pr. aardk., 1e pr. scheik.
1e verm. kerk. gesch., 2e verm. godsd., 2e verm. meetk.

Wim Rongen, van Heerlen.

1e pr. godsd., pr. ned., 1e pr. meetk., 2e pr. gr., 2e pr. alg. gesch., 2e pr. aardk., 2e pr. scheik., 2e pr. lat., pr. 4 verm.
1e verm. fr., 1e verm. vad. gesch., 1e verm. stelk., 2e verm. kerk. gesch.

Frans Seerden, van Laar (Weert).

1e pr. fr., 1e pr. meetk., 2e pr. handt., pr. 6 verm.
1e verm. hoogd., 1e verm. eng., 2e verm. alg. gesch., 3e verm. gr., 3e verm. kerk. gesch., 4e verm. stelk.

Jan Merckx, van Amstelveen.

1e pr. kerk. gesch., 2e pr. scheik., pr. 5 verm.
1e verm. eng., 2e verm. vad. gesch., 3e verm. hoogd., 4e verm. meetk., 6e verm. godsd.

Hub. Meyers, van Rothem (Meerssen).

2e pr. lat., 2e pr. hoogd., pr. 4 verm.
1e verm. gr., 1e verm. eng., 3e verm. fr., 4e verm. ned.

Piet Omloo, van Echt.

2e pr. eng., 2e pr. scheik., pr. 4 verm.
verm. lat., 1e verm. aardk., 2e verm. gr., 3e verm. godsd.

Harry Willems, van Maastricht.

1e pr. vad. gesch., 1e pr. alg. gesch.
2e verm. aardk., 3e verm. godsd.

Wim Robbertz, van Kerkrade.

2e pr. godsd., 2e pr. vad. gesch.
1e verm. ned.

Hub. Titulaer, van Venlo.

1e pr. meetk., pr. 4 verm.
1e verm. godsd., 1e verm. alg. gesch., 3e verm. stelk., 4e verm. vad. gesch.

Hans van Wersch, van Molenberg (Heerlen)

1e pr. handt.

Nico van Stiphout, van Weert.

1e verm. stelk., 1e verm. handt., 3e verm. scheik., 4e verm. kerk. gesch., 4e verm. meetk.

Louis Grubben, van Maasbree.

1e verm. kerk. gesch., 2e verm. ned., 4e verm. godsd., 4e verm. alg. gesch.

Jan Nijskens, van Arcen.

2e verm. ned., 3e verm. aardk., 4e verm. handt.

Harry Peerlings, van Tungelroy.

2e verm. fr.

Jan Tacken, van Horst.

2e verm. hoogd.

Fons Tijssen, van Roermond.

2e verm. meetk.

Leo Oudenhoven, van Venray.

3e verm. handt.

Willy Janssen, van Panningen.

4e verm. godsd.

Frans Vroemen, van Geleen.

4e verm. gr.

Piet Theuws, van Venray.

4e verm. eng.

TWEEDE KLAS.

1ste Afd.

Giel Coumans, van Munstergeleen.

Alg. pr., 1e pr. gr., 1e pr. ned., 1e pr. fr., 1e pr. meetk., 2e pr. bijb. gesch., 2e pr. lat., 2e pr. vad. gesch., 2e pr. nat. hist.

Martin Gielen, van Broekhuizen.

1e pr. vad. gesch., 2e pr. fr., 2e pr. alg. gesch., pr. 6 verm.
1e verm. meetk., 2e verm. gr., 2e verm. ned., 2e verm. aardk., 3e verm. eng., 4e verm. stelk.

Hub. Dols, van Munstergeleen.

1e pr. godsd., 1e pr. eng., 2e pr. ned., pr. 5 verm.
1e verm. gr., 1e verm. aardk., 2e verm. nat. hist., 3e verm. fr., 4e verm. bijb. gesch.

Jacques Crompvoets, van Meyel.

2e pr. alg. gesch., 2e pr. aardk., 3e pr. lat., pr. 4 verm.
2e verm. eng., 3e verm. godsd., 3e verm. bijb. gesch., 4e verm. fr.

Eugène Honée, van Meerssen.

1e pr. gr., 1e pr. lat., pr. 5 verm.
1e verm. meetk., 3e verm. alg. gesch., 3e verm. stelk., 3e verm. nat. hist., 4e verm. ned.

Wim Dirks, van Eygelshoven.

1e pr. nat. hist., 2e pr. vad. gesch.
1e verm. godsd., 3e verm. alg. gesch.

Louis Bours, van Banholt (Mheer).

2e pr. godsd., 2e pr. ned.
1e verm. bijb. gesch., 1e verm. lat.

Chris Scheenen, van Heeze (N.-Br.).

1e pr. alg. gesch., pr. 6 verm.
1e verm. godsd., 1e verm. fr., 1e verm. stelk., 2e verm. bijb. gesch., 3e verm. gr., 4e verm. meetk.

Freddie Konings, van Baarlo.

2e pr. stelk.
1e verm. eng., 1e verm. nat. hist., 2e verm. fr.

Jos. Backhuis, van Stein.

1e pr. stelk.
4e verm. fr., 4e verm. aardk.

Nico Custers, van Graetheide (Sittard).

2e pr. meetk.
3e verm. aardk., 4e verm. nat. hist.

Theo Janssen, van Baarlo.

1e pr. bijb. gesch.

Willy Gerards, van Tegelen.

pr. 4 verm.
3e verm. vad. gesch., 4e verm. godsd., 4e verm. ned., 4e verm. meetk.

Piet Baltus, van Stein.

2e verm. handt., 3e verm. alg. gesch., 3e verm. meetk.

Martin Claessens, van Hushoven (Weert).

2e verm. alg. gesch., 4e verm. stelk.

Eef van Beers, van Hoensbroek.

3e verm. gr., 4e verm. eng.

Piet Geomini, van Blerick .

2e verm. vad. gesch.

Hubert Arets, van Doenrade.

2e verm. stelk.

Theo Frijns, van Beek (L.).

3e verm. ned.

TWEEDE KLAS.

2de Afd.

Piet Tunissen, van Leveroy.

Alg. pr., 1e pr. ned., 2e pr. lat., 2e pr. eng., 2e pr. stelk., 2e pr. nat. hist., pr. 7 verm.
1e verm. meetk., 1e verm. handt., 2e verm. bijb. gesch., 2e verm. fr., 3e verm. vad. gesch., 4e verm. gr., 5e verm. godsd.

Léon Kluts, van Maastricht.

1e pr. gr., 1e pr. lat., 1e pr. alg. gesch., 1e pr. nat. hist., 2e pr. godsd., 2e pr. fr., 2e pr. vad. gesch.

Joseph Kuppens, van Kelpen-Oler.

1e pr. godsd., 1e pr. bijb. gesch., 1e pr. aardk., 2e pr. fr., 2e pr. eng., 2e pr. alg. gesch.
2e verm. nat. hist., 4e verm. stelk.

Jan Lejeune, van Maastricht.

1e pr. fr., 1e pr. eng., 2e pr. gr., 2e pr. lat., 3e pr. bijb. gesch.
1e verm. ned., 1e verm. aardk., 2e verm. alg. gesch.

Matthieu van der Hijden, van Spekholzerh.

1e pr. stelk., 1e pr. meetk.
1e verm. nat. hist., 2e verm. handt.

Jan Linke, van Voerendaal.

2e pr. ned., pr. 5 verm.
1e verm. godsd., 2e verm. aardk., 3e verm. fr., 3e verm. vad. gesch., 3e verm. alg. gesch.

Joseph Jans, van Heerlerheide.

1e pr. vad. gesch.
1e verm. stelk., 2e verm. meetk., 3e verm. aardk.

Henri Meertens, van Nuth.

pr. handt.
3e verm. eng., 4e verm. bijb. gesch., 5e verm. godsd.

Frans Helmes, van Steyl.

2e pr. lat.
1e verm. gr., 3e verm. godsd., 3e verm. eng.

Hubert Kallen, van Geleen.

2e pr. alg. gesch.
2e verm. eng., 4e verm. godsd.

Joseph van Laar, van Voerendaal.

2e pr. meetk.
1e verm. vad. gesch., 3e verm. stelk.

Matthieu Hacking, van Vaals.

3e pr. godsd.
3e verm. meetk.

Miel van der Hart, van Venlo.

pr. 4 verm.
1e verm. bijb. gesch., 2e verm. gr., 4e verm. meetk., 4e verm. aardk.

Rudy Huysmans, van 's-Gravenhage.

pr. 4 verm.
2e verm. stelk., 3e verm. gr., 3e verm. lat., 3e verm. ned.

Jan Leenen, van Roermond.

3e verm. bijb. gesch., 4e verm. alg. gesch.

Wim Martens, van Hoensbroek.

4e verm. ned., 4e verm. vad. gesch.

Fons Kessels, van Grathem.

3e verm. fr.

TWEEDE KLAS.

3de Afd.

René Lamberigts, van Hunsel.

Alg. pr., 1e pr. godsd., 1e pr. lat., 1e pr. fr., 2e pr. bijb. gesch., 2e pr. eng., pr. 4 verm.
1e verm, gr., 1e verm. alg. gesch., 2e verm. meetk., 4e verm. ned.

Paul Pisters, van Voerendaal.

Alg. pr., 3e pr. godsd., 3e pr. lat.
1e verm. eng., 3e verm. aardk., 4e verm. bijb. gesch.

Frans Kessels, van Leveroy.

1e pr. bijb. gesch., 1e pr. stelk., 1e pr. meetk., pr. nat. hist., 1e pr. aardk., pr. handt., 2e pr. godsd., 2e pr. fr.
2e verm. alg. gesch., 2e verm. gr.

Martin Philips, van Valkenburg (L.).

1e pr. gr., 1e pr. eng., 2e pr. fr.
1e verm. bijb. gesch., 2e verm. godsd., 2e verm. ned.

Matthieu Schlijper, van Chèvremont.

1e pr. lat., 1e pr. ned., 2e pr. gr.
2e verm. godsd., 3e verm. fr.

Geert Vullings, van Well.

pr. nat. hist., 2e pr. ned., pr. 7 verm.
1e verm. meetk., 2e verm. stelk., 2e verm. handt., 3e verm. vad. gesch., 3e verm. alg. gesch., 4e verm. aardk., 5e verm. godsd.

Harry Theunissen, van Horst.

1e pr. alg. gesch., 2e pr. aardk.
1e verm. vad. gesch., 1e verm. nat. hist., 3e verm. bijb. gesch.

Jos. Schreurs, van Nuth.

1e pr. vad. gesch., 3e pr. lat.
2e verm. fr., 3e verm. gr., 4e verm. alg. gesch.

Jan Rompen, van Vijlen (Vaals).

2e pr. vad. gesch., 2e pr. alg. gesch.
3e verm. meetk., 4e verm. stelk.

Wijnand Wijnen, van Hegelsom (Horst).

2e pr. meetk., pr. 7 verm.
1e verm. bijb. gesch., 1e verm. stelk., 2e verm. aardk., 2e verm. nat. hist., 3e verm. ned., 3e verm. vad. gesch., 4e verm. godsd.

Tonny Perriëns, van Roermond.

2e pr. stelk.

Frans Stoks, van Posterholt.

pr. 6 verm.
1e verm. lat., 1e verm. ned., 3e verm. eng., 3e verm. stelk., 3e verm. gr., 4e verm. fr.

Jan Vaes, van Roggel.

1e verm. godsd., 1e verm. aardk., 3e verm. eng.

Jo Recker, van Maastricht.

3e verm. vad. gesch., 3e verm. nat. hist.

EERSTE KLAS.

1ste Afd.

Leo Snijders, van Heerlen.

Alg. pr., 1e pr. lat., 1e pr. ned., 1e pr. fr., 1e pr. stelk., pr. 7 verm.
1e verm. godsd., 1e verm. bijb. gesch., 1e verm. vad. gesch., 1e verm. aardk., 1e verm. nat. hist., 2e verm. handt., 4e verm. alg. gesch.

Joachim Gommans, van Tegelen.

1e pr. godsd., 1e pr. aardk., 1e pr. handt., 2e pr. vad. gesch., 2e pr. alg. gesch.
2e verm. lat., 3e verm. nat. hist.

Jean Dupont, van Gronsveld.

1e pr. bijb. gesch., 1e pr. lat., 1e pr. fr., 2e pr. nat. hist., pr. 4 verm.
1e verm. vad. gesch., 2e verm. alg. gesch., 2e verm. aardk., 3e verm. handt.

Frans Frissen, van Schimmert.

1e pr. vad. gesch., 2e pr. bijb. gesch., 2e pr. aardk., pr. 5 verm.
1e verm. alg. gesch., 4e verm. lat., 4e verm. ned., 4e verm. fr., 4e verm. nat. hist.

Pierre Rousseau, van Maastricht.

2e pr. ned., 2e pr. handt.
2e verm. lat., 2e verm. vad. gesch.

Matthieu Schoeren, van Tegelen.

2e pr. godsd., 2e pr. stelk.

Leo Meulenberg, van Doenrade.

1e pr. alg. gesch., pr. 7 verm.
1e verm. lat., 1e verm. fr., 1e verm. vad. gesch., 2e verm. ned., 3e verm. aardk., 3e verm. stelk., 4e verm. handt.

Willy Veugelers, van Obbicht.

2e pr. voordr., pr. 5 verm.
2e verm. fr., 3e verm. godsd., 3e verm. ned., 3e verm. alg. gesch., 4e verm. lat.

Matthieu Ernst, van Linne.

1e pr. nat. hist., pr. 4 verm.
1e verm. ned., 1e verm. stelk., 4e verm. godsd., 4e verm. aardk.

Hubert Eijssen, van Schimmert.

1e verm. handt., 4e verm. bijb. gesch., 4e verm. stelk.

Bas Cartigny, van Roermond.

2e verm. bijb. gesch., 2e verm. stelk., 2e verm. nat. hist.

Theo van Els, van Wanssum.

3e verm. bijb. gesch., 4e verm. fr.

Jan Janssen, van Stein.

2e verm. fr.

EERSTE KLAS.

2de Afd.

Frans Steegh, van Leveroy.

Alg. pr., 1e pr. godsd., 1e pr. lat., 1e pr. ned., 1e pr. fr., 1e pr. stelk., 1e pr. gesch., 1e pr. aardr., 2e pr. bijb. gesch., 2e pr. nat. hist.
3e verm. handt.

Piet Cox, van Brunssum.

2e pr. godsd., 2e pr. ned., 2e pr. lat., 2e pr. fr.
4e verm. stelk.

Jo Cleophas, van Steyl.

1e pr. nat. hist., 2e pr. stelk.
1e verm. lat., 1e verm. handt., 4e verm. fr.

Piet Holthuysen, van Tegelen.

2e pr. gesch., 2e pr. handt.
5e verm. godsd., 6e verm. lat.

Matthieu Limpens, van Spaubeek.

1e pr. handt., pr. 4 verm.
2e verm. godsd., 3e verm. aardk., 4e verm. nat. hist., 5e verm. lat.

Jo Heiligers, van Schimmert.

3e pr. godsd., pr. 4 verm.
1e verm. bijb. gesch., 1e verm. fr., 1e verm. aardk., 3e verm. nat. hist.

Ben van Dijck, van Bergen (L.).

3e pr. lat., pr. 4 verm.
1e verm. ned., 1e verm. stelk., 3e verm. fr., 3e verm. aardk.

Jan Adams, van Beegden.

4e pr. lat., pr. 4 verm.
1e verm. gesch., 2e verm. fr., 2e verm. stelk., 3e verm. godsd.

Jules Houtvast, van Schinnen.

1e pr. bijb. gesch.

Alphons Martens, van Schimmert.

pr. 4 verm.
1e verm. godsd., 3e verm. bijb. gesch., 3e verm. lat., 4e verm. ned.

Hein Sieben, van Schimmert.

pr. 4 verm.
3e verm. gesch., 4e verm. stelk., 6e verm. godsd., 7e verm. lat.

Paul Menge, van Venlo.

2e verm. lat., 3e verm. ned., 4e verm. handt.

Hubert Dings, van Tegelen.

2e verm. ned., 2e verm. stelk., 4e verm. lat.

Jacques Crombag, van Beek (L.).

2e verm. aardk., 4e verm. godsd., 4e verm. bijb. gesch.

EERSTE KLAS.

3de Afd.

Theo van Aalst, van Schinveld.

Alg. pr., 1e pr. ned., 1e pr. fr., 1e pr. gesch., 2e pr. godsd., 2e pr. lat., 2e pr. stelk., 2e pr. aardk., 2e pr. nat. hist.

Piet Driessen, van Melderslo (Horst).

1e pr. bijb. gesch., 1e pr. lat., 1e pr. stelk., 2e pr .fr.
2e verm. ned., 2e verm. nat. hist., 3e verm. aardk.

Antoon van Dijk, van Nederweert.

1e pr. godsd., 1e pr. aardk., 2e pr. gesch., pr. 4 verm.
1e verm. ned., 1e verm. nat. hist., 2e verm. bijb. gesch., 3e verm. stelk.

Harry Smits, van Venlo.

1e pr. nat. hist., 1e pr. handt., 2e pr. ned.
1e verm. fr., 5e verm. godsd.

Jan Klerken, van Nunhem.

2e pr. handt.
3e verm. godsd., 3e verm. nat. hist., 4e verm. aardk.

Hubert Pelzer, van Vaals.

2e pr. bijb. gesch.
1e verm. godsd., 2e verm. stelk.

Felix Peters, van Geleen.

3e pr. godsd.
3e verm. fr.

Werner van Oosten, van Gracht (Kerkrade).

3e pr. lat.
1e verm. handt.

Jean Meusen, van Heer.

pr. 4 verm.
1e verm. lat., 3e verm. bijb. gesch., 3e verm. gesch., 4e verm. fr.

Hubert Janssen, van Broekhem (V'burg L.).

pr. 4 verm.
1e verm. aardk., 3e verm. ned., 4e verm. fr., 4e verm. gesch.

Pierre Probst, van Tegelen.

1e verm. bijb. gesch., 4e verm. godsd., 4e verm. handt.

Giel Goris, van Heerlerbaan.

1e verm. stelk., 2e verm. fr.

Sjef Vrolijk, van Passart (Hoensbroek).

3e verm. handt., 6e verm. godsd.

Eddy Vliegen, van Gulpen.

4e verm. ned., 4e verm. bijb. gesch.

Pierre Kleijnen, van Noorbeek.

2e verm. aardk.

Jan Verharen, van Heerlen.

2e verm. handt.

Voorbereidende Klas.

1ste Afd.

Jan Geurts, van Bingelrade.

Alg. pr., 1e pr. ned., 1e pr. lat., 1e pr. rek., 1e pr. zang, 2e pr. fr., 2e pr. aardk.
1e verm. bijb. gesch., 1e verm. vad. gesch., 2e verm. voordr.

Jan Faessen, van Venlo.

1e pr. nat. hist., 2e pr. godsd., 2e pr. bijb. gesch., 2e pr. vad. gesch., 2e pr. rek.
1e verm. fr., 2e verm. lat.

Nico Dobbelstein, van Mheer (L.).

1e pr. bijb. gesch., 2e pr. ned., 2e pr. lat., 2e pr. aardk.
2e verm. vad. gesch.

Jan Linders, van Bergen (L.).

1e pr. ned., 1e pr. fr., 1e pr. vad. gesch.
1e verm. rek., 3e verm. lat.

Louis Loontjens, van Heerlen.

1e pr. aardk., pr. 5 verm.
1e verm. nat. hist., 2e verm. fr., 2e verm. zang, 3e verm. ned., 4e verm. bijb. gesch.

Harry Kempen, van Nieuwenhagen.

2e pr. vad. gesch., pr. 5 verm.
1e verm. ned., 1e verm. lat., 3e verm. godsd., 3e verm. fr., 3e verm. rek.

Harry Lemmens, van Elsloo.

1e pr. godsd.
2e verm. aardk.

Jan Frantzen, van Kerkrade.

1e pr. voordr.

Hubert Hamers, van Ubachsberg.

2e pr. nat. hist.

Wim Embrechts, van Rumpen (Brunssum).

pr. 4 verm.
2e verm. godsd., 2e verm. rek., 2e verm. nat. hist., 3e verm. bijb. gesch.

Piet Ickenroth, van Linne.

1e verm. godsd., 2e verm. zang.

Jan Boosten, van Welten (Heerlen).

2e verm. bijb. gesch., 3e verm. aardk.

Jan Lucassen, van Horst.

2e verm. ned., 3e verm. nat. hist.

Matthieu Geelen, van Hunsel.

1e verm. aardk.

Jan Driessen, van Stein.

1e verm. zang.

Henk Groetelaers, van Sevenum.

3e verm. godsd.

Voorbereidende Klas.

2de Afd.

Martin Puijn, van Wanssum.

Alg. pr., 1e pr. ned., 2e pr. godsd., 2e pr. bijb. gesch., 2e pr. rek., 2e pr. vad. gesch.
2e verm. fr., 2e verm. aardk.

André Thewissen, van Schimmert.

1e pr. ned., 1e pr. rek., pr. 5 verm.
1e verm. bijb. gesch., 2e verm. godsd., 2e verm. fr., 2e verm. aardk., 2e verm. zang.

Harry Roggen, van Steyl.

1e pr. fr., 1e pr. lat.
3e verm. ned., 3e verm. zang.

Leo Crombach, van Bleijerheide.

1e pr. zang, pr. 5 verm.
1e verm. fr., 1e verm. lat., 1e verm. rek., 1e verm. aardk., 2e verm. ned.

Arnold Versleijen, van Tienray.

1e pr. aardk., 2e pr. nat.
3e verm. rek.

Engelbert Schroijen, van Haler-Uffelse.

1e pr. godsd.
3e verm. aardk.

Ed. Puts, van Beek (Maasbracht).

1e pr. gesch.
1e verm. godsd.

Harry Vaes, van Breust (Eysden).

1e pr. vad. gesch.
2e verm. rek.

Sjef Pinckaers, van Nuth.

1e pr. nat.

Jan Janss, van St. Pieter (Maastricht).

2e pr. fr.

Frans Augustus, van Beek (L.).

1e verm. ned., 2e verm. bijb. gesch., 4e verm. rek.

Frits Peeters, van Maasbree.

1e verm. vad. gesch., 2e verm. aardk., 4e verm. zang.

Henk Thissen, van Holz (Kerkrade).

1e verm. zang.

Julien Straeten, van Vaals.

1e verm. handt.

Sjef Rooden, van Houthem St. Gerlach.

2e verm. vad. gesch.

Peter Beuming, van Mook.

3e verm. godsd.

PERSONALIA

De *H. Priesterwijding* ontvingen :

Frits Adams.
Piet van den Baar.
Harry Coenen.
Hub Crasborn.
Leo Geelen.
Ben Gerardts.
Jacques Haenen.
Hub Hamers.
Piet Hendriks.
Chris Henkens.
Hubert Houben.
Ben Janssen.
Jan Lenders.
Martin Lücker.
Piet Meeuvis.
Joseph Moonen.
Joseph Quaedvlieg.
Jo Simons.
Leo Raemaekers.
Henri van Sloun.
Dolf Smeets.
Frits van Tuel.
van het Bisdom Roermond.
Hyacinthus (Harry) Salemans O.P.
van de Orde der Dominicanen.

De volgende examens werden afgelegd : *

R.K. Universiteit Nijmegen :

J. M. Senden, doct. ex. psychol.
P F. Wolfs O.P., cand. ex. Germ. lett. (Duits).
J. G. Fleuren, doct. ex. rechten.
P. J. J. Coenen Pr., cand. ex. Ned. lett.
J. L. G. Cobben, cand. ex. rechten.
J. B. Pierik, cand. ex. rechten.
Th. M. M. Nelissen, cand. ex. Ned. lett.
P. Th. I. M. Begheijn, cand. ex. psychol.
L. H. Weyermans, promotie lett. en wijsbeg.
J. G. van Wersch, cand. ex. rechten
H. J. Penders, cand ex. psychol.
H. W. G. Huis in 't Veld, promotie lett. en wijsbeg.
J. H. Th. M. A. Erens, cand. ex. rechten.

Universiteit Leiden :

G. H. Reygersberg, prop. ex. med.
D. Wintgens, artsex. 2e d.
H. H. Baggen, doct. ex. med. 2e d.
E. L. Humme, cand. ex. med.
J. W. H. Bour, doct. ex. med. 2e d.
K. L. J. Hoefnagels, doct. ex. med. 1e d.

Universiteit Utrecht :

L. A. R. Starmans, semi-artsex.
P. A. Motké, semi-artsex.
L. E. J. Snijders, artsex.
P J. Frantzen, cand. ex. pharm.
H. W. A. Franssen, tandartsex.
Th. J. Weterman, artsex.
J. A. Pinckaers, artsex.
E. Ph. J. Snijders, artsex.
M. H. C. C. Meens, doct. ex. veearts 1e d.
F. H. J. Jaartsveld, cand. ex. veearts.
M. F. J. van Sambeek, semi-artsex.
J. E .M. Starmans, semi-artsex.
A. F. J. Sterk, cand. ex. pharm.
E. F. M. van Loo, theor. tandheelk. 2e d.
H. F. Hendriks Pr., cand. ex. wis- en nat.k.
G. U. M. de Bruyckere, doct. ex. med.
H. J. Geelen, doct. ex. veearts 1e d.
J. J. L. Fick, doct. ex. med. 1e d.
Th. H. H. A. van Rens, doct. ex. med. 1e d.
J. E. M. Cremers, tandartsex.
J. J. Ch. van Well, artsex.
P. M. A. Willemse, semi-artsex.
M. A. Tunnissen, semi-artsex.
R. L. O. M. Verhaak, doct. ex. med. 1e d.
F. M. H. Willemse, cand. ex. med.
J. H. Vijgen, cand. ex. med.
J. Th. J. J. Voorpool, artsex.
P. J. A. Ruijs, cand. ex. med.
W. D. G. Loyson, cand. ex. med.

*) De examenlijst is afgesloten op 15 Juli. Oudleerlingen worden verzocht opgave van door hen afgelegde examen te zenden aan Red. v. Rolduc's jaarboek te Rolduc.

Universiteit Groningen :

P. J. E. Rouing, cand. ex. med.
J. H. Everts, cand. ex. med.
H. A. M. Willemse, doct. ex. med.
F. T. J. Jansen, cand. ex. med.
G. J. Schoemaker, cand. ex. med.
A. H. J. Coppes, promotie med. c.l.
C. J. M. Willemse, artsex.
A. H. Ch. Meertens Pr., cand. ex. Germ. lett. (Engels).
J. P. Jaartsveld, artsex.

Universiteit Amsterdam :

J. C. H. M. Wijffels, cand. ex. med.
A. F. America, artsex. 1e d.
C. C. S. M. Wijffels, artsex. 1e d.
P. A. Th. M. Jaspers, apothekersex.
J. H. Wiegersma, cand. ex. med.
Ch. J. Plantz, cand. ex. rechten.
A. A. M. Widdershoven, doct. ex. med.
A. W. M. Busch, prop. ex. med.
C. H. Juten, cand. ex. med.
F. J. J. M. Oosterholt, cand. ex. med.
Th. Coppes, doct. ex. econ.

Technische Hogeschool Delft :

A. R. Pinckaers, prop. ex. scheik. ing.
O. J. Hermanns, prop. ex. electrot. ing.

Landbouwhogeschool Wageningen :

H. A. J. Moors, ing. ex. Ned. landb.
A. P. G. Poyck, prop. ex.
B. C. Bos, cand. ex. Ned. landb.
W. J. Scholtens, cand. ex. trop. landb.

Katholieke Economische Hogeschool Tilburg :

E. M. Lejeune, doct. ex. (1948).
A. J. H. Timmermans Pr., doct ex. (1948).
B. J. Weterman Pr., prop. ex.
J. W. J. Wiertz, cand. ex. ec.
N. H. N. W. van Wersch, cand. ex. ec.
P. H. M. Hendrikx, cand. ex. ec.
B. H. H. Luger, cand. ex. ec.
A. H. J. J. Kaanen, doct. ex. ec. soc.
H. Th. M. Berndsen, doct. ex. ec. soc.
L. J. C. Horbach, prop. ex. ec.
G. B. Prummel, prop. ex. ec.
J. H. H. Holtackers, doct. ex. ec. bedrh.
H. A. M. Claerhoudt, cand. ex. ec.
A. H. J. M. Beckers, cand. ex. ec.
P. H. M. de Roy, cand. ex. ec.
F. C. M. Dirken, doct. ex. ec. bedrh.
G. A. A. Spauwen, doct. ex. ec. bedrh.

Universiteit Leuven :

M. J. A. H. Schrijnemakers, doct. ex. psych. c.l.
H. W. Th. Hillege, cand. ex. psych.
M J. A. H. Schrijnemakers, bacc. ex. phil. c.l.
P. M. Hanrath, bacc. ex theol.

Bijbelinstituut Rome :

L. J. M. R. Hermans, lic. ex. S. Script.

Ex. Gem. Administratie :

M. O. M. C. Verheggen.

Werden benoemd
tot Minister van Justitie :

Mr. Th. R. J. Wijers, Vice-president van het gerechtshof te 's-Hertogenbosch.

tot Huisprelaat van Z.H. de Paus :

A. H. Lerschen, Pastoor te Rayne in Louisiana (U.S.A.)

tot Proost van het Kathedraal Kapittel van het Bisdom Roermond :

G. Rhoen, Plebaan - deken te Roermond.

tot Kanunnik van het Kathedraal Kapittel van het Bisdom Roermond :

P. J. Jansen, Professor aan het Groot Seminarie.

tot deken van :

Wijk-Maastricht : M. H. A. M. Poels.
Weert : A. M. L. Omloo.

tot Ridder in de orde van de H. Gregorius de Grote :

Mr. J. E. Delhougne, President van de Arr. Rechtbank te Roermond.
G. B. Koning, arts te Uden.

tot Groot-Kruis in de Orde van Oranje-Nassau :

Jhr. Mr. E. F. M. J. Michiels van Verduynen, buitengewoon en gevolmachtigd Ambassadeur te Londen.

tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw :

Mgr. Dr. F. J. Feron, Vicaris-generaal en President van het Groot Seminarie te Roermond.
Mr. J. E. Delhougne, President van de Arr. Rechtbank te Roermond.
Mr. G. W. O. Janssens, Rijksadvocaat te Maastricht.

tot Officier in de Orde v. Oranje Nassau :

A. W. G. M. Wiegerink, Pastoor-deken te Utrecht.
R. P. P. A. M. Mignot, Dir. N.V. Mignot & de Block te Eindhoven.
Dr. P. M. H. H. Prillwitz, Hoofd Dienst voor Ondernemingslandbouw in Indonesië.
H. A. J. Mannaerts, Voorzitter Kamer van Koophandel en Fabrieken in Noord-Brabant te Tilburg.
Ir. J. Th. Everts, Secretaris A. B. T. B. te Arnhem.
Mr. H. W. J. M. de Jong, Secretaris van het Bestuur van de St. Radboudstichting, te 's-Gravenhage.
H. J. C. Horbach, Dierenarts, plv. Inspecteur districtsb. Veeartsenijkundige Dienst te Gulpen.
F. J. H. Quaedvlieg, plv. Inspecteur districtb. Veeartsenijkundige dienst te Valkenburg (L.).

tot Ridder in de Orde v. Oranje-Nassau

J. W. H. Houbiers, Burgemeester van Bocholtz en Simpelveld.

tot Officier in het Legioen van Eer :

Mgr. Prof. Dr. F. L. R. Sassen, Hoogleraar te Leiden.
H. J. Vullinghs, pastoor te Grubbenvorst (posthuum).

tot Hofmaarschalk van H.M. de Koningin :

R. J. E. M. van Zinnicq Bergmann.

tot Hoogleraar aan de Jan van Eyck Academie te Maastricht :

Charles Vos te Maastricht.

tot Docent in de Romaanse taalkunde aan de R.K. Leergangen :

Dr. J. P. Boosten, leraar te Rolduc.

tot Lid v. d. Nederl. Maatschappij voor letterkunde :

L. C. W. Laughs.

tot lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal :

Mr. J. M. L. Th. Cals, Assistent bij de R.K. Universiteit te Nijmegen.

tot Lid van de Staten der Nederlandse Antillen :

Mr. I. C. Debrot.

tot Landdrost van Tudderen :

H. M. J. Dassen, Lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal.

tot Voorzitter van de Mijn Industrieraad :

Mr. J. M. L. Th. Cals, Lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal.

tot Inspecteur van de Volksgezondheid en van de Veeartsenijkundige Dienst in Limburg :

J. H. Hamers.

tot Directeur van het Openbaar Slachthuis te Kerkrade :

P. J. N. Koomen.

tot Notaris te Gronsveld :

J. H. M. Heijnen, cand. notaris te Maastricht.

Begiftigd met :
de decoratie bronzen kruis van verdienste :

P. J. Slots, Kapelaan te Weert.

het oorlogskruis met de palmen :

H. J. Vullinghs, pastoor te Grubbenvorst (posthuum).

OVERLEDENEN.

(achter de naam zijn de jaren aangegeven waarin zij als leerling op Rolduc verbleven).

Jhr. Jan A. I. H. Graafland (1907—1911), reserve-kapitein † gefusilleerd 2 Februari 1945 in concentratiekamp Oraniënburg.

Constant Pijls (1889—1898), oud-ambtenaar van de Burgerlijke Stand en oud-Gemeente archivaris van Roermond. † 1948.

Wouter P. A. Brokx (1911—1916). † 31 Juli 1948 te Dongen.

Frans J. Dortu (1930—1933). † 5 Augustus 1948 te Kerkrade.

Joseph J. Creusen (1901—1903), em.-pastoor te Gronsveld. † 21 Augustus 1948 te Margraten.

Eduard J. F. Geelen (1896—1898), em.-pastoor te Blerick. † 31 Augustus 1948 te Maastricht.

Mgr. Dr. Henri A. Poels (1880—1888), oud-Hoofdaalmoezenier van Sociale Werken in het Bisdom Roermond,
oud-Hoogleraar aan de R.K. Universiteit te Washington,
Huisprelaat en Protonotarius Apostolicus a.i.p. van Z.H. de Paus, Groot Officier in de Orde van Oranje-Nassau,
Consultor van de Pauselijke Bijbelcommissie.
† 7 September 1948 te Imstenrade (L.).

Carolus P. A. Nicolaï (1892—1896)). † 4 September 1948 te 's-Gravenhage.

Mgr. Willem C. Cloots (1887—1889), Proost van het Kathedraal Kapittel van het Bisdom Roermond, Geheim Kamerheer van Z.H. de Paus, oud-professor en provisor van het Groot Seminarie, Officier in de Orde van Oranje Nassau. † 11 October 1948 te Heerlen.

Carolus F. A. Witte (1896—1901), begiftigd met het Ere-kruis Pro Ecclesia et Pontifice. † 13 October 1948 te Arnhem.

F. Joseph Heijnen (1886—1890), em.-pastoor te Heyen (L.). † 14 October 1948 te Mesch (L.).

Willem J. Körver (1912—1914). Commies-Chef van de gemeente Kerkrade. † 24 October 1948 te Wassenaar.

J. Jozef Habets (1902—1906), notaris te Gronsveld. † 27 October 1948 te Lokeren (B.).

Antoon J. J. M. van Loon (1887—1894), apotheker te Oosterhout. † 29 October 1948 te Oosterhout.

Pater Dr. Leonard Peeters S.J. (1893—1894). † 3 Januari 1949 te Nijmegen.

Gerard H. M. Rutten (1937—1949), parachutist K.N.I. Leger. † 5 Januari 1949 te Bandoeng.

Jan J. Goldschmitz (1904—1906), pastoor te Baarlo. † 17 Januari 1949 te Baarlo.

Ir. Joseph Th. J. Cuypers (1872—1879), architect, Ridder in de orde van de H. Gregorius de Grote, Ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw, Officier in de orde van Oranje Nassau, drager van het Erekruis Pro Ecclesia et Pontifice, H. C. Member R.I.B.A., begiftigd met de zilveren ere-penning van de stad Roermond. † 20 Januari 1949 te Meerssen.

J. Lucas Röselaers (1872—1880), em.-pastoor te Hoensbroek, Officier in de orde van Oranje Nassau. † 9 Maart 1949 te Houthem St. Gerlach.

Jacobus J. Verbeeten (1888—1892), oud-hoofdinspecteur van het L.O., Ridder in de orde van de H. Gregorius de Grote, Ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw, Officier in de orde van Oranje Nassau. † 14 Maart 1949 te Breda.

W. Hubertus A. Duysens (1887—1889), em.-pastoor te Bingelrade. † 18 Maart 1949 te Sittard.

Mr. George A. H. Baron Michiels van Kessenich (1882—1883), oud-lid van de Eerste Kamer, oud-rijksadvocaat, oud-lid van de Provinciale Staten van Limburg. † 3 April 1949 te Nuth.

Albert F. M. J. Smeets (1927—1930), Majoor bij de Luchtvaarttroepen. † 14 Mei 1949 te Kroja (Java).

Bernardus J. A. Ruemkens (1912—1919), Dir. Ruemkens' Houthandel te Heerlen. † 17 Mei 1949 te Meteren bij Geldermalsen.

Hans Slangen (1928—1930). † 29 Mei 1949 te Venlo.

Frans J. Arkenbosch (1919—1929). † Juni 1949 te Londen.

Ere-galerij van oud-Rolducse Helden

Derde vervolg

Eens was een zoon de trots van zijn vader, het geluk van zijn moeder en het middelpunt van hun beider toekomstplannen. Hun zorg was vreugde. Zij vertrouwden hun levende rijkdom toe aan de vormende scholen van Rolduc. De jongen vocht met de studie, zichzelf en het leven. Opgetogen zong hij zijn „Adieu Rolduc" en verder vocht hij met studie, zichzelf en leven, welke trits weerbarstiger bleek dan voorheen. Hij overwon. De droom van zijn ouders realiseerde zich, soms letterlijk, heel vaak anders, maar de werkelijkheid was goed.

Daar verscheen de oorlog. Door wiens schuld? Hij was er en hij verwoestte, verwoestte plannen en levens. Aangrijpend tragisch is het gewelddadig afgebroken worden van een mannenleven in zijn volle kracht, omdat het nog niet alle beloften heeft ingelost. Maar de zorgen er aan besteed zijn niet vergeefs geweest, wanneer het leven intens gespannen was en het eindigde in dienst van een heilige zaak.

Jhr. JAN GRAAFLAND.

De ere-dood voor het vuur-peleton besloot het actieve en niet-onbewogen leven van de veelzijdig begaafde Jhr J. A. I. H. Graafland. Hij werd geboren te Maastricht op 9 Mei 1889. In Rolduc volgde hij van 1907 tot 1911 de hoogste drie klassen van het Gymnasium, alsmede de Inférieure van de Philosophie.

Hoewel geen beroeps-militair wist hij zich het meest op zijn plaats in het Nederlandse leger. Zijn vaardig gestelde litteraire schetsen bewijzen dit o.m. onmiskenbaar. Zijn vaderland diende hij als reserve-officier in twee wereldoorlogen. In Mei 1940 was hij verbonden aan de Generale staf van Generaal van Oirschot (G. S. III) als kapitein-chef van de afdeling Binnenland. Aangezien hij verzuimd had tijdig over te steken naar Engeland, werd hij onmiddellijk na de capitulatie door de hem zoekende Duitsers gearresteerd. Na in bijna vijf jaren met tal van Duitse gevangenissen te hebben kennis gemaakt, belandde hij tenslotte in het harde, meelijloze concentratiekamp van Oranienburg. Zijn moedige aanpassing aan verbijsterende omstandigheden en zijn hulpvaardige kameraadschap vonden erkennende vermelding in het klassieke verzetsboek „De Glorieuzen" van een Engels lotgenoot, Eduard de Nève, journalist van de „Daily Harold".

Jarenlange gevangenschap, vernedering en ontbering hebben het idealisme en de vaderlandsliefde van Graafland niet kunnen ontkrachten. In overmoed conspireerde hij zelfs tegen de leiding van het Duitse kamp, die genadeloos en gewetenloos was als een betonnen bunker. Zijn bevrijdingsplannen lekten uit. Een „Sonderkommission" veroordeelde hem en zijn getrouwen tot overbrenging naar het gruwelijke „strafblok".

Na mislukking van het Ardennen-offensief wist de vijand de nederlaag onontgaanbaar. Hij nam zijn duivelse maatregelen om de meest dreigende getuigen en tegenstanders te liquideren. In de nacht van 2 op 3 Februari 1945 fusilleerde hij niet minder dan driehonderd twee en zeventig officieren van vele nationaliteiten, onder hen Jhr Jan Graafland.

ALBERT SMEETS

streed bij de inval der Duitsers als reserve-officier van het Nederlandse leger op de Grebbeberg. In 1941 wist hij na een uitermate avontuurlijke tocht Gibraltar en later Engeland te bereiken. Ingedeeld bij de zgn. „verkenningstroepen", nam hij o.a. succesvol deel aan de befaamde raid naar Dieppe. Korte tijd na de invasie van Juni 1944 landde hij in Frankrijk als kapitein van de Irene-brigade en baande hij mede een weg naar het onderdrukte vaderland. Toen de bevrijding van ons land voltooid was, ontving hij een speciale opleiding voor de militaire aviatiek.

In Juni 1947 vertrokken naar Indonesië werd hij benoemd tot commandant van de vliegbasis Maguwe en bevorderd tot Majoor van de luchtvaarttroepen. Zijn repatriëring

MAJOOR ALBERT SMEETS †

was spoedig te verwachten, toen een noodlottig vliegtuigongeval te Kroja (Java) een einde maakte aan zijn leven, 14 Mei 1949.

Albert F. M. J. Smeets werd geboren te Maastricht 11 Maart 1912, hij was leerling te Rolduc van 1927 tot 1930, terwijl hij nadien in zijn vaderstad eindexamen-H.B.S. deed. Hij was drager van verschillende militaire onderscheidingen.

GERARD RUTTEN.

Een stille, eenvoudige jongen begon in September 1937 zijn gymnasiale studies te Rolduc. Hij zou ze niet voltooien. De hoofdleraar wees hem in de klas een plaats aan op de eerste bank, wat niet zonder reden gebeurde: Gerard Rutten kon zijn aandacht maar moeilijk bij de lessen houden, zijn fantasie zeilde voortdurend op vreemde wereldzeeën. Aan goede wil ontbrak het hem niet, maar de drang naar de verte had hem toen al gegrepen. De Bisschoppelijke Kweekschool in Roermond (1940-1942) vermocht evenmin zijn studie-aandacht te boeien.

De „Arbeitseinsatz" tijdens de oorlog bracht hem in 1943 als werkman in een Duitse metaalfabriek. Na enige vergeefse pogingen wist hij echter de slavernij te ontvluchten.

Toen Zuid-Limburg in September 1944 bevrijd werd meldde hij zich bij de Orde-Dienst en enige tijd later bij het leger. Met de eerste vrijwilligers vertrok hij in October 1945 als lid van het corps „Grenadiers en Jagers" naar Indië.

Op Malakka, Java en Sumatra vond zijn zwerversgeest de bevrediging van wat hij steeds gezocht had. Zijn bescheidenheid dreef hem tot het weigeren van elke rang-verhoging; onopvallend en trouw deed hij als gewoon soldaat zijn plicht. Als het leger-onderdeel waartoe hij behoort, naar het vaderland terugkeert in Mei 1948, vindt hij de gelegenheid om in „de verte" te blijven door toe te treden tot de parachutistenafdeling van het Koninklijk-Nederlands-Indisch Leger. Tij-

dens de laatste politie-actie stond hij op het vliegveld Bandoeng gereed voor een tocht boven Republikeins gebied, toen de slag van een propeller hem dodelijk trof, 5 Januari 1949.

Gerard H. M. Rutten was geboren te Eygelshoven 1 Mei 1924. Hij moge rust gevonden hebben in de gelukkig-makende verte van de eeuwigheid.

JAN BUYSROGGE,

geboren te Simpelveld, te Rolduc van 1932 tot 1933, keerde niet terug van de gedwongen te-werk-stelling in Duitsland.

Zij brachten een groot offer. Hun nabestaanden brengen het nog. Geef beiden vrede, Heer.

BOHNEN.

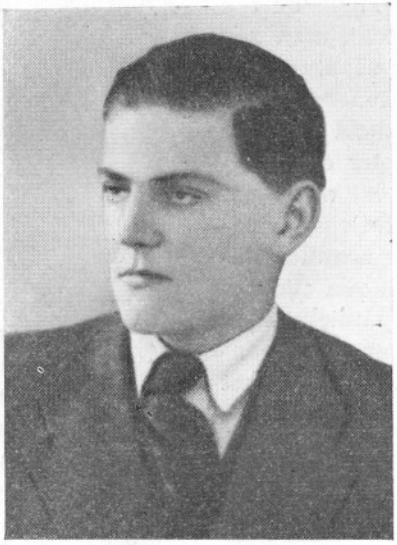

GERARD RUTTEN †

IN MEMORIAM

J. TH. J. CUYPERS

Op 20 Januari 1949 stierf te Meerssen in de ouderdom van 87 jaren Ir. Joseph Cuypers. Zoals zijn vader, de rijksbouwmeester dr. P. J. Cuypers, leefde ook hij in de tijd van drie generaties. In zijn studiejaren zag zijn omgeving hem als een jongeman, die met zijn talenten en familierelaties een grote toekomst tegemoet ging; in de kracht van zijn leven toonde hij als bouwmeester een zeldzaam veelzijdige ontwikkeling; hij was ingenieur, archeoloog en kunsthistoricus, architect-spreker en -schrijver, maar vooral architect-gentleman, die de ere-code van zijn beroep op volkomen gave en sympathieke wijze wist te eerbiedigen. De derde generatie toonde hem eerbied op afstand, vooral sinds het onderling contact met vakgenoten, bij wie hij eenmaal in hoge achting stond, door de oorlogstoestand was verdwenen en aan de architectuur alle levensuiting werd ontnomen.

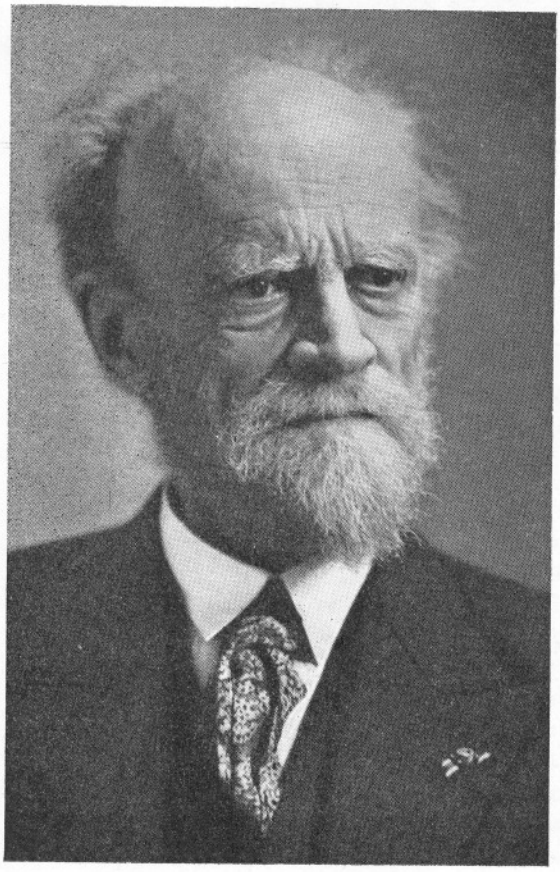

Joseph kwam in 1872 tegen het einde van September in Rolduc. Hij verscheen daar in een omgeving, die hem niet vreemd was. Reeds twintig jaren vroeger had zijn vader hier de eerste restauraties in de kerk ondernomen; in 1872 was deze juist bezig met de plannen voor een gebouw, dat de eerste katholieke Hogere Burgerschool een bescheiden ruimte zou bieden. De jonge directeur Willem Everts stond van af het begin van zijn leraarsambt in betrekking met Cuypers senior: hij was niet vreemd geweest aan het tot stand komen der nauwe familierelaties, welke Cuypers spoedig met Alberdingk Thym en diens omgeving zouden verbinden. Dat viel hem niet moeilijk. Immers ook de karakterverwantschap dezer drie mannen, alle even impulsief en energiek, en rusteloos in de weer voor hun katholiek levensideaal, heeft ongetwijfeld veel bijgedragen tot hun hechte vriendschap, waarvan de directeur de eerste banden mede had gelegd.

Joseph begon zijn studie in de voorbereidende klas en doorliep met onderscheiding de vijf studiejaren der H.B.S., een tijd, die bij hem indrukken achterliet, welke een leven van zeventig jaren niet zou uitwissen. Zijn vriendschap met Hubert Diepen, later arts en archeoloog, het onderwijs en de omgang met zijn tekenleraar, de archeoloog Gerard Slits, richtten zijn belangstelling spoedig op al het merkwaardige, dat er voor een toekomstig architect in deze omgeving viel te ontdekken.

In 1879, nadat hij het eindexamen der H.B.S. had afgelegd, begon zijn studie in Delft. Hier kwam zijn aanleg tot volle rijpheid, zodat hem weldra een professoraat in de architectuur in het vooruitzicht werd gesteld. Toch zag hij met gemengde gevoelens terug op deze studie, waarin zijn veelzijdige belangstelling wel voldoening had gevonden,

maar tevens zijn intuïtie en scheppend vermogen, zoals hij meende, werd vastgelegd in vormen, waaraan hij zich weinig verwant voelde. Een blijvende indruk ontving hier ook zijn karakter, doordat hij van dichtbij de strakke plichtsgetrouwheid leerde kennen ener eenvoudige protestantse familie, bij welke hij in deze jaren zijn huisvesting had gevonden.

Rolduc onderhield in die tijd een uiterst levendig contact met de weinige oud-leerlingen, die toen de H.B.S. hadden doorlopen, en zodra Joseph het besluit had genomen om het bedrijvige, rusteloze leven van zijn vader te gaan delen, rekende het bestuur aldaar het zich tot een eer om een zijner eerste ontwerpen te doen uitvoeren, een altaar voor de nieuw ingerichte congregatiekapel. Dit stuk, thans nog aanwezig, toont voldoende, hoe hij zich thuis voelde in de bloeitijd der Franse gothiek, waar ook de kunst van zijn vader haar volle kracht en ontplooiïng had gevonden. Maar wellicht méér dan zijn vader voelde hij zich tot archeologische en kunsthistorische studie getrokken om de studie zelf; en de restauratie van Romaanse kerken, als die van Rolduc, en de reconstructie der oude vormen van de S. Marie te Utrecht schonken hem veel voldoening. Immers aan de heropbouw van koor en crypte te Rolduc, die in 1893—'94 door zijn vader werd ondernomen, nam hij actief deel, zoals ook aan de blootlegging en restauratie van de noordzijde der kerk, welke daarop volgde.

Nauwelijks had dit werk een voorlopig einde gevonden, of de nieuwe directeur Corten droeg hem de plannen op voor het gebouw van Klein Rolduc.

Het gebouw moest zich aansluiten bij de vleugel, die vroeger door zijn vader voor de H.B.S. was opgericht; 't groeit rustig samen met de aangrenzende muurvlakken, maar is wat sierlijker en rijker aan kleur; 't zou kunnen gelden als 'n symbool van de wijze waarop hij destijds in de bouwvormen van zijn vader vastgroeide. 't Lijkt wel of diens machtige figuur en de gezaghebbende invloed van zijn oom Alberdingk Thym hem hebben verhinderd om geheel zich zelf te gaan worden in de beslissende jaren van zijn ontwikkeling. Langzaam maakt hij zich hiervan los; hij neemt als medewerker de jonge architect Jan Stuyt, die kort te voren zijn hoofdopzichter was. Hij gaat brede ruimten waarderen en massievere vormen, rijkdom van steenkleur en terracotta uit de Italiaanse gothiek en de Noordduitse baksteenbouw; de kathedraal van Haarlem, zijn grootste en meest imposante schepping, doet dit duidelijk gevoelen. Slechts wanneer men zich de moeite getroost om het oorspronkelijk plan van dit werk met het gebouw, dat tot stand kwam, te vergelijken, en de uitvoering der onderdelen afzonderlijk te beschouwen, zal men de originaliteit der vormen kunnen waarderen, waardoor hier een gothisch constructieskelet eigen leven ontving. In een latere periode richt hij zijn aandacht op de centraalbouw om aan de eisen van de liturgische godsvrucht te voldoen en laat zich inspireren door de domkoepel van Florence, zoals bij het ontwerpen van de kerken van Bussum en Beverwijk. Tenslotte vindt hij zijn meest eigen vorm in de dorpskerk van Schimmert, waar de geestdriftige medewerking der gehele parochie hem aangrijpt en bezielt.

Ook in de strijd om de methode van restauratie van historische gebouwen kwam hij ten slotte tot een opvatting, welke afweek van die, welke vroeger algemeen gangbaar was en nog door zijn vader en diens vriend De Stuers werd verdedigd. Hij wenste geen opbouw van ruïnen in een stijl die men copieert, maar behoud van het bestaande, indien waardevol; herstel in oude vormen, wanneer deze volkomen verantwoord kunnen worden, maar herbouw of uitbreiding, waar nodig, in eigentijdse vormgeving, op een wijze, die harmonieert met het oude, dat nog aanwezig is. Maar de toepassing dezer theorie stiet spoedig de scherpe kanten af van de juist opgezette beginselen, en weldra toonde men meer neiging om zich aan te passen aan het verleden, dan bekwaamheid in het scheppen van nieuwe vormen, die in harmonie waren met de bestaande. Vandaar kwam het, dat de bouwmeester, toen hij in 1932 werd geroepen om de westelijke delen der Rolducse kerk te restaureren, zich niet meer liet leiden door de plannen van zijn vader, maar zich beperkte tot een voorzichtig en verantwoord herstel: enkele onderdelen van minder gewicht deed hij verwijderen; het oksaal, in het midden van de 19e

Voorplein na de restauratie van de kerktoren (1931) en het abtengebouw (1937) en de verbouwing van de aula-minor (1939)

eeuw door zijn vader aangebracht, liet hij door een sober balcon vervangen en de ruimte van de westbouw werd weer geheel verbonden met die van de kerk. Deze eerbied voor het verleden kenmerkt bijzonder zijn laatste en grootste restauratie of liever uitbreiding van de oude gothische kloosterkerk te Meerssen, een werk, waarbij hij, als met heimwee, terugkeerde tot zijn eigen jeugd; al is het waar, dat ook dit werk vooral in onderdelen — kapitelen en profileringen — eigen vormen vertoont.

In de laatste periode van zijn werkzaamheid, vanaf 1930, zag Rolduc hem ieder jaar opnieuw terugkomen voor het herstel van oude en het oprichten van nieuwe gebouwen.

In 1930 verhoogde hij ter verbetering van slaapzaal III op gelukkige wijze de westelijke muur en het dak van de monumentale oostelijke vleugel. In de daaropvolgende jaren kwam de reeds besproken restauratie van kerk en toren tot stand. Onmiddellijk daarna begon hij te samen met zijn zoon, de architect Pierre Cuypers, met de plannen van een nieuwe aula. Deze verrees in 1935 in het verlengde van de zuidelijke schoolvleugel tussen het oude tuintorentje en de tuinpoort van 1730, en ontving een vorm, welke zich — zoveel als de doelmatigheid het toeliet — aanpaste aan de omgeving.

Bijzonder gelukkig was de architect in de wijziging, welke hij aanbracht in het oude voorplein. Daar voorzag hij, in 1937 en 1938, de abbatiale gebouwen van een nieuw dak, en op de plaats van de oude aula ontwierp hij een nieuwe zaal met bijgebouwen, die hij zeer harmonisch in de oude omgeving groepeerde. Ook bij de bouw ener bakkerij op het noordelijk binnenplein — nog in 1941 — deed hij aan de verhoudingen dezer omgeving geen afbreuk.

De oorlog maakte hem verder werken onmogelijk. Het laatste jaar werd voor hem zelf en zijn echtgenote bijzonder moeilijk. Lichamelijk en geestelijk verzwakt werden beiden in Roermond bevrijd en uit de ellende hunner omgeving door vriendenhanden naar Meerssen gevoerd, waaraan hij zoveel gelukkige herinneringen bewaarde.

Door de zorgen, waarmee hij omringd werd, herstelden zijn krachten ten dele en meermalen bezocht hij Rolduc, waar hij graag rondging als in zijn eigen verleden. De laatste jaren van zijn leven, waarin hem, bij het succes en de sympathie, welke hem ten deel viel, de wederwaardigheden niet gespaard bleven, bracht hij door, gelukkig en opgewekt, in de pastorie van Meerssen, „nadat hij, die zoveel bouwde", zoals zijn doodsbericht zegt, „door de verwoesting van zijn eigen woning, dakloos was geworden. Daar werkte hij in stilte aan de afbouw van den tempel zijner ziel". De stille jaren van godsvrucht, in zijn studietijd doorleefd, keerden terug, verrijkt en gelouterd door de ervaring van een leven, waarin het hem, zoals hij verklaarde, was gegeven, altijd te kunnen volbrengen, hetgeen hij in Rolduc had geleerd.

Het bericht zijner nagedachtenis noemt de erkenning van zijn verdiensten op, welke hem ten deel viel voor de kunstwerken die hij schiep:

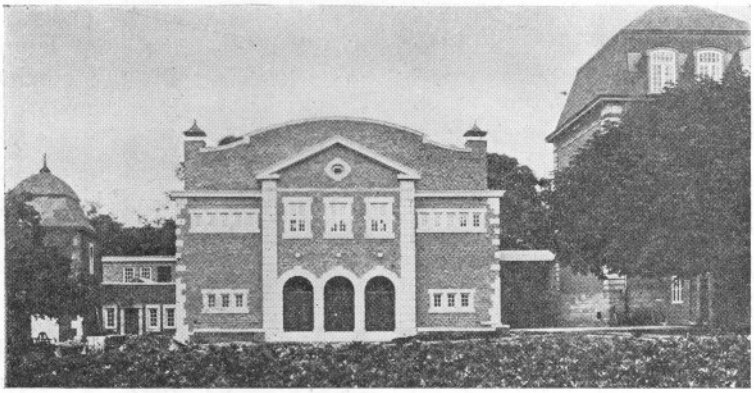

Nieuwe aula (1935)

Oud-lid van het kerkbestuur van de Munsterkerk, Architect B.N.A. H.C. Member R.I.B.A., Ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw, Officier in de orde van Oranje Nassau, Ridder in de orde van de H. Gregorius de Grote, Drager van het Erekruis pro Ecclesia et Pontifice, Begiftigd met de zilveren Erepenning der Stad Roermond.

Moge de aanschouwing van Gods Schoonheid zijn eeuwig loon zijn! Ave, anima pia et candida! E.

FATHER HENRY JANSEN

(Rolduc 1887—1894)

Zijn laatste reis.

Vijf dagen lang voer de prauw stroomafwaarts van Long Akah daar in de binnenlanden van noordelijk Sarawak naar Baram, de hoofdstatie van Father Jansen. Vijf dagen lang lag hij in die prauw, een doodzieke, uitgeputte, doodgewerkte missionaris, een man van bijna 73 jaar. Op Witte Donderdag van dit jaar tegen het middaguur kwam hij aan in Baram en werd onmiddellijk bediend door Father O'Brien. De controleur van Baram telegrafeerde aan de resident in Miri, stuurde een verpleger mee op de Chinese motorboot, die de zieke naar Miri zou brengen. Daar werden maatregelen getroffen door de resident en Father J. v. d. Laar, pastoor in Miri, voor opname in het ziekenhuis. In de ambulance-auto op weg naar Miri begon de uiterst vermoeide zieke te praten tegen Father v. d. Laar en in ongeveer deze simpele woorden, in het Engels gesproken, vatte deze missionaris, die nooit over zich zelf sprak, zijn bijna vijftigjarig missionarisleven samen: „I have done my bit . . . ik heb 't mijne gedaan, ik ben blij het werk te kunnen laten in jongere handen. This is the end of the old man, dit is het einde van de oude man".

Dat juist stemde hem nu dankbaar, daaraan dacht hij nog het meest, dat hij de nieuwe missiekracht, Father Fr. de Vries (door hemzelf in Januari te Kuching afgehaald, waar hij ook z'n jaarlijkse retraite maakte, die hij in alle drukte niet één jaar heeft gemist) Daarvoor was hij toch ook op zijn post gebleven, had hij zijn schapen en de nog in heidendom dolenden niet willen verlaten, voordat hij een nieuwe missionaris had ingewerkt in het grote, veel belovende arbeidsterrein van de Baram rivier. Daarvoor had hij ook deze laatste reis gemaakt en hij had gewild, dat Father de Vries zou achterblijven in Long Akah, terwijl hij alleen terug wilde gaan naar Baram voor de Pasen. Hoeveel van deze zware reizen hij heeft gemaakt in de jaren tussen 1899 en 1948, zal wel nooit geschreven worden. Hij heeft ze willen blijven maken totdat anderen het werk konden overnemen; hij wilde niet op vacantie gaan, — hoe zeer anderen hem ook rieden, — voordat er jongere krachten waren gekomen. Doodziek kwam hij thuis van zijn laatste reis. Op 31 Maart in de voormiddag is hij te Miri in het ziekenhuis gestorven.

Het zijne heeft hij gedaan. Meer had hij niet kunnen doen, niet kunnen geven van zichzelf. De volledige geschiedenis van dit missionaris-leven zal nooit geschreven worden. Father Henry Jansen, werd op 5 September 1875 te Schiedam geboren, studeerde te Rolduc, Hageveld, Warmond, Roosendaal en Mill Hill; werd priester gewijd op 23 September 1899 en vertrok nog in datzelfde jaar naar Sarawak.

Na de eerste jaren voor kortere tijd in enkele missiestaties, waaronder de Sara Singghi, te zijn geweest, begon hij reeds in 1903 de missie van Baram. Father Jansen werkte hard in Baram. Hij maakte lange reizen om in contact te komen met de Dayaks, die zeer verspreid woonden in zijn uitgestrekt gebied. En moeilijk was het werk vooral nog vanwege de zeventien verschillende dialecten die onder de stammen in het stroomgebied van de Baram gesproken worden. Father Jansen werd een erkende autoriteit in het Maleis, kende het Dayak evengoed als het Nederlands of Engels, legde woordenlijsten aan van Kayan en Kenyah-talen, die onder de oorlog helaas verloren gingen.

Al heel gauw zon hij op middelen om de missie in haar eigen onderhoud te laten voorzien. Het was nodig. Daartoe begon hij met de aanleg van een rubberplantage, waarin hij zelf harder werkte dan zijn koelies. Door zijn energie en doorzettingsvermogen werd het een succes.

Toen in de eerste wereldoorlog het olieveld Miri werd geëxploiteerd, werd de hoofdstatie Baram overgeplaatst naar Miri en Father Jansen verhuisde daarheen. Dit moet hem zwaar gevallen zijn. Hier kwam hij onder een zeer gemengde heterogene bevolking met goede en slechte elementen. Hier kwamen Dayaks, Doesoens, Maleters, Chinezen, Brits-Indiërs, Javanen, Filippino's, Euraziërs bijeen en werkten onder leiding van Engelsen, Amerikanen, Australiërs, Nederlanders. Ze snelden er heen uit winstbejag of avontuur, leefden er losgerukt uit stamverband, in een betrekkelijke weelde en . . . verwildering, 't natuurlijk gevolg van een al te nauw en te plotseling contact met de zogenaamde „zegeningen van de Westerse beschaving".

Dat Father Jansen er ondanks dat alles toch een grote en deugdzame parochie had, wil wat zeggen.

Een enorm arbeidsveld, 't vierde en vijfde district van Sarawak en daarenboven het eiland Labuan, waren in die tijd aan de zorgen van Father Jansen toevertrouwd.

Dit bracht veel reizen en trekken mee, te voet en op 't water, op rivieren en over zee. Hij kreeg opdracht een Catechistenschool te openen. En toch vond hij nog tijd om een nieuwe kerk te bouwen. Verder bouwde hij behalve een pastorie nog een jongensschool, een zusterhuis en een meisjesschool. In 1935 was Miri een bloeiende missiestatie. Intussen bezocht hij geregeld de buitenstaties ten noorden van Miri, Lawas, Limbang en Tru-

FATHER HENRY JANSEN †
Foto G. G. van Malacca tijdens een bootreis

san en ten zuiden, 140 K.M. van Miri, maakte hij een begin voor de statie Bintulu. Een van de vurigste wensen werd vervuld, toen Father Feldbrugge (omgekomen in de oorlog) in 1930 Baram weer tot hoofdstatie maakte.

Acht dagen na „Pearl Habour" werd Father Jansen reeds gevangen genomen door de Jappen. De eerste 6 maanden van zijn gevangenschap waren de smartelijkste: zonder H. Mis en zonder Sacrament. In Juni 1942 werd hij overgebracht naar het beruchte kamp in Kuching, waar hij samen met vele andere Mill Hill Fathers en missionarissen van verschillende orden in Borneo verbleef. Hij gold als een heilige. Nauwgezet verrichtte hij al de verschillende gebeden van de St. Josephcongregatie en nog veel meer bovendien. Hij heeft O.L. Heer van het kruis gebeden. De kampleiding verwachtte van hem geen arbeid vanwege zijn ouderdom. Maar de eenvoudige nooit zieke zeventigjarige grijsaard wilde daar niet van horen. Hij veegde nauwgezet de barakken, hield de paden in het kamp schoon, maakte bezems, waste groenten. Hij was groot in het kleine. Hij plantte duizenden aardperen-planten dicht op elkaar, niet om aardperen te krijgen, maar omwille van de bovenste blaadjes, die eetbaar waren. Toen later de Jappen twee van onze tuinen wegkaapten en de toestand van het hongerlijden bijna hopeloos was, toen brachten Father Jansen's blaadjes uitkomst. Hoewel hij al verschillende talen kende, zag hij er niet tegen op zich in de kamptijd nog meer te vervolmaken in het Maleis en in 't Chinees zelfs. Hij was een voorbeeld in alles. Vele vertwijfelden, schrijft Father v. d. Laar, vonden bij hem troost en opbeuring.

Na de oorlog werden alle gevangenen eerst naar een herstellings-kamp gestuurd in Labuan. Father Jansen was de eerste, die dit kamp na anderhalve maand weer verliet. Hij moest onder zijn parochianen zijn. Hij toog naar Miri, de parochie met het prachtige complex missiegebouwen .... en hij vond zusterhuis en meisjesschool en jongensschool totaal vernietigd, in puin ... Pastorie driekwart verwoest, de mooiste kerk van Sarawak door een bom hopeloos beschadigd. Hij snikte, huilde .... Waar een man huilt is onbeschrijfelijke droefheid. Ook zijn prachtige inventaris van de kerk was weg ... Maar hij toog weer aan het werk, een voormalig school- en theatergebouw van de oliemaatschappij werd school en diende 's Zondags als kerk, al was het beschadigd en lekte het ook erg. Moeilijkheden van andere aard kwamen er nog bij. Leden van een Australisch zendelingen-genootschap werkten hem tegen. Hij bad, zwoegde en overwon. Father Jansen was de populaire figuur in Miri en de oliemaatschappij beschouwde hem als een van hun pioniers. De oude missionaris legde lange tochten af op een hopeloze fiets met harde banden. In December 1945 werd Father Pierre Peeters zijn kapelaan.

Schoolkwesties, huwelijkskwesties en andere moeilijkheden, die door de oorlogsontreddering opkwamen, vergden enorm veel van Father Jansen's krachten ... Toen kwam een plaatsvervanger, een Borneo-missionaris vers uit Europa, Father v. d. Laar, die vroeger zijn kapelaan was geweest in Miri.

Father Jansen toog naar Baram, zijn vroeger Baram, nu ook geteisterd. Hij kreeg een assistent in Father O'Brien. Hij ontmoette het hoofd van de Kenyah stam, waaronder hij veertig jaar te voren tevergeefs het evangelie had verkondigd. De man vroeg om godsdienstonderricht voor hem zelf en zijn stam — 2000 onderhorigen. Was dit het gevolg, de beloning van zijn dringend en voortdurend gebed in 't kamp, van zijn voorbeeldig en geduldig gedragen kampleed? Wij geloven het vast.

Father Jansen verdubbelde zijn gebed. Hij was 72 jaar nu. Toch ondernam hij een zeer vermoeiende en zware reis van tien dagen in een inlandse prauw, om die mensen voor te bereiden voor het Christendom. Hij heeft nog het genoegen gehad dat hij ze hun tovermiddelen en gesnelde hoofden zag verbranden om in het vervolg alleen te geloven in de Ware God. Hij kon nu niet op vacantie gaan, al raadde eenieder het hem ook aan. Zendelingen met veel personeel en nog meer geld probeerden hem zijn bereikte resultaten te ontfutselen. Hij smeekte zijn Missie-overste Mgr. Hopfgartner om helpers. Hij bleef

tot meer hulp kwam. Gedurende de lange uren van het reizen besteedde hij zijn tijd aan het vertalen van Catechismus en gebeden. Maar dit kon hij niet volhouden zo, hij was nog nooit bekomen van de ondervoeding in het kamp. Hij ondernam nog een tweede en derde reis naar het binnenland. Op deze laatste werd hij ziek. „I have done my bit" was zijn eenvoudige conclusie. Ja, hij had zijn taak volbracht, mocht als Mozes nog juist een grote belofte zien, maar niet zelf hier op aarde de vervulling ervan. Het inhalen van de netten moest hij aan andere mensenvissers overlaten. Vanuit de hemel zal deze mensenvisser echter zeker meetrekken. Hij die zijn Overste niet met rust liet en niemand, zal in de hemel bij de Goddelijke Verlosser pleiten voor de zielen van zijn bemind volk in Sarawak. Hij die reizende en trekkende jacht maakte op de zielen, heeft op de Baramrivier zijn laatste reis gemaakt. Met het wegebben van zijn levensjaren en van zijn krachten in dienst van de missie, is hij beland in veilige haven. Voor ons reizigers blijft hij een gids om te volgen.

Juni 1948. MILL HILL.

J. J. VERBEETEN

'n Voortreffelijk oud-leerling van Rolduc, uit oude dagen, is ons ontvallen. Wij maakten ons op om zijn 75ste verjaardag te vieren, doch O. L. Heer beschikte anders en bijna terzelfdertijd droegen wij hem naar het graf.

Jacobus Johannes Verbeeten werd geboren te Bergen (L.) op 19 April 1874. Hij volgde de H.B.S. te Rolduc, maakte de 3-jarige H.B.S. af en nam toen plaats op de te Rolduc bestaande Normaalschool. Deze werd in 1902 naar Echt verplaatst — thans als Kweekschool — en Verbeeten was een der eersten die daar de akte als onderwijzer haalden. Spoedig volgden hoofdakte en 'n paar taalakten. Hij werd onderwijzer te Ottersum. Hoe hoog men zijn godsdienstig voorbeeld en zijn bekwaamheid aansloeg, blijkt uit het feit, dat men bij de vacature van hoofd de benoeming uitstelde tot Verbeeten de bij de toenmalige wet vereiste leeftijd van 23 jaar had bereikt.

Echt had hem leren waarderen, en zo werd hij kort daarop Directeur van de Bisschoppelijke Kweekschool voor onderwijzeressen aldaar.

In die functie zijnde, werd hij in 1911, mede dank zij de hulp van Mgr. Nolens — die zich zelden met dergelijke benoemingen bemoeide — schoolopziener te Venlo.

'n Paar jaar later volgde zijn benoeming tot Inspecteur van het L.O. te Breda. Daar heeft hij dertig jaar lang, eerst als Inspecteur, later als Hoofd-Inspecteur het lager onderwijs in al zijn geledingen gediend.

J. J. VERBEETEN †

Het Katholieke Onderwijs was hem zeer dierbaar, maar ook van niet-katholieke zijde werden zijn deskundigheid en hulpvaardigheid hogelijk geprezen.

Tenslotte werd hij Adviseur van de Minister van Onderwijs, K. en W. Dit was geen louter titel, maar een werkelijk ambt.

Zijn verdiensten werden, terecht, zeer gewaardeerd; én het Ridderkruis van de H. Gregorius én dat van de Nederlandse Leeuw waren hogelijk verdiend.

Zijn heengaan is een groot verlies, ook voor de komende algemene herziening van de onderwijswetten.

Rolduc zal hem dankbaar blijven gedenken. Hij ruste in vrede.

Roermond. Dr. VAN GILS.

Dr. Poels, zoon van de Peel

Indrukwekkend eentonig en toch in zijn eentonigheid van een steeds boeiende schoonheid is dit wijde land van dennenbossen en donkere akkers. Met meedogenloze felheid schroeit hier de brandende zon, de jagende wind giert over deze eindeloze vlakten met nooit verminderde kracht. Steeds verder wijken de einders terug, steeds dieper verwazigen de dennenbossen in de grauwe verten, steeds opnieuw naderen ze weer, tot men de kaarsrechte donkergroene stammen kan onderscheiden.

De grootse vergezichten van het zuiden kent de Peel niet. Haar schoonheid is enkel te vinden in de nevelige verten, waar de grauwe lucht samenvloeit met de bossen, waar heel ver de hete lucht trilt boven de horizon. Eenzaam en nadenkend maken deze uitgestrektheden de mens. In dit eindeloze land wonen harde, stoere werkers, eerlijk en open als de Peel zelf, fors en energiek, gewoon aan brandende hitte en snijdende noordenwind, van dezelfde taaie verbetenheid als het onvruchtbare land, dat zij door onvermoeibare vasthoudendheid vruchtbaar gemaakt hebben.

Pioniershanden hebben de zandgrond bewerkt en deze taaie, dorre aarde heeft niet alleen hen en hun kinderen gevoed, maar ook nieuwe geslachten van pioniers gevormd. Uit één van deze geslachten stamt Henri Poels. Nu is hij een van de groten onder de zonen van de Peel, in zijn jeugd was hij een Venrayse dorpsjongen, fors gebouwd, met grote, stevige knuisten, bijna zeker voorbestemd om een welvarend handelsman te worden zoals zijn vader. Maar Gods voetstappen volgden niet de brede weg die in mensenhoofden voor Henri Poels was uitgedacht. Waar natuurlijke berekening zijn weg naar God in allerlei bochten wilde wringen om hem de gelegenheid te geven veel aardse rijkdom en aards geluk langs zijn pad aan te treffen, toonde zijn opperste Werkgever hem de steile weg die recht naar Hem voert, maar die, om zijn opbegaanbaarheid, enkel voor de sterksten is bestemd.

De goddelijke Visser heeft hem gevangen in zijn zachte netten en van hem een visser gemaakt die bestand was tegen het ruwste weer, tegen kolkende zeeën, tegen tomeloos voortstormende winden en alles wegvagende stormen. Van welke netten de hemelse Visser zich bediend heeft om deze kostbare vangst in zijn boot binnen te halen, weten wij niet. Wij kunnen slechts vermoeden, dat, naast voornamere redenen, het karakter van de Peel, zijn afkomst en zijn huiselijke kring de jonge Poels er toe gebracht hebben om op Rolduc de H.B.S. te verlaten en een hoger ideeaal te kiezen.

De geschiedenis zal hem de plaats geven die hij zich op zijn veroveringstocht voor Christus verworven heeft. Wij weten, dat zijn jeugdtijd hier op Rolduc hem grotendeels gevormd heeft tot wat hij in onze ogen nu reeds is: een van de meest apostolische en heilige priesters van zijn tijd en tevens een van de meest menselijke apostelen die ooit Christus aan de mensen gebracht hebben.

Rolduc heeft bij de Dr. Poels-herdenking op de Sociale Zondag, 10 October 1948, in hem een van zijn grootste en trouwste zonen geëerd en piëteitvol herdacht. Wat deze dag eigenlijk beheerste, was de eigenaardige mengeling van vreugde en droefheid. Droefheid, omdat iets moois ons had verlaten, vreugde, omdat veel goeds gebleven is. Maar hoe groot de droefheid ook was, de dankbare vreugde overstemde haar. Vreugde om al het goede en mooie dat deze priester uit de overvloed van zijn goed en groot hart gaf aan mensen die het geloof in het goede en mooie dreigden te verliezen, omdat ze zo weinig echte goedheid ondervonden en zoveel mooie dingen moesten missen. Die echte vreugde was het, die de Dr. Poels-dag het karakter van een droevige dodenherdenking bijna geheel ontnam.

Wellicht zou niemand dat meer vanzelfsprekend gevonden hebben dan Dr. Poels zelf en hij zou er blij om geweest zijn, dat om zijn dood geen verslagenheid, maar dankbare piëteitsvolle vreugde de Rolducse gangen vulde.

En zelfs deze vreugde om al het mooie dat bereikt is, was niet overheersend. Deze herdenking had meer van een denken aan de toekomst dan van een in herinnering brengen van het verleden. En zoals de vreugde op deze dag meer gerechtigd was dan de rouw, zo mocht hier ook de gedachte aan de toekomst een ruimere plaats innemen dan de herinnering aan het verleden.

Zeker, ook de herdenking van Dr. Poels kreeg haar plaats, en terecht. Het is goed, dat honderden jonge mensen helder voor de geest hebben het beeld van een uitstekende vertegenwoordiger van de priesterstand, waartoe zij eens hopen te behoren. Het is goed, dat honderden jeugdige harten vol nooit uitgesproken en zorgvuldig verborgen toekomstdromen een man bewonderen die meer verwezenlijkte dan hij in zijn meest fantastische jeugddromen durfde dromen.

Dr. Poels leefde in een grote tijd en hij kon mede tot een groot man worden, omdat de tijd grote figuren nodig had. Toen velen moedeloos het hoofd schudden, toen de dreiging van het socialisme als een donkere wolkenmassa boven de Kerk hing, toen ging hij aan het werk met een moed en een zekerheid die velen meer dan verbaasd deden staan. Hoeveel inspanning, hoeveel slapeloze nachten en overdrukke dagen, hoeveel moeilijke beslissingen en hoeveel gebed vóór, tijdens en na de dagtaak zijn levenswerk hem gekost heeft, kan een Sociale Zondag ons niet zeggen. Evenmin kan één dag ons doen beseffen, hoeveel moed en vertrouwen nodig was om in de dagen van Poels te verkondigen, dat groot-industrie en mijnbouw kunnen samengaan met gezond katholiek leven. De grootheid van deze priester laat zich in één dag niet overzien.

De omvorming van Zuid-Limburg van landbouwgebied tot industrie- en mijncentrum is nog maar een voorspel geweest van wat de komende jaren in ons land en speciaal in het noorden van onze provincie te zien zullen geven. Bevolkingstoename en verandering van beroep zullen de voornaamste sociale aspecten van deze ontwikkeling zijn. Mede van ons, priesterstudenten hier op Rolduc, hangt het af, hoe het leven van al die nieuwe industrie-arbeiders zal zijn: christelijk of heidens, ongelukkig of gelukkig. Bij dat werk, dat de toekomst van velen van ons zal beheersen, moet een soort piëteit jegens Dr. Poels ons bezielen, omdat wij zijn geboorteland mogen geven wat hij ons geschonken heeft.

Velen zien in deze komende industrialisering van Midden- en Noord-Limburg enkel een onheil, dat zo lang mogelijk afgewend moet worden. Zij vergeten, dat de katholieken wel eens meer te laat gekomen zijn, zij vergeten, dat God ook nu nog de leiding van alles in handen houdt: „Gott ist der Herr auch unsrer Zeit". Zij vergeten, dat de Kerk niet gebaat is met sombere profetieën en met nutteloze pogingen tot vertraging van een groeiproces dat snel móét zijn, maar dat het Christendom wél gebaat is met wat Dr. Poels deed: de Kerk laten meegroeien met de tijd en zijn nieuwe vormen, Christus de ereplaats geven óók in mijngangen en fabriekshallen.

Is niet de drang naar God en de sterke wil om wereldveroveraar te worden de kern van de priesterroeping? Wereldveroveraar voor Christus, dat was Poels. Een heilige onrust dreef hem voort op een weg die hij zichzelf moest banen. Een veroveraarsgeest voor Christus, zoals deze eens de Spaanse conquistadores bezielde voor hun land.

Het bezitten van hoge idealen is in deze tijd voor een priester geen overbodig bezit. Op verschillende wijzen is ons op de Sociale Zondag het ideaal voor ogen gehouden dat Poels was. Eén woord is er gezegd dat belangrijker is dan al de andere. Het zou de bescheidenheid van Dr. Poels misschien hebben doen protesteren. Want juist dat woord is de grootste eer die wij hem kunnen bewijzen: „Hoeveel jonge Poelsen zouden daar op Rolduc zitten?"

Limburg wacht op ons antwoord. Het verwacht, dat wij allen Poelsen zullen worden. Zeker, nieuwe tijden zullen nieuwe eisen stellen, niemand van ons misschien zal de talenten en de deugden om ze te gebruiken bezitten van Poels, maar één ding kunnen wij wél allen hebben als hij: een groot hart, groot als de wereld, maar niet te groot om de kleine geestelijke én tijdelijke zorgen van onze eenvoudige mensen te begrijpen.

De Werkgever van Dr. Poels was Degene Die van zichzelf kon zeggen, dat Hij Weg,

Waarheid en Leven is. Hij is ook onze Opdrachtgever. Bij de vervulling van die taak kunnen we als naar een veilige gids opzien naar de forse gestalte van Dr. Poels, die de waarheid liefhad als geen ander en die een groots en mooi leven leefde, dat waard was geleefd te worden.

D. KALLEN, Phil. Sup.

Twee zilveren Priesterfeesten

Iedereen zal aannemen, dat het geen lichte taak is 25 jaar lang de drager en verpersoonlijking te zijn van het hoogste ideaal, dat een mens kan nastreven: een andere Christus te zijn. Als wij op deze dag hulde brengen aan twee onzer leraren, Mhr. Boosten en Mhr. Turlings, dan gaat die hulde op de eerste plaats uit naar die hoge uitverkiezing, naar die hoge waardigheid, hun priesterschap.

Er is echter nog een andere reden, waarom we onze jubilarissen eren op dit feest. Een half mensenleven bijna dienden zij Rolduc en de jongens van Rolduc door hun werk. De voldoening van de bij uitstek priesterlijke arbeid, de zielzorg, werd hun nooit geschonken. Hun taak hier op Rolduc is ons allen welbekend: opvoeden, ieder op verschillend terrein. Zijzelf alleen weten, hoe weinig dankbaar dat werk is. Het betekent: al zijn krachten geven aan de vorming van jongens, die tijdens hun vorming weinig dankbaarheid plegen te tonen. Het betekent: afstand doen van die jongens juist wanneer de resultaten van jaren arbeid beginnen te komen. Het betekent: telkens opnieuw beginnen aan een werk, waarvan men de voltooiïng nooit ziet. Het betekent: alles geven zonder enige zekerheid iets te zullen ontvangen, priester zijn zonder zich aan het mooiste priesterlijke werk te kunnen geven.

Deze feestdag was voor ons, Rolduciens, werkelijk een dag van echte vreugde; die vreugde, die we in ons voelden opkomen toen we in de avond onze harmonie begeleidden bij haar serenade aan de twee jubilarissen, die in verleden en heden alle muzikale geluiden op Rolduc met sympathie begroetten; die intense vreugde, die ons overweldigde, toen we hen het hoogste Offer zagen brengen aan Christus, die zij 25 jaar geleden hun woord van trouw gaven; die jubelende vreugde, die ons doorstroomde en ons deed trillen van geluk, toen het zangkoor het machtig Te Deum van Andriessen deed klinken, dat verheven, jubilende danklied van de eeuwige Moederkerk.

Wie ooit als Rolducien hier een feestdag meemaakte, weet hoe op Rolduc de dag vóór het feest al een feestelijke sfeer heerst. Waarvandaan die sfeer komt, zullen de meeste leerlingen niet weten te zeggen. Ze is afhankelijk van allerlei factoren: overal geschrob en geboen, gesleep met bloemen, de dagorde van het feest op de zwarte plank. En dan de feeststemming in de avondstudie, waar het werk met plezier gedaan wordt en waar misschien al de geluiden doordringen van de voorbereidingen op de cour en in de gangen.

De feestdag is eigenlijk al voor goed begonnen met de avondrecreatie. Al gauw hangt de speelzaal vol rook, het avondgebed wordt een eindje verschoven, er is iets te doen, zoals op dit feest de serenade. Welke oud-Rolducien herinnert zich niet het uur voor het late opstaan op hoge dagen, als het daglicht alle slapers reeds gewekt heeft, zoals duidelijk uit allerlei geluiden te horen is: er worden schoenen gepoetst, kranten omgedraaid, er is geproest van surveillanten aan de lavoir. De bel is het startschot voor een wedloop naar de wasgelegenheid, enkele minuten later flaneren de allervlugsten al door het carré, een uurtje later zit iedereen achter zijn krentenbroodjes en na een sigaar-

tje de feestelijke Hoogmis, waaronder bundels zonnestralen door de hoge ramen vallen en zich een weg banen door de wolken wierook.

Deze dag was er een van uitzonderlijke vreugde en ook van grote dankbaarheid, waarvan op treffende wijze blijk gegeven werd tijdens de receptie in de aula. Na vijf en twintig jaar brachten wij hun een oprechte uiting van dank, de echte dank van opgevoeden tot hun opvoeders, van leerling tot hun leraar. Niets past hier beter dan de weloverwogen woorden, die de president der Philosophen in ons aller naam sprak: „Als het ons op dit punt, ofschoon sprekend van opgevoede tot opvoeder en als leerling tot leraar, geoorloofd is iets te zeggen, dat het dan dit zij: als het waar is, dat opvoeding vooral een werk is van mateloze liefde, toewijding, genegenheid en begrijpen, van leiding geven en voorbeeld zijn, dan weten we allen, dat beide jubilarissen zich in deze zin van hun taak gekweten hebben, ieder op zijn eigen gebied."

Honderden anderen hadden daar kunnen staan en in alle oprechtheid hetzelfde kunnen zeggen. Zij stonden er niet en konden er niet staan en daarom waren de gedachten en de woorden van ons van zoveel betekenis, omdat zij de gedachten uitdrukten van de talloze afwezigen, die hier in de afgelopen vijf en twintig jaren hun vorming ontvingen.

Hartelijke woorden werden er gesproken, in onze mooie aula, namens de Rolducse gemeenschap. Voor buitenstaanders mogen ze misschien formeel geleken hebben, hoe goed gekozen ook. Voor onze jubilerende leraren hebben zij zeker de klank en de betekenis gehad, die de sprekers eraan bedoelden te geven. Zij wisten, dat hier gesproken werd namens een gehele generatie Rolduciens. Zo gezien verliezen alle huldeblijken, door sprekers, zangkoor en harmonie gebracht hun hinderlijke formaliteit en hebben ze een diepe betekenis voor de jubilarissen en voor ons.

Als slot van het feest zien we 't toneelstuk Walram, een momentopname uit de rijke geschiedenis van Rolduc. Een waardig besluit van deze feestdag, die noch jubilarissen noch leerlingen ooit zullen vergeten.

D. KALLEN, Phil. Sup.

PAUSDAG

„Vandaag brengen wij een bijzondere hulde aan de grote plaatsvervanger van Petrus: Pius XII, de Pastor Angelicus, die door de uitverkiezing van God de enige gezant is, die het stoffelijk leven van de aarde tot aan de grenzen van de eeuwigheid kan oprichten. De openingsdag van 't heilig jaar is 'n goede aanleiding om God te danken, die de Sleutels van zijn Rijk heeft toevertrouwd aan een Stedehouder, die om zijn uitzonderlijke kwaliteiten terecht de steenrots is, waartegen de golven van ongeloof, vervolging en defaitisme stuk breken."

Met ongeveer deze woorden opende de Hoogeerwaarde Heer President in de sober maar stijlvol ingerichte aula, de Pausdag, die — naar hij hoopte — in de annalen van Rolduc een mooie traditie zal gaan vormen.

„In 1876 werd Eugenio Pacelli in Rome geboren. Toen men na zijn doop de oude parochie-kerk verliet, zo wordt er in Rome verteld, trad een oude priester de kleine stoet tegemoet, nam het kind in zijn armen, en terwijl hij zijn ogen richtte naar het silhouet van de St. Pieter, riep hij uit: Voorwaar over 63 jaar zullen alle Christenen deze jongen luide toejuichen in de St. Pieter. Inderdaad de toekomst zou bewijzen, dat hij gelijk had en dat dit kind bestemd was om met de hoogste kerkelijke waardigheid te worden bekleed. Als men het leven van Eugenio Pacelli overschouwt, dan ziet men hoe door dit leven een stijgende lijn loopt, die haar hoogtepunt bereikte, toen Pacelli op zijn 63ste verjaardag tot Paus gekozen werd. God heeft de levensweg van deze mens zo afgebakend, dat hij recht naar het Pausschap is toegegroeid; maar ieder weet, dat de tijd, waarin hem het bestuur van de Kerk in handen werd gelegd, een tijd is, barstensvol van gebeurtenissen, gebeurtenissen, wier grootheid en tragiek alleen door de loop der geschiedenis zullen kunnen worden uitgemeten."

Met dit imponerend begin opende Mhr. Hommes de spreekbeurt, die het hoogtepunt zou gaan vormen van deze dag.

In ademloze spanning werd van begin tot einde geluisterd naar de ontroerende en hoopvolle geschiedenis van de man, die de zware taak vervult vertegenwoordiger te zijn van een wereld voor wie eeuwige waarden gelden, het oneindig bestaan primair is, en die deze taak vervult met een edelmoedigheid en toewijding, die de bewondering vraagt van geheel de wereld. Toen Paus Pius XI gestorven was, moet Kardinaal Verdier gezegd hebben: „De Kerk gaat zo 'n stormachtige tijd tegemoet, dat de opvolger van de Paus of een held of een heilige moet zijn." Paus Pius XII is inderdaad een persoonlijkheid met een spiritualiteit van een verrassende grootheid en met uitzonderlijke talenten.

Reeds op heel jeugdige leeftijd legde God de kiemen van grote beloften in het jonge hart van Pacelli: hij was stil en bescheiden, bijzonder vroom en zeer verstandig. Op het Gymnasium leerde hij de stiptheid en strengheid tegenover zichzelf, die hem later in staat hebben gesteld zich met het grootste gemak een weg te banen door het overstelpende werk, dat hem altijd gewacht heeft. De studieijver van zijn jeugd was zo groot, dat hij een harde strijd heeft moeten voeren om zijn onbeteugelde zucht naar kennis binnen redelijke perken te bedwingen. Bevreesd voor zijn zwakke gezondheid vlecht hij door zijn studie de beoefening van de sport: paardrijden, zwemmen en zeilen. Daardoor ontwikkelt Eugenio Pacelli zich tot een harmonisch, evenwichtig mens, die steeds een grote liefde voor de sport heeft behouden.

Zoals in zijn gymnasiale studie zijn zwakke gezondheid de eerste grote teleurstelling meebracht in verband met zijn roeping, zo zien we later een tweede teleurstelling doorschemeren in de woorden, die hij sprak na zijn promoties in de theologie en de beide rechten, toen hem verzocht werd te komen werken in de bureaux van de pauselijke kanselarij: „Eigenlijk had ik gedacht mijn hele leven aan de zielzorg te kunnen wijden." Maar vol van onstuimige idealen, die in de harten van alle jeugdige priesters branden, werd Pacelli geplaatst op de eerste trede van de ladder, die hem spoedig zou brengen tot het hoogste bestuursambt in de Kerk.

In 1917 kreeg de bekwame Eugenio Pacelli, na zijn bisschopswijding, de moeilijke

opdracht van pauselijk vertegenwoordiger in Duitsland om vredesonderhandelingen aan te knopen met de hoogste autoriteiten. Zijn zending mislukt echter, omdat Duitsland weigerde garanties te geven voor de onafhankelijkheid van België. In Maart 1918 wordt hij bijna het slachtoffer van de bloedige bolsjewistische revolutie in München. Na Versailles wordt hij apostolisch nuntius van geheel Duitsland. Voortaan is Berlijn het middelpunt van zijn activiteit. Hij weet concordaten tot stand te brengen en is voortdurend op reis om op het platteland en in de industriecentra met zijn apostolisch woord de gelovige harten te bemoedigen. Op een van zijn reizen brengt hij een bezoek aan Limburg ('27).

Een nieuwe periode in het leven van de Paus breekt aan als hij, na zijn verheffing tot Kardinaal, de functie van Staatssecretaris op zich neemt. Deze periode lijkt wel een voorproef van wat hem in latere dagen wachten zal. In Duitsland komt het Nationaal-Socialisme aan de macht; in Italië propageert het Fascisme totalitaire stellingen. Het katholiek Oostenrijk wordt overrompeld; in Spanje heerst een Kerkvervolging; concordaten met Baden, Oostenrijk, Joego-Slavië en Roemenië worden voor en na op de meest verraderlijke wijze geschonden.

Enige jaren voor zijn Pauskeuze doorreisde Kardinaal Pacelli de hele wereld om in een persoonlijk contact de volkeren te leren kennen. Aldus ontgroeide hij de nationale grenzen, en werd een wereldburger in de volle betekenis van het woord. Zeven talen spreekt hij vloeiend en in meerdere kan hij zich uitdrukken.

Het doel, dat God voor had met Pacelli, werd bereikt in 1939, toen radiozenders de stem van de Kardinaaldiaken de hele wereld ronddroegen, toen deze voor de juichende toeschouwers op het St. Pietersplein afkondigde: „Ik verkondig U een grote vreugde, wij hebben een Paus, de zeer verheven en eerwaarde Heer Kardinaal Eugenio Pacelli, die de naam van Pius heeft aangenomen." Voor de 262ste keer is met deze woorden de waarheid van het woord van Christus opnieuw gebleken: „Ik zal met U zijn tot aan het einde der tijden." Christus laat zijn Kerk niet in de steek. In een van de moeilijkste perioden in de geschiedenis van de mensheid heeft Hij een Stuurman aan het roer gezet, die met vaste hand stormen kan trotseren. „Opus justitiae pax", zo luidt het regeringsprogramma in zijn wapen. De tekenen des tijds wijzen op een strijd zoals de wereld nooit gezien heeft; Tsjecho-Slowakije wordt door Duitsland bezet, Italië valt Albanië binnen. Polen, Engeland en Frankrijk storten zich in een oorlog. 10 Mei wordt het begin van een wereldbrand, die nog niet definitief geblust is.

De vredesheraut van 1917 was opnieuw zijn werk begonnen; maar zijn stem is een van die roept in de woestijn. Reusachtige hulporganisaties, over de hele wereld vertakt, traden evenals in de vorige oorlog weer in werking. Opnieuw begon het werk voor de krijgsgevangenen, verplaatste personen en ballingen. Een stroom van goederen, levensmiddelen, medicijnen, verband en kleren stroomden van Rome naar alle kanten van de aardbodem tot China toe. Maar meer nog dan behartiger van stoffelijke belangen is de Paus een geestelijke vader. „Machtig tekent zijn figuur zich af tegen de avondschemering van het langzaam te gronde gaand Europa. Het ontbindingsproces, dat Europa heeft aangevreten kan slechts gestuit worden door de macht, die door de Paus vertegenwoordigd wordt; en naarmate de duisternis toeneemt zal steeds meer de aandacht vallen op de tengere, blanke gestalte, aan wie de sleutels van het Hemelrijk zijn toevertrouwd. Hij is de wegwijzer van de volkeren, de rots van Petrus, die onwrikbaar vaststaat."

Een hoorspel in vijf taferelen met vaak zeer passende muziekomlijsting is de originele verrassing, die de philosopen geven over het Pausschap in de loop der eeuwen.

In dit hoorspel worden enkele hoogtepunten van de strijd tegen de Kerk weergegeven op moderne wijze, maar zij treffen daardoor juist in een plastische onmiddellijkheid. Opmerkenswaardig in deze dag zijn nog de korte, veelvuldige uitvoeringen van het meerstemming koor en tentoonstelling van schilderijen en reproducties, die nauw verbonden zijn met Rome en het Vaticaan.

Als waardig sluitstuk van deze buitengewoon geslaagde dag zien we de film Pastor Angelicus, die wel zeer paste in het kader van deze dag. J. ALBERT, Phil. Inf.

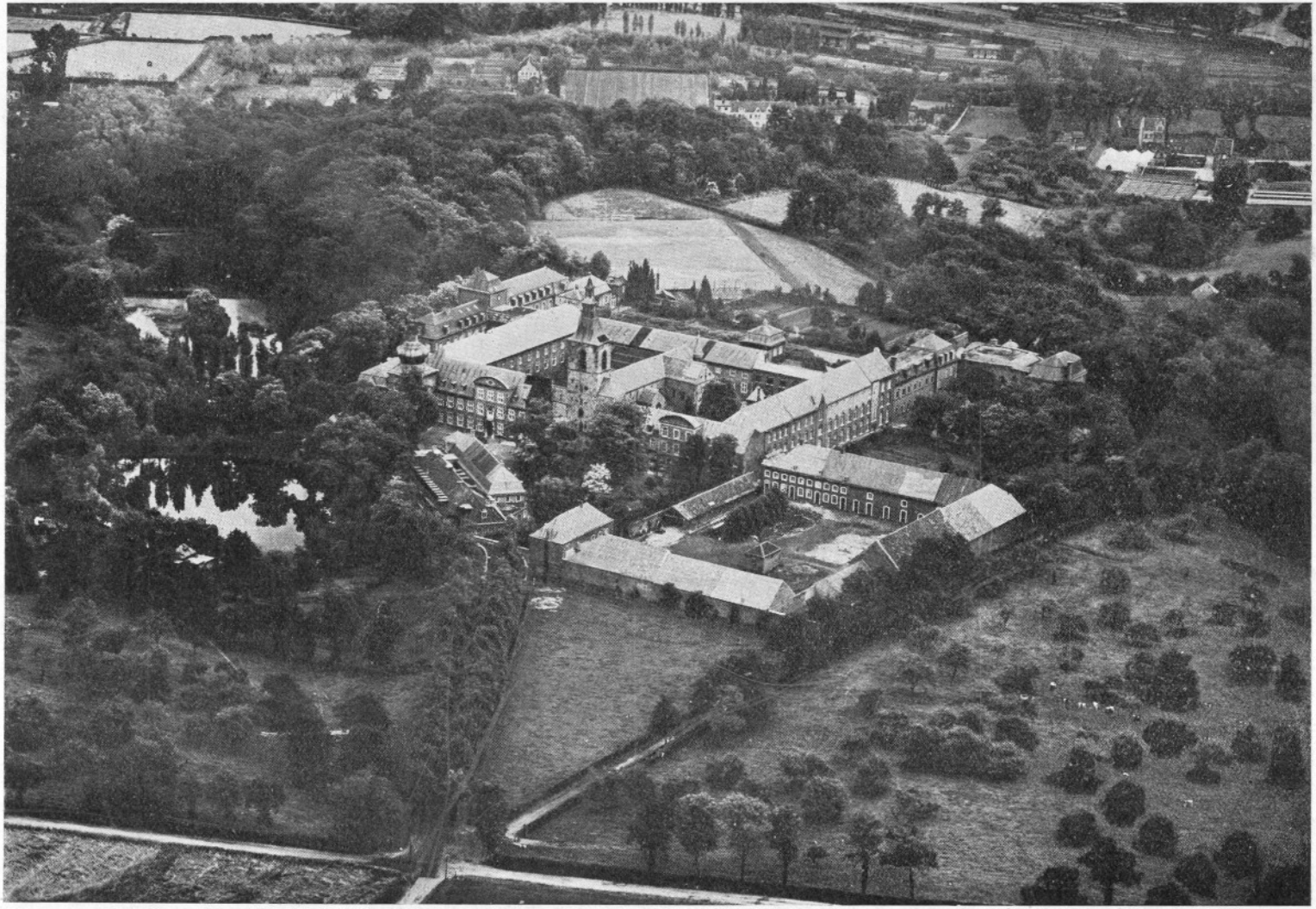

ROLDUC

Foto K.L.M. 1949

Intercollegiale te Rolduc

1949-05-22

„Hup Rolduc, Hup Rolduc!

„Zet nu je beste beentje voor . . ."

„Goal!" Vierhonderd kelen deden het woord galmen over het veld. Juichend sprongen de Rolducse supporters reeds overeind, maar het gejuich stierf weg, de bal vloog niet hoog in het net van het Sittardse doel, maar schoot driftig tegen de onderkant van de bovenlat en stuitte weer terug in het veld. Even was het stil rondom, omdat de bal daar zo dreigend-rustig lag op enkele meters voor het open doel . . . Toen daverde weer de aanmoedigingskreet door de lucht „Hup Rolduc!" . . . De Sittardse rechtsback wilde wegwerken, maar de linksbinnen van Rolduc was iets vlugger, omspeelde hem handig en schoot opnieuw . . . en weer kwam de lat de Sittardse verdediging te hulp.

Dit was de inzet van de Intercollegiale. Rolduc was in de stemming. O, maar dat was Rolduc reeds lang, dagen ervoor al. Langzaam maar zeker had de „reclame-actie" gewerkt, die dag in dag uit de zwarte plank met bonte kleuren bedekte: „Met enthousiasme zullen we winnen!"; „Winnen? Dan: Voetbal en leef mee!"; „'n Dot van 'n kans hebben we, als . . ." Maar neen, optimistische voorspellingen heb ik eigenlijk niet gehoord. Alleen maar 'n even raadselachtig als niets zeggend „Ik ben benieuwd." Maar benieuwd waren we allemaal, zelfs de niet voetbalenthousiasten.

Ja, Rolduc was in stemming op die Zondagmorgen, toen de spelers van Sittard en Rolduc, aan weerszijden geflankeerd door de junioren van Klein Rolduc, onder de vrolijke tonen van de Rolducse harmonie het voetbalveld betraden. En de stemming steeg, toen de President de aftrap had verricht en Rolduc onmiddellijk enthousiast startte. Reeds in de eerste minuut kon de Sittardse doelman met moeite een hard schot van de midvoor corner werken. Keer op keer stond Rolduc voor het Sittardse doel. In snelle, aardige combinaties werden aanvallen opgezet, maar de hechte Sittardse verdediging met de rechtsback aan het hoofd hield stand. In dit overwicht van de rood-witten kwam onmiddellijk het tekort van de voorhoede aan het licht; in goede combinatie tussen middenlinie en voorhoede werden de aanvallen opgebouwd, maar voor het doel ontaardde de aanval in een eindeloos getik over en weer tussen het binnentrio. Er werd te weinig op afstand geschoten.

Maar ondanks dit alles zou Rolduc toch met rust een veilige 2 - 0 voorsprong gehad hebben, als de enkele goede schoten een tikje meer geluk hadden gehad. Ik werk niet graag met cijfers, maar de corner verhouding vóór de rust spreekt een duidelijke taal. Rolduc nam er twaalf, Sittard twee! . . .

Tijdens de rust schijnt Sittard een morele injectie gekregen te hebben, want onmiddellijk na de rust trekken de blauw-witten flink van leer en tien minuten lang staat het Rolducse doel onder zware druk Twee maal weet de linksback de bal nog weg te werken nadat de keeper al gepasseerd is . . . Dan werkt Rolduc zich weer los en weer schallen de aanmoedigingen over het veld: „Hup Rolduc!", „Vooruit, schiet nu die bal eens voor . . ."

Foto Hegtermans

Foto Hegtermans

En de bal kómt voor doel, keer op keer, uitstekende ballen van de rechtervleugel; een schot op doel, de keeper grijpt, de bal glipt weg en rolt . . . langs de buitenkant van goalpaal. De tijd verstrijkt. Wie nu nog een goal maakt zal winnaar zijn. Iedereen voelt dat; allen zijn vol spanning. En de goal komt, maar niet voor Rolduc.

'n Snelle aanval van Sitttard; de linksbuiten drijft de bal naar voren . . . de rechtsback van Rolduc aarzelt, kijkt even naar de midvoor die zo dreigend dicht voor hem staat, valt aan . . . maar juist dan tikt de linksbuiten de bal naar de midvoor, die nu van dichtbij handig langs de keeper in het doel schiet . . . De spanning is gebroken; dansend en juichend geven de twee honderd Sittardse supporters uiting aan hun vreugde.

Sittard gaat nu verdedigen, Rolduc vecht moedig door, maar de gelijkmaker komt niet . . . Rolduc heeft verloren met 1—0.

Jongens juichen, jongens rennen . . . Vier luidsprekers galmen overwinningsmuziek over het veld, onderbroken door een stem die verzoekt het veld te ontruimen . . . Dan ligt de bal op de middenlijn, eenzaam, wachtend op de volgende aftrap.

Maar ik stel nu geen belang in de volgende wedstrijd, ik moet nu even kunnen praten, indrukken uitwisselen, ook met de tegenstanders.

„Nou Zef, hebben jullie effe geluk gehad!"

„Zèk det waal."

„En hoe was Rolduc vandaag, mijnheer?"

„Stukken beter dan verleden jaar. Jullie hadden moeten winnen, al zeg ik 't zelf."

De laatste nevelflarden zijn weggerukt, opeens breekt de zon door het wolkendek, ze komt nog juist op tijd om Weert het eerste doelpunt te zien maken. Een schot van behoorlijke afstand, de keeper steekt de bal heel charmant zijn beide handen toe, maar hij glipt over zijn arm en in het doel.

Roermond voetbalt; Weert voetbalt . . . maar overal waar ik kom is het Rolduc—Sittard, waar men over praat. Als we eens geen pech . . . Als . . . Roermond voetbalt, Weert voetbalt en Weert wint met 2—1.

Precies zeven minuten over drie kom ik in alle haast de „ijzeren weg" afgelopen; reeds twee maal heb ik een stormachtig gejuich horen opstijgen en meen daaruit te mogen afleiden, dat Rolduc weer goed op dreef is. De eerste die ik tegenkom is een heer die, reeds voor ik een vraag kan stellen, in volle ijver twee vingers omhoog steekt; van emotie kan hij blijkbaar niet spreken . . .

Achter het doel, op het „reserve-bankje", krijg ik nadere inlichtingen: „Ton kreeg het op de heupen en de tweede was een pil van Joes!" Ik word er stil van, maar een blaag van Klein Rolduc zegt wat ik denk: „Hadden ze dat straks maar gedaan!"

Het is warm vandaag, het is volop zomer en op de banken langs het veld doen twee honderd jongelui een middagdutje, de Sittardenaren, die krachten vergaren voor straks. En onderwijl voetbalt Rolduc . . . twintig minuten lang vlotte combinaties, met een paar doelpunten . . . maar dan wil onze doelman ook zijn deel hebben en . . . laat een schuiver netjes door. Naast me zucht de reserve keeper heel diep, uit medeleven veronderstel ik, maar als het even later weer gebeurt, wanneer Roermond de gelijkmaker scoort, weet ik, dat het een andere betekenis heeft.

Maar één keer hebben we toch geluk. Na vele vergeefse aanvallen en vele corners, na vele schoten die door keeper en doellat worden weggewerkt, weer een corner — nummer twaalf —; de keeper vangt de bal keurig op,

hij stuit de bal zoals alle behoorlijke keepers dat doen, maar op de . . . schoen van de back en zonder dat Ruud eigenlijk weet wat er gebeurt rolt een bal voor de open goal . . . een tik . . . en het is gebeurd . . . Rolduc wint met 3—2.

De intercollegiale loopt ten einde, de zon gaat reeds schuil achter de hoge bomen van het bosquet. Maar de strijd is nog niet beslist: 1—1 is de stand in de finale tussen Sittard en Weert. Nog zeven minuten zijn er te spelen, Sittard krijgt een corner, laag komt de bal voor doel, met een pracht omhaal trapt de linksbinnen in en bezorgt Sittard de leiding . . . en de overwinning.

Juichend stormen de Sittardse supporters het veld op . . . Dan klinkt de stem van de luidsprekers: „Het terrein moet ontruimd, het terrein moet vrij gehouden worden". Joelend dansen de Sittardse jongens om hun spelers. „De spelers blijven op het terrein, de anderen moeten het veld verlaten". Dan betreden de hoogwaardigheidsbekleders, de President van Rolduc, de Directeur van Sittard, het veld; de microfoon zwijgt.

Voor de derde maal na de hervatting van het intercollegiale voetbaltornooi in 1946 ontvangt Sittard als winnaar het wisselbeeld; de Directeur van Sittard dankt de organisatoren voor de voortreffelijke organisatie van dit geslaagde sportfeest.

Het was een mooie dag.

H. SCHILLINGS, Phil. Sup.

Over de ouderdom der steenkoolontginningen te Rode

I

Er werd reeds veel geschreven over de mijnbouw der abdij Kloosterrade. De vraag, hoe oud deze ontginningen zijn, vormt het onderwerp van deze bijdrage.

In zijn „Histoire du Limbourg" — Tome II, pag. 111 — zegt kanunnik S. P. Ernst dat al in het begin der twaalfde eeuw kolenmijnen bestonden in 't land van Rode, waarschijnlijk reeds veel eerder, en wel in hetzelfde district, waar men ze thans nog aantreft; er valt niet aan te twijfelen, dat men van dat tijdstip af niet opgehouden heeft in dit gebied kolen te ontginnen.

De heer Ernst leidde het bestaan dezer delvingen af uit de Annales Rodenses, de oudste beschrijving der geschiedenis van de abdij Rolduc. Het betreft hier de volgende teksten:

1. In 1113 ontvangt de abdij 15 morgen land ten geschenke, liggende „inter Kalculen et eum qui nunc hospitalis est locum" — tussen Kalculen en de plaats, waar thans het gastenhuis staat —;

2. In 1114 krijgt zij zeven morgen bos en land „inter duas que se a castro dividunt vias, quarum una huc ad monasterium ducit, altera vero versus Aquis vergit. Arbusta hec tangunt viam que ad monasterium ducit, sed eam non tangunt que versus Aquis vergit sed prope sunt ei sita, secus quam invenitur agger humilis et curvus ab aratro olim congestus, et est terre utriusque et arbustorum terminus, quorum in medio est arabilis terra a castro versus Kalculen porrecta . . ." — tussen de twee wegen, die zich bij het kasteel splitsen, waarvan de een naar de abdij voert en de andere naar Aken afbuigt. Het hakhout komt tot aan de weg naar de abdij maar niet tot aan de Akerstraat, wel dicht er bij; eerst ligt daar een kleine en glooiende akker vroeger door de ploeg bewerkt en deze vormt de grens en van het land en van het bos. Daartussen ligt gecultiveerde grond, welke zich uitstrekt van het kasteel in de richting van Kalculen —;

3. Graaf Adalbert van Saffenberg schenkt vier morgen woeste grond, gelegen „ultra viam Aquensem que a castro ducit ad Kalculen, ubi locus nuncupatur Beccheberg" — aan gene zijde van de Akerstraat, die van het kasteel naar Kalculen voert, op de Beckeberg —;

4. In 1116 is er een gift van onder meer een moerassig stuk grond „inter Worm et Kalculen" — tussen de Worm en Kalculen —;

5. In 1117 worden enige mansi — stukken land van ongeveer zestig morgen groot — vermeld, die de abdij bezat „inter Kalculen et Hunhoven" — tussen Kalculen en Hunshoven — en „inter Kalculen et Wifensceth";

6. In 1120 geeft graaf Adolf van Saffenberg land „et juxta Kalculen jugera quinque" — en in de buurt van Kalculen 5 morgen —;

7. Tenslotte ontvangt de abdij in 1125 enkele morgen terrein „inter Calculen et locum qui hospitalis est pauperum" — tussen Kalculen en de plaats, waar het gastenhuis der armen staat —.

Men ziet, dat in al deze teksten sprake is van eigendom der abdij in de nabijheid van „Kalculen". Dit woord Kalculen werd vertaald als kolengroeven. Kal — koal — kolen en cul — coel — mijn.

Enige schrijvers, waaronder Chr. Quix, meenden hiervoor een andere omschrijving te mogen geven n.l. kalkgroeven, aangezien de annalist nergens het woord verklaarde en evenmin sprak over kolenontginningen.

In het algemeen was men van mening, dat Kalculen alleen kan worden verklaard als „Koalcoele", zoals de steenkolenmijnen thans nog in het dialect der streek worden genoemd. Prof. J. Michel en Prof. Th. Frings

gaven voor deze etymologische verklaring het bewijs, voorzover tenminste de geschiedenis van het dialect daartoe in staat was. Men vindt immers in het Wormdal geen kalkgesteente en voor de annalist kwam het er enkel op aan de geschiedenis der abdij vast te leggen en de ligging der eigendommen te bepalen en te registreren. Ook Prof. Hermesdorf uit Nijmegen schreef onlangs, dat het strikt genomen overduidelijk is dat „Kalculen" wijst op de aanwezigheid van kolenontginningen en niets anders betekenen kan.

In verband hiermede kwam men tot de volgende conclusies:

a. er werden reeds vóór 1113 kolen gedolven in het land van Rode;
b. dit is de eerste ontginning niet alleen in het Wormdal, maar in Europa. Kerkrade heeft derhalve de oudste mijn;
c. de delvingen geschiedden op primitieve wijze;
d. er waren meerdere delfplaatsen in de buurt van Rode;
e. de Kalculen lagen in het tegenwoordige Kohlberg;
f. zij behoorden tot de immuniteit der abdij;
g. de monniken of hun horigen zijn met de exploitatie begonnen;
h. tot 1500 hadden de kolen in Rode geen economische betekenis etc.

Er blijkt, dat uit het woord Kalculen vele en velerlei gevolgtrekkingen werden gemaakt. Ir. F. Büttgenbach beweerde zelfs, dat het klooster in 1113 reeds kolen liet delven, deze gebruikte en tegen betaling van de hand deed en dat de exploitatie onafgebroken plaats vond van 1113 tot 1795.

Indien men aanneemt, dat Kalculen hetzelfde is als kolengroeven zijn de vier eerste conclusies wel verantwoord; de overige zijn in elk geval voorbarig.

II

Doordat er bijzonderheden bekend werden over Kalculen, die een geheel andere verklaring mogelijk maken, is een bespreking dezer tot nu toe onbekende gegevens alsmede van de bezwaren, welke daartegen worden geopperd, voor belangstellenden interessant.

Deze gegevens bevinden zich in de registers der Rekenkamer, die bewaard worden in de archieven te Brussel en Luik. Bedoelde registers behelzen de jaarrekeningen der landen van Overmaas, waartoe o.a. het hertogdom Limburg en de landjes van Valkenburg, Rode en Daelhem behoorden.

Alle inkomsten en uitgaven worden hoofdstuksgewijze genoteerd. De gewone inkomsten van de hertog bestonden onder meer uit de opbrengsten der tollen, vijvers, bossen, leenverheffingen, cynsen, tienden, verpachtingen, rechtspraak etc. De uitgaven omvatten salarissen, schenkingen, onderhoudskosten van wegen en kastelen, beloningen, renten enz. Al deze boekingen zijn zorgvuldig geschiedt. Vielen er om een of andere reden inkomsten of uitgaven weg, dan werd dit met de oorzaak ervan aangetekend.

Een voorbeeld hiervan zijn de volgende teksten uit register 2436 te Brussel, over het jaar 1393—1394:

1. „Premiers defaillent, comme cy apres appert, des rentes heritables de soille que le receveur ne peut avoir pour ce que les bonnes gens debteurs sont apovriz. Et les terres sur quoy les dites rentes sont escriptes sont amorties et demeurent en fresches et non labourees . . .
des terres de le court de calculen, qui souloit paier VIII maldres I sextier et demi de soille lesquelx n ont point este paiez ceste an pour ce que messire Crestian de Reynberch a arse la dite court sur ceulx d aix. Pour ce deffault cy VIII maldres I sextier demi" (folio 160) — vooreerst ontbreken, zoals hieronder blijkt, erfelijke renten aan rogge, die de ontvanger niet kan innen omdat de goede mensen, die deze schuldig zijn, zijn verarmd. En de gronden, waarop deze renten zijn gevestigd, zijn afgeschreven en liggen braak en onbewerkt, van de landerijen der hoeve Calculen, die gewoonlijk acht malder (een malder is vijf sextiers of 154 liter) en anderhalve sextier rogge betaalt nihil. Deze zijn niet betaald dit jaar omdat heer Crestian van Rimburg genoemde hoeve heeft in brand gestoken tegen die van Aken. Hierom een tekort van acht malder en anderhalve sextier —.

2. „Autre despense de dechiet de rente hiretables d avoine audit Rode, dont plaine recepte est faite cy devant. Au receveur . . pour la court de Kalculen que messire Crestian de Reyberch a arse sur ceulz d aix VI maldres d avoine" (folio 161vo) — Andere vervallen uitgaven terzake van erfelijke renten aan haver in gemeld Rode (stad en vrijheid), waarvan hiervoren de volledige ontvangst werd vermeld. Aan de ontvanger . . . voor de hoeve Kalculen, die Crestian van Rimburg heeft verbrand tegen die van Aken zes malder haver —. Er naast bevindt zich de opmerking „soit faite diligence de en recouvrer ce qu on pourra" — men zij er op bedacht nog te innen hiervan wat mogelijk is —.

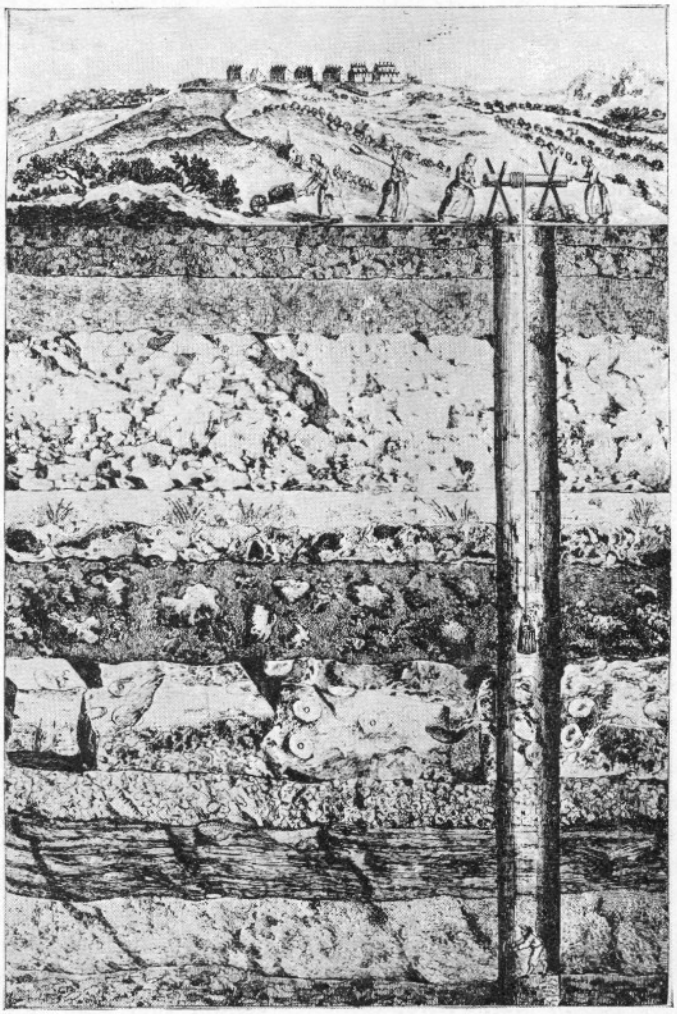

PRIMITIEVE MANIER OM KOLEN OP TE HALEN

(Uit: Over de mijnbouw der abdij Kloosterrade, Rolduc's Jaarboek 1937, blz. 104 e.v. door Dr. Gierlichs)

Uit deze teksten blijkt:

a. dat er in de vrijheid der stad Rode een hoeve lag (curtis = court = boerderij), die Kalculen heette;

b. dat op de landerijen dezer boerderij als erfelijke rente een jaarlijkse cyns rustte

aan rogge en haver, te leveren aan de ontvanger van de hertog;

c. dat deze hoeve was verbrand door Crestian van Rimburg in zijn strijd met de burgers van Aken.

Over deze twist schrijft H. Hanssen in „Die Rimburg", dat hij ontstond in het begin van 1394. De aanleiding hiertoe was een geschil over de landweer (afbakening van eigendom door middel van een heg) in de nabijheid zijner hoeve Frohnrath, gelegen ten zuiden van Heyden.

Als helpers van Van Rimburg worden diverse edelen uit diens omgeving genoemd: Adam van Ederensteyn, Peter Bock, Gerard van Frelenberg, Johan van Driesch uit Marienberg, Tiebolt in dem Broich uit Eygelshoven en diens zoon Jörgen. Deze heren wisten uitstekend hoe zij een vijand konden benadelen. Nadat de vete was aangezegd, sleepten zij vee weg, namen gijzelaars mee, beroofden kooplieden, staken huizen in brand enz. en veroorzaakten aldus veel schade.

Hun tegenstanders, de „rutters" van Aken, kenden het vak even goed. Het bezit van Ehrenstein b.v. werd zodanig toegetakeld, dat de leendragers ervan gedurende een tiental jaren geen cyns konden opbrengen, daar dit bezit „tout dechue", geheel vervallen was.

Het is mogelijk, dat de bewoner der hoeve Kalculen relaties had met de Akenaren, steun verleend had aan hun rutters of iets dergelijks. Wat daar ook van zij, de boerderij werd grondig verwoest. De landerijen bleven jarenlang onbewerkt liggen en de boerderij werd niet opgebouwd. Dit laatste blijkt uit de registers over de volgende jaren.

De hoeve Kalculen moet oorspronkelijk domeingoed van de landsheer zijn geweest en is in erfpacht gegeven tegen een gedeelte der opbrengst in natura. Deze cyns was niet verschuldigd door de bewoner als persoon, maar rustte op het pand. Werd een cyns langen tijd niet betaald, dan verviel het goed weer aan de heer.

Bij Kalculen gebeurde dit laatste vóór 1404—1405, zoals de tekst van register 220 te Luik aangeeft en officiëel werd vastgelegd in een gezegelde verklaring der schepenen van Rode:

„Autre despence de soille et fautes, dont la recepte est faite cy devant, des personnes qui sensuivent pour ce que les terres qui les doivent sont demoures en fresche et ingages pour icelle rente en la main de madite dame, si qu il appert par certifficacon des eschevins de Rode, cy rendu soubz le scel de l escoutete Dillet en laquelle les parts sont particulierement declares . . . pour 1 hiretage de le court de Kalculen pour samblable III maldres III quartiers" (folio 26) — andere onuitvoerbare levering van rogge, waarvan de ontvangst hiervoren werd vermeld, door de hieronder genoemde mensen daar de landerijen, die deze rogge verschuldigd zijn, braak zijn blijven liggen en om deze reden zijn teruggevallen aan onze Vrouwe, zoals blijkt uit de verklaring der schepenen van Rode, hierbij overgelegd onder zegel van schout Dillet, waarin de diverse punten uitvoerig zijn weergegeven . . . wegens de erfelijke renten van de hoeve Kalculen om dezelfde reden 3 malder en 3 quartiers.

Een overeenkomstige tekst over de haver staat op folio 28 van dit register.

III

Indien Kalculen niets anders kan betekenen dan kolenontginningen is het duidelijk, dat deze hoeve haar naam te danken heeft aan delving van steenkolen in haar nabijheid.

Hieronder zal echter worden aangetoond, dat andere verklaringen van dit woord verdedigbaar zijn.

1. Kalculen = kalcculen. Daarmede worden geen kalkgroeven bedoeld. Coel betekent niet alleen groeve, doch evenzeer „glooiïng in het terrein, meestal komvormig". In deze streek zijn ontelbare coelen, die thans nog zo worden genoemd. Of zal men denken aan delving, wanneer men deze namen hoort: duuvelscoel, holtscoel, schwemcoul, endecoel, hoxcoel, kobbecoel, guulcoel, wolfscoel, netelecoel, mintjenscoel, peedscoel enz.?

De eerste twee liggen in Eygelshoven, de twee volgende in 's Hertogenrade, de rest in Wittem. Men haalt toch geen duivels of paarden uit de grond! Met calculen kunnen derhalve kuilen worden aangeduid, waarin kalk werd gebrand.

2. Kalculen = kal culen = glooiïngen, waar weinig op groeide, b.v. heidegrond,

steengrond of ander onontgonnen gebied. Een dergelijke benaming treft men aan bij Kaalheide, tussen Kerkrade en Spekholz, vroeger genoemd „die cael heyden". Wie zal zeggen, dat Kaalheide niets anders kan betekenen dan kolenheide? Ook in de buurt van Kalculen lag woeste grond. Men herleze slechts de teksten uit de annales, vermeld onder 3 en 4. Het is best mogelijk, dat de naam Kalculen in verband staat met dergelijke grond. Er is dan zelfs geen herleiding nodig van Kal tot Koal. Bovendien lag tussen 's-Hertogenrade en Afden een terrein, genaamd „die cael aert" — de kale grond —. De hoeve Kalculen moet in deze buurt hebben gelegen, zoals later zal worden aangetoond.

3. Kalculen = Koalculen = houtskoolbranderijen. Ten tijde van de komst van Ailbertus, de stichter van Rolduc, lagen er volgens de annalist bij Rode zulke bossen, dat men er met een kapmes nauwelijks door kon. Zeker is daar houtskool gemaakt, dat in die tijd zeer veel en voor allerlei doeleinden werd gebruikt. De teksten hieronder behoeven derhalve geen toelichting:

a. „want mijne genedige heere in synen voirscreven bosch grote schade van groten warde (waarde) geschiet es, dat die voirseyde personen colen (houtskool) sullen motten maken, boven Heysterberch voirscreven, van gevallen houte ende sy en sullen van egheene staende houten colen mogen doen maken, het sy eycke, beucken of bercken. Ende als sy bevonden worden colen maken van staende houte ende daer af gewroecht (beschuldigd) worden, soe sullen sy verbeuren then behoef een marc silvers en denghenen diet voirtbrinckt (die dit meldt) een rynsche gulden. Daervoir die voirscreven personen borgen geset hebben in handen Jans van Ranst, casteleyn ende drosset (drossaard) voirseyt. Sij selen oic geven alle jaere voer elcke aecx (bijl), dats voor elken man, die sy op myns heren bosch setten colen maken ende met eender aecx wercken II rynsche gulden."

b. „Ende overmits dat die smette (smidse) ende hutte op myns heren erden gesat ende gemaicht sint, ende dat sij in syne walde van Lemborch gevallen holts ende doet holts nemen mogen hon werc te driven ende te halden, alsoe veel als sy daer toe behouven en ouch dair af kolen te bernen (branden) toter vurscreven werc, en soe wat hon dan dair af gebrickt (ontbreekt), dat mogen sy op hone buten suken en in den wald houwen ende kolen doeraf bernen, des sy alteveel behouve. Ende daeromme soe heet myn here voir sin recht van elc hutte alsoe deck als men dair in smelt ter weeken II waegen ysers". (register 2443 te Brussel, fo. 17 en 214).

Koalculen heeft derhalve twee betekenissen, steenkoolontginning en houtskoolbranderij. Waaraan zal men hier de voorkeur geven?

4. de hoeve kan haar naam ontleend hebben aan die harer bewoners. Onder meer zijn bekend „Rynken van Koeckele" en „Johan van Kauckellen", beiden medevruchtgebruikers van het goed „Kauckellen", een andere schrijfwijze van „Kalculen". Deze naamgeving kwam in het land van Rode meerdere malen voor. Twee voorbeelden zijn:

a. Tussen Eygelshoven en Rimburg ligt nu, vlak naast de Worm, een roeivijver. Omstreeks 1300 stond op dezelfde plaats de boerderij „Koilgroifen" of „Coelgroeven". Naar aanleiding van deze naam te besluiten tot de aanwezigheid van steenkoolontginningen ter plaatse is verleidelijk en etymologisch te verdedigen. Maar een dergelijke conclusie zou foutief zijn, daar de hoeve was genoemd naar de familie Coelgroeven, die er woonde. Ook elders komt deze familie voor. In Voerendaal is in 1371 Jean de Koilgroven leendrager der hoeve Kaldenborne. In Mechelen-Wittem is in 1373 een Willem van Coelgroeven subdiaken op de Commanderij en in 1392 leeft te Rode een arm vrouwtje „Koilgroeven". De oudste gegevens over deze familie vindt men te Aken. In Eygelshoven werden geen kolen gedolven voor 1890 en zeker niet op genoemde plaats. Verband te leggen tussen deze familie en delvingen is wel ver gezocht.

b. Het kasteel „Ederensteyne" te Kerkrade kreeg zijn naam van de familie van Ederen. De eerste leendrager, die er ge-

noemd wordt is ridder Adam van Ederen, drossaard van Gulik, die vermeld wordt in 1342, 1344 enz. „Steyne" betekent hier „stenen huis". Het kasteel werd eerst door Poyck in de eerste helft der achttiende eeuw herdoopt tot Oud-Erenstein, nadat hij Onderst-Dentgenbach had verbouwd en Nieuw-Erenstein had genoemd. In de annales wordt in 1109 aangehaald „Ansfridus de domo lapidea ultra Amstelam posita" — Ansfridus van het stenen huis aan gene zijde der Amstelerbeek —. De naam Ederensteyne bestond blijkbaar nog niet.

5. Tenslotte is het mogelijk, dat Kalculen iets heel anders betekent dan een der vorenstaande verklaringen. Met andere woorden, er kan niets definitiefs gezegd worden over de juiste betekenis er van. Maar is dit vreemd in deze streek, waar de volgende boerderijen liggen: Kockum, Harles, Bulcom, Prit, Padne, Spetses, Vleggendail, Mamelis enz.? Hoe wil men deze woorden verklaren?

IV

Wat blijft er nu over van enkele conclusies, die men heeft getrokken uit de naam Kalculen?

1. Dat er meerdere kolenontginningen zijn geweest, daarvoor is geen enkel bewijs. Neemt men dit aan, dan ligt het voor de hand, dat de annalist zou hebben aangetekend, welke dezer delvingen bij een bepaalde schenking werd bedoeld. Het ware een kleine moeite voor hem geweest en de kans op moeilijkheden werd voorkomen, als men later vroeg bij welke Kalcul het bezit lag. Het was toch zijn doel de situatie der geschonken goederen zo nauwkeurig mogelijk te bepalen. En zouden de diverse Kalculen niet apart zijn aangeduid? Na 1537 dragen zij alle onderscheidene namen, ook die der abdij.

Een meer logische verklaring is, dat Kalculen één vast punt vormde, waaromheen de verschillende schenkingen waren gegroepeerd. De preciese ligging van Kalculen is jammer genoeg niet bekend zonder nadere gegevens. Tot nu toe meende men, dat deze was in het tegenwoordige Kohlberg of ter plaatse van de Domaniale mijn. Vergelijkt men echter de teksten der annales, dan is het waarschijnlijker dat Kalculen veel meer ten noorden van deze plaatsen gezocht moet worden. Men kent de ligging van het kasteel, de Beckeberg, de Worm, Wifelscheid, Hunshoven en het gastenhuis — tussen de abdij en het kasteel —. Kalculen lag hier tussen aan de Akerstraat. De situatie der geschonken goederen is dan direct duidelijk.

Kalculen hoeft helemaal geen meervoudsvorm te zijn. Men zie naar de namen van andere boerderijen in de buurt: Terwinselen, Hunshoven, zur Waerden, Overhuysen, Ophoven, Quothuysen, Strythaegen enz.

2. Kalculen zou tot de immuniteit (goed, vrijgesteld van openbare lasten) van Rolduc behoord hebben. Daardoor zouden geen cynsen verschuldigd zijn aan de landsheer en behoefden geen inkomsten in de registers vermeld te worden.

Dit is een veronderstelling, waarvoor geen argumenten te vinden zijn. Integendeel staat in de annales, dat er goederen aan de abdij werden geschonken, welke *in de nabijheid* van Kalculen lagen. Waar staat dan, dat Kalculen werd geschonken? De annalist noteert er niets over ofschoon hij de cynsen, de tienden, de landerijen, de wijnbergen, de bossen, de boerderijen enz. nauwkeurig opsomt. Noch in de charters, noch in het cartularium, noch in andere bescheiden over Rolduc wordt gesproken van enig recht op Kalculen. Indien zij van de abdij waren, ware het toch zeker van belang geweest om dit vast te leggen. En waarom was Kalculen dan cijns verschuldigd aan de hertog?

Men kan even goed zeggen, dat Terwinselen, Hunshoven, Harles, Strythaegen enz. tot de immuniteit behoorden, want in hun omgeving had de abdij eveneens bezittingen liggen. Indien alle plaatsen, in wier buurt Kloosterrade eigendom had, tot haar rechtsgebied behoorden, hoe ver strekten zich haar bezittingen dan wel uit?

3. Men maakt de tegenwerping, dat in de annales niet over een hoeve wordt gesproken en dat de monniken of hun horigen zelf met de exploitatie zijn begonnen.

Wanneer de annalist spreekt over Terwinselen, Strythaegen, Harles enz. zegt hij evenmin, dat dit boerderijen zijn. Dit was aan

zijn tijdgenoten bekend, zodat vermelding daarvan onnodig was. Als men tegenwoordig spreekt van Neuborg, Ehrenstein, Lemiers of Bongardt, weet ook iedere lezer dat dit kastelen in het land van Rode zijn. Als de annalist dit nu niet vermeldt bij genoemde boerderijen, waarom zou hij dit dan wel doen bij Kalculen?

Dat de monniken of hun horigen zelf de exploitatie ter hand namen in die tijd staat nergens, ook niet in de annales. Om dat te doen moesten zij toch eerst over een Kalcul beschikken en dan nog moet Kalculen hetzelfde zijn als kolenontginning. Ook vraagt men zich in dat geval af waarom hierover vóór 1537 niets in de annales staat opgeschreven. Indien het iets nieuws was, ware dit toch een reden te meer om er iets over te noteren en ieder is overtuigd, dat de annalist alles zeer zorgvuldig memoreert.

4. Ook merkt men op, dat de annalist schreef in de dertiende eeuw, terwijl de registers beginnen op het einde der veertiende eeuw. Het zou historisch niet verantwoord zijn de Kalculen uit beide perioden te identificeren.

Wie twijfelt aan het feit, dat Terwinselen, Strythaegen, Harles, Lemiers enz., ook genoemd door de annalist, dezelfde boerderijen zijn als die, welke thans nog bestaan? Wanneer dit bezwaar gegrond is, hoe durft men dan te zeggen, dat Witham gelijk is aan Wittem, Ringberch aan Rimburg, Grouselt aan Gronsveld, Sainplovoir aan Simpelveld, Quothuysen aan Kottesen, Morismahil aan Mamelis? Er zijn genoeg voorbeelden aan te halen, waar het verschil in schrijfwijze van dezelfde naam groot is en de perioden van niet genoemd worden in de documenten veel langer dan twee eeuwen. Toevallig is de eerste vermelding der Kalculen in de registers precies gelijk aan die der annales, terwijl in de registers van latere jaren dezelfde boerderij anders wordt geschreven.

V

Toch blijft de mogelijkheid bestaan, dat Kalculen hetzelfde zou zijn als kolenontginning. Kan dan iemand kolen hebben gedolven in Rode, waardoor deze verklaring gerechtvaardigd blijft?

Het antwoord op deze vraag luidt ontkennend, want indien er exploitatie ware geweest, zou deze ongetwijfeld in de registers zijn vermeld, ook als zij tijdelijk ware stopgezet. Maar in de registers van Rode is in de veertiende en vijftiende eeuw geen sprake van delving.

In de registers van het hertogdom Limburg daarentegen worden ieder jaar de diverse inkomsten aan steenkolen, lood, ijzer, kalmijn etc. vermeld. Er waren o.a. kolengroeven te Herve, wier opbrengst nauwkeurig werd geregistreerd. Wel is deze in de jaren 1388 tot 1445 dikwijls nihil. Als reden wordt steeds het water opgegeven.

Register 2436, gaande van 1388 tot 1390, zegt op fo. 123: „de la fosse ou on prent la hoylle neant par deffaulte d eaue" — uit de groeve, waar men kolen wint, nihil wegens overvloed van water —. Register 2437 noteert voor 1396 op folio 101: „de la fosse ou on prent la houille a herve dont monseigneur prent le XI corbeille, a este mesure cest an pour III ans passes et a valu XXXIII corbeilles et demi qui ont este vendus II schilling monnoie d aix et valent VI marcs III schilling" — van de kolengroeve te Herve waarvan mijn heer de elfde korf heeft; zij zijn dit jaar over de drie laatste jaren aangeslagen en het heeft opgebracht 33½ korf, die zijn verkocht à 2 schillingen — geldmunt van Aken — en dit bedraagt 6 mark 3 schilling. —. Register 2442 geeft voor 1413—1414 op folio 212: „van de berge daer men die colen inne greeft, dair myn heere af heeft den Xden corff, nyet om die water wille".

Voor het land van Valkenburg werd de eerste vermelding van steenkolen aangetroffen in 1395. In dat jaar werd het kasteel te Valkenburg geheel gerestaureerd. Onder de aangekochte materialen staan ook „L charettes de hoille appelles charbons à XII schilling VI deniers le charrette" — 50 karren steenkolen à 12 schilling 6 denieren per kar — (register 2436, folio 207).
Register 5680, gaande over 1439—1440, geeft meer: „Item gegolden den wechteren (wachters) voirseyt twee wage steyncoelen, die sy in den wenter op die waecken verbrant haven benne der tyt van deser rekeningen, want sorlich (bezorgd) we dat sy hout dairop brentden. Ind cost ygelich voeder

(iedere kar) te Tricht gegolde XXVII boddregers III ortken (muntsoorten), maken ten pryse van den rekeningen anderhalve rynsche gulden".

Het stoken van hout kwam duurder dan het gebruik van steenkolen hoewel de opbrengst der domeinbossen in Valkenburg bestemd was voor de huisbrand en het kasteel. Deze kolen kwamen niet uit Rode, daar ze in dat geval niet over Maastricht werden aangevoerd. Dergelijke vrachtkosten had men gespaard.

Zouden de hertogen, indien er te Rode kolenmijnen waren, niet alles in het werk hebben gesteld om daar eveneens kolen te laten delven of de tienden te heffen? Dit is toch aannemelijk als men bedenkt, dat zij op alle manieren probeerden hun inkomsten te vergroten. De verpachting der concessies in Limburg leverde heel wat op en de pachters zelf waren zeer geïnteresseerd, hetgeen blijkt uit het feit, dat er steeds liefhebbers genoeg waren. Werner van Gronsveld, heer van Ederensteyn, had met zijn vriend Van Haeren in 1436 de inkomsten van alle ertsmijnen in Limburg in pand gekregen wegens vorderingen op de hertog. In 1450 pachtte hij de kalmijngroeven in het hertogdom met het recht nieuwe vindplaatsen op te sporen en te ontginnen. Indien Werner en anderen geweten hadden, dat in Rode exploitabele kolenlagen aanwezig waren, zouden zij zeker met de delving zijn begonnen of bij uitputting der bestaande schachten nieuwe vindplaatsen hebben opgespoord. Hiervan zouden echter aanduidingen zijn te vinden in de registers, daar van iedere verpachting akten werden opgemaakt: „dat de herlicheit also es, dat nyeman billich graven en sal onder die erde, van wat materie dat dat sy, sonder brieve van minen heere. (register 2443, folio 214).

Nu staan de Kalculen vermeld in de registers bij de levering van rogge en haver. Waarom vindt men geen kolentienden of pachtgelden?

Dat de kolen voor 1500 geen economische betekenis hadden voor het land Rode is een opmerking, waarover men van mening kan verschillen. De hertog had slechts in Gulpen en in Rode een klein bos, samen ongeveer 35 bunders groot, welke omstreeks 1400 zeer verwaarloosd waren. Al te veel hout had hij er dus niet. In het land van Valkenburg had hij 300 bunders, terwijl in Limburg geweldige bossen waren als het Hertogenwoud, de Vorst en het Groenhout. In Valkenburg kocht men echter kolen om hout te sparen. Wat zou men in Rode doen als men ze voor het grijpen had?

In de tweede helft der veertiende eeuw werden landvredebonden opgericht tussen Rijn en Maas. Onder meer Brabant, Overmaas, Aken, Keulen en Gulik namen daaraan deel ter bestrijding der roofridders en ter handhaving van een geregeld handelsverkeer. De kosten werden gedekt door heffing van extra-tolgelden. Voor Brabant en Overmaas werd deze tol o.a. geheven in Rode. Tarieven waren vastgesteld voor vis, garen, zout, boter, tin, lood, pelswerk enz. Tolvrij waren veldvruchten, hout, kolen, hooi en stro. Deze landvredebond maakte bij militaire tochten tegen kastelen en andere versterkingen onder meer gebruik van pioniers, waarvan de kosten werden omgeslagen op de verbondenen. Nu is het merkwaardig dat daarvoor mijnwerkers uit het Luikse werden aangeworven, b.v. bij het beleg van het slot Reifferscheid in 1385. Het aandeel van hertogin Johanna van Brabant bedroeg terzake 460 gulden. Zou het niet gemakkelijker en goedkoper zijn geweest om mijnwerkers te werven uit het Wormdal? Bij het beleg van Roermond in 1388 waren ook Luikenaren.

VI

Kolendelvingen af te leiden uit Kalculen is derhalve met geen bewijs te staven; integendeel wijzen alle omstandigheden er op, dat ontginning in Rode onwaarschijnlijk is.

Vanzelfsprekend stelt men de vraag, hoe oud zijn de steenkoolontginningen dan in het land van Rode?

De eerste tekst, die over steenkool spreekt, staat weer in de annales: „Abbas Leonardus anno 1537 vendid't districtum notabilem bonorum ante acquisitorum sub Kirckrode, notorum sub nomine Kochen-Erben, pretio aureorum 275, reservato sibi seu abbatia ibidem toto carbonum fossilium jure . . ." — abt Leonard (Dammerscheid) verkocht in 1537 een aanzienlijk deel der vroeger verkregen goederen onder Kerkrade, thans bekend

onder de naam Kochen-Erben, voor de prijs van 275 Rynsche gulden, onder voorwaarde dat hij of liever de abdij het volle recht behield op de steenkolen ter plaatse —.

De abdij reserveerde de exploitatie. Dit wil niet per se zeggen, dat de delving reeds begonnen was. Het kan ook zijn dat ontginning in het voornemen lag. Wel is men er zeker van geweest, dat kolen aanwezig waren. Het is mogelijk dat groeven op andere plaatsen of op bedoelde grond, de Koelberg, geweest zijn, maar vast staat dit niet. Op deze Koelberg lagen talrijke leengoederen, wier verheffing of overdracht in deze periode tientallen malen in de leenregisters voorkomen. Op 25 Maart 1537 b.v. releveert Johan Schynckels leengoed op de Koelberg en draagt het over aan zijn zwager Heyn Mullener, zonder dat sprake is van delving.

De eerste vermelding in een leenregister wordt aangetroffen in het „Leenboeck zo Hertzogenrode" van 1537 tot 1542, bij de registratie der overdracht door Jacob Smydts van het hem toebehorend „dirde deill der koyllerechten, dat doir Spytsengoydt goytt (loopt) myt handt, halm ind monde aen den erwerdigen her Lionart van Daemerscheit Abt tzo closterrade", hetgeen gebeurde op „den lesten dagh Braemants" of 30 Juni 1539.

In oudere leenregisters, en zij beginnen tweehonderd jaren vroeger, staan geen ontginningen vermeld, hoewel alle terreinen waar het eerst steenkolen werden gedolven, leengoed waren: Steinbusch, Koelberg, Kockum, Spytsenleen, Hanckepanxleen en Heggenleen. Er bestond wel ontginningsvrijheid, maar hieraan was de strikte voorwaarde verbonden, dat de landsheer tegen zekere beloning de vereiste toestemming of belening had gegeven. In de registers van Limburg zijn de data dezer brieven aangetekend.

Alle gegevens over steenkolen in Rode vindt men eerst na 1537; wanneer men derhalve het begin der delvingen stelt omstreeks 1500, is dat zeker verantwoord in verband met de gegevens, waarover men thans beschikt.

Mechelen-Wittem.

B. VON SCHWARTZENBERG.

Strijd rondom een Koningsvrouwe[1)]

Een vorstelijke bekende van Rolduc[2)]

Na de dood van zijn eerste echtgenote Frederica Louise Wilhelmina, dochter van de koning van Pruisen, overleden op 12 October 1837, voelde Koning Willem I zich tamelijk eenzaam en beroofd van de steun ener trouwe gezellin, die bekend was om hare goedheid en beminnelijkheid. Daarbij kwam nog, dat zijne betrekkingen tot de prinses van Oranje, Anna Paulowna, de gemalin van de kroonprins, steeds zeer koel bleven, zodat de vorst zeker niet bij zijn schoondochter een tehuis zou kunnen vinden, in staat om zijn laatste levensjaren te veraangenamen.

Zijn eigen dochter, hoewel het kind van zijn voorliefde, was met een Pruisisch officier getrouwd, en leefde meestentijds te Berlijn.

Enkel om pieus en trouw het aandenken aan koningin Frederica levendig te houden, had Willem het vroegere personeel, d.w.z. de hofdienst der overledene, volledig gehandhaafd, en bij alle recepties aan het hof bleven de grootmeester van het paleis, de twee hofdames en de vier statiedames voor de koning verschijnen.

De koning bracht haar gaarne een bezoek; en zó deed weldra het gerucht de ronde, dat de koning van plan was weer een huiselijke haard te stichten en dat hij een der beide hofdames, baronesse Von der Goltz — die evenals wijlen de koningin een Duitse was — zou huwen. Dat was alleen een gerucht. Evenwel — de voorkeur van de koning bleek meer te gaan in de richting van de andere hofdame, gravin Henriette d'Oultremont — die ondanks haar 47 jaren nog altijd een schoonheid was gebleven en jonger was dan haar Duitse rivale.

's Avonds na zijn vermoeiende dagtaak was de koning gewoon in een koets uit rijden te gaan, tegelijk met de hofdames. En de opvallende betuigingen van sympathie voor gravin D'Oultremont hadden al heel spoedig het heftig temperament van Madame Von der Goltz in opstand gebracht.

In de zomer van 1839 stelde zij de koning pertinent voor de keuze, en verzekerde daarbij niet langer aan het Hof te kunnen blijven, als gravin D'Oultremont daar nog haar functie van hofdame vervulde. Nu nam Mlle. Henriette d'Oultremont, moe van de scènes der afgunstige barones, het besluit om heen te gaan. Op advies van minister Falck maakte zij een reis naar Italië.

Wie was deze gravin d'Oultremont?

Haar vader was graaf Ferdinand d'Oultremont, destijds cavalerie-officier in dienst der Staten-Generaal van de Verenigde Provinciën; hij overleed in 1800. Haar moeder was een dochter van de Hollandse admiraal Hartsinck, en sinds 1779 weduwe van baron De Smeth van Deurne, bij wie zij een zoon had, die in 1839 kamerheer was van koning Willem I. Hoewel behorende tot de oudste Belgische adellijke families, was deze gravin Henriette in sommige opzichten bijna een Nederlandse.

---

1) Met welwillende toestemming van schrijver en redactie ontleend — met weglating van de inleiding — aan *Historia*, Jrg. XIV (1949), waarin dit artikel verscheen met de ondertitel: Vóór 100 jaren. Red. R. J.

2) Henriette D'Oultremont, gravin van Nassau, was zeer bevriend met Rolduc en zijn Directeur, Ant. Jansen. Aan de achterkant van een Mater Dolorosa, in het bezit van Rolduc, staat vermeld: „Aandenken van de gravin van Nassau (echtgenoote van Koning Willem I der Nederlanden) aan den Hoogeerwaarden Heer A. Jansen, Directeur van Rolduc."
In het archief van Rolduc bevinden zich nog enkele brieven van de gravin van Nassau aan Dir. Jansen en andere Heren, waaruit mede deze vriendschappelijke betrekking blijkt. De Z.E. Heer Godefridus Raetsen, de toenmalige provisor, vergezelde haar in 1859 als „aumonier" op een reis naar Spanje. Vgl. Rolduc's Jaarboek. VI (1926), blz. 66 en 67.
Ook blijkt dit uit „Rolduc in Woord en Beeld", waarin op blz. 172 vermeld wordt: „Den 18den Juni (1856) bracht ook voor de eerste maal de Inrichting, Directeur, leeraren en leerlingen een bezoek aan de gravin van Nassau, gemalin van Koning Willem I, op het kasteel Rah bij Aken, waar de namiddag in openbare spelen en vermakelijkheden doorgebracht werd. Dit pleiziertochtje werd jaarlijks herhaald tot aan den dood der hoogedele Vrouwe in 1864". Red. R. J.

Als ijverig katholiek bekend staande, was deze patricische bij de overleden koningin toch steeds de bevoorrechte dame-van-gezelschap geweest en deze had haar koninklijke gemaal meermalen verklaard, dat van alle hofdames in haar bijzondere dienst Henriette d'Oultremont wel haar voorkeur genoot. Daartegenover stond, dat de gravin bij de overige hofhouding niet zo bemind was.

Ofschoon zonder uitzondering door iedereen hooggeacht om haar voorbeeldig leven, haar waardig gedrag — en in de erkenning hiervan zijn diplomaten en prinsen eenstemmig — verweet men haar een heersende geest [3]); zij was te fier, te hooghartig zelfs, zegt de ambassadeur van Pruisen [4]) en daarbij kwam als een erger grief, dat zij van Belgische afkomst was en dan: een „katholieke"!

Het Calvinisme in Holland vertoonde na 1830 een sterke opleving, en ondanks het steeds aangroeiend aantal der Hollandse katholieken, die bijna de helft der bevolking uitmaakten, — en misschien wel juist daarom — duchtten de Calvinisten met grote bezorgdheid een mogelijke nabije bezetting van de openbare ambten in de staat door de katholieken.

Bij zulke verhoudingen valt het niet te verwonderen, dat het plan van de koning enigszins de schijn kreeg van het loslaten van het godsdienstig stelsel, dat de Hollandse natie met zijn voorvaderen steeds nauw verbonden hield.

In sommiger ogen leek dit einde der regering min of meer op een intrige, door de katholieken opgezet om de ondergang van het Calvinisme te voltooien. Het Calvinisme dat reeds bedreigd werd met innerlijke verdeeldheid [5]) en door de grotere getalsterkte der katholieke bevolking zijn invloed in het parlement kon verliezen. Dit was enkel schijn.

De koning had om het even welke vroegere hofdame voor zijn huwelijk kunnen uitkiezen; maar in de ogen van Calvinistisch Holland — nog diep gekwetst door de revolutie van 1830 — waren er twee categoriën van vrouwen, met wie een huwelijk uitgesloten scheen n.l. een Belgische en een katholieke.

En nu wilde het noodlot, dat onder al de hofdames der overleden vorstin de keuze des konings juist viel op de enige, die deze twee fundamentele nadelen op haar hoofd verenigde! Ironie en contrast!

Bij de avondschemering van zijn 67 jaren had de koning, bij wie België toch zoveel bittere herinneringen en teleurstellingen had achtergelaten, zich laten bekoren door de tedere glimlach van een vrouw, nog vol charme weliswaar, maar die ongelukkig genoeg in het oog van Noord-Nederland in haar persoon incarneerde al wat Holland minachtte en haatte uit alle macht.

Toen het nieuwsbericht eenmaal openbaar was geworden — ook al door de onbescheiden en toornige uitval van Mevrouw von der Goltz — kwam het in de maand Augustus over 't hele land los als een stofwolk. Zijn zoon, de prins van Oranje, meldde 't nieuws vol ontsteltenis aan de Czaar van Rusland: „Zij is van katholieke huize en een Belgi-„sche; stel U voor, wat dat voor een in-„druk in het land moet maken. De enkele in-„gewijden beschouwen dit huwelijksplan als „de ergste ramp, die zich kon voordoen. En „tot dat getal behoren de minister van de „koning en het hof; maar hoe meer men doet „of zegt, om het hem te ontraden, des te meer „verzet hij zich om het door te drijven".

Prinses Marianne verlengde voor heel de herfsttijd haar vacantieverblijf bij haar vader, en poogde door allerlei goede zorgen en attenties hem los te maken van de schone reizigster, die intussen de kalmte was gaan opzoeken onder de blauwe Italiaanse hemel.

* * *

Het Handelsblad — een dagblad anders het gouvernement zeer toegedaan — verzette zich met ongewone heftigheid tegen 's konings plan. Een artikel van 28 September vertolkte de woedende en onbillijke verontwaardiging, die bij de massa der Hollandse conservatieven en calvinisten op de verbijstering der eerste dagen gevolgd was.

Zelfs hield men de prinsen voor degenen

---

[3]) „esprit dominateur".
[4]) Een onverdacht getuige?
[5]) De grote scheuring of afscheiding der dolerenden van de Ned. Herv. Staatskerk had zich in de afgelopen jaren 1835—40 voltrokken.

die het artikel geïnspireerd hadden. De vorst vond voor zijn verdediging alleen nog de „Gazette van Arnhem" (Arnhemse Courant), een radicaal en republikeins blad, dat ook voor een koning het recht tot liefde opeiste, maar overigens al te blij was met dit hofschandaaltje, dat nu zo grondig het prestige der monarchie kwam compromitteren.

Zonder dit trouwplan geheel los te laten, stemde de vorst er evenwel in toe de uitvoering ervan tot aan de lente te verdagen. Maar het kwaad was geschied. Alleen een rechtstreeks en onbewimpeld vaarwel zou de heersende opinie nog kunnen rechtzetten. De openbare mening was gestoord, hoewel — het zij erkend — meer onredelijk dan met recht, in datgene wat haar dierbaar was n.l. de godsdienstige overtuiging en de vaderlandse trots.

Een tijdlang was de verbittering des volks zo hevig, dat men luidop dorst verzekeren, dat ingeval Mlle. D'Oultremont zich te Amsterdam durfde vertonen, zij het er niet levend af zou brengen. In Den Haag wees men elkander op een opvallende wijze de plaats aan, waar eens Adelheid van Poelgeest, de favoriet of maitresse van hertog Albert van Beieren graaf van Holland, in 1389 was vermoord. Jonkvrouwe van Hogendorp, kamernierster van de prinses van Oranje, had men bij het passeren van de Moerdijk gedreigd in het water te werpen, toen enkele passagiers in haar persoon de gravin D'Oultremont meenden te ontdekken. Het vertrouwen, dat de souverein tot dan toe onder de Hollanders had genoten, en dat voor hem zo onmisbaar bleef, was nu ernstig geschokt, nog wel op het ogenblik dat de beraadslagingen der 2de Kamer, n.l. de discussies over het budget, een aanvang namen.

Op de in de vorige jaren begane fouten en onregelmatigheden werd nu gewezen en de Tweede Kamer wilde niets door de vingers zien na het bekend worden van 's konings plan tot een tweede huwelijk.

Zelfs verheelden de gedeputeerden 't niet, dat het huwelijk het motief was van hun oppositie. Achter de kunstmatige verontwaardiging, die zij veinsden naar aanleiding van de financiële onregelmatigheden in het regeringsbeleid, verborg zich in werkelijkheid de afkeer tegen het plan des konings en was het de wrok die hen zo deed handelen.

Verschillende afgevaardigden hadden het overigens ronduit aan de gezant Fagel bekend: „Wij zijn vast besloten de staatslening te verwerpen en de begroting af te stemmen. Welaan, laat de koning het ons zeggen, dat hij dit huwelijk verzaakt, en wij zullen met acclamatie stemmen al wat hij ons vragen zal."

Tussen Koning en Kamer was een strijd ingezet, welke de stemming weergaf van de verblinde publieke opinie in Holland; een verborgen strijd zonder geweld, maar tevens een onverzoenlijk verzet. In de boezem der Kamers zowel als onder de bevolking schroomde men niet te verklaren, dat, „als de koning doorzet en wil trouwen, hij dan moet aftreden."

Het wantrouwen lag nu als een muur tussen volk en vorst. Heel de geschiedenis van het invoeren der ministeriële verantwoordelijkheid in Holland wordt verklaard door een wantrouwen in de persoon van de koning. Had hij zijn zin laten varen en tevens willen erkennen, dat het beheer hem tot onregelmatigheden had gebracht, die hij nu betreurde, dan had de Kamer allicht elke gedachte aan een herziening der Grondwet losgelaten.

Terwijl dergelijke discussies in de Staten-Generaal nog hangende waren, probeerde men op allerlei manieren de wil van de koning en die van Mademoiselle D'Oultremont om te buigen. Zo bijv. wist men haar halfbroer, baron De Smeth van Deurne, naar de gravin af te vaardigen, die, hoewel vergeefs, haar trachtte over te halen om haar eens gegeven woord aan de koning terug te geven. Zelfs oefende men een zekere pressie uit op de Paus (Gregorius XVI) opdat deze in diezelfde geest zou handelen en zijn invloed zou aanwenden. In overleg met de prins van Oranje schreef Madame D'Estorff, hofdame van de overleden koningin, en die door innige relatie met de gravin verbonden was, haar een lange brief. „Het is toch niet *mijn* schuld", was het waardige antwoord der gravin, „dat de keus van zijne majesteit op mijn persoon viel. Van mijn kant heb ik alles gedaan (zij was naar Italië gegaan) om die keus te keren en te vestigen op Mevrouw Von der Goltz. Ik verlang er niet naar ooit

terug te keren naar Holland, en ik zal het ook niet doen, tenzij de koning er op staat, dat ik mijn gelofte gestand doe. Maar, u-zelf, wier eer-begrip ik ken, hoe kunt u mij raden aan deze gedane belofte ontrouw te worden? Ik ken de haat, die men mij toedraagt, maar als ik zou moeten terugkomen, zal ik mij daarin schikken en de gevolgen daarvan dragen."

De gravin wilde wel haar woord aan de koning teruggeven, maar zij verlangde, dat hij dan zelf de eerste zou zijn, om haar te ontslaan van het hare.

Van de kant des konings ondervond men al niet veel meer succes. Deze, in zijn obstinaat stilzwijgen, verbood elke nieuwe stap van zijn omgeving of van de zijde zijner familie. Van tijd tot tijd ontsnapte hem een of ander gezegde, dat enkel zijn vast besluit nog versterkte.

Zo zei hij eens aan een zijner oudste bedienden: „Sinds vijftig jaar heb ik nooit enige aandacht geschonken aan het simpele praatje „wat zal men er van zeggen", en nú zal ik er zeker niet mee beginnen. De lijfspreuk van minister Guizot: „Doe wat ge moet — laat komen wat wil", is ook de mijne; ofschoon ik dat devies nu niet evenals Guizot op mijn servies zal laten graveren". [6])

Ook de predikanten gingen zich er mee bemoeien.

Van de hoogte hunner kansels donderden de dominees. Hofprediker Secrétan, om zijn welsprekendheid beroemd, riep eens in tegenwoordigheid van de Haagse high-life-society dier dagen uit: „Toen koning Salomon oud geworden was, huwde hij een vreemde vrouw (een Phoenicische) en deze vrouw sleepte hem mede in de afgoderij". [7]) In de preken voor het Hof, waarbij de koning aanwezig was, besloot eens een oude predikant met een smeekbede tot God, „om toch de Koning te verlichten". Een derde dominee, eveneens prekend voor de souverein, onderhield de vergaderde gelovigen over de deugden der overleden koningin en de trouwe herinnering, die iedereen aan haar bewaarde. Het thema van een andere Hof-preek was de weerstand, die de Fariseën en Judas boden aan de stem der genade!

Deze voorganger verwachtte een groot resultaat van zijn predikatie. De koning bepaalde zich er toe bij het uitgaan te zeggen en met zijn gewone guitige en spotzieke aard op te merken: „'t Is vreemd; sinds enige tijd voel ik een soort gesuis in mijn oren; ik heb geen woord verstaan van wat de predikant verteld heeft."

Drie zulke herders, door hun Amsterdamse collega's afgevaardigd, kwamen hem nu smeken zijn plan toch te laten varen. „En als ik nu eens mijn erewoord gegeven had", sprak de koning hen op strenge toon toe, „zoudt gij mij de raad geven het te verbreken?" De drie bedienaars van het woord gingen ontsteld heen. Beledigende affiches werden soms aangeplakt; onbeschaamde schotschriften en spotprenten circuleerden overal; maar het besluit van de vorst bleef onwrikbaar.

Onderwijl werd zijn positie in de Staten-Generaal steeds moeilijker en hachelijker. Het verzet groeide aan. O.a. werd geëist het herstel in de grondwet van een vroegere beschikking, die de koning van Nederland verplichtte de calvinistische godsdienst aan te hangen.

Voor een oppositie van zulk een omvang wilde hij eindelijk wijken, en enige concessies doen; maar 't was te laat. Op 24 Maart 1840 kondigde hij aan, dat hij afzag van zijn huwelijk. Maar dat gebeurde met zulk een tegenzin, en de koning bleek zó tegen wil en dank te handelen, dat de tijding niet meer

---

[6]) „Fais ce que dois, — advienne que pourra..."

[7]) Allicht werd in die dagen, waarin pamfletten verschenen, ook nu en dan verwezen naar de passus uit Vondels drama „Het treurspel van Salomon", dat nog niet zo lang geleden een nieuwe druk beleefd had bij Westerman te Amsterdam.
Vgl. de dialoog tussen Sanhedrin en Sabud, toen Salomons keuze op Sidonia, een Feniciaanse, viel.
Sanhedrin: „Een wettige ingeboorne — verzade 's konings min. Dit Rijck was nooit misdeelt. Van schoonheên, schooner dan zich éénigh hof verbeelt!
Sabud: Men moet een vreedzaam Heer zijn lusten niet besnoeien — maar liever queecken. Op zóó eng een leest te schoeien, zijn zin te zetten op slechts ééne lantzatin (landgenote) verveelt de Majesteit, — en onbeperkte min, — van hooghgeboornen; neen een edel hart wil weiden — en lezen, keur van kruit — Men moet geen koning leiden, met burgerlijken toom. — Hij zoecke uitheemsche stof" enz enz.
Salomon, 3e bedrijf. J. v. d. Vondel.

in staat was de atmosfeer van wantrouwen weg te nemen, die al sinds enkele maanden hangende was.

De publieke opinie bleef verontrust.

De koning, die een ogenblik aan zijn huwelijk verzaakte, om het beginsel van zijn staatkundige onafhankelijkheid te redden, kon op de duur niet meer ontkomen aan de ministeriële verantwoordelijkheid. De debatten daarover duurden twee maanden. De wet kwam erdoor op 4 Juni 1840, en de toepassing zou eerst in werking treden op 6 October 1840. Bij de moeilijkheden en het verzet tegen zijn huwelijk had de koning reeds gedacht aan een abdicatie. Een tijdlang wist men niet wat te wachten stond.

De ingewijden echter wisten wel, dat de koning niet van ganser harte zijn huwelijksgedachten had losgelaten.

* * *

Troonafstand.

De grote beslissing viel tenslotte in het najaar van 1840, de 7e October, waarbij de koning plechtig afdankte en de regering overliet aan zijn zoon Willem II.

Na de abdicatie bleef de oude koning nog in Holland tot aan het einde van het jaar 1840. Het mocht niet de schijn hebben, dat hij een volk ontvluchtte, waarover hij zo lang geregeerd had.

Hij vertrok daarna naar Berlijn, waar hij van plan was de winter door te brengen. En daar, op 17 Februari 1841, in de Waals-gereformeerde kerk van Berlijn sloot hij, koning Willem Frederik, graaf van Nassau een (morganatisch [8]) huwelijk met gravin Henriette d'Oultremont, die voortaan de titel van gravin van Nassau zou dragen. De koning beleefde nog drie jaren van geluk aan de zijde zijner tweede levensgezellin, voor wie hij zijn troon had prijsgegeven. Hij verbleef op zijn landgoederen in Polen of het groothertogdom Posen.

Hij overleed ten gevolge van een plotselinge beroerte op 12 December 1843 te Berlijn, waar hij de winter was komen doorbrengen. Zijn lichaam werd naar Holland overgebracht en in de grafkelder te Delft bijgezet aan de zijde der koningin, zoals hij het altijd gewenst had.

De gravin van Nassau overleefde hem nog lange jaren en stierf op 26 October 1864 in de leeftijd van 74 jaar op het kasteel Rahe bij Aken.

P. EM. JANSSEN C.ss.R.

---

[8]) „Morganatisch" kan dit huwelijk niet genoemd worden, daar de koning reeds was afgetreden.

Inhoud

Dr. H. A. Poels † (M. J. H. Cobbenhagen) 5
Kroniek 1948—1949 13

Jaarverslagen:

Mariacongregaties 40
Missievereniging „Rolduc" 42
Zesde Lustrum van de Missievereniging „Rolduc" 46
Jeugdconferentie „H. Joannes Bosco" 49
Academie „St. Augustinus" 51
Academie „Alberdingk Thijm" 53

Muziek, toneel en film:

Jeugd-concerten (R. S.) 54
L'Aiglon (J. Heijmans) 57
Das Apostelspiel (De Tijd) 60
Het Proces Douglas (W. Engelen) 61
Walram III (Denis Kallen) 63

Sport en Spel:

Voetbal 68
Tennisclub R.T.C. 72
Handboogschutterij 64
Pingpongclub 74
Schaakclub 75

Lerarencorps 76
Leerlingen 77
Prijsuitdeling 84
Personalia 95
Ere-galerij van oud-Rolducse Helden — 3e vervolg (Bohnen) 99

In Memoriam:

Ir. J. Th. J. Cuypers (P. E.) 102
Father Henry Jansen. Zijn laatste reis (Mill Hill) 106
J. J. Verbeeten (Dr. van Gils) 109

Dr. Poels, Zoon van de Peel (Denis Kallen) 110
Twee Zilveren Priesterfeesten (Denis Kallen) 112
Paus-dag (J. Albert) 114
Intercollegiale te Rolduc (H. Schillings) 117
Over de Ouderdom der Steenkoolontginningen te Rode (B. von Schwarzenberg) . 120
Strijd rondom een Koningsvrouwe (P. Em. Janssen C.ss.R.) 129

Platen

Dr. H. A. Poels † 4
Sociale Studieweek 1932 9
Sociale Studieweek 1947 11
Burgemeester Mr. A. P. J. M. Lempers 13
Exc. Mr. Th. R. J. Wijers 14
De nieuwe verwarmingsketel 15
C. A. J. de Groot 17
J. J. Jongen 17
Dr. Poels-dag 19
Mgr. W. C. Cloots † 20
Vier gouden Jubilarissen 28
Grenscorrectie 1949 31
Harmonie en Orkestvereniging S. Franciscus 33
Langs de lijn — Intercollegiale 34
Feest van de President 36, 37
Drie gedecoreerden temidden van het personeel 39
Zesde Lustrum Missievereniging „Rolduc" 47
Sigurd Rascher 56
L'Aiglon 57, 58
Conferencier Bonte Avond 60
Het Proces Douglas 62
Walram III 64, 65
Minor 69
Olympia 70
Rolduc's Elftal 71
Concordia I 72
Tennisclub R.T.C. 73
Doel Handboogschutterij 74
Philosophie Supérieure 77
6de Klas Gymnasium 78
Majoor Albert Smeets † 100
Gerard Rutten † 101
Ir. J. Th. J. Cuypers † 102
Voorplein 104
Ingang nieuwe aula 105
Father Henry Jansen † 107
J. J. Verbeeten † 109
Rolduc Westzijde — Foto K.L.M. 116
Intercollegiale te Rolduc 117, 118
Primitieve manier om kolen op te halen 122